

VÝSKUMNÝ ÚSTAV VODNÉHO HOSPODÁRSTVA

Nábr. arm. gen. L. Svobodu č. 5, 812 49 Bratislava 1

Riešiteľ (titul, meno a priezvisko):

Ing. Edita Drdúlová

Názov projektu (úlohy):

Prehodnotenie a aktualizácia
ekonomickej analýzy využívania vody
podľa čl. 5 RSV

Názov čiastkovej úlohy (ak sa
vypracuje samostatná správa
z čiastkovej úlohy):

Interné číslo projektu (úlohy):

6050

Bratislava, december 2016

Generálny riaditeľ ústavu:

Ing. Ľubica Kopčová, PhD.

Riaditeľ odboru:

Doc. RNDr. Štefan Rehák, CSc.

Vedúci oddelenia:

RNDr. Jana Gajdová

Zodpovedný riešiteľ:

Ing. Edita Drdúlová

Spoluriešiteľ:

Ing. Lenka Martonová

Spolupracovníci:

Spolupracujúce externé organizácie:

OBSAH

1. ÚVOD.....	4
2. HOSPODÁRSKY VÝZNAM VYUŽÍVANIA VODY.....	5
3. AKTUALIZÁCIA DOSTUPNÝCH PROGNOZ VÝVOJA HLAVNÝCH EKONOMICKÝCH UKAZOVATEĽOV V SR A TENDENCIÍ VÝVOJA V NAJDÔLEŽITEJŠÍCH SEKTOROCH NÁRODNÉHO HOSPODÁRSTVA.....	21
3.1 Prognozy významných inštitúcií a bánk do roku 2027.....	21
3.2 Prognozy vo významných sektoroch hospodárstva.....	47
3.2.1 Energetika.....	47
3.2.2 Obnoviteľné zdroje energie.....	48
3.2.2.1 Energetická chudoba / výdavky na energie.....	59
3.2.2.2 Regulačná politika ÚRSO na obdobie 2017-2021.....	65
3.2.3 Poľnohospodárstvo.....	69
3.2.4 Vodné hospodárstvo.....	79
3.2.4.1 Medzinárodná spolupráca v oblasti vodného hospodárstva.....	79
3.2.4.2 Implementácia RSV na medzinárodnej úrovni.....	80
3.2.4.3 Vodné hospodárstvo vo väzbe na Predsedníctvo Slovenska v Rade EÚ.....	80
3.2.4.4 Povodne a protipovodňová ochrana.....	83
4. NÁVRATNOSŤ NÁKLADOV NA VODOHOSPODÁRSKE SLUŽBY – AKTUALIZÁCIA ODHADU NA ZÁKLADE NAJNOVŠÍCH DOSTUPNÝCH ÚDAJOV.....	85
4.1 Úroveň návratnosti nákladov na vodohospodárske služby za roky 2007 až 2014.....	85
5. MOŽNÉ OBLASTI ZAMERANIA EKONOMICKEJ ANALÝZY SÚVISIACEJ S EKOLOGICKÝMI PRIETOKMI (E-FLOWS).....	95
6. REPORTING EK TÝKAJÚCI SA 2. PLÁNOV MANAŽMENTU POVODÍ (2016-2021) – ČASŤ EKONOMICKÁ ANALÝZA.....	100
7. ZBER ÚDAJOV DO DATABÁZY PRE POTREBY EKONOMICKEJ ANALÝZY RSV.....	103
Použitá literatúra.....	104
Prílohy.....	105

1. ÚVOD

K termínu 22. december 2014 boli vypracované 2. Vodný plán Slovenska - Plány manažmentov správnych území Dunaja a Visly pre 2. plánovací cyklus 2016 – 2021 a zároveň zverejnené na webovej stránke MŽP SR za účelom verejného pripomienkového procesu po dobu šiestich mesiacov. Po uplynutí uvedených šiestich mesiacov boli všetky pripomienky obdržané od verejnosti vyhodnotené a následne boli oprávnené pripomienky zapracované do plánov. Koncom roku 2015 boli plány predložené na MŽP SR, kde po schválení operatívnu poradou ministra boli postúpené do legislatívneho procesu, v rámci ktorého boli podrobené medzirezortnému pripomienkovému konaniu. Dňa 13. januára 2016 boli 2. Vodný plán Slovenska – Plány manažmentov správnych území Dunaja a Visly na obdobie 2016 – 2021 schválené vládou SR.

22. marec 2016 bol termínom pre uskutočnenie reportingu o zmienených plánoch manažmentu správnych území povodí pre Európsku komisiu v elektronickej forme. Vo forme vyplnenia požadovaných údajov do elektrotechnickej databázy bola vyplnená aj príslušná časť týkajúca sa ekonomickej analýzy (podrobnejšie v kapitole 6).

Rok 2016 je zároveň platformou pre aktualizáciu ekonomickej analýzy pre tretí plánovací cyklus na obdobie rokov 2022 – 2027. Hlavná štruktúra požadovanej analýzy je známa z predchádzajúcich dvoch plánovacích cyklov, pričom v ďalšom časovom horizonte bude potrebné sústrediť sa na oblasti, ktoré vyplynú z hodnotenia plánov Európskou komisiou, ďalej z aktivít pracovných skupín na úrovni EÚ (v rámci pracovného programu Spoločnej implementačnej stratégie RSV na roky 2016-2018) resp. na oblasti, v ktorých členský štát sám pociťuje potrebu pokračovania a prehĺbenia analýzy, ktorá podá reálny obraz o stave na Slovensku v príslušných otázkach.

Pretože Európska komisia ukladá členským štátom o.i. tiež povinnosť stanoviť si ekologické prietoky (e-flows), využívame priestor tejto výskumnej úlohy aj pre možné oblasti zamerania ekonomickej analýzy súvisiacej s ekologickými prietokmi (kapitola 5). Slovensko bude problematiku ekologických prietokov rozpracovávať v súlade s usmerneniami z Európskej komisie.

2. HOSPODÁRSKY VÝZNAM VYUŽÍVANIA VODY – AKTUALIZÁCIA NA ZÁKLADE ÚDAJOV ZA R. 2014

Podľa článku 5 a Prílohy III RSV ekonomická analýza využívania vody má byť uskutočnená a pravidelne aktualizovaná s cieľom zhodnotenia významu využívania vody pre ekonomiu a zhodnotenia sociálno – ekonomického vývoja v povodiach.

RSV požaduje identifikáciu využívání vody, akými sú odbery na účel zásobovania pitnou vodou, odbery na závlahy poľnohospodárskej pôdy, odbery pre priemysel, využívanie vody pre rekreačné účely, atď. a tiež charakterizáciu hospodárskeho významu týchto využívání. Využívanie vody predstavuje vodohospodárske služby spolu s akoukoľvek inou činnosťou majúcou významný dopad na stav vody. To znamená, že využívanie vody je pojem širší ako vodohospodárske služby. Preto aj zber údajov, ktorými naša ekonomická analýza hodnotí hospodársky význam využívania vody, sa zameriava na širokú škálu využívání vody, pričom osobitná kapitola je venovaná vodohospodárskym službám z pohľadu návratnosti nákladov na ich poskytovanie.

V našej práci sú v tabuľkovej forme zozbierané údaje vzťahujúce sa k sociálno – ekonomickému významu rôznych využívání vody za rok 2014, pričom sú v Prílohe č. 1 k dispozícii jednak na národnej úrovni, ale aj členené do čiastkových povodí vymedzených na území SR a do správnych území medzinárodných povodí Dunaj a Visla. Zhromaždené technické a ekonomické údaje sú v rámci uvedených povodí členené tiež na sektory: domácnosti, priemysel, poľnohospodárstvo a ostatné sektory.

Vodná a vodohospodárska bilancia:

Podstatná časť povrchového vodného fondu SR priteká zo susedných štátov a využiteľnosť tohto fondu je obmedzená. Celkove do SR priteká v dlhodobom priemere asi $2\,514\text{ m}^3\cdot\text{s}^{-1}$ vody, čo predstavuje asi 86 % celkového slovenského povrchového vodného fondu. Na slovenskom území pramení v dlhodobom priemere približne $398\text{ m}^3\cdot\text{s}^{-1}$ vody, čo predstavuje 14 % vodného fondu.

Ročný prítok na územie SR v roku 2014 predstavoval $58\,112\text{ mil.m}^3$, čo je oproti roku 2013 menej o $20\,158\text{ mil.m}^3$. Odtok z územia SR sa oproti predchádzajúcemu roku znížil o $2\,745\text{ mil.m}^3$.

Celkové zásoby vody k 1.1.2014 v akumulčných nádržiach predstavovali $810,7\text{ mil.m}^3$, t. j. 70,0 % využiteľného objemu vody v akumulčných nádržiach. K 1.1.2015 celkový využiteľný objem hodnotených akumulčných nádrží vzrástol na $827,11\text{ mil.m}^3$, čo reprezentuje 71,0 % využiteľného objemu vody.

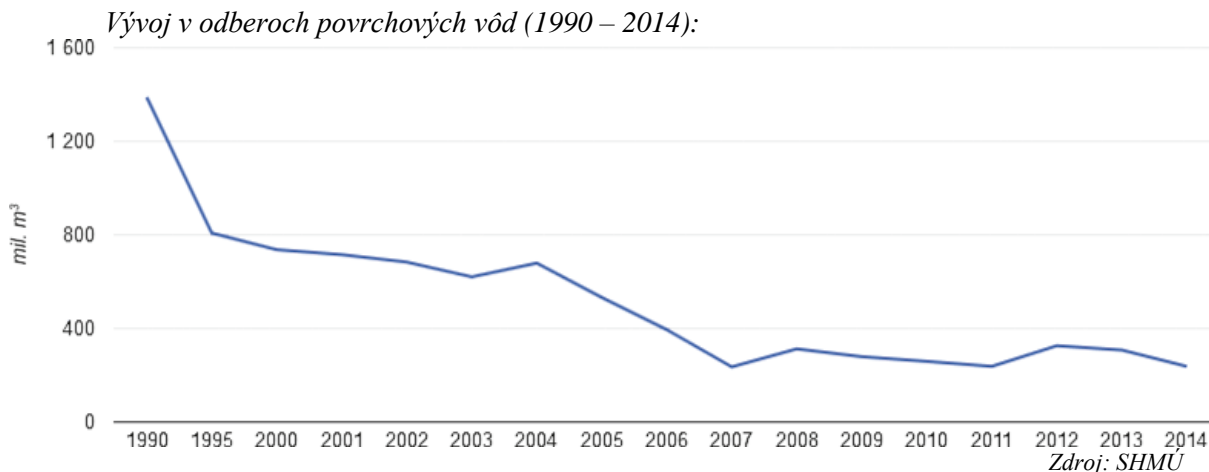
Tabuľka č. 1

	Objem v mil. m ³		
	1995	2000	2014
Celkové odbery	1 386	1172	559,35
Vypúšťanie do povrchových vôd	1 120,30	989,80	602,04

Zdroj: SHMÚ

Využívanie povrchovej vody:

V roku **2014** odbery povrchových vôd oproti roku 2013 poklesli o 22,7 %. Odbery pre priemysel poklesli o 26,0 %, mierny pokles o 5,7 % bol zaznamenaný v odberoch povrchových vôd pre vodovody. Odbery povrchových vôd pre závlahy poklesli o 24,2 %.

Využívanie povrchovej vody – porovnanie rokov 1995, 2013 a 2014 (v mil.m³)

Tabuľka č. 2

Rok	Vodovody	Priemysel	Závlahy	Ostatné poľnohospodárstvo	Spolu	Vypúšťanie
1995	71,963	661,836	74,325	0,0360	808,159	1 120,29
2013	47,307	246,860	13,952	0,0010	308,120	708,630
2014	44,600	182,840	10,570	0,0700	238,080	602,040

Zdroj: SHMÚ, Správa o stave ŽP v roku 2014

Celkový odber povrchovej vody v roku **2015** bol vo výške 227 739 tis. m³, čo predstavuje nárast o 6 044 tis. m³ oproti roku 2014.

Najvýznamnejší odberatelia povrchovej vody sú spoločnosti:

- Slovnafť, a. s. Bratislava, ktorá odobrala 36 887 tis. m³ povrchovej vody
- U. S. Steel Košice – odobraté množstvo predstavuje 25 223 tis. m³
- Mondi SCP, a. s. Ružomberok, ktorej množstvo odobratej povrchovej vody predstavuje 24 496 tis. m³
- SE a. s., Bratislava – EBO Jaslovské Bohunice, ktorá odobrala 20 475 tis. m³

Tržby za povrchovú vodu za rok 2015 predstavujú 25 552 tis. EUR, oproti roku 2014 vo výške 24 874 tis. EUR vzrástli o 678 tis. EUR, čo predstavuje 2,73 %. Tieto tržby sú príjmom SVP, š.p..

Dodávky povrchovej vody jednotlivým odvetviam a vybraným odberateľom za roky 2010 – 2015 znázorňuje nasledovná tabuľka:

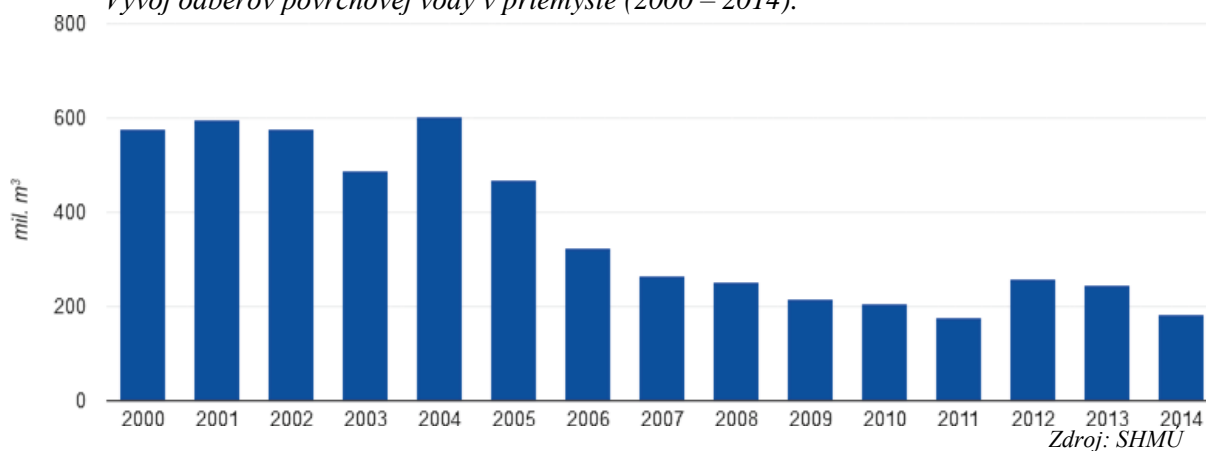
Tabuľka č. 3

UKAZOVATEĽ (v tis. m ³)	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Dodávky povrchovej celkom	237 768	242 606	305 821	285 176	221 695	227 739
z toho: 1. pre úpravy na pitnú vodu	45 671	46 215	46 738	45 151	42 452	44 848
2. pre priemysel celkom	190 703	194 930	257 726	238 860	178 160	181 448
z toho: a) Slovnaft a.s.	40 057	40 099	35 999	38 682	33 465	36 887
b) EVO Vojany	6 742	4 346	77 956	59 031	2 933	2 928
3. dodávky pre potravin. z toho:	940	1 116	1 060	916	831	933
závlahy	0	0	0	0	0	0
4. ostatné odbery	454	345	297	250	252	510

Zdroj: Výročná správa SVP, š.p. 2015

Odber povrchovej vody *priemyslom* vykazuje klesajúci trend po rok 2014. V roku **2014** v porovnaní s rokom 2000 klesol odber povrchovej vody priemyslom o 68,2 % a v porovnaní s rokom 2013 odber klesol o viac ako 25 %. Priemysel sa v roku 2014 podieľal 76,8 % na celkových odberoch povrchovej vody. Odber povrchovej vody priemyslom v roku **2015** predstavuje 181,4 mil.m³, čo však len mierny nárast oproti roku 2014 (o 1,84 %).

Vývoj odberov povrchovej vody v priemysle (2000 – 2014):

Významnú časť odberov priemyslu z povrchových vôd predstavujú odbery *vody na chladenie*. Informácia o odberoch povrchovej vody na chladiace účely za roky 2012 – 2015 sa nachádza v nasledovnej tabuľke č. 4 a 5:

Odber vody na chladenie z povrchových vôd

Tabuľka č. 4

V tis. m ³	2012	2013	2014	2015
	34938,64	150625,085	92707,46	92477,286

Zdroj: SHMÚ

Odber vody na chladenie na rôzne priemyselné účely

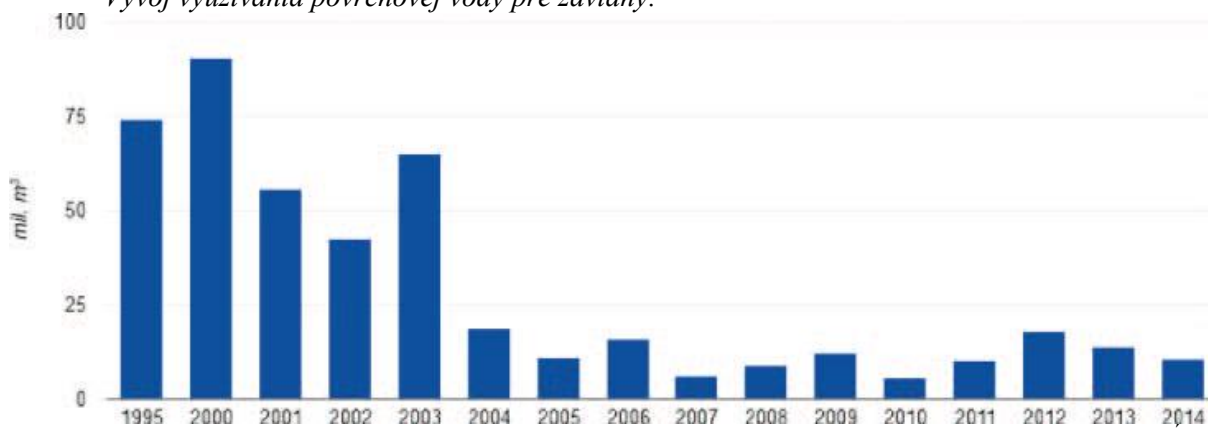
Tabuľka č. 5

Chladiace vody z					
V tis. m ³	Energetiky	Chem.priemysel	Výroba kovov	Ostatný priemysel	Potravinársky priemysel
2014	57161,662	31430,505	2566,466	744,422	804,405
2015	57135,285	30831,851	2787,689	853,722	868,739

Zdroj: SHMÚ

Najväčšie odbery povrchovej vody v *poľnohospodárstve* sú pre účely závlah, pričom závisia od rozsahu a časového rozloženia prirodzených zrážok vo vegetačnom období. V roku 2014 odbery povrchových vôd pre závlahy dosiahli hodnotu 10,57 mil.m³, čo predstavovalo pokles o 24,2 % oproti roku 2013.

Vývoj využívania povrchovej vody pre závlahy:

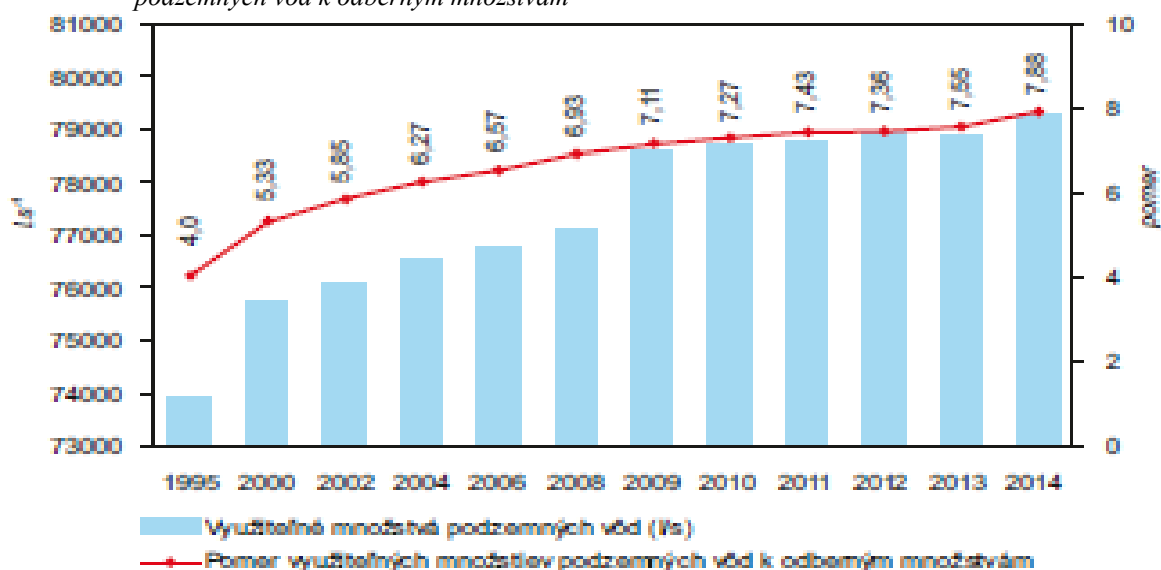
Zdroj: SHMÚ

Využívanie podzemnej vody:

V roku **2014** bolo v SR využívané priemerne 10 187,3 l.s⁻¹ podzemnej vody, čo predstavovalo 12,69 % z dokumentovaných využiteľných množstiev. V priebehu roka 2014 zaznamenali odbery podzemnej vody pokles o 2,41 % oproti roku 2013.

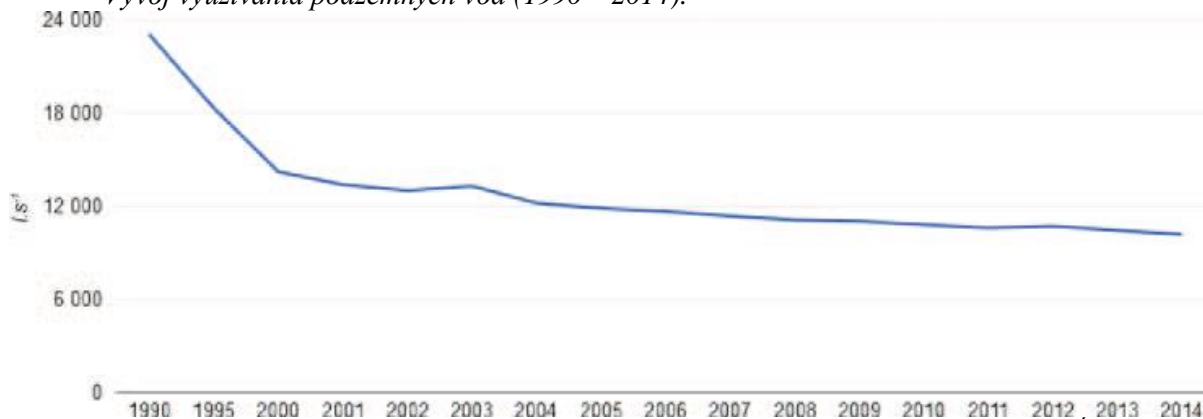

Vývoj využívania podzemných vôd vyjadrený pomerom využiteľných množstiev podzemných vôd k odberným množstvám

Zdroj: SHMÚ

Vývoj využívania podzemných vôd (1990 – 2014):

Zdroj: SHMÚ

K miernemu nárastu spotreby vody došlo v roku 2014 v poľnohospodárskej výrobe, v ostatných oblastiach došlo k poklesu využívania v porovnaní s rokom 2013. Najviac poklesli odbery podzemnej vody pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou (o 263,3 $l.s^{-1}$).

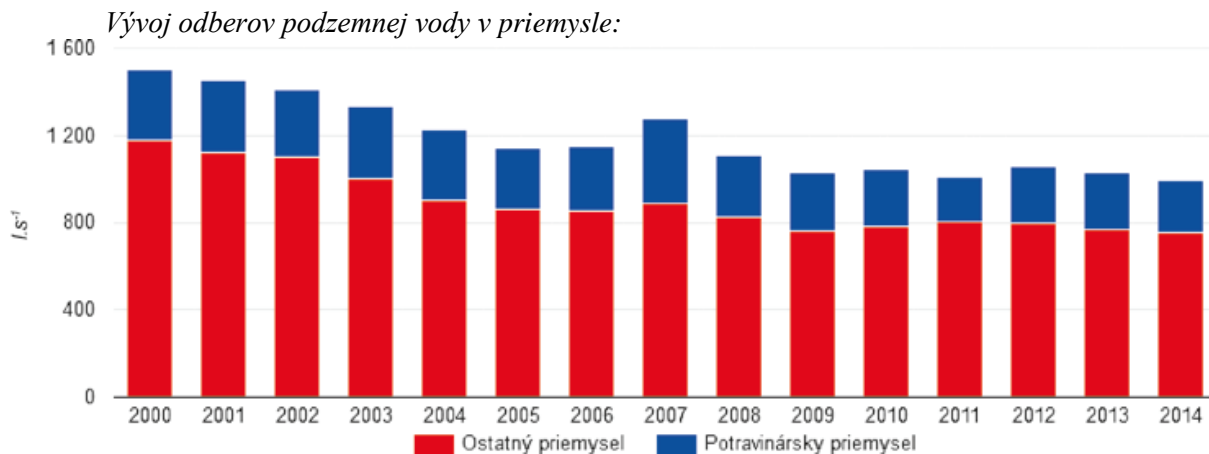
Využívanie podzemnej vody (v $l.s^{-1}$)

Tabuľka č. 6

Rok	Vodárenské účely	Potravinársky priemysel	Ostatný priemysel	Poľn. a živoč. výroba	Rastl. výroba a závlahy	Sociálne účely	Iné využitie	Spolu
1995	14 373,10	390,60	2 327,20	727,10	25,00	286,50	202,70	18 332,20
2013	7 886,40	261,60	769,80	220,90	100,80	205,50	993,80	10 438,80
2014	7 674,20	238,60	752,70	227,00	120,60	190,40	983,80	10 187,30

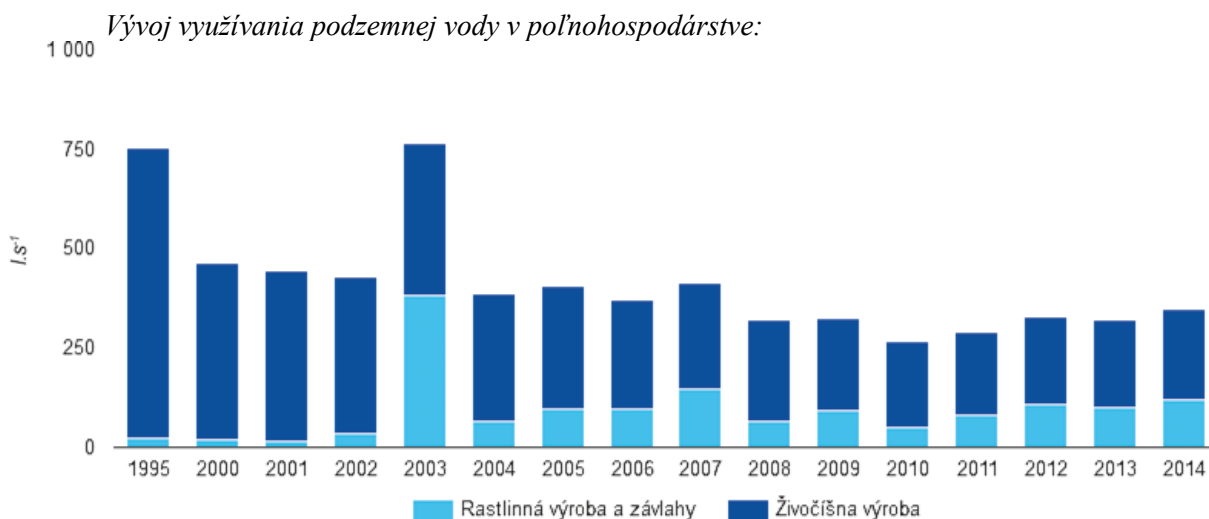
Zdroj: SHMÚ, Správa o stave ŽP v roku 2014

Odber podzemnej vody pre potravinársky priemysel vykazuje kolísavý trend a pre ostatný priemysel pokles. V roku 2014 v porovnaní s rokom 2000 došlo k poklesu odberu podzemnej vody pre potravinársky priemysel o 25,7 %, v ostatnom priemysle o 36,1 %. V porovnaní s rokom 2013 došlo k poklesu odberu podzemnej vody pre potravinársky priemysel o 8,8 % a v ostatnom priemysle bol zaznamenaný pokles o 2,2 %. Priemysel mal v roku 2014 na celkových odberoch podzemných vôd podiel 9,7 %.

Zdroj: SHMÚ

Objem podzemnej vody využívanej v *poľnohospodárstve* v roku 2014 oproti roku 2013 stúpol o 25,9 l.s⁻¹. V roku 2014 bolo zavlažovaných 18 090 ha poľnohospodárskej pôdy, čo predstavuje pokles o 331 ha oproti roku 2013.

Zdroj: SHMÚ

Tabuľka č. 7

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Zavlažované územia (ha)	92 106	110 665	75 008	93 657	42 010	44 789	25 325	15 908	20 348	13 642	13 807	24 847	18 421	18 090

Zdroj: ŠÚ SR

Poplatky za odber podzemnej vody:

V zmysle vodného zákona od roku 2015 poplatky za odbery podzemných vôd odberatelia uhrádzajú priamo na účet Environmentálneho fondu (pred novelou vodného zákona platnou od 1. jan. 2015 poplatky za odber podzemných vôd vyberal SVP, š.p., už vtedy však boli príjmom Environmentálneho fondu). V roku 2015 sa spoplatnilo celkom 272 968 tis. m³ podzemnej vody, za čo vo forme poplatkov mali odberatelia uhradiť v prospech Environmentálneho fondu 9 875 tis. EUR.

Poplatky za vypúšťanie odpadových vôd do povrchových vôd:

V roku 2015 predstavovalo množstvo vypúšťaných odpadových vôd do povrchových vôd celkom 173 293 tis. m³, za čo vo forme poplatkov znečisťovatelia mali v prospech Environmentálneho fondu uhradiť celkom 4 091 tis. EUR.

Platby za využívanie hydroenergetického potenciálu:

Platby za HEP za rok 2015 predstavujú sumu 27 587 tis. EUR, čo predstavuje oproti roku 2014 pokles o 5 301 tis. EUR. Najvýznamnejšími odberateľmi HEP sú Slovenské elektrárne, a. s., Bratislava, ZSE Energia, a. s., Bratislava, Dmi Trade, a. s., Púchov, Hydro-Gen a. s., Nitra. V porovnaní s rokom 2014 zaznamenali tržby za HEP pokles o 16,12 % predovšetkým z dôvodu nepriaznivých hydrologických podmienok.

Platby za energetickú vodu:

Platby za energetickú vodu za rok 2015 predstavujú 390 tis. EUR, čo predstavuje oproti roku 2014 pokles o 63 tis. EUR, v percentuálnom vyjadrení pokles o 13,81 %.

Nasledujúca tabuľka obsahuje prehľad vývoja tržieb za HEP a energetickú vodu v rokoch 2010 – 2015, ktoré sú príjmom SVP, š.p.:

Tabuľka č. 8

NÁZOV	MER. J./ROK	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Platba za HEP	tis.MWh	2 595	1 654	1 528	4 608	2 107	1 763
	tis. eur	38 775	24 823	23 358	31 130	32 888	27 587
tržby za energetickú vodu	tis. eur	533	334	318	426	453	390

Zdroj: Výročná správa SVP, š.p. 2015

**

Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou/napojenie na verejné vodovody:

Počet obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov v roku 2014 dosiahol 4 752,9 tis., čo predstavovalo 87,7 % z celkového počtu obyvateľov SR. V roku 2014 bolo v SR 2 369 samostatných obcí, ktoré boli zásobované vodou z verejných vodovodov a ich podiel z celkového počtu obcí v SR tvoril 81,9 %.

Vývoj celkového počtu obyvateľov a počtu obyvateľov zásobovaných pitnou vodou z verejných vodovodov v správe VS, OÚ a iných subjektov [v tis.]:

Tabuľka č. 9

	1995	2000	2005	2010	2013	2014
Celkový počet obyvateľov	5 363,7	5 400,6	5 386,7	5 435,3	5 415,9	5 421,3
Zásobovaní pitnou vodou z VV	4 256,8	4 479,2	4 594,1	4 704,7	4 733,0	4 753,0
Podiel [%]	79,4	82,9	85,3	86,6	87,4	87,7

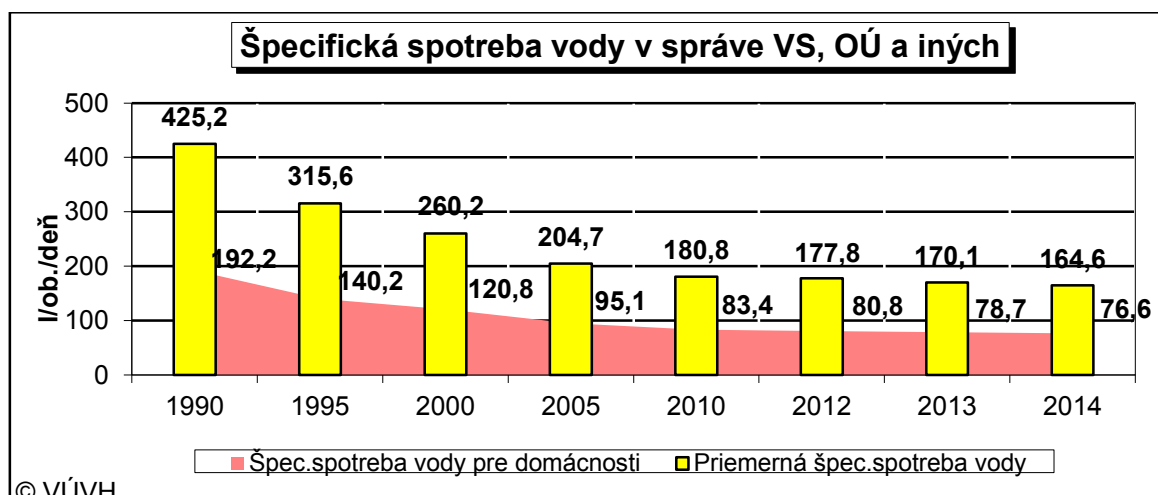
Vypracoval: VÚVH z údajov VS, OÚ a iných subjektov

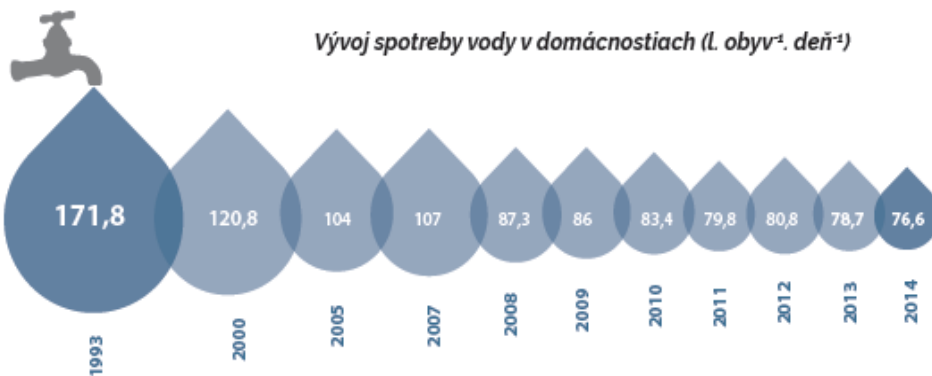
Dĺžka vodovodných sietí (bez prípojek) v roku 2014 dosiahla 29 438 km. V roku 2014 počet vodovodných prípojek predstavoval 907 294 ks a dĺžka vodovodných prípojek dosiahla 7 355 km. Počet osadených vodomeroov oproti roku 2013 vzrástol o 14 406 ks a dosiahol hodnotu 910 451 ks.

Kapacita prevádzkovaných vodných zdrojov v roku 2014 dosiahla 34 057 l.s⁻¹ (čo je nárast o 893 l.s⁻¹ oproti roku 2013), pričom podzemné vodné zdroje predstavovali 28 240 l.s⁻¹ a povrchové vodné zdroje 5 817 l.s⁻¹.

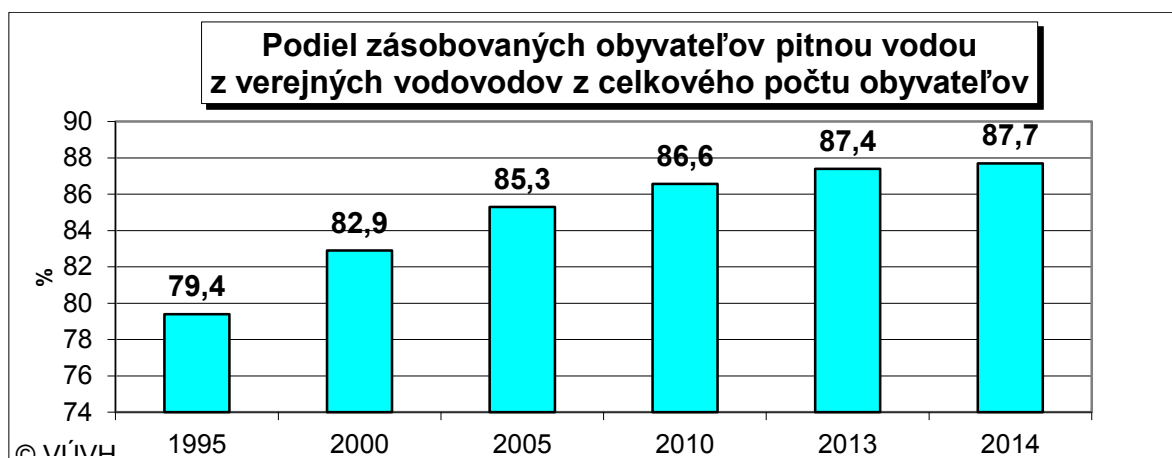
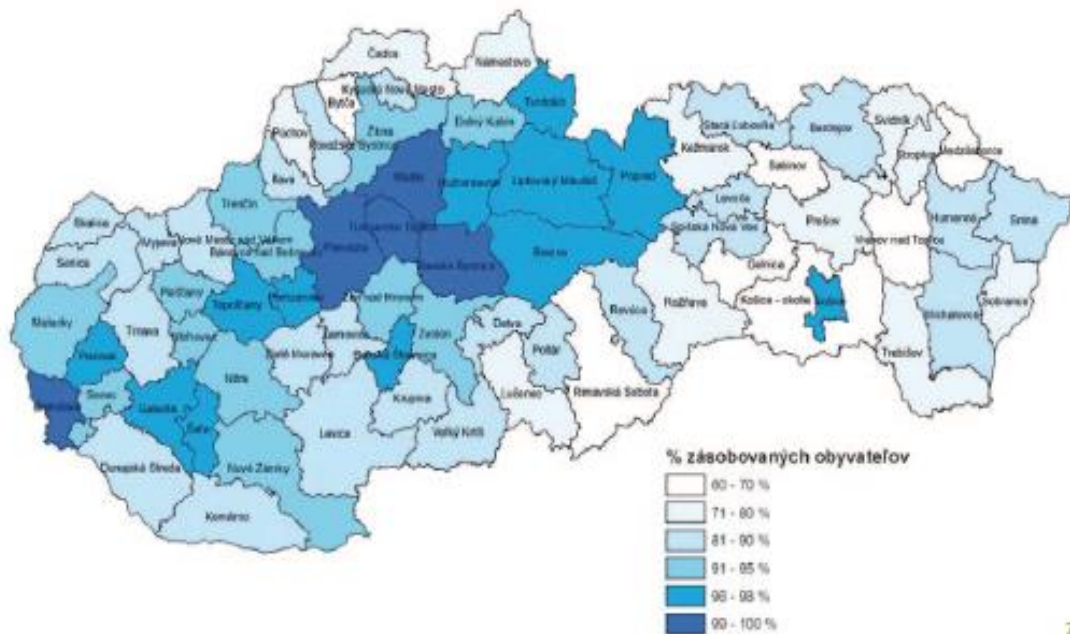
V roku 2014 pokračoval pokles v odbere pitnej vody. Množstvo vyrobenej pitnej vody dosiahlo hodnotu 283 mil. m³ pitnej vody, čo oproti roku 2013 predstavuje pokles o 10 mil. m³.

Z podzemných vodných zdrojov bolo vyrobených 241 mil. m³ (pokles o 7 mil. m³) a z povrchových vodných zdrojov 42 mil. m³ (čo predstavovalo pokles o 3 mil. m³) pitnej vody. Z celkovej vody vyrobenej vo vodohospodárskych zariadeniach straty vody v potrubnej sieti predstavovali v roku 2014 hodnotu 26,5 %. Špecifická spotreba vody v domácnostiach poklesla na hodnotu 76,6 l.obyv⁻¹.deň⁻¹. Nasledujúci graf znázorňuje vývoj špecifickej spotreby vody v správe vodárenských spoločností (VS), okresných úradov (OÚ) a iných subjektov v rokoch 1990 - 2014:

Podiel obyvateľov zásobovaných z verejných vodovodov (2014)

Klesajúci trend v ročnej spotrebe vody z verejných vodovodov na obyvateľa zaznamenali aj okolité krajiny. Česko a Slovensko sú približne na rovnakej úrovni v spotrebe vody, najvyššia spotreba je v Maďarsku. Pokles v spotrebe vody zaznamenali aj ostatné krajiny Európy, čo môže byť spôsobené vysokými cenami vody, hospodárskym poklesom ale aj zmenou povedomia a správania sa obyvateľstva k vode.

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd:

Podľa údajov SHMÚ z databázy Súhrnnej evidencie o vodách v roku 2014 celkové množstvo odpadových vôd vypúšťaných do povrchových vôd predstavovalo 602 642 tis. m³, čo oproti roku 2013 znamenalo pokles o 15 % a v porovnaní s rokom 2000 je to pokles o 42,5 %.

Podiel vypúšťaných čistených odpadových vôd k celkovému množstvu odpadových vôd vypúšťaných do tokov v roku 2014 predstavoval 92,77 %.

Množstvo vypúšťaných odpadových vôd čistených a nečistených v roku 2014 *Tabuľka. č.10*

Množstvo vypúšťaných odpadových vôd	Spolu [tis.m3.rok-1]	Druh odpadových vôd [tis.m3.rok-1]			
		priemyselné (NACE:05-43, OKEČ: 10-45)	splaškové a komunálne (NACE: 37, OKEČ: 90)	poľnohosp. výroba (NACE: 01 -03, OKEČ: 01-05)	iné aktivity (NACE:45- 96, OKEČ: 50-93)
Čistené	559 108,335	184 574,504	369 721,616	16,360	4 795,855
Nečistené	43 533,794	32 341,965	4 565,896	124,945	6 500,988
Spolu	602 642,129	216 916,469	374 287,512	141,305	11 296,843

Zdroj: SHMÚ

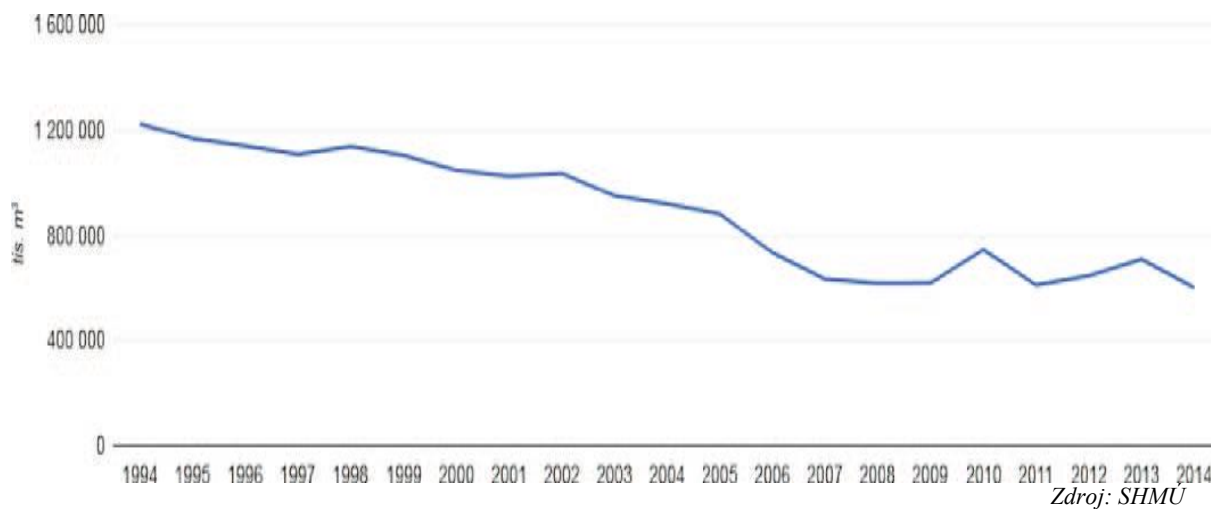
OKEČ: Odvetvová klasifikácia ekonomickej činnosti

NACE: Štatistická klasifikácia ekonomických činností

Poznámka: Vyhláška Štatistického úradu SR č. 306/2007 Z.z., ktorou sa vydáva Štatistická klasifikácia ekonomických činností (NACE) nahrádza pôvodnú štatistickú Odvetvovú klasifikáciu ekonomickej činnosti (OKEČ)

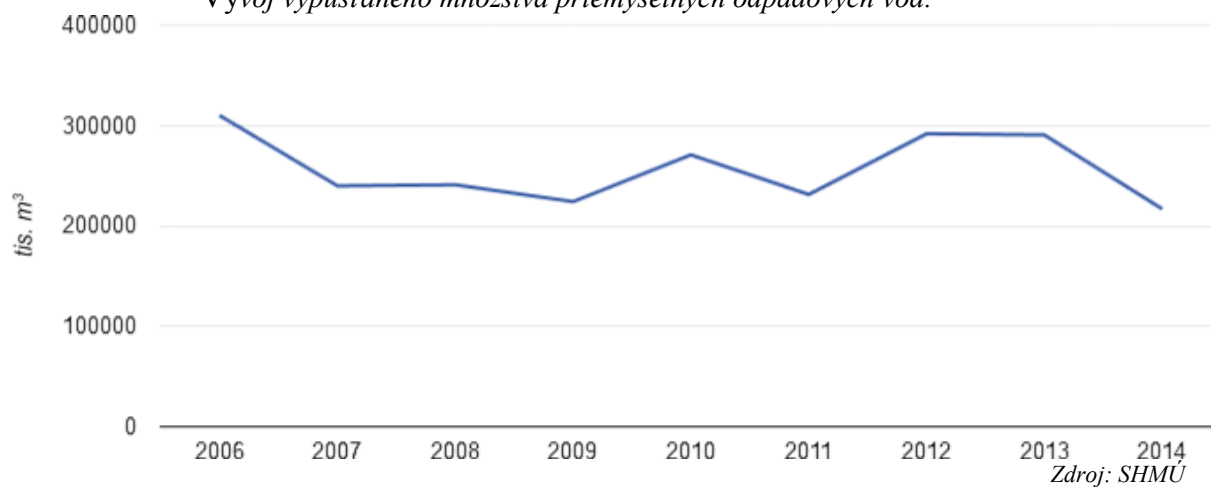
Poznámka: SHMÚ podľa zákona o vodách sleduje len vypúšťané odpadové vody nad 10 000 m³ ročne alebo 1 000 m³ mesačne.

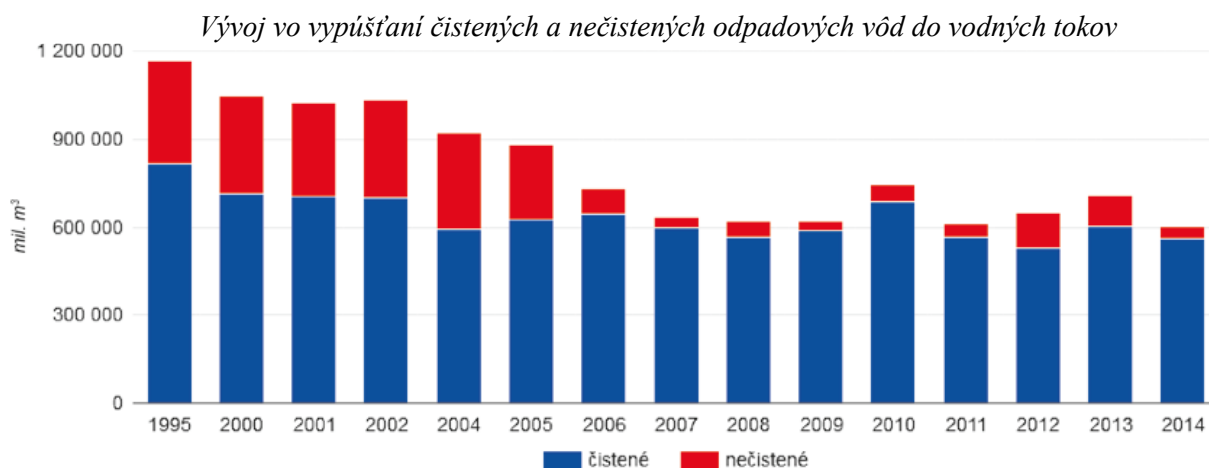
Celkový objem odpadových vôd vypúšťaných do povrchových vôd:

Vypúšťanie odpadových vôd z priemyslu do povrchových vôd značne ovplyvňuje ich kvalitu. Vývoj v oblasti vypúšťania odpadových vôd z priemyslu má kolísavý trend.

Vývoj vypúšťaného množstva priemyselných odpadových vôd:

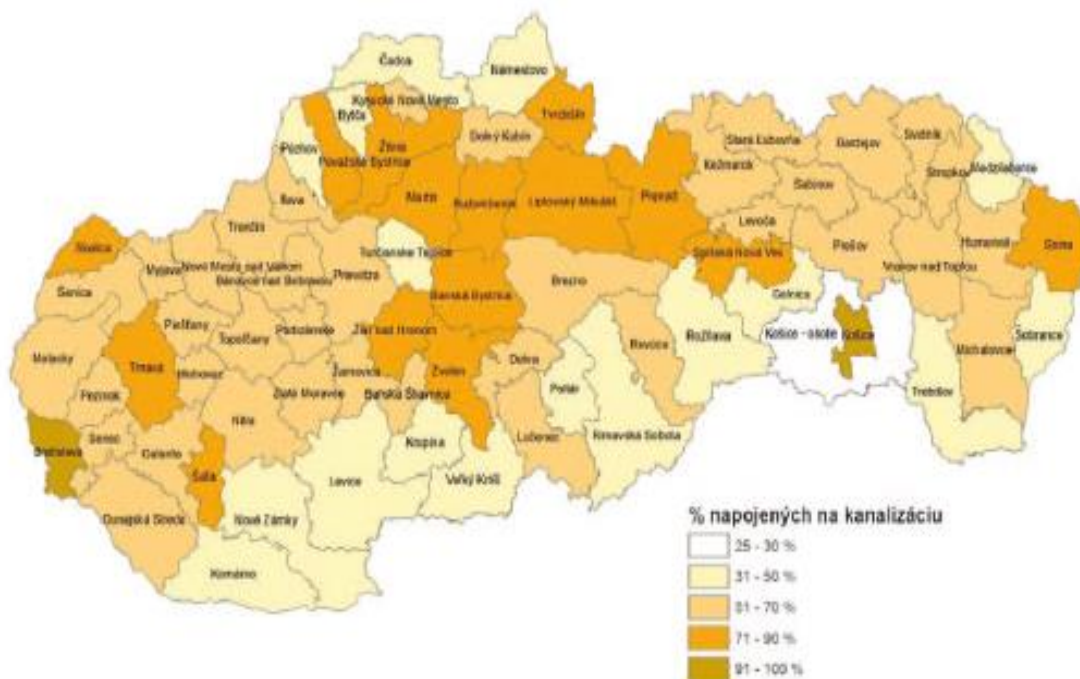

Zdroj: SHMÚ

Napojenie obyvateľstva na verejnú kanalizáciu:

Počet obyvateľov bývajúcich v domoch napojených na verejnú kanalizáciu v roku 2014 dosiahol počet 3 506 tis. obyvateľov, čo predstavuje 64,7 % z celkového počtu obyvateľov. Vybudovanú verejnú kanalizáciu malo 1 026 obcí (35,5 % z celkového počtu obcí SR). Dĺžka kanalizačnej siete v roku 2014 dosiahla 12 565 km a oproti roku 2013 predstavuje nárast len 521 km. Počet kanalizačných prípojkov stúpol na 464 575 ks, čím dĺžka kanalizačných prípojkov vzrástla o 305 km a dosiahla 3 597 km.

Podiel obyvateľov napojených na verejnú kanalizáciu (2014:)

Zdroj: VÚVH

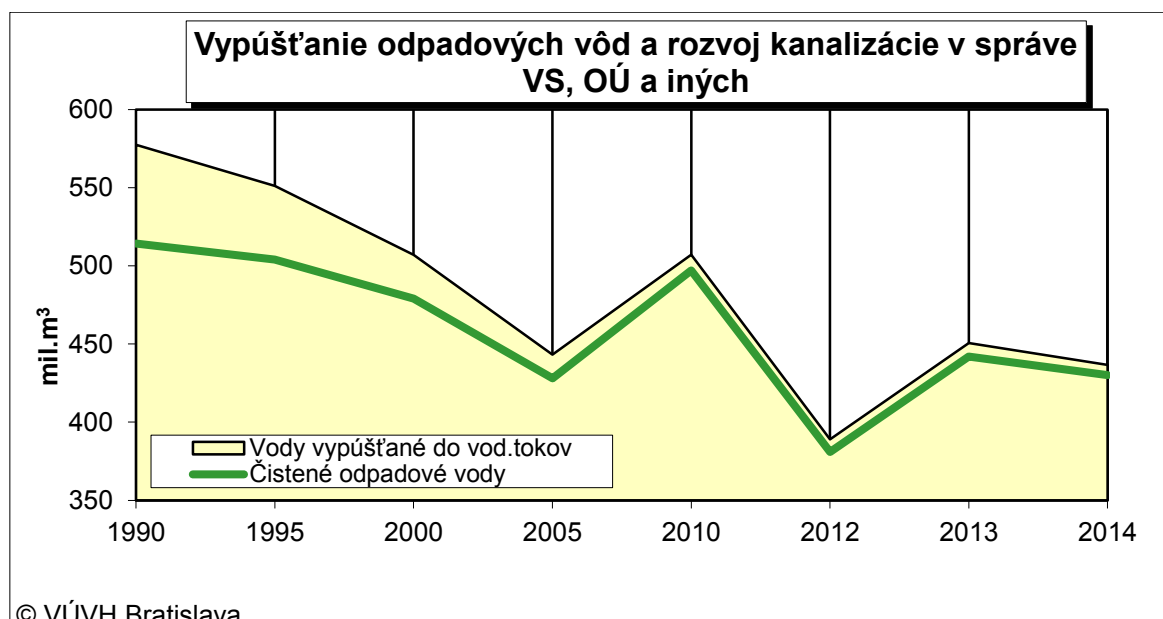
Rozvoj verejných kanalizácií a množstvo vypúšťaných komunálnych odpadových vôd verejnými kanalizáciami v správe vodárenských spoločností, okresných úradov (OÚ) a iných subjektov dokumentuje nasledovná tabuľka č.11 a graf:

Vypúšťanie komunálnych odpadových vôd a rozvoj kanalizácie v správe VS, obecných úradov a iných subjektov
Tabuľka č. 11

P. č.	Ukazovateľ	Jednotka	Rok			
			2011	2012	2013	2014
1	Počet obyvateľov pripojených na verejnú kanalizáciu	tisíc	3 347,3	3 376,9	3 446,9	3 506,1
	z toho: v domoch pripojených na kanalizáciu s ČOV	tisíc	3 260,0	3 301,7	3 374,4	3 453,1
2	Dĺžka kanalizačných sietí	km	11 210	11 655	12 044	12 565
3	Voda vypúšťaná o vodných tokov celkom	mil.m3	414,6	389,0	450,6	436,6
	z toho: čistené odpadové vody	mil.m3	406,5	381,0	442,0	430,1
4	Množstvo vypúšťaných odpadových vôd*	mil.m3	200,3	202,7	199,0	197,1
	z toho: splaškové vody	mil.m3	115,7	117,1	110,0	108,9
	priemyselné a ostatné odpadové vody	mil.m3	84,6	85,6	89,0	88,2

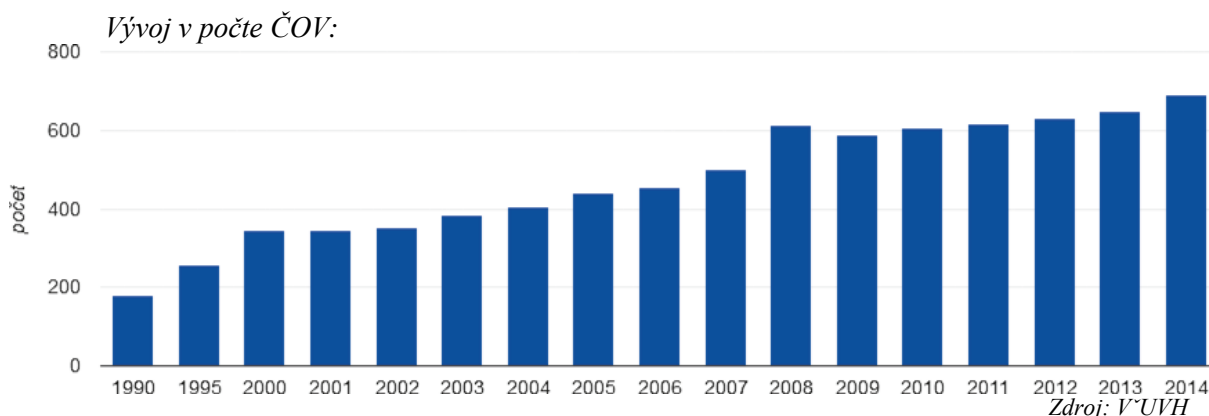
* Množstvo vypúšťaných komunálnych odpadových vôd (voda odkanalizovaná spoplatnená) je len za vodárenské spoločnosti a iné subjekty – Vodárenská a kanalizačná spoločnosť, s. r. o., Hlohovec, Mondi SCP, a. s., Ružomberok, PreVak, Stará Turá (nie sú údaje za obecné úrady a AQUASPIŠ, s. r. o. Spišská Nová Ves)

Vypracoval: VÚVH

Spomedzi susedných krajín bolo najviac obyvateľov odkanalizovaných v Rakúsku (95 %) a v Českej republike (85 %), ďalej nasledovalo Maďarsko (75 %) a Poľsko (70 %).

V roku 2014 v správe vodárenských spoločností, obecných úradov a iných subjektov bolo 692 čistiarní odpadových vôd (ČOV), z ktorých najväčší podiel predstavovali mechanicko-biologické ČOV.

V roku 2014 bolo do tokov verejnou kanalizáciou vypustených približne 436 mil. m³ odpadových vôd, čo predstavovalo oproti roku 2013 pokles o 16 mil. m³ a množstvo čistených odpadových vôd vypúšťaných do verejnej kanalizácie dosiahlo hodnotu 430 mil. m³.

Ceny vody:

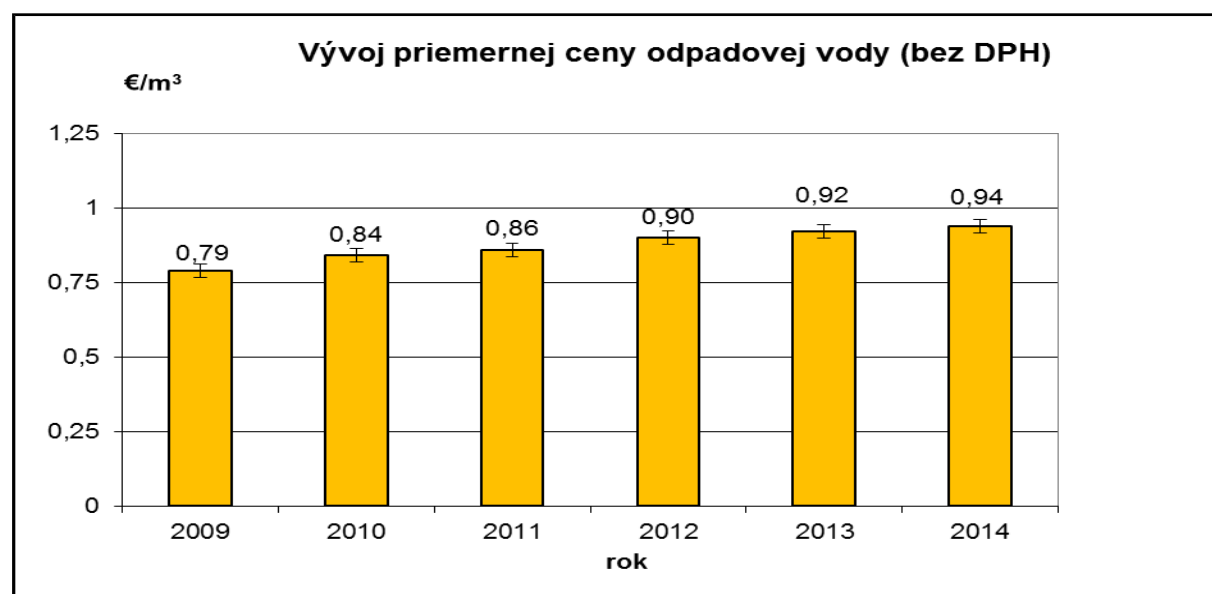
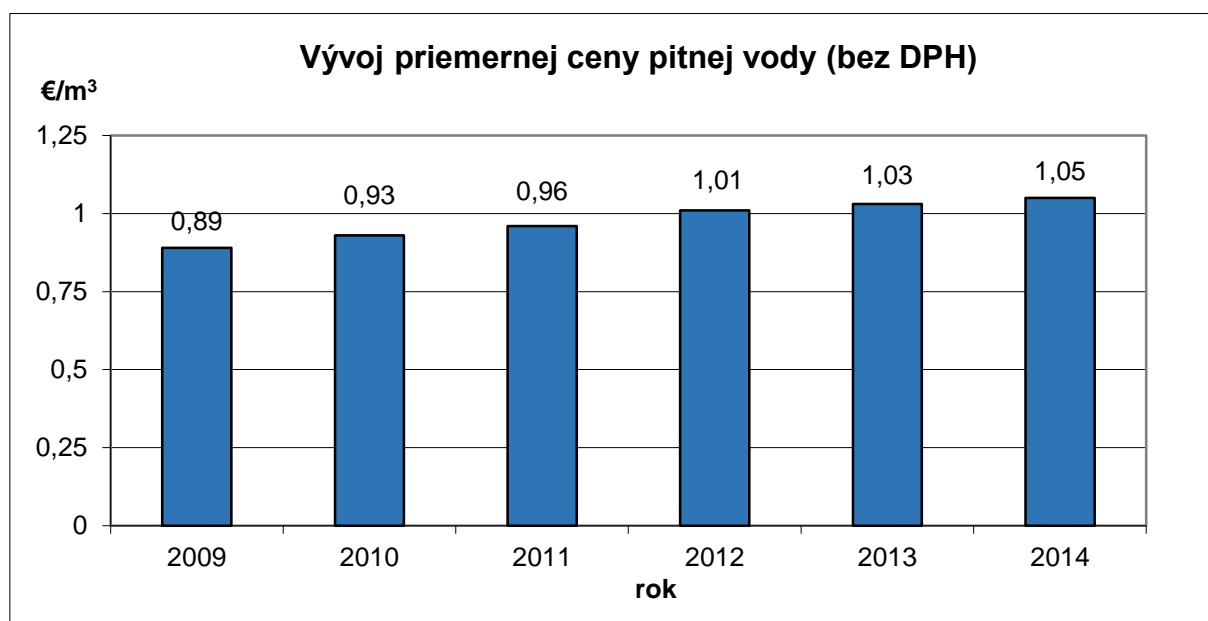
Vývoj **priemernej ceny pitnej a odpadovej vody** v rokoch 2009 – 2014 je uvedený v tabuľkách č. 12 a 13 a nasledovných grafoch.

Pitná voda

Tabuľka č.12

	Merná jednotka	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ekonomicky oprávnené náklady (EON)	tis. €	183 118	185 889	185 291	197 361	196 877	199 194
Dodávka pitnej vody	tis.m ³	206 694	201 998	197 440	196 888	190 790	187 802
Priemerné EON	€/m ³	0,89	0,92	0,94	1,00	1,03	1,06
Priemerná cena (bez DPH)	€/m ³	0,89	0,93	0,96	1,01	1,03	1,05

	Merná jednotka	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ekonomicky oprávnené náklady (EON)	tis. €	160 780	169 879	170 928	186 918	188 103	192 214
Množstvo odpadovej vody	tis.m ³	201 384	202 600	200 360	202 839	199 075	197 152
Priemerné EON	€/m ³	0,80	0,84	0,85	0,92	0,94	0,97
Priemerná cena (bez DPH)	€/m ³	0,79	0,84	0,86	0,90	0,92	0,94

V roku 2014 **pevná cena za odber povrchovej vody z vodného toku** bez dane z pridanej hodnoty, ktorú uplatňoval regulovaný subjekt Slovenský vodohospodársky podnik, š. p., Banská Štiavnica, sa oproti roku 2013 nezmenila – predstavovala 0,1122 €/m³.

Priemerná cena za využívanie hydroenergetického potenciálu vodného toku – vo výške 15,7552 €/MWh zostala na úrovni roku 2013, pričom sa uplatňovali rozdielne pevné ceny pre jednotlivé skupiny využívatel'ov hydroenergetického potenciálu (podľa inštalovaného výkonu vodných elektrární).

Pevná cena za odber energetickej vody z vodného toku na rok 2014 – vo výške 0,1659 €/tis.m³ bola rovnaká ako bola maximálna cena v roku 2013.

Ceny za vyššie uvedené vodohospodárske služby spojené s využívaním vodného toku sa nachádzajú v nasledujúcej tabuľke č. 14:

Tabuľka č.14

Ceny za poskytovanie vodohospodárskych služieb spojených s využívaním vodného toku (bez DPH)

	2011	2012	2013	2014
	€	€	€	€
Cena za odber povrchovej vody za 1 m ³	0,1059	0,1122	0,1122	0,1122
Priemerná cena za využívanie HEP-u za 1 MWh	15,1021	15,3770	15,7552	15,7552
Cena za odber energetickej vody za tis. m ³	0,1492	0,1580	0,1659	0,1659

**

Bázické informácie ohľadne dodávok vody z verejných vodovodov a vypúšťania odpadových vôd verejnou kanalizáciou (v členení na sektor priemyslu, poľnohospodárstva, domácností), ďalej napojenia obyvateľstva na verejné vodovody a verejné kanalizácie a na čistiarne odpadových vôd za rok 2012, 2013, 2014 a 2015 uvádzame na národnej úrovni v tabuľkách č.15 a 16 nižšie:

Tabuľka č. 15

	Dodávka vody z verejných vodovodov pre priemysel	Dodávka vody z verejných vodovodov pre poľnohospodárstvo	Dodávka vody z verejných vodovodov pre domácnosti	Obyvateľstvo napojené na verejné vodovody
	mil. m ³	mil. m ³	mil. m ³	%
2012	10,668	1,279	138,837	87,0
2013	8,667	1,366	135,858	87,39
2014	8,597	1,391	132,998	87,67
2015	8,722	1,563	135,040	88,27

Tabuľka č. 16

	Vypúšťanie odpadových vôd z priemyslu (fakturované)	Vypúšťanie odpadových vôd z poľnohospodárstva (fakturované)	Vypúšťanie odpadových vôd z domácností (fakturované)	Obyvateľstvo napojené na verejné kanalizácie (fakturované)	Obyvateľstvo napojené na ČOV (fakturované)
	mil. m ³	mil. m ³	mil. m ³	%	%
2012	20,791	2,688	133,752	62,41	61,02
2013	22,532	1,564	127,719	63,64	62,30
2014	19,229	1,508	108,922	64,67	63,69
2015	19,529	1,630	113,924	65,19	64,47

3. AKTUALIZÁCIA DOSTUPNÝCH PROGNÓZ VÝVOJA HLAVNÝCH EKONOMICKÝCH UKAZOVATEĽOV V SR A TENDENCIÍ VÝVOJA V NAJDÔLEŽITEJŠÍCH SEKTORoch NÁRODNÉHO HOSPODÁRSTVA

3.1 Prognózy významných inštitúcií a bánk do roku 2027

Prognóza NBS

Strednodobá prognóza NBS zo 7. júna 2016 (P2Q 2016) priniesla určité korekcie oproti predchádzajúcej predikcii z marca 2016 (P1Q 2016). Nezohľadňuje však ešte referendum o vystúpení Veľkej Británie z EÚ (Brexit).

Zhodnotenie aktuálneho vývoja v eurozóne a v SR:

Predikcia zo 7. júna 2016 konštatuje, že rast eurozóny v 1. štvrtroku 2016 bol nad očakávania predchádzajúcej predikcie. Ekonomika eurozóny v 1. štvrtroku 2016 vzrástla medzištvrtročne o 0,5 % v porovnaní s 0,3 % vo 4. štvrtroku 2015. Z hľadiska teritoriálnej štruktúry pôsobili prorastovo na eurozónu všetky kľúčové ekonomiky. Na základe dostupných indikátorov bol rast HDP ťahaný najmä domácim - tak spotrebiteľským, ako aj investičným dopytom. Viac ako dvojnásobne sa zrýchlil rast ekonomickej aktivity v Nemecku (0,7 %), akceleroval však aj rast ekonomiky vo Francúzsku (0,5 %), Holandsku (0,5 %) a Taliansku (0,3 %). Španielsko si udržalo solídne tempo rastu z predchádzajúceho štvrtroka (0,8 %). V rámci cenovej oblasti bola inflácia v apríli na úrovni -0,2 % (v marci 0,0 %). Pokles cien energií je naďalej výrazný a zároveň sa spomalil rast cien služieb čiastočne ovplyvnený kalendárnym efektom Veľkej noci.

Aktuálny vývoj v SR: Napriek prepadu investícií pokračuje slovenská ekonomika v dynamickom raste. Tempo rastu slovenskej ekonomiky sa v 1. štvrtroku 2016 po odznení impulzu z eurofondov spomalilo v súlade s očakávaniami. Vo 4. štvrtroku 2015 vzrástol HDP o 1,0 % medzištvrtročne. Rast HDP medzištvrtročne predstihol očakávania predikcie P1Q-2016 (odhad bol na úrovni 0,6 %), pričom v rámci jeho štruktúry sa investície prepadli v menšom rozsahu, ako boli predpoklady.

Na trhu práce sa situácia zlepšila nad očakávania. Rast zamestnanosti o 0,5 % predstihol predpoklady z predikcie P1Q-2016 (z marca 2016). Pravdepodobne za tým stoja okrem dobre rozbehnutej ekonomiky aj projekty na podporu zamestnávania, keďže rástla zamestnanosť aj vo verejnom sektore. V rámci jednotlivých odvetví sa vytvárali nové pracovné miesta najmä v stavebníctve a v priemysle. Zároveň pokračoval pokles miery nezamestnanosti. Rast nominálnych miezd v 1. štvrtroku dosiahol solídne tempo, čo sa však napriek dobrej spotrebiteľskej nálade a poklesu cien zatiaľ výraznejšie neprejavilo v súkromnej spotrebe. Rast reálnych príjmov sa tak zrejme premietol do zvýšenia miery úspor.

Pokles cien sa v 1. štvrtroku 2016 prehĺbil, keď klesali najmä ceny pohonných látok a ceny potravín aj v dôsledku poklesu DPH na vybrané druhy potravín. Taktiež tlmiačo pôsobili ceny energií. V apríli sa pokles cien zmiernil, k čomu prispel rast cien cigariet, niektorých sezónnych tovarov, služieb a najmä začali rásť ceny pohonných látok.

Investície v roku 2016 sú ovplyvnené prepados eurofondov (pomalší nábeh čerpania EÚ fondov z nového programového obdobia). Zníženie čerpania eurofondov by malo byť hlavným faktorom výrazného spomalenia rastu investičného dopytu v roku 2016. Tento výpadok by mal byť čiastočne kompenzovaný súkromnými investíciami, ktoré budú podporené priaznivým ekonomickým výhľadom, rastom ziskovosti a uvoľnenou menovou politikou. Vzhľadom na narastajúci počet rozostavaných bytov sa predpokladá rast investícií do rezidenčných nehnuteľností. V ďalšom období sa pridajú aj investície v automobilovom priemysle. Priaznivo by malo pôsobiť aj avizované zníženie dane z príjmu právnických osôb, výstavba obchvatu hlavného mesta Bratislavy, ako aj postupné zrýchľovanie čerpania eurofondov z aktuálneho programového obdobia.

Súkromná spotreba by mala byť v celom horizonte predikcie (do roku 2018) významným zdrojom rastu HDP. Spomalenie dynamiky jej rastu ku koncu horizontu predikcie súvisí najmä s očakávaným oživením inflácie.

Ekonomika v roku 2016 by mala rásť nad 3 % so zrýchlením v roku 2018. **Rast ekonomiky** by mal byť z hľadiska jeho štruktúry vyvážený a dosiahnuť 3,3 % v roku 2016. V roku 2017 sa predpokladá mierne zrýchlenie rastu ekonomiky na 3,5 %, čo by malo odzrkadľovať najmä pozitívny vplyv domáceho dopytu. Následne v roku 2018 dôjde v dôsledku spustenia novej výroby v automobilovom priemysle k akcelerácii ekonomickej aktivity a rast HDP by mal dosiahnuť 4,2 %.

Rast ekonomiky v rokoch 2015-2018:

Tabuľka č. 17

	2015	2016	2017	2018
HDP (%)	3,6	3,3	3,5	4,2

Zdroj: NBS, Prognóza P2Q-2016

V horizonte predikcie (do roku 2018) sa očakáva pokračovanie priaznivého rastu *zamestnanosti* s tým, že niektoré firmy môžu mať problém s nájdením vhodných zamestnancov. To by mohlo vytvárať tlaky na vyšší rast miezd a znižovanie ziskových marží. Zároveň sa predpokladá využívanie vyššieho počtu odpracovaných hodín na zamestnanca, zamestnávanie starších osôb a využívanie pracovníkov aj zo zahraničia.

Miera nezamestnanosti by mala pokračovať v klesajúcom trende a ku koncu horizontu predikcie (2018) sa predpokladá jej pokles k 8,5 %.

Tabuľka č. 18

	2015	2016	2017	2018
Miera nezamestnanosti (%)	11,5	10,0	9,2	8,5

Zdroj: NBS, Prognóza P2Q-2016

Záporná inflácia ešte pretrváva v roku 2016, avšak od posledného štvrt'roka 2016 sa očakáva jej postupný rast: Tretí rok za sebou by mala inflácia v roku 2016 dosiahnuť mierne zápornú hodnotu vplyvom externých faktorov vývoja cien komodít. V rámci štruktúry sa predpokladá pokles cien energií, ktorý by mal byť ešte zvýraznený očakávaným znížením cien plynu v priebehu roka 2016. V nasledujúcich rokoch sa inflácia zrýchli, keď by mali akcelerovať ceny pohonných látok i potravín kvôli odzneniu prepadu agrokomodít i cien ropy. Zároveň by sa mali zrýchľovať ceny služieb vplyvom rastúceho dopytu a zvýšiť by sa mala aj dovezená inflácia. V roku 2017 by mal byť rast cien mierne tlmený očakávaným poklesom regulovaných

cien energií, avšak v roku 2018 po odznení nízkych cien energetických komodít by sa mala inflácia priblížiť k 2 %.

Vývoj jednotlivých zložiek inflácie (medziročný rast v %):

Tabuľka č. 19

	Priemer 2004 – 2008 (predkrízové obdobie)	Priemer 2010 – 2014 (pokrízové euro obdobie)	2014	2015	2016	2017	2018
HICP	4,1	2,0	-0,1	-0,3	-0,3	1,2	1,8
Potraviny	3,6	3,1	-0,2	-0,1	-1,5	2,9	2,5
Priemyselné tovary bez energií	0,2	0,3	0,0	0,4	0,3	0,6	0,9
Energie	8,3	2,3	-2,2	-3,9	-3,6	-3,0	0,2
Služby	5,3	2,5	1,0	0,6	1,6	2,4	2,9
Čistá inflácia bez pohonných látok	1,8	1,0	0,5	0,9	1,0	1,6	2,2

*Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.
Poznámka: „Neutrálna úroveň“ rastu cien (tzv. beta-konvergencia) je pre Slovensko odhadovaná na úrovni približne 2,3 %.*

Tabuľka č. 20 na nasledujúcej strane obsahuje strednodobú predikciu základných makroekonomických ukazovateľov (NBS P2Q-2016), ako aj zmeny oproti predchádzajúcej predikcii P1Q-2016.

Strednodobá predikcia (P2Q-2016) základných makroekonom. ukazovateľov Tab.č. 20

Ukazovateľ	Jednotka	Skutočnosť	P2Q-2016				Zmena oproti P1Q-2016		
		2015	2016	2017	2018	2016	2017	2018	
Cenový vývoj									
Inflácia meraná HICP	medziročný rast v %	-0,3	-0,3	1,2	1,8	-0,1	-0,1	-0,1	
Inflácia meraná CPI	medziročný rast v %	-0,3	-0,3	1,2	1,9	-0,2	-0,1	0,0	
Deflátor HDP	medziročný rast v %	-0,3	-0,1	1,5	1,9	-0,4	-0,4	-0,1	
Ekonomická aktivita									
Hrubý domáci produkt	medziročný rast v %, s. c.	3,6	3,3	3,5	4,2	0,1	0,2	0,0	
Konečná spotreba domácností	medziročný rast v %, s. c.	2,4	3,4	3,8	3,5	-0,3	0,5	0,2	
Konečná spotreba verejnej správy	medziročný rast v %, s. c.	3,4	2,4	1,1	1,0	0,1	0,1	0,0	
Tvorba hrubého fixného kapitálu	medziročný rast v %, s. c.	14,0	0,9	5,9	5,9	0,7	0,9	0,4	
Vývoz tovarov a služieb	medziročný rast v %, s. c.	7,0	3,6	5,1	7,9	-0,5	-0,5	-0,4	
Dovoz tovarov a služieb	medziročný rast v %, s. c.	8,2	2,7	5,4	7,6	-0,6	-0,3	-0,2	
Čistý vývoz	mil. EUR v s. c.	4 269	5 011	5 063	5 678	6	-156	-334	
Produkčná medzera	% z potenciálneho produktu	-0,9	-0,8	-0,5	0,0	-0,1	0,1	0,0	
Hrubý domáci produkt	mil. EUR v b. c.	78 071	80 615	84 648	89 892	-200	-376	-438	
Trh práce									
Zamestnanosť	tis. osôb, ESA 2010	2 267	2 306	2 331	2 355	6,9	6,4	6,1	
Zamestnanosť	medziročný rast v %, ESA 2010	2,0	1,7	1,1	1,1	0,3	0,0	0,0	
Počet nezamestnaných	tis. osôb, VZPS ¹⁾	314	274	255	234	-9,7	-6,0	-5,7	
Miera nezamestnanosti	%	11,5	10,0	9,2	8,5	-0,3	-0,3	-0,2	
Medzera v nezamestnanosti ²⁾	p. b.	1,6	0,3	0,0	-0,5	-0,2	-0,2	-0,2	
Produktivita práce ³⁾	medziročný rast v %	1,6	1,6	2,4	3,1	-0,2	0,2	0,0	
Neinflačné mzdy (nominálna produktivita) ⁴⁾	medziročný rast v %	1,2	1,5	3,9	5,1	-0,5	-0,2	0,0	
Nominálne kompenzácie na zamestnanca	medziročný rast v %, ESA 2010	2,4	3,3	4,1	4,0	0,0	0,4	0,2	
Nominálne mzdy ⁵⁾	medziročný rast v %	2,9	3,4	4,1	4,0	0,1	0,4	0,2	
Reálne mzdy ⁶⁾	medziročný rast v %	3,2	3,7	2,9	2,1	0,3	0,6	0,3	
Domácnosti									
Disponibilný dôchodok	s. c.	3,0	3,8	3,7	3,4	0,0	0,6	0,3	
Miera úspor	% z disponibilného dôchodku	8,8	9,4	9,4	9,2	0,3	0,4	0,3	
Sektor verejnej správy ⁷⁾									
Celkové príjmy	% HDP	42,7	40,9	40,2	40,0	1,1	1,1	1,2	
Celkové výdavky	% HDP	45,6	43,4	42,2	41,2	1,1	1,3	1,3	
Saldo verejných financií ⁸⁾	% HDP	-3,0	-2,6	-2,0	-1,2	0,0	-0,2	-0,1	
Cyklický komponent	% trendového HDP	-0,4	-0,1	0,1	0,2	0,0	0,0	0,0	
Štrukturálne saldo	% trendového HDP	-2,2	-2,2	-2,1	-1,4	0,2	-0,1	-0,1	
Cyklicky očistené primárne saldo	% trendového HDP	-0,8	-0,8	-0,5	0,0	0,1	-0,1	-0,1	
Fiskálna pozícia ⁹⁾	medziročná zmena v p. b.	-0,6	0,0	0,3	0,5	0,3	-0,2	0,0	
Hrubý dlh	% HDP	52,9	53,5	53,3	52,1	0,6	0,7	0,8	

Zdroj: NBS, ECB a ŠÚ SR.

1) VZPS – výberové zisťovanie pracovných síl.

2) Rozdiel medzi mierou nezamestnanosti a NAIRU (mierou nezamestnanosti, ktorá nezrýchľuje infláciu). Kladný výsledok znamená vyššiu mieru nezamestnanosti v porovnaní s NAIRU.

3) HDP s. c. / zamestnanosť ESA 2010.

4) Vypočítaná z nominálneho HDP a zamestnanosti zo štvrtročného štatistického výkazníctva ŠÚ SR.

5) Priemerné mesačné mzdy zo štatistického výkazníctva ŠÚ SR.

6) Mzdy zo štatistického výkazníctva deflované infláciou CPI.

7) S.13; fiskálny výhľad.

8) B.9N – Čisté pôžičky poskytnuté (+) / prijaté (-).

9) Medziročná zmena cyklicky očisteného primárneho salda. Kladná hodnota znamená reštrikciu.

10) Zmeny oproti predchádzajúcej predikcii v %.

Rýchly komentár NBS, uverejnený 20.7.2016 (po referende o Brexite):

Tzv. rýchly komentár NBS (zdroj: analytici Menového úseku NBS) má názov: „**Medzinárodný menový fond: Neistota po referende o Brexite zhoršuje ekonomický výhľad eurozóny v roku 2017**“.

Medzinárodný menový fond (MMF) dňa 19.7.2016 publikoval aktualizáciu svojho aprílového ekonomického výhľadu na roky 2016 a 2017. Ide o prognózu, ktorá stavia na už známom výsledku referenda o zotrvaní Spojeného kráľovstva v Európskej únii. Hoci neistota ohľadom hlasovania voličov pominula, nahradila ju neistota omnoho väčších rozmerov, týkajúca sa usporiadania budúcich vzťahov v Európe. Práve tieto nejasnosti, spolu s očakávaným spomalením globálneho rastu, sa podpísali pod zhoršenie ekonomického výhľadu pre eurozónu v roku 2017. V porovnaní s ekonomickým výhľadom **Európskej komisie** (taktiež publikovaným 19.7.2016), ktorý predstavuje prvé posúdenie vplyvov referenda na eurozónu a EÚ v rámci európskych inštitúcií, ide o veľmi podobné zhodnotenie situácie.

V porovnaní s aprílovou predikciou došlo v aktuálnom výhľade MMF **k prehodnoteniu globálneho ekonomického rastu smerom nadol**, a to o 0,1 percentuálneho bodu v roku 2016 aj 2017. Dôvodom je hlavne veľká ekonomická, politická a inštitucionálna neistota v Európe. Hoci základná prognóza MMF vychádza z predpokladu, že situácia sa postupne upokojí, miera neistoty bude pomaly klesať, dohody medzi Spojeným kráľovstvom a EÚ neprinesú výrazný nárast obchodných bariér a na finančných trhoch ani na politickom poli nedôjde k ďalším otrasom, možné negatívnejšie dôsledky usporiadania vzťahov v Európe predstavujú pre globálny rast výrazné riziko smerom nadol. Napriek tomu by mala svetová ekonomika na horizonte predikcie mierne akcelerovať, a to z 3,1% v roku 2016 na 3,4% v roku 2017.

Spomedzi rozvinutých ekonomík došlo **k najvýraznejšej revízii rastu HDP smerom nadol v prípade Spojeného kráľovstva**, a to o 0,2 percentuálneho bodu v 2016 a takmer o celý percentuálny bod v roku 2017. Dôvodom je najmä nižší domáci dopyt reflektujúci zvýšenie neistoty a spotrebiteľskej aj investičnej opatrnosti v dôsledku referenda. MMF však nepredpokladá, že by ekonomika Spojeného kráľovstva na horizonte prognózy upadla do recesie. Naopak, mala by vzrásť o 1,7% v 2016 a o 1,3% v roku 2017.

V súvislosti s lepším ako očakávaným vývojom v prvej polovici roku 2016 prehodnotil MMF **rast eurozóny v roku 2016 o 0,1 percentuálneho bodu smerom nahor**. Keby si obyvatelia Spojeného kráľovstva nezvolili cestu Brexitu, aktuálna prognóza by posúvala rast eurozóny nahor aj v roku 2017. V dôsledku skutočného výsledku referenda však MMF pristúpil **k zníženiu rastu HDP eurozóny v roku 2017 o 0,2 percentuálneho bodu**. V prípade Nemecka predstavuje zníženie ekonomického rastu v roku 2017 až 0,4 percentuálneho bodu. Rast zahraničného dopytu po slovenských exportoch zo strany eurozóny by preto mal byť v roku 2017 približne o jeden percentuálny bod nižší v porovnaní s aprílovou predikciou.

Porovnanie predikcií HDP vybraných inštitúcií (zdroj: ECB, EK, MMF, OECD, prepočty NBS): Tabuľka .č. 21

HDP, medziročný rast (%)	MMF 04/16			EK 05/16			OECD 05/16			ECB 06/16			MMF 07/16		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Eurozóna	1.5	1.6	1.6	1.6	1.8	-	1.6	1.7	-	1.6	1.7	1.7	1.6	1.4	-
Nemecko	1.5	1.6	1.4	1.6	1.6	-	1.6	1.7	-	-	-	-	1.6	1.2	-
Francúzsko	1.1	1.3	1.5	1.3	1.7	-	1.4	1.5	-	-	-	-	1.5	1.2	-
Taliansko	1.0	1.2	1.0	1.1	1.3	-	1.0	1.4	-	-	-	-	0.9	1.0	-
Španielsko	2.6	2.3	2.0	2.6	2.5	-	2.8	2.3	-	-	-	-	2.6	2.1	-
Big4	1.4	1.5	1.4	1.6	1.7	-	1.6	1.7	-	-	-	-	1.6	1.3	-
EA ex Big4	1.7	2.0	2.0	1.7	2.1	-	1.6	1.8	-	-	-	-	1.7	1.8	-
Kompozitný ukazovateľ rastu HDP (Big4 + EA ex Big4) *	1.5	1.6	1.6	1.6	1.8	-	1.6	1.7	-	-	-	-	1.6	1.4	-
Kompozitný ukazovateľ rastu importov (Big4 + EA ex Big4) **	4.6	5.1	4.6	4.9	5.3	-	4.9	5.3	-	-	-	-	4.9	4.1	-

*Rast HDP vážený váhami jednotlivých krajín resp. zoskupení na slovenskom exporte

**Rast importov (vypočítaných na základe elasticít rastu importu ma HDP) vážený váhami jednotlivých krajín resp. zoskupení na slovenskom exporte

Hlavným rizikom aktuálnej predikcie MMF je možnosť, že proces Brexitu nebude prebiehať tak hladko ako v základných predpokladoch. MMF v tejto súvislosti prezentuje dva alternatívne scenáre vývoja svetovej ekonomiky.

Prvý scenár predpokladá zhoršenie globálneho ekonomického sentimentu a finančných podmienok v porovnaní so základnou prognózou (s negatívnym dopadom na spotrebu a investície) a presunutie časti finančných služieb z Londýna do eurozóny (s negatívnym dopadom na ekonomickú aktivitu Spojeného kráľovstva). Takýto vývoj by priniesol **zníženie rastu svetového HDP o 0,2 percentuálneho bodu v roku 2016 a 0,3 percentuálneho bodu v roku 2017 v porovnaní so základnou predikciou.**

Druhý scenár predpokladá zvýšenie napätia na finančných trhoch, ešte výraznejšie zhoršenie globálneho ekonomického sentimentu a finančných podmienok, nárast obchodných bariér medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom a relokáciu veľkej časti finančných služieb z Londýna do eurozóny. Takýto vývoj by spôsobil recesiú ekonomiky **Spojeného kráľovstva a zníženie rastu svetového HDP o 0,3 percentuálneho bodu v roku 2016 a 0,6 percentuálneho bodu v roku 2017 v porovnaní so základnou predikciou.**

Prvé zhodnotenie vplyvov referenda o Brexite na ekonomickú aktivitu eurozóny a EÚ predstavila 19.7.2016 aj **Európska komisia** (EK). V závislosti od dĺžky trvania obdobia referendum vyvolanej všeobecnej neistoty EK odhaduje, že rast Spojeného kráľovstva by sa mal nachádzať v roku 2016 v intervale 1,3 – 1,6% a v roku 2017 v intervale -0,3 – 1,1%. V porovnaní so základnou prognózou MMF to predstavuje pesimistickejší pohľad na ekonomiku krajiny opúšťajúcej EÚ. Avšak čo sa týka eurozóny, EK odhaduje, že jej hospodársky rast by sa mal pohybovať v intervale 1,5 – 1,6% v roku 2016 a v intervale 1,3 – 1,5% v roku 2017, čím **v porovnaní so základnou prognózou MMF prezentuje veľmi podobné zhodnotenie situácie.**

Strednodobá predikcia 3Q 2016 NBS (september 2016) – vplyv Brexitu)

Rast HDP v roku 2016 by mal dosiahnuť 3,5 % (zvýšenie o 0,2 percentuálneho bodu oproti predikcii 2Q 2016) predovšetkým v dôsledku výrazného rastu exportnej výkonnosti v 2. štvrtroku 2016. Ten viac ako vykompenzoval slabší domáci dopyt a horšie externé prostredie. V roku 2017 sa rast ekonomiky mierne spomalí na 3,3 % (zníženie o 0,2 percentuálneho bodu oproti 2Q 2016), kedy by sa mohol prejavíť vplyv referenda o vystúpení Spojeného kráľovstva z Európskej únie (Brexit). V roku 2018 by už mala ekonomika opäť akcelerovať na 4,2 % vplyvom nábehu produkcie investícií v automobilovom priemysle.

Na trhu práce by sa mal zopakovať vývoj z roku 2015, keď sa očakáva výrazný rast zamestnanosti (2 %) aj reálnych miezd (3,9 %). Nové pracovné miesta vytvárajú najmä služby a priemysel, čo by malo pretrvať. V horizonte predikcie (2016-2018) môže dochádzať k pnutiam na trhu práce, keď niektoré odvetvia budú ťažšie hľadať vhodných zamestnancov. To podporí zamestnávanie starších ľudí a cudzincov a pravdepodobne aj rast vyjednaných miezd. Zvyšujúca sa inflácia však čiastočne ukrojí z nominálnych miezd, takže sa očakáva postupná korekcia vysokej miery úspor s pozitívnym vplyvom na súkromnú spotrebu.

Inflácia by mala v roku 2016 opäť zostať záporná (-0,5 %), k čomu prispeje najmä vývoj cien potravín a energií. Od roku 2017 sa však už očakáva rast cien. V rámci štruktúry by sa mali zvyšovať ceny potravín, služieb a čiastočne aj priemyselných tovarov, bez energií. V cenách by sa tak mal začať prejavovať silnejší spotrebiteľský dopyt. V roku 2018 by sa mala inflácia priblížiť bližšie k 2 % na základe predpokladov rastúcich cien komodít, dovozných cien a domáceho dopytu.

Vývoj HDP a inflácia (medziročná zmena v %)

Tabuľka 22

	P3Q-2016			Rozdiel oproti P2Q-2016		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
HDP	3,5	3,3	4,2	0,2	-0,2	0,0
HICP	-0,5	1,1	1,7	-0,2	-0,1	-0,1
Dopytová inflácia ¹⁾	0,9	1,6	2,0	-0,1	0,0	-0,2

Zdroj: ŠÚ SR a NBS.
1) HICP inflácia bez cien potravín, energií a administratívnych cien. Lepšie tak odráža domáce cenové tlaky ako celková inflácia HICP a v prípade odznenia externých šokov lepšie naznačuje budúci vývoj inflácie.

Súčasťou aktuálnej predikcie je aj dopad Brexitu na slovenskú ekonomiku.

Odhad vplyvu výsledkov referenda o Brexite na slovenskú ekonomiku

V predikcii NBS P3Q-2016 zo septembra 2016 je už zapracovaný odhadnutý dopad vplyvu výsledkov referenda o zotrvaní Spojeného kráľovstva (UK) v Európskej únii na slovenskú ekonomiku. Tento efekt zohľadňuje najnovšie informácie ohľadom vývoja relevantných faktorov vplývajúcich na ekonomiku SR.

Výsledok referenda mal zásadný vplyv na revíziu predikcie ekonomiky UK v druhej polovici roka 2016 a v roku 2017 výrazne smerom nadol. Bank of England vo svojej predikcii z augusta 2016 znížila očakávania rastu HDP v UK o 1,5 percentuálneho bodu v roku 2017 a o 0,5

percentuálneho bodu v roku 2018. Priamy vplyv (prameniari zo zníženého rastu HDP v UK) na slovenskú ekonomiku by v takomto prípade nemusel byť výrazný, keďže v rámci teritoriálnej štruktúry predstavuje export do UK do 5 % z celkového exportu SR. Avšak horší výhľad britskej ekonomiky môže do značnej miery nepriaznivo vplývať aj na ostatné krajiny EÚ, najmä cez obchodné vzťahy (napríklad náš najväčší obchodný partner Nemecko intenzívne obchoduje s Veľkou Britániou). Tie by mali byť okrem značného poklesu investícií a pomalšieho rastu súkromnej spotreby ovplyvnené neistotou ohľadom ďalších obchodných rokov, keďže existuje riziko zmrazenia uzatvárania nových dlhodobých obchodných dohôd. Výrazné očakávané oslabenie dovozov, ako aj ostatných komponentov HDP UK, sa priamo a aj nepriamo premieta do zhoršeného ekonomického výhľadu obchodných partnerov SR.

Spomalenie rastu zahraničného dopytu sa momentálne javí byť kľúčové z pohľadu odhadu efektu výsledkov referenda o Brexite na slovenskú ekonomiku. Ako dôsledok Brexitu daná predikcia P3Q-2016 očakáva v porovnaní s predchádzajúcou predikciou spomalenie zahraničného dopytu kumulatívne o 0,8 percentuálneho bodu do roku 2018.

Podľa aktuálneho odhadu vplyvu výsledkov referenda o Brexite by tak výkonnosť slovenskej ekonomiky mala byť ovplyvnená najmä očakávaným pomalším rastom zahraničného dopytu po exportoch SR. Mierne negatívne bude na HDP pôsobiť aj parciálna depreciácia eura voči americkému doláru. Výpočet naznačuje, že úroveň slovenskej ekonomiky bude vplyvom referenda o Brexite kumulatívne nižšia o 0,4 % do roku 2018, čo orientačne znamená o približne 4 000 menej vytvorených pracovných miest.

V prípade cenového vývoja sa negatívny dopad nižšieho dopytu v roku 2016 a 2017 vykompenzuje slabším kurzom eura voči doláru. Celkový efekt výsledku referenda o Brexite bude pre infláciu v najbližšom období vybilancovaný. V cenovej hladine sa bude pravdepodobne postupne premietat' negatívny vplyv pomalšieho dopytu, čo následne vyústi do mierne nižšej úrovne cien o 0,07 % na konci horizontu predikcie (2018).

Odhad vplyvu výsledkov referenda o Brexite na ekonomiku SR (odchýlky od úrovne kumulatívne v %, ak nie je uvedené inak)
Tabuľka 23

	2016	2017	2018
HDP	-0,09	-0,37	-0,41
HICP	0,01	0,01	-0,07
Zamestnanosť (počet os. kumulatívne)	-273	-2 405	-4 015
Zdroj: Výpočty NBS.			

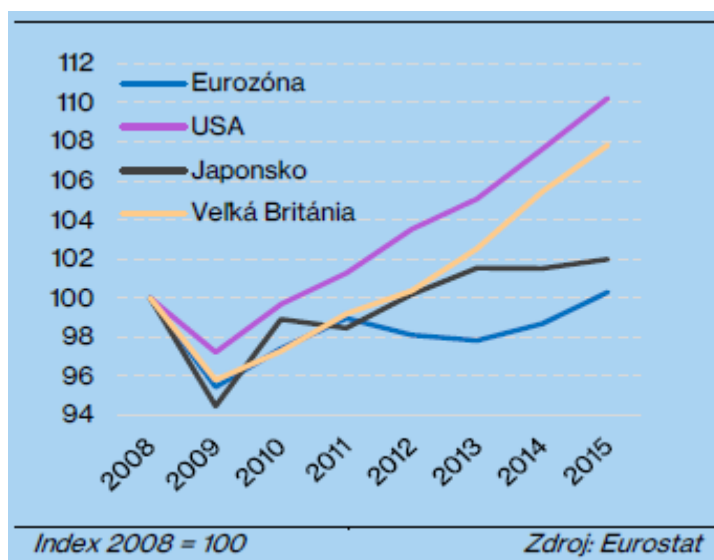
Prognóza MF SR (IFP)

Inštitút finančnej politiky (IFP) MF SR zverejnil dňa 21. júna 2016 (*pred referendom o Brexite*) svoju makroekonomickú prognózu na roky 2016-2019. Uvedená prognóza konštatuje, že slovenská ekonomika v roku 2016 vzrastie o 3,2 %, hoci výhľad externého prostredia sa mierne zhoršuje. Na trhu práce má v roku 2016 pribudnúť až 39-tisíc nových pracovných miest, ktoré znížia mieru nezamestnanosti pod hranicu 10 %. Nižšia inflácia pomôže rastu reálnych miezd.

V roku 2017 sa má rast ekonomiky zrýchliť vďaka investičnej aktivite v automobilovom priemysle a výstavbe bratislavského obchvatu D4/R7. **Hlavným negatívnym rizikom aktualizovanej makroekonomickej prognózy je Brexit.**

Prognóza IFP z júna 2016 konštatuje, že svetová ekonomika zažíva historicky jedno z najpomalších pokrízových zotavení (pozri graf nižšie). HDP v niektorých krajinách eurozóny dokonca neprekonal ani úroveň z roku 2007 a jeho rast výrazne zaostáva za predkrízovým trendom. Medzinárodné inštitúcie ako OECD a MMF identifikovali jadro problému v nízkom raste produktivity. OECD aj MMF varujú, že dlhodobý nízky rast produktivity môže podkopávať schopnosť štátov znížovať verejné dlhy a ohroziť sociálnu súdržnosť.

HDP po kríze rastie len pomaly:

Vyššie uvedená prognóza z júna 2016 ale tiež konštatuje, že veľké ekonomiky **eurozóny** rástli rýchlo v predchádzajúcom období - eurozóna zaznamenala prekvapujúco silný medzikvartálny rast. Rástla relatívne rovnomerne a pozitívne prekvapili najmä veľké ekonomiky. Nahor ich ťahala hlavne domáca spotreba a prebudili sa aj investície. Hlavným problémom eurozóny naďalej zostáva slabý rast produktivity a nízka inflácia, ktoré spolu obmedzujú priestor pre ďalšiu akceleráciu európskych ekonomík.

Menej optimistické je konštatovanie prognózy, že okolitým krajinám sa bez podpory eurofondov nedarilo - vývoj v nich je hodnotený ako neočakávane slabý. Maďarsko sa v prvom štvrtroku 2016 výrazne prepadlo a mierne poklesla aj poľská ekonomika. ČR rástla výrazne pomalšie než v roku 2015. Za vyprchaním rastu stál takmer výlučne pokles investícií.

Predstihové indikátory naznačujú, že tempo rastu eurozóny bude stagnovať, prípadne mierne spomaliť. Rast eurozóny aj Nemecka zostane v roku 2016 pod hranicou dvoch percent. Poľsko a Maďarsko sa v najbližšom období vrátia k rastu. Ekonomika ČR bude ďalej expandovať. Rizikom zostáva vývoj v globálnej ekonomike a eskalácia inštitucionálnych problémov v eurozóne.

Ďalej táto prognóza predpovedá mierne zníženie rastu v zahraničí v roku 2016. Odhad hospodárskeho rastu hlavných obchodných partnerov Slovenska bol oproti predchádzajúcej

prognóze v roku 2016 mierne znížený. Rovnako predikcia vývoja zahraničného dopytu u európskych partnerov SR bola znížená. Ku korekcii prognózy sa pristúpilo hlavne s prihliadnutím k vývoju v okolitých krajinách (ČR, Poľsko a Maďarsko). Predpoklady týkajúce sa externého dopytu vychádzajú z prognózy OECD a EK korigovanej vývojom pozorovaným v prvom štvrtroku 2016 (pre vybrané krajiny vrátane údajov za prvý štvrtrok 2016) a veľmi krátkou prognózou (nowcastingom) vývoja eurozóny. Predpoklady prognózy pokrývajúce vývoj externého prostredia, úrokových sadzieb a cien komodít sú založené na informáciách dostupných ku koncu mája 2016.

Vývoj vonkajšieho prostredia v rokoch 2016 až 2019

Tabuľka č. 24

	HDP (% rast)					Rozdiel oproti jan. 2016					Import (% rast)					Rozdiel oproti jan. 2016				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
Najvýzn. obch. partneri SR	2,2	1,9	2,1	2,0	1,9	0,0	-0,3	0,0	0,0	0,0	5,7	5,2	5,0	4,5	4,5	0,0	-0,2	0,1	0,0	0,0
z toho eurozóna*	1,6	1,7	1,7	-	-	0,0	-0,1	0,0	-	-	4,5	3,7	4,5	-	-	0,0	-0,3	0,1	-	-
Nemecko	1,7	1,6	1,6	-	-	0,0	-0,2	-0,1	-	-	5,3	4,5	5,2	-	-	0,0	-0,6	0,2	-	-
Česká rep.	4,2	2,5	2,7	-	-	0,0	-0,2	-0,1	-	-	8,2	6,5	5,9	-	-	0,0	-0,7	-0,4	-	-
Poľsko	3,4	3,0	3,4	-	-	0,0	-0,3	0,0	-	-	4,9	6,4	6,5	-	-	0,0	-0,5	-0,2	-	-
Maďarsko	2,6	2,0	2,5	-	-	0,0	-0,5	0,0	-	-	6,9	5,0	5,1	-	-	0,0	-0,2	0,4	-	-

*vážená eurozóna podľa exportov

Zdroj: OECD, Bloomberg, IFP

Rast *slovenskej ekonomiky* v roku 2016 by mal mať rovnomernú štruktúru – aj **v roku 2016 by mala rásť o viac ako 3 %**. Ekonomický rast by mal byť rovnomerne ťahaný domácim aj zahraničným dopytom. Prvý štvrtrok 2016 priniesol zmiernenie rastu, pod ktoré sa podpísal slabší výsledok investícií a exportu. Investície si podľa uvedenej prognózy v roku 2016 nezopakujú vlnajší dvojciferný nárast. Výpadok z pomalšieho čerpania EÚ fondov by však v plnej miere mali vykompenzovať investície v súkromnom sektore s podporou automobiliek (JLR, VW a PSA) a výstavby bratislavského obchvatu D4/R7. Silný záver roka 2015 ovplyvnil horší výkon exportu v prvom štvrtroku 2016, ktorý bol však iba dočasný charakteru.

Prognóza z júna 2016 predikuje, že **rast slovenskej ekonomiky** bude postupne akcelerovať – **v roku 2017 sa zrýchli na 3,7 %**. Zlepší sa exportná výkonnosť aj investičná aktivita, ťahaná pokračujúcou výstavbou závodov JLR, VW a D4/R7. Pozvoľný návrat inflácie spomalí rast reálnych miezd, čo zvolní tempo mŕňania domácností. V nasledovnom období prognóza očakáva **postupné zrýchľovanie ekonomického rastu na 4,1% v roku 2018 a 4,6% v roku 2019**. Nábeh výroby v závodoch JLR a VW prinesie impulz do exportu. Zmierni sa tempo investícií, najmä kvôli odznievajúcim jednorazovým faktorom v automobilovom priemysle, no v roku 2018 mierne poklesnú aj verejné investície. Na druhej strane, uvoľnená menová politika podporí úverové financovanie, čo priblíži dynamiku jadrových investícií (investície očistené o verejný sektor a jednorazové faktory) k potenciálnemu rastu. Rast spotreby domácností mierne predbehne rast disponibilného dôchodku s predpokladom pozvoľného poklesu miery úspor.

Trh práce podľa vyššie uvedenej prognózy bude pokračovať v roku 2016 v robustnom raste - 1,7 %, keď pribudne v ekonomike až 39 tisíc pracovných miest. Zamestnanosť bude rásť vo všetkých sektoroch, predovšetkým však v trhových službách. Po dlhých rokoch sa k rastu vráti aj sektor stavebníctva. V ďalších rokoch očakávame pokračovanie solídneho rastu zamestnanosti okolo 1 %, s vrcholom v roku 2018 vďaka novým kapacitám v automobilovom priemysle. **Miera nezamestnanosti** v roku **2016** klesne na úroveň **9,7%** a prvýkrát od krízy dosiahne jednociferné číslo.

Priemerná nominálna mzda v hospodárstve by mala v roku **2016** rásť tempom 3,2 % a dosiahnuť **911 EUR**. Zo sektorového hľadiska sa očakáva v roku 2016 vysoký rast miezd (nad 4 %) vo verejnom sektore, priemysle aj stavebníctve. Naopak mzda porastie pomalšie v sektore služieb a prehĺbi sa tak rozdiel voči ostatným sektorom pozorovaný aj v minulom roku. Reálne mzdy opäť porastú vysokým tempom - vyše 3 % medziročne, a to aj vďaka nízkoinflačnému prostrediu. Dynamika miezd bude až do roku 2018 predbiehať produktivitu práce.

Priemerná inflácia v roku **2016** zostane podobne ako v minulom roku v zápornej hodnote. V závere roka 2016 sa však očakáva prechod inflácie do kladných čísel. K tomuto návratu by malo prispieť postupné zotavovanie cien ropy. Od začiatku roka 2016 pozorujeme mierny medzimesačný rast aj u cien agrokomodít (FAO index), no tento rast sa zatiaľ neprejavil v dynamike slovenských cien. Ceny energií budú mať aj naďalej tlmiaci efekt na infláciu, keďže od júla 2016 budú na Slovensku platby za plyn činiť opäť menej.

Infláciu v najbližších rokoch ovplyvnia potraviny a služby - v nasledujúcich rokoch ceny potravín zrýchlia svoj rast. Zrýchľovať by mali tiež ceny trhových služieb a obchodovateľných tovarov. Začiatkom roka 2017 sa očakáva ďalší pokles cien energií na základe vývoja cien futures kontraktov. Ku koncu prognózovaného obdobia by sa inflácia mala priblížiť k želanej 2 % úrovni.

Riziká makroekonomickej prognózy sú vyvážené. Kľúčovým novým negatívnym rizikom je reálna možnosť Brexitu. Riziko predstavujú aj slabé výsledky z amerického trhu práce, možné prehĺbenie recesie v rozvíjajúcich sa krajinách a eskalácia problémov v eurozóne (migračná kríza, eskalácia konfliktu na Ukrajine a situácia v Grécku). Pozitívnym rizikom v externom prostredí je oneskorený, no umocnenejší vplyv QE na investície a spotrebu domácností v eurozóne (QE=Quantitative Easing/kvantitatívne uvoľňovanie: je monetárna politika ECB zameraná na revitalizáciu ekonomiky eurozóny). V domácom prostredí je pozitívnym rizikom zmena správania spotrebiteľov. Čiastočné rozpustenie aktuálnych rekordných úrovní úspor by zrýchľilo rast spotreby slovenských domácností.

PROGNÓZA MF SR - HLAVNÉ INDIKÁTORY EKONOMIKY (jún 2016)

ukazovateľ	skutočnosť								
(rast v % ak nie je uvedené inak)	2015	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
Hrubý domáci produkt									
HDP, s.c.	3,6	3,2	3,7	4,1	4,6	0,0	0,1	0,0	0,0
HDP, b.c. (mld. €)	78,1	80,4	84,4	89,4	95,5	-0,2	-0,4	-0,8	-0,9
Súkromná spotreba, s.c.	2,4	3,1	2,4	2,7	2,9	-0,1	-0,2	0,0	0,0
Súkromná spotreba, b.c.	2,2	2,7	3,7	4,5	5,0	-0,6	-0,6	-0,3	-0,2
Vládna spotreba	3,4	0,2	1,7	1,3	1,2	0,8	-0,4	0,0	0,4
Fixné investície	14,0	0,1	4,1	0,9	2,0	-0,8	2,7	0,0	0,0
Export tovarov a služieb	7,0	4,2	6,0	7,5	8,5	-0,7	-0,1	0,0	0,0
Import tovarov a služieb	8,2	2,5	5,0	5,8	6,6	-1,1	0,4	0,0	0,0
Trh práce									
Zamestnanosť (registrovaná)	2,1	1,7	1,0	1,1	0,9	0,4	0,1	0,0	0,0
Mzdy, nominálne	2,9	3,2	4,3	4,5	5,1	-0,1	-0,2	-0,2	0,0
Mzdy, reálne	3,3	3,4	3,0	2,7	2,9	0,3	0,1	0,2	0,0
Miera nezamestnanosti	11,5	9,7	8,7	7,5	6,5	-0,7	-0,8	-0,8	-0,8
Inflácia									
CPI	-0,3	-0,3	1,3	1,8	2,1	-0,5	-0,3	-0,3	-0,1

Zdroj: ŠÚ SR, IFP

Komentár MF SR (IFP) zverejnený 15. júla 2016: Čo prinesie Brexit ?

Výsledok referenda o zotrvaní Veľkej Británie v EÚ, ktorým je Brexit, mal už v krátkom čase (v polovici júla 2016) svoje konsekvencie: oslabenie libry na 31-ročné minimum a prepád na akciových trhoch predznamenáva zhoršenie ekonomických vyhliadok v Británii aj EÚ. Intervalový odhad IFP pre Slovensko vychádza z rôznych predpokladov o vývoji externého prostredia, Británie a EÚ, vyplývajúcich zo zahraničných štúdií. Podľa neho Brexit môže ukrojiť z rastu slovenskej ekonomiky od 0,1 do 0,2 p. b. už v roku 2016. Negatívny vplyv na ekonomický rast Slovenska v roku 2017 odhaduje IFP vo svojom komentári z júla 2016 v intervale 0 po 0,3 p. b. Aktualizáciu vplyvu Brexitu na slovenskú ekonomiku avizoval IFP v najbližšej makroekonomickej prognóze MF SR v septembri 2016 (pozri nižšie).

Prognóza MF SR (IFP) z 19.sept. 2016 a zohľadňujúca výsledky referenda o Brexite

Podľa makroekonomickej prognózy IFP MF SR na roky 2016 – 2019 sa na Slovensku očakáva aj v roku 2016 silný ekonomický rast o 3,6 %.

Hlavnými ťahúňmi má byť spotreba domácností, ale aj čistý export. Pozitívny vývoj zaznamená aj trh práce, kde sa vytvorí takmer 50 tisíc nových pracovných miest. Rast reálnych miezd prekročí 3%-nú úroveň už druhý rok po sebe. Inflácia sa bude počas najbližších rokov zotavovať iba veľmi pomaly. Aj v roku 2017 má ekonomika rásť 3,5 % - ným tempom, a to i pri miernom vplyve Brexitu na ekonomiku eurozóny.

Okamžité dopady Brexitu na trhy neboli dramatické: Európske trhy sa zotavili z výsledku referenda, aj keď jeho následky sú do budúcnosti stále neurčité. Akciové trhy stagnujú v dôsledku slabého ekonomického rastu v Európe a zvýšených geopolitických rizík. Výnosy na európskych vládnych dlhopisoch z rovnakých dôvodov klesajú. Libra našla svoju novú úroveň pri 1,33 £ za dolár, čo pomáha firmám sídlacim v Británii, no generujúcim zisk v zámorí. Priemerná cena ropy sa stabilizovala tesne pod 50 dolármi za barel.

Svetová ekonomika pokračovala v raste napriek ekonomicko-politickým výzvam. Eurozóna sa po silnom 1. štvrtroku 2016 vrátila k predchádzajúcim tempám rastu. Rast v eurozóne v 2. štvrtroku 2016 v súlade s očakávaniami spomalil. Pod rast sa výrazne podpísal zahraničný obchod, kým domáca spotreba a investície spomalili. Z veľkých ekonomík zaznamenali silný rast Nemecko a Španielsko. Naopak sklamanie priniesla stagnácia vo Francúzsku a Taliansku. Vplyv Brexitu sa zatiaľ na ekonomických ukazovateľoch neodzrkadlil. Eurozóna stále čelí nízkej inflácii a slabému rastu produktivity.

Región V4 sa vrátil k vysokému rastu: Rast v krajinách V4 patril k najrýchlejším v EÚ. Maďarsko a Poľsko sa po poklese v 1. štvrtroku 2016 vrátili k vysokému rastu a zrýchlil aj rast v ČR. Potvrdili sa očakávania, že spomalenie regiónu v 1. štvrtroku bolo len dočasné a očakáva sa, že solídny rast celého regiónu bude v roku 2016 pokračovať.

Rast v eurozóne sa v roku 2016 nezrýchlil: Rast eurozóny aj Nemecka zostane v roku 2016 blízko hranice 1,5 %. Krajiny V3 (t.j. Česko, Maďarsko a Poľsko, ktorých ekonomiky sú susedné pre SR) zaznamenajú miernu korekciu oproti predchádzajúcemu výdatnému rastu.

Brexit zhoršil vývoj externého prostredia v roku 2017: Brexit mierne znižuje očakávaný rast hlavných obchodných partnerov Slovenska v roku 2017. Oproti pôvodným predpokladom bude rast HDP hlavných obchodných partnerov SR nižší o 0,1 p. b. Najviac budú ovplyvnené krajiny jadra eurozóny. Dopad na krajiny V3 bude kompenzovaný ich lepším fundamentálnym vývojom a celkový vplyv na prognózu je tak neutrálny. Pre rok 2016 sa rastové očakávania partnerov nezmenili. Mierne sa zvýšil len výhľad Poľska a Maďarska. Rovnako sa nezmenila ani prognóza vývoja zahraničného dopytu, keď pokles nemeckých dovozov vykompenzoval nárast v krajinách V3. Predpoklady týkajúce sa externého dopytu vychádzajú zo stredného až pesimistického scenára júlového komentára IFP o Brexite. Predpoklady sú tiež upravené o vývoj pozorovaný v 2. štvrtroku 2016 a veľmi krátkou prognózou (nowcastingom) eurozóny. Predpoklady prognózy pokrývajúce vývoj externého prostredia, úrokových sadzieb a cien komodít sú založené na informáciách dostupných ku koncu mája 2016.

	HDP (% rast)					Rozdiel oproti júnu 2016					Import (% rast)					Rozdiel oproti júnu 2016				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
Najvýzn. obch. partneri SR	2,2	1,9	2,0	1,9	1,9	0,0	0,0	-0,1	-0,1	0,0	5,7	5,2	4,8	4,4	4,5	0,0	0,0	-0,2	-0,1	0,0
z toho eurozóna*	1,6	1,7	1,5	-	-	0,0	0,0	-0,2	-	-	4,5	3,7	4,0	-	-	0,0	0,0	-0,5	-	-
Nemecko	1,7	1,6	1,4	-	-	0,0	0,0	-0,2	-	-	5,3	4,2	4,7	-	-	0,0	-0,3	-0,5	-	-
Česká rep.	4,2	2,5	2,7	-	-	0,0	0,0	0,0	-	-	8,2	6,7	5,9	-	-	0,0	0,2	0,0	-	-
Poľsko	3,4	3,2	3,4	-	-	0,0	0,2	0,0	-	-	4,9	6,6	6,4	-	-	0,0	0,2	-0,1	-	-
Maďarsko	2,6	2,2	2,5	-	-	0,0	0,2	0,0	-	-	6,9	5,3	5,1	-	-	0,0	0,3	0,0	-	-

*vážená eurozóna podľa exportov

Zdroj: OECD, Bloomberg, IFP

Slovenská ekonomika vzrastie v roku 2016 o 3,6 %. Motorom rastu HDP bude v roku 2016 domáci aj zahraničný dopyt.

Spotreba domácností porastie v roku 2016 vďaka priaznivému vývoju ekonomiky najviac za posledných 8 rokov. Výroba automobilov na Slovensku smeruje v roku 2016 k novému rekord, čo potiahne dynamiku exportu nad hranicu 5%. Nábeh nového programového obdobia eurofondov zníži verejne investície. Prepád však bude v plnej miere kompenzovaný ohlásenými investíciami v automobilovom sektore (JLR, VW a PSA) a výstavbou bratislavského obchvatu D4/R7. Predpokladá sa, že ohlásené investície budú koncentrované do posledného štvrťroka 2016.

V roku 2017 si slovenská ekonomika polepší aj napriek Brexitu o 3,5 %. Exportná výkonnosť zrýchli, tlmieť ju však bude situácia v externom prostredí v dôsledku referenda o vystúpení Veľkej Británie z EÚ. Brexit zvýši celkovú neistotu a spomalí ekonomiky našich najvýznamnejších obchodných partnerov. **Predpokladá sa, že v roku 2017 ukrojí z rastu slovenskej ekonomiky necelých 0,2 p. b.** Pod vplyvom pokračujúcej výstavby automobilových závodov JLR a VW a D4/R7 významne zrýchli investičná aktivita. Verejné investície sa vrátia k rastu. Pozvoľný návrat inflácie spomalí rast reálnych miezd, ktorý mierne pribrzdí tempo mienania domácností. Vplyv daňovo-odvodových opatrení na ekonomiku bude v roku 2017 minimálny.

V strednodobom horizonte sa očakáva postupná akcelerácia ekonomického rastu na 3,9 % v roku 2018 a 4,4% v roku 2019. Nová výroba v závodoch JLR a VW prinesie impulz do exportu. Zmiernenie tempa investícií odráža najmä odznievajúce jednorazové faktory v automobilovom priemysle, no pokračujúca uvoľnená menová politika podporí úverové financovanie, čo priblíži dynamiku jadrových investícií k potenciálnemu rastu (investície očistené o verejný sektor a jednorazové faktory). Rast spotreby domácností mierne prebehne rast hrubého disponibilného príjmu s predpokladom pozvoľného poklesu miery úspor. Balíček daňovo-odvodových opatrení zníži rast HDP v roku 2018 o 0,1 p. b., v roku 2019 je vplyv nulový.

PROGNÓZA MF SR - HLAVNÉ INDIKÁTORY EKONOMIKY (september 2016)

ukazovateľ	skutočnosť								
(rast v % ak nie je uvedené inak)	2015	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
Hrubý domáci produkt									
HDP, s.c.	3,6	3,6	3,5	3,9	4,4	0,4	-0,2	-0,2	-0,2
HDP, b.c. (mld. €)	78,1	80,5	84,0	88,5	94,2	0,1	-0,4	-0,9	-1,3
Súkromná spotreba, s.c.	2,4	2,9	2,5	2,7	2,9	-0,2	0,1	0,0	0,0
Súkromná spotreba, b.c.	2,2	2,4	3,4	4,4	4,9	-0,3	-0,3	-0,1	-0,1
Vládna spotreba	3,4	1,8	1,7	1,3	1,1	1,6	0,0	0,0	-0,1
Fixné investície	14,0	-0,1	4,0	0,5	2,0	-0,2	-0,1	-0,4	0,0
Export tovarov a služieb	7,0	5,5	5,8	7,3	7,7	1,3	-0,2	-0,2	-0,8
Import tovarov a služieb	8,2	4,2	4,9	5,8	6,3	1,7	-0,1	0,0	-0,3
Trh práce									
Zamestnanosť (registrovaná)	2,1	2,1	1,5	1,1	0,9	0,4	0,5	0,0	0,0
Mzdy, nominálne	2,9	2,8	3,5	4,3	4,8	-0,4	-0,8	-0,2	-0,3
Mzdy, reálne	3,3	3,3	2,6	2,7	2,8	-0,1	-0,4	0,0	-0,1
Miera nezamestnanosti	11,5	9,8	8,5	7,4	6,4	0,1	-0,2	-0,1	-0,1
Inflácia									
CPI	-0,3	-0,5	0,9	1,6	1,9	-0,2	-0,4	-0,2	-0,2

Zdroj: ŠÚ SR, IFP

Zamestnanosť bude pokračovať v roku 2016 v silnom raste 2,1 %, v ekonomike má pribudnúť až 48 tisíc pracovných miest, čo je viac ako v roku 2015. Aj v roku 2017 sa očakáva vysoký rast zamestnanosti o 1,5 %, hnaný súkromným sektorom a predovšetkým trhovými službami. **Miera nezamestnanosti** v roku 2016 klesne na úroveň 9,8 % a začiatkom roka 2017 bude atakovať historické minimum.

Priemerná nominálna mzda v hospodárstve bude v roku 2016 rásť tempom 2,8 % a dosiahne 908 EUR. Vysoký rast miezd (nad 4 %) sa očakáva v stavebníctve a vo verejnom sektore, pričom mzda v sektore služieb porastie len pozvoľne. Rast reálnych miezd prekročí vďaka deflácií 3 %. V roku 2017 sa rast nominálnych miezd zrýchli na 3,5 % a dosiahne 940 EUR. V ďalších rokoch sa predpokladá ďalšie zrýchlenie nad 4 % v súlade s rastom inflácie a produktivity.

Deflácia v roku 2016 presiahne minuloročnú hodnotu, keď ceny klesnú v priemere až o 0,5 %. K **prehlbeniu deflácie** prispievajú najmä mimoriadne nízke ceny potravín a tiež pomalý rast cien obchodovateľných tovarov. Inflácia sa priblíži k nule až v závere roka 2016.

K rastu cien v roku 2017 prispieje predovšetkým dopytová inflácia. **Impulz k návratu inflácie** do kladných čísel poskytne aj vrcholiaci vplyv kvantitatívneho uvoľňovania. Naopak, tlmiaci efekt na infláciu bude mať mierny pokles cien energií – poklesnú ceny plynu, elektriny i tepla pre domácnosti. Ceny potravín budú rásť pomaly v celom horizonte prognózy (do roku 2019).

Najrýchlejšie budú rásť ceny služieb. Inflácia sa vráti k inflačnému cieľu ECB až v závere roka 2019.

Riziká makroekonomickej prognózy sú vyvážené. Negatívnym rizikom v externom prostredí je eskalácia geopolitického napätia (konflikt na Ukrajine, situácia v Turecku). Riziko predstavuje aj predčasný rast úrokových sadzieb v USA s negatívnym efektom na americký trh práce, a nestabilita bankového sektora v Taliansku a Portugalsku. Pozitívnym rizikom v externom prostredí zostáva oneskorený, no silnejší vplyv QE na domáci dopyt v eurozóne. Posunutie rozhodnutia o Brexite a jeho miernejší vplyv na ekonomiku eurozóny a Británie je taktiež pozitívnym rizikom. V domácom prostredí je pozitívnym rizikom rozpustenie rekordne vysokých úspor a následné zrýchlenie rastu spotreby domácností. Na trhu práce môže prehrievanie priniesť dodatočný tlak na rast miezd v súkromnom sektore.

Prognóza Európskej komisie:

Zimná hospodárska prognóza EK (zo 4. februára 2016):

Prognóza pre **Slovensko** má titul: „Veľký nárast investícií a robustná spotreba sú hybnými silami oživenia“. Ekonomický rast posilnil v roku 2015 s rastúcimi investíciami a robustnou spotrebou domácností na pozadí. Prírastky v zamestnanosti boli silné po celý rok 2015 a očakáva sa, že podmienky na trhu práce sa budú naďalej zlepšovať, v súlade s prebiehajúcou ekonomickou expanziou. Podľa prognózy sa inflácia v roku 2016 má vrátiť ku kladným hodnotám a očakáva sa, že tempo fiškálnej konsolidácie sa zvýši.

<i>Prognóza pre Slovensko</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>
Rast HDP (%)	2,5	3,5	3,2	3,4
Inflácia (%)	-0,1	-0,3	0,3	1,7
Nezamestnanosť (%)	13,2	11,5	10,3	9,3
Bilancia štátneho rozpočtu (% z HDP)	-2,8	-2,7	-2,1	-1,7
Hrubý štátny dlh (% z HDP)	53,5	52,3	51,9	51,2
Bilancia bežného účtu (% z HDP)	-0,8	0,3	-2,2	-2,2

S významnými investíciami prostredníctvom Jaguar Land Rover naplánovanými na rozbehnutie v roku 2016 budú priame zahraničné investície opäť hlavným ťahúňom celkového rastu investícií. Súčasne nedávny emisný problém Volkswagenu poukazuje na riziko prípadného prehodnotenia investičných plánov spoločnosti, čo by mohlo potenciálne ovplyvniť jej investičnú činnosť na Slovensku, kde má svoje veľké prevádzky.

Zrýchlenie výdavkov domácností sa podľa všetkého stane najsilnejšou hnacou silou rastu v roku 2016 a po ňom. Očakáva sa, že súkromná spotreba bude expandovať o 3,4% v roku 2016, podporená stálymi prírastkami v oblasti zamestnanosti, solídnym rastom reálnych miezd a nízkymi úverovými nákladmi. Pokračujúci pokles cien energie tiež posilňuje rozpočty domácností, očakáva sa tiež odraz v spotrebe. Predpokladá sa, že výdavky domácností sa trochu znížia v roku 2017, pretože rastúce ceny sa premietnu do reálneho disponibilného dôchodku.

Nezamestnanosť poklesla v roku 2015 na 11,5 % a očakáva sa jej ďalší pokles na 9,3 % v roku 2017, s robustnou ekonomickou expanziou na pozadí. Prognóza očakáva, že inflácia sa pozdvihne až v roku 2017: Spotrebiteľské ceny poklesli o 0,3 % v roku 2015 v dôsledku

výrazného pádu cien energií, ale jadrová inflácia zostala kladná pri 0,3 %. Čistá inflácia je tiež na ceste ku kladnej hodnote, ale v roku 2016 zostáva blízko k nule. V roku 2017 by mala inflácia podstatne vzrásť v pomere k nízkej základni predchádzajúceho roka.

Jarná hospodárska prognóza EK (z 3. mája 2016):

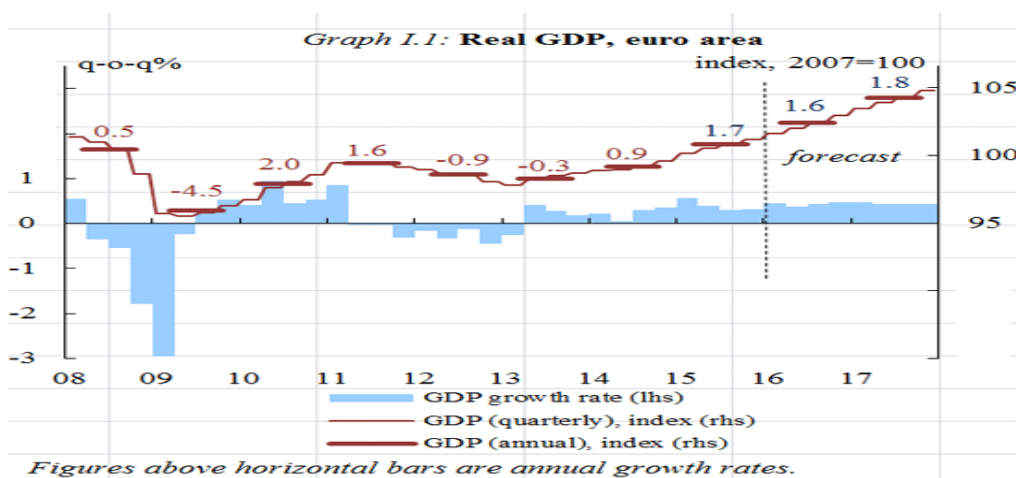
Podľa jarnej prognózy EK s horizontom do roku 2017 sa očakáva, že ekonomický rast sa bude mierne zvyšovať alebo zostane stabilný vo väčšine členských štátov a naprieč EÚ ešte zostane nerovnomerný.

Hospodársky rast v Európe bude teda podľa očakávaní jarnej prognózy aj naďalej len mierny, keďže výkonnosť kľúčových obchodných partnerov sa spomalila a niektoré doposiaľ priaznivé faktory začínajú slabnúť. Prognózy preto predpovedajú eurozóne na roky 2015 – 2017 pokračujúci mierny rast HDP. Vo svojej jarnej prognóze EK očakáva rast HDP v eurozóne na úrovni 1,6 % v roku 2016 a 1,8 % v roku 2017 po tom, ako v roku 2015 dosiahol úroveň 1,7 %. Očakáva sa, že rast HDP v EÚ sa zmierni z 2,0 % v roku 2015 na 1,8 % v roku 2016 pred tým, než v roku 2017 dosiahne úroveň 1,9 %.

V eurozóne sa ďalej očakáva, že čisté exporty zostanú ťahúňom rastu v roku 2016, v roku 2017 nadobudnú neutrálnu pozíciu. Preto rast zostane závislým na domácom dopyte; u investícií sa očakáva, že sa pozdvihnú na 3,8 % v roku 2017 a to v eurozóne i v EÚ. V súkromnej spotrebe sa očakáva zmiernenie, pretože očakávaný vplyv inflácie zredukuje reálny rast miezd (hoci inflácia v roku 2016 zostáva na úrovni blízkej nule, v roku 2017 by sa mala v pomere k nízkemu základu predchádzajúceho roka podstatne zvýšiť - na úroveň 1,5 %).

EK konštatuje, že vyhliadky hospodárskeho rastu sprevádza aj značná neistota. Medzi riziká radí pomalší rast na rozvíjajúcich sa trhoch, geopolitické napätie, náhle pohyby cien ropy alebo otrasy na finančných trhoch. Na domáci vývoj v niektorých krajinách môžu mať vplyv aj tempo štrukturálnych reforiem a neistota pred referendom vo Veľkej Británii o vystúpení z EÚ.

Nasledujúci graf znázorňuje reálny rast HDP v eurozóne – čísla nad krátkymi horizontálnymi priečkami (viď krivku) predstavujú index ročného rastu HDP. Následná tabuľka znázorňuje rast HDP, infláciu a nezamestnanosť v percentách v rokoch 2015-2017 v eurozóne, v celej EÚ a v USA, Japonsku a Číne.

Overview - the spring 2016 forecast

	Real GDP			Inflation			Unemployment rate		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Belgium	1.4	1.2	1.6	0.6	1.7	1.6	8.5	8.2	7.7
Germany	1.7	1.6	1.6	0.1	0.3	1.5	4.6	4.6	4.7
Estonia	1.1	1.9	2.4	0.1	0.8	2.9	6.2	6.5	7.7
Ireland	7.8	4.9	3.7	0.0	0.3	1.3	9.4	8.2	7.5
Greece	-0.2	-0.3	2.7	-1.1	-0.3	0.6	24.9	24.7	23.6
Spain	3.2	2.6	2.5	-0.6	-0.1	1.4	22.1	20.0	18.1
France	1.2	1.3	1.7	0.1	0.1	1.0	10.4	10.2	10.1
Italy	0.8	1.1	1.3	0.1	0.2	1.4	11.9	11.4	11.2
Cyprus	1.6	1.7	2.0	-1.5	-0.7	1.0	15.1	13.4	12.4
Latvia	2.7	2.8	3.1	0.2	0.2	2.0	9.9	9.6	9.3
Lithuania	1.6	2.8	3.1	-0.7	0.6	1.8	9.1	7.8	6.4
Luxembourg	4.8	3.3	3.9	0.1	-0.1	1.8	6.4	6.2	6.2
Malta	6.3	4.1	3.5	1.2	1.4	2.2	5.4	5.1	5.1
Netherlands	2.0	1.7	2.0	0.2	0.4	1.3	6.9	6.4	6.1
Austria	0.9	1.5	1.6	0.8	0.9	1.7	5.7	5.9	6.1
Portugal	1.5	1.5	1.7	0.5	0.7	1.2	12.6	11.6	10.7
Slovenia	2.9	1.7	2.3	-0.8	-0.2	1.6	9.0	8.6	8.1
Slovakia	3.6	3.2	3.3	-0.3	-0.1	1.5	11.5	10.5	9.5
Finland	0.5	0.7	0.7	-0.2	0.0	1.3	9.4	9.4	9.3
Euro area	1.7	1.6	1.8	0.0	0.2	1.4	10.9	10.3	9.9
Bulgaria	3.0	2.0	2.4	-1.1	-0.7	0.9	9.2	8.6	8.0
Czech Republic	4.2	2.1	2.6	0.3	0.5	1.4	5.1	4.5	4.4
Denmark	1.2	1.2	1.9	0.2	0.3	1.5	6.2	6.0	5.7
Croatia	1.6	1.8	2.1	-0.3	-0.6	0.7	16.3	15.5	14.7
Hungary	2.9	2.5	2.8	0.1	0.4	2.3	6.8	6.4	6.1
Poland	3.6	3.7	3.6	-0.7	0.0	1.6	7.5	6.8	6.3
Romania	3.8	4.2	3.7	-0.4	-0.6	2.5	6.8	6.8	6.7
Sweden	4.1	3.4	2.9	0.7	0.9	1.2	7.4	6.8	6.3
United Kingdom	2.3	1.8	1.9	0.0	0.8	1.6	5.3	5.0	4.9
EU	2.0	1.8	1.9	0.0	0.3	1.5	9.4	8.9	8.5
USA	2.4	2.3	2.2	0.1	1.2	2.2	5.3	4.8	4.5
Japan	0.5	0.8	0.4	0.8	0.0	1.5	3.4	3.4	3.3
China	6.9	6.5	6.2	:	:	:	:	:	:
World	3.0	3.1	3.4	:	:	:	:	:	:

Jarná prognóza EK pre Slovensko je priaznivá. EK predpokladá hospodársky rast Slovenska v roku 2016 vo výške 3,2 % a 3,3 % v roku 2017. K rastu investícií výrazne prispeje hlavne príchod automobilky Jaguar Land Rover. Verejné investície však v roku 2016 poklesnú, keďže sa zníži čerpanie európskych fondov oproti intenzívnemu dobiehaniu konca minulého programového obdobia. Domácej spotrebe pomáha postupný pokles nezamestnanosti a rast reálnych miezd (nominálne by mali v roku 2016 rásť o 3 %), nízke ceny energií pre domácnosti, ako aj úverové podmienky podporené politikou nízkych úrokov ECB. Slovensko nasleduje celkový trend poklesu nezamestnanosti v EÚ. V roku 2015 nezamestnanosť na Slovensku dosiahla 11,5 %, v roku 2017 by mala klesnúť pod 10 %. EK vidí aj zvyšujúci sa počet pracovníkov zo zahraničia ako dôkaz oživenia slovenského pracovného trhu. Dlhodobá nezamestnanosť ostáva problémom, hoci v roku 2015 málo klesla. EK vo svojej jarnej prognóze konštatuje, že v súvislosti s deficitom prišlo na Slovensku k zhoršeniu čísiel – na takmer 3 % HDP (Slovensko tento údaj Eurostatu čiastočne spochybnilo/v otázke použitej metodiky). EK vývoj deficitu čiastočne pripisuje vyššej spotrebe spolufinancovania eurofondov, ktoré sa masívne dočerpávali ku koncu obdobia. Ovplyvnili ich aj finančné korekcie v súvislosti s eurofondami v dôsledku ich zlého manažmentu a horšie než očakávané hospodárenie samospráv, vrátane výdavkov na zdravotnú starostlivosť.

Podľa prognózy rast a lepší výber daní prispeje k zníženiu deficitu v roku 2016 na 2,4 %. Po zhoršení minuloročného štrukturálneho deficitu je podľa prognóz EK predpoklad, že sa tento deficit Slovenska bude postupne znižovať v nasledujúcich rokoch. Verejný dlh v pomere k HDP by v roku 2017 mal dosiahnuť hranicu okolo 53 %. Ak sa nič výrazne nezmení vo vládnych politikách a výber daní bude spĺňať očakávania, v roku 2017 je reálny odhad deficitu na úrovni 1,6 %.

Prognóza Európskej komisie (júl 2016/po Brexite): Ekonomický výhľad po referende Veľkej Británie – prvý odhad pre eurozónu a EÚ:

Výsledok referenda Veľkej Británie (VB) o zotrvaní v EÚ viedol k veľkému nárastu neistoty. Dopad tejto neistoty sa očakáva nielen na ekonomiku VB, ale aj na celú EÚ. Následne po referende libra šterlingov prudko klesla a akciové trhy zareagovali zvýšenou volatilitou. Hoci je v danom časovom okamihu (júl 2016) príliš zavčasu predpokladať akúkoľvek formu budúcej obchodnej dohody medzi EÚ 27 a Veľkou Britániou, je pravdepodobné, že značne vyššia neistota negatívne ovplyvní investície a ekonomický rast v krátkom časovom horizonte.

Tento prvý odhad ekonomického vývoja Európskou komisiou (z júla 2016) prináša dva scenáre založené na modeloch, ovplyvnených vyššou neistotou a jej ekonomickými dopadmi vyplývajúcimi z výsledku referenda vo VB. Ide o „*mierny scenár*“ a „*nepriaznivý scenár*“. Tieto scenáre by nemali byť videné ako podmienené prognózy, pretože žiadne pevné informácie z finančných trhov neboli k dispozícii na zapracovanie. Sú to v danom momente len ilustratívne modely, ktoré popisujú možné dopady obdobia miernej neistoty a stavu predĺženej a nepriaznivejšej neistoty začínajúcej v 3. Q 2016. Obidva scenáre zahŕňujú 15 % - né znehodnotenie libry šterlingov, ktoré je odrazom dopadu referenda v následných dňoch. Vo VB znehodnotenie meny oživuje vývoz, ale tiež znižuje disponibilné príjmy prostredníctvom vyšších dovozných cien. V modeli šoky spojené s neistotou spôsobia zvýšenie rizikovej prémie ako súčasti financovania nákladov. Preventívne úspory domácností sa taktiež zvýšia.

Ostatné členské štáty EÚ sú priamo ovplyvnené devalváciou britskej libry, ako aj nižším dopytom v Británii, ktoré redukujú svoje vývozy. Okrem toho sa predpokladá, že neistota taktiež ovplyvní investície a spotrebu v EÚ, avšak v nižšej miere ako v Británii.

Tento prvý výhľad po referende vo VB nerobí žiadne odhady o možnej podobe budúcej obchodnej dohody Británie s EÚ. Predpokladá sa, že menová politika nebude reagovať na zvýšenie spotrebiteľských cien a úrokové sadzby zostanú po dobu dvoch rokov nezmenené.

Pred referendumom Británie sa očakával rast HDP v rokoch 2016 a 2017 v eurozóne rovnako o 1,7 % a v EÚ o 1,8 % v oboch rokoch 2016 a 2017.

Avšak výsledok referenda vrhol mraky na takýto výhľad pre eurozónu, EÚ 27 (bez VB), samotnú VB a EÚ 28, pričom prognóza pracuje s dvomi scenármi (mierny scenár/mild scenario a nepriaznivý scenár/severe scenario) – pozri nasledovné tabuľky:

Rast HDP – prvý odhad (porovnanie jesennej a jarnej prognózy, predreferendovej aktualizácie a odhad dopadu referenda): *Tabuľka č. 29*

	Outturn	Spring forecast		Pre-referendum update		Impact assessment of the UK vote			
						'Mild' scenario		'Severe' scenario	
	2015	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Euro area	1.8	1.6	1.8	1.7	1.7	1.6	1.5	1.5	1.3
EU27 (-UK)	1.8	1.8	1.9	1.9	1.8	1.8	1.7	1.7	1.4
United Kingdom	2.2	1.8	1.9	1.8	1.9	1.6	1.1	1.3	-0.3
EU28	1.8	1.8	1.9	1.8	1.8	1.7	1.6	1.6	1.1

Zdroj: the Economic Outlook after the UK Referendum: A First Assessment for the Euro Area and the EU

Kumulatívne účinky rastu HDP ako % zo základného scenára: Tabuľka č. 30

	Mild scenario		Severe scenario	
	2016	2017	2016	2017
UK	-0.3	-0.9	-0.6	-2.6
EA	-0.1	-0.2	-0.2	-0.5
EU27	0.0	-0.2	-0.2	-0.5
EU28	-0.1	-0.3	-0.3	-0.9

Zdroj: the Economic Outlook after the UK Referendum: A First Assessment for the Euro Area and the EU

Jesenná hospodárska prognóza EK (z 9. novembra 2016):

Podľa v čase spracovania tejto práce najaktuálnejšej jesennej prognózy Európskej komisie si slovenské hospodárstvo v nasledujúcich rokoch udrží vyše 3 %-tný rast. V roku 2016 predpovedá Slovensku rast hrubého domáceho produktu o 3,4 %, čo oproti predchádzajúcej jarnej prognóze znamená zlepšenie výhľadu o 0,2 percentuálneho bodu. Naopak mierne, o 0,1 percentuálneho bodu, EK znížila odhad rastu slovenskej ekonomiky pre rok 2017 na 3,2 %. Dynamika slovenského hospodárstva by však podľa predpokladov EK mala opäť zrýchliť v roku 2018 na 3,8 %.

Ekonomický rast podporí spotreba domácností: hlavným ťahúňom slovenskej ekonomiky v horizonte prognózy (2016-2018) má byť najmä spotreba domácností, aj keď postupne by mal rásť tiež vplyv investícií a čistého exportu. Výhľad v nasledujúcich rokoch pritom vylepšujú významné investície v automobilovom priemysle, ale aj veľké infraštruktúrne projekty, ako je obchvat Bratislavy. Čistý export by mal ekonomike začať pomáhať najmä s nástupom produkcie nových kapacít v automobilovom priemysle v roku 2018.

Na druhej strane však EK znížila výhľad vývoja spotrebiteľských cien. Pre rok 2016 očakáva na Slovensku defláciu na úrovni 0,5 %, čím svoju predchádzajúcu predpoveď znížila o 0,4 percentuálneho bodu. Hoci sa očakáva, že rast cien sa obnoví v roku 2017, aj v tomto prípade EK svoje pôvodné odhady výrazne znížila. Kým na jar predpovedala rast cien v roku 2017 na úrovni 1,5 %, teraz je to už len 0,8 %. Dynamika cien by sa mala postupne zvyšovať na 1,4 % v roku 2018.

EK konštatuje, že na Slovensku spotrebiteľské ceny klesajú už tretí rok po sebe. Hľadať za tým podľa prognózy možno najmä nízke ceny energií a potravín, ktorých pokles zatieňuje aj rast cien služieb. Hoci regulované ceny elektriny a plynu by mali podľa EK klesať aj v roku 2017, celkovú infláciu by do kladných čísel mal vrátiť pokračujúci rast cien služieb a obnovený rast cien potravín a pohonných látok.

EK pozitívne vníma aj vývoj na slovenskom trhu práce. Odhad úrovne nezamestnanosti v roku 2016 oproti jarnej prognóze sa znížil o 0,8 percentuálneho bodu na 9,7 % a na 8,7 % v roku 2017. Nezamestnanosť by mala ďalej klesať až k 7,5 % v roku 2018. Pokles nezamestnanosti podľa EK vyplýva najmä zo solídneho hospodárskeho rastu Slovenska. Tento vývoj však posilní aj tlak na rast miezd, ktorých nominálny rast má postupne zrýchľovať z tohtoročných 2,3 % až na 4,8 % v roku 2018.

Deficit verejných financií: Celkový deficit verejných financií bol zrevidovaný na 2,7 % HDP a to najmä v dôsledku vyšších daňových príjmov. Hoci EK vo svojej jarnej prognóze predpokladala deficit verejných financií v roku 2016 vo výške 2,4 % HDP, aktuálna prognóza predpokladá len 2,2 %. Mierne, o 0,1 percentuálneho bodu, znížila EK aj odhad deficitu na rok 2017 na úroveň 1,5 % HDP. V roku 2018 by mal schodok rozpočtu verejných financií klesnúť na 0,5 % HDP. Pri verejnom dlhu výraznejšie zmeny v prognóze EK nerobí. Výhľad na rok 2016 EK znížila len minimálne o 0,1 percentuálneho bodu na 53,3 % HDP, odhad na rok 2017 necháva bez zmeny na úrovni 52,7 % výkonu ekonomiky a v roku 2018 by mal dlh klesnúť na 51,5 % HDP.

Main features of country forecast - SLOVAKIA

	2015			Annual percentage change						
	bn EUR	Curr. prices	% GDP	97-12	2013	2014	2015	2016	2017	2018
GDP		78.7	100.0	4.0	1.5	2.6	3.8	3.4	3.2	3.8
Private Consumption		43.2	54.9	3.6	-0.8	1.4	2.2	2.9	3.3	3.1
Public Consumption		15.3	19.5	2.6	2.2	5.3	5.4	2.3	2.5	2.7
Gross fixed capital formation		18.1	23.0	2.0	-0.9	1.2	16.9	-0.9	4.9	4.3
of which: equipment		8.2	10.4	3.5	-9.4	12.1	12.4	0.0	5.0	4.3
Exports (goods and services)		73.6	93.5	9.3	6.7	3.7	7.0	5.2	5.2	6.4
Imports (goods and services)		71.7	91.1	7.2	5.6	4.4	8.1	4.0	5.6	6.0
GNI (GDP deflator)		77.4	98.4	3.8	2.5	1.7	4.0	3.5	3.2	3.8
Contribution to GDP growth:	Domestic demand			3.2	-0.2	2.0	5.7	1.8	3.4	3.2
	Inventories			-0.2	0.6	1.1	-1.1	0.3	0.0	0.0
	Net exports			1.1	1.2	-0.5	-0.7	1.2	-0.1	0.6
Employment				0.2	-0.8	1.4	2.0	2.7	1.5	1.7
Unemployment rate (a)				14.9	14.2	13.2	11.5	9.7	8.7	7.5
Compensation of employees / head				7.6	2.6	1.8	3.1	2.3	3.7	4.8
Unit labour costs whole economy				3.6	0.3	0.7	1.3	1.7	2.0	2.7
Real unit labour cost				0.0	-0.2	0.9	1.5	1.9	0.9	1.1
Saving rate of households (b)				8.3	5.9	7.2	8.8	9.6	8.5	8.3
GDP deflator				3.6	0.5	-0.2	-0.2	-0.2	1.0	1.5
Harmonised index of consumer prices				5.2	1.5	-0.1	-0.3	-0.5	0.8	1.4
Terms of trade goods				-0.6	-0.6	0.3	-0.1	-0.1	-0.1	-0.1
Trade balance (goods) (c)				-5.1	3.7	3.4	2.3	3.0	2.7	3.0
Current-account balance (c)				-5.9	1.5	0.6	0.1	0.6	0.1	0.6
Net lending (+) or borrowing (-) vis-a-vis ROW (c)				-5.7	3.1	1.6	2.2	0.3	0.3	0.8
General government balance (c)				-5.3	-2.7	-2.7	-2.7	-2.2	-1.5	-0.5
Cyclically-adjusted budget balance (d)				-5.4	-1.7	-1.9	-2.3	-2.0	-1.4	-0.7
Structural budget balance (d)				-	-1.7	-2.2	-2.3	-2.0	-1.4	-0.7
General government gross debt (c)				39.5	54.7	53.6	52.5	53.3	52.7	51.5

(a) as % of total labour force. (b) gross saving divided by gross disposable income. (c) as a % of GDP. (d) as a % of potential GDP.

(a) as % of total labour force. (b) gross saving divided by gross disposable income. (c) as a % of GDP. (d) as a % of potential GDP.

Prognóza Svetovej banky:

Svetová banka publikovala v januári 2016 svoju prognózu „Global Economic Prospects“. Podľa nej celkový globálny rast v roku 2015 opäť sklamal, spomalil na 2,4 % a očakáva sa, že oživenie bude pomalšie, ako sa pôvodne predvíдалo. Predpokladá sa, že rast v roku 2016 dosiahne 2,9 %, pretože mierne oživenie vo vyspelých ekonomikách bude pokračovať a aktivita medzi významnými exportérmi komodít sa stabilizuje. Prognózy podliehajú značným rizikám negatívneho vývoja. Vlekľejšie spomalenie v rámci veľkých rozvíjajúcich sa trhov by sa mohlo značne rozšíriť do iných rozvíjajúcich sa ekonomik, a eventuálne brzdiť oživenie vo vyspelých ekonomikách. Predmetná prognóza varuje, že spomalenie týkajúce sa širokej základne naprieč

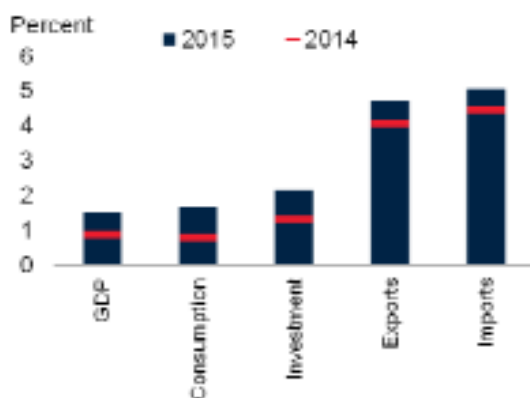
rozvojovými krajinami by mohlo predstavovať hrozbu pre ťažko nadobudnuté zisky pri pozdvíhovaní ľudí z chudoby. Viac ako 40 percent svetovej chudoby žije v rozvojových krajinách, kde rast v roku 2015 spomalil. Rozvojové krajiny by sa mali sústrediť na vybudovanie odolnosti k slabšiemu ekonomickému prostrediu a na ochranu tých najzraniteľnejších. Benefity plynúce z reforiem riadenia a podnikateľských podmienok sú potenciálne veľké a mohli by pomôcť kompenzovať dopady pomalého rastu vo väčších ekonomikách.

Svetová banka vyjadrila obavy predovšetkým o výkonnosť rozvíjajúcich sa ekonomík. Očakáva, že napr. ekonomiky Ruska a Brazílie budú v roku 2016 naďalej oslabovať, hoci prognóza z júna 2015 predpokladala ich rast. HDP Ruska by v roku 2016 mohol klesnúť o 0,7 % (prognóza z júna 2015 počítala s nárastom o 0,7 %). Svetová banka odhaduje, že ruská ekonomika v roku 2015 oslabilo o 3,8 %. Brazílska ekonomika by v roku 2016 mala oslabiť o 2,5 %, pričom predchádzajúci odhad počítal s rastom vo výške 1,1 %. V roku 2015 brazílska ekonomika klesla o 3,7 %. Na druhej strane americká ekonomika v roku 2016 posilní o 2,7% (predchádzajúci odhad hovoril o raste vo výške 2,8 % z úrovne 2,5 % predpokladanej v roku 2015). Rast čínskeho HDP by mal v roku 2016 spomaliť na 6,7 % (prognóza z júna 2015 predpokladala rast vo výške 7 %. V roku 2015 podľa Svetovej banky ekonomika Číny posilnila o 6,9 %).

Eurozóna:

Podľa „Global Economic Prospects“ z januára 2016 oživenie v eurozóne bolo podporované posilnením domáceho dopytu a exportmi. Zlepšenie situácie v oblasti úverov a rast obchodu vnútri Európy poukazujú na rozširujúce sa oživenie. Obavy z deflácie poklesli, ale jadrová inflácia a rast miezd zostávajú naďalej utlmené v ekonomikách s vysokou mierou dlhodobej nezamestnanosti.

HDP a komponenty dopytu

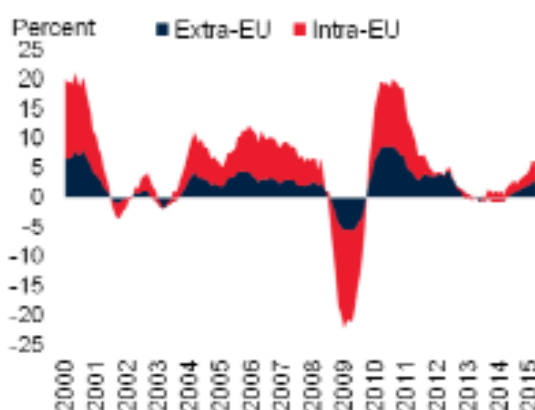
Rast a inflácia

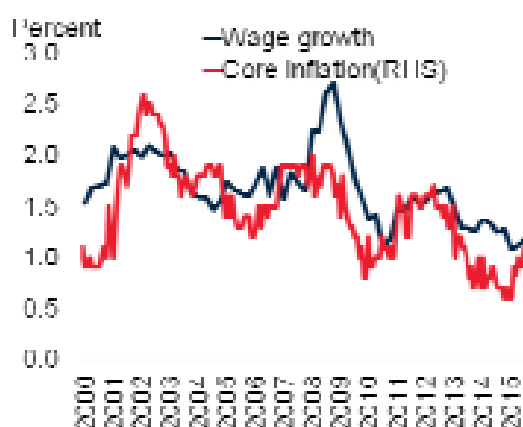
Rast súkromných pôžičiek a úverových štandardov

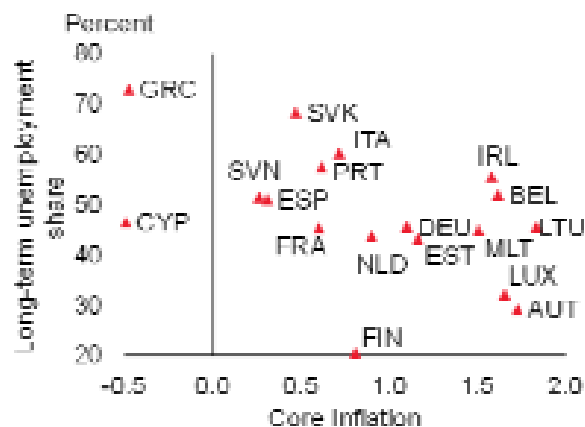
Rast vonkaj.a vnútor. exportu EÚ (nominálny)

Rast miezd a jadrovej inflácie

Dlhodobá nezamestnanosť a jadrová inflácia, 2015

Robustný rast zamestnanosti, stále ešte ústretové podmienky financovania a nízke ceny ropy by mali aj naďalej podporovať domáci dopyt v nadvládajúcom období. Nárast sa predpokladá v priemere 2,7 % v roku 2016, nad potenciálom, ale trochu nižší než sa predpokladalo v júni 2015, čo odráža väčší ťah z čistého vývozu. Očakáva sa, že rast sa bude stabilizovať vo výške okolo 2,3 % v rokoch 2017-2018. Ohľadne sprísnenia menovej politiky - bude pravdepodobne veľmi postupné v priebehu prognózovaného obdobia.

Rast sa v roku 2015 oživil, keďže domáci dopyt sa posilnil a vývoz sa zrýchlil, čiastočne kvôli oneskorenému efektu znehodnotenia eura (obr. vyššie: Rast a inflácia). Za rok ako celok, rast v eurozóne sa odhaduje na 1,5 % v súlade s predchádzajúcimi očakávaniami, s aktivitou upevňujúcou sa v Španielsku, čiastočným sklamaním je Nemecko a ešte stále pokrívajú (i keď postupne sa zotavujú) Francúzsko a Taliansko. Nízke ceny ropy a priaznivé podmienky financovania podporujú spotrebiteľské výdavky a investície. Pri absencii ďalšej eskalácie sa neočakáva, že obavy o bezpečnosť vyplývajúce z teroristických útokov v Paríži majú trvalý vplyv na dôveru a aktivitu.

V roku 2016 by sa podmienky v eurozóne mali naďalej zlepšovať, s dosiahnutím rastu 1,7 %, o niečo pomalšieho ako sa očakávalo v júni 2015, čo je odrazom oslabeného vonkajšieho prostredia. V rokoch 2017 – 2018 by mal v eurozóne byť rast v priemere 1,6 %, čo je mierne nad potenciálom. Naďalej však pretrvávajú obavy z nízkeho potenciálu rastu, vysokej nezamestnanosti a veľkého verejného dlhu. Zatiaľ čo rastový potenciál obmedzuje starnutie populácie (Jimeno 2015), pracovná mobilita a migrácia môžu pomôcť zmierniť niektoré

z týchto obmedzení (Svetová banka 2015) a napomôcť k zregulovaniu šokov špecifických pre krajiny v menovej únii (Beyer a Smets 2015).

Medzinárodná menový fond (MMF) – Neistota v období po Brexite:

Pred referendom o zotrvaní Veľkej Británie v EÚ, ekonomické ukazovatele a vývoj na finančných trhoch predvídali podľa „Výhľadu svetovej ekonomiky“ (World Economic Outlook=WEO) z apríla 2016, vypracovaného MMF, široký rozvoj svetovej ekonomiky. Výsledok referenda, konaného 23. júna 2016 v Británii, však prekvapil svetové finančné trhy a predznamenal významné riziko poklesu pre svetovú ekonomiku.

Aktualizácia prognózy svetového ekonomického vývoja, uskutočnená MMF a zverejnená 19. júla 2016, predpokladá nárast 3,1 % v roku 2016 a 3,4 % v roku 2017. Táto prognóza predstavuje pokles o 0,1 percentuálneho bodu pre obidva roky v porovnaní s „výhľadom svetovej ekonomiky“, uskutočneným MMF v apríli 2016 (pozri tabuľku nižšie: „Latest growth projections“/Najnovšie odhady rastu HDP - posledný stĺpec obsahuje rozdiel oproti prognóze z apríla 2016):

Tabuľka č. 32

Latest growth projections					
Another wave of uncertainty could weaken global recovery further. (GDP, percent change)					
	2015	Projections		Difference from April 2016 WEO Projections 1/	
		2016	2017	2016	2017
World Output	3.1	3.1	3.4	-0.1	-0.1
Advanced Economies	1.9	1.8	1.8	-0.1	-0.2
United States	2.4	2.2	2.5	-0.2	0.0
Euro Area	1.7	1.6	1.4	0.1	-0.2
Germany	1.5	1.6	1.2	0.1	-0.4
France	1.3	1.5	1.2	0.4	-0.1
Italy	0.8	0.9	1.0	-0.1	-0.1
Spain	3.2	2.6	2.1	0.0	-0.2
Japan	0.5	0.3	0.1	-0.2	0.2
United Kingdom	2.2	1.7	1.3	-0.2	-0.9
Canada	1.1	1.4	2.1	-0.1	0.2
Other Advanced Economies 2/	2.0	2.0	2.3	-0.1	-0.1
Emerging Market and Developing Economies	4.0	4.1	4.6	0.0	0.0
Commonwealth of Independent States	-2.8	-0.6	1.5	0.5	0.2
Russia	-3.7	-1.2	1.0	0.6	0.2
Excluding Russia	-0.6	1.0	2.5	0.1	0.2
Emerging and Developing Asia	6.6	6.4	6.3	0.0	0.0
China	6.9	6.6	6.2	0.1	0.0
India 3/	7.6	7.4	7.4	-0.1	-0.1
ASEAN-5 4/	4.8	4.8	5.1	0.0	0.0
Emerging and Developing Europe	3.6	3.5	3.2	0.0	-0.1
Latin America and the Caribbean	0.0	-0.4	1.6	0.1	0.1
Brazil	-3.8	-3.3	0.5	0.5	0.5
Mexico	2.5	2.5	2.6	0.1	0.0
Middle East, North Africa, Afghanistan, and Pakistan	2.3	3.4	3.3	0.3	-0.2
Saudi Arabia	3.5	1.2	2.0	0.0	0.1
Sub-Saharan Africa	3.3	1.6	3.3	-1.4	-0.7
Nigeria	2.7	-1.8	1.1	-4.1	-2.4
South Africa	1.3	0.1	1.0	-0.5	-0.2
Low-Income Developing Countries	4.5	3.8	5.1	-0.9	-0.4

Source: IMF, *World Economic Outlook Update*, July 2016.
Note: Real effective exchange rates are assumed to remain constant at the levels prevailing during June 24–June 28, 2016. Economies are listed on the basis of economic size. The aggregated quarterly data are seasonally adjusted.
1/ Difference based on rounded figures for both the current and April 2016 World Economic Outlook forecasts..
2/ Excludes the G7 (Canada, France, Germany, Italy, Japan, United Kingdom, United States) and euro area countries.
3/ For India, data and forecasts are presented on a fiscal year basis and GDP from 2011 onward is based on GDP at market prices with FY2011/12 as a base year.
4/ Indonesia, Malaysia, Philippines, Thailand, Vietnam.

Podľa prognózy aktualizovanej po Brexite (19. júla 2016): Ekonomika Veľkej Británie by mala narásť o 1,7 % v roku 2016, čo je o 0,2 percentuálneho bodu menej ako v prognóze z apríla 2016. V roku 2017 sa rast spomalí na 1,3 % (pokles o 0,9 p.b. oproti odhadu v apríli) a bude predstavovať najväčšie zníženie medzi vyspelými ekonomikami.

Pre **eurozónu** MMF zvýšil prognózu po Brexite na rok 2016 o 0,1 p.b. na 1,6 % a na rok 2017 znížil o 0,2 p.b. na 1,4 %.

Treba však podčiarknuť, že v tak krátkom čase po referende (júl 2016), kedy sa Brexit ešte len rozvíja, komplikuje aj tak ťažkú úlohu makroekonomickej prognózy veľká miera neistoty.

Ekonomický výhľad pre eurozónu v rokoch 2016 a 2017 (Robert Schuman Centre for Advanced Studies):

Nižšie uvádzame anotáciu analýzy na tému ekonomického výhľadu pre eurozónu v rokoch 2016 a 2017 (zdroj: Robert Schuman Centre for Advanced Studies). Analýza bola publikovaná začiatkom februára 2016, preto ešte nepočíta s brexitom.

Vďaka ustupujúcej dlhovej kríze sa uvoľnili aj fiškálne politiky štátov eurozóny. Predbežné rozpočty všetkých väčších krajín počítajú s väčšími schodkami než v minulých rokoch.

Začiatok roku 2016 priniesol vďaka prepadu cien ropy a čínskych akcií zvýšenie volatility na menových, komoditných a kapitálových trhoch. Aj napriek tomu, že volatilita vzrástla už v priebehu roku 2015, objem svetovej výroby stále miernym tempom narastá. Čínska ekonomika sa po výkyvoch v roku 2015 pravdepodobne stabilizovala a ekonomiky Británie a USA zažívajú pozitívne obdobie hospodárskeho rastu. Zotavuje sa aj eurozóna. Následkom pádu cien komodít sa skutočná a v mnohých krajinách aj cieľová miera inflácie blíži nule. Menové politiky štátov sa, kvôli odlišnému stavu hospodárstva, líšia pomerne výrazne. Rozpočtové politiky by sa ale takmer vo všetkých krajinách mali v roku 2016 uvoľniť a dokonca prejsť k expanzívnym.

Hlavnými príčinami rastu svetového dopytu boli v poslednej dobe nízke úrokové miery, nízka inflácia a nízke ceny komodít a energií. Cenové prepady ale v budúcnosti môžu ohroziť stabilitu ekonomík, ktoré sú na vývoze komodít závislé. Objem produkcie v eurozóne vrátil od roku 2014 tempom takmer 1,5 % ročne. K zotaveniu európskych ekonomík dochádza najmä vďaka rastu spotreby jednotlivých domácností. Citeľný nárast investícií, ktorý je pre ekonomické oživenie typický, sa dá pozorovať len v krajinách, kde sa skončili krízy realitného trhu (Španielsko, Holandsko a Írsko). Kľúčovým faktorom zodpovedným za zotavenie eurozóny bol pád cien energií. Vďaka ustupujúcej dlhovej kríze sa uvoľnili aj fiškálne politiky štátov eurozóny. Predbežné rozpočty všetkých väčších krajín počítajú s väčšími schodkami než v minulých rokoch. Verejné náklady na zvládanie utečeneckej krízy sa najskôr budú pohybovať okolo 0,1 % HDP eurozóny.

Existuje celá rada faktorov, ktoré pomáhajú k oživeniu hospodárstva krajín platiacich eurom: relatívne slabé euro, ľahko expanzívna hospodárska a veľmi expanzívna menová politika, nízke úrokové miery pre firmy a domácnosti a nízke ceny energií. Napriek tomu sa nedá očakávať, že by zotavenie eurozóny nabralo príliš rýchle tempo, pretože zahraničný dopyt bude v mnohých členských krajinách brzdený vysokou úrovňou dlhov. Celkovo by HDP eurozóny v

roku 2016 malo vzrásť o zhruba 1,8 % a v roku 2017 o niečo menej, pretože sa vyššie spomínané stimuly do určitej miery vyčerpajú. Rast bude v oboch rokoch spôsobený skôr zvýšením domáceho dopytu než exportu. Miera inflácie by v roku 2016 mala dosiahnuť 1,1 % a v roku 2017 až 1,5 %.

Ifo Institute – Center for Economic Studies (CES), Nemecko:

8. augusta 2016 zverejnil renomovaný nemecký inštitút Ifo výsledky svojho prieskumu na tému *dopadu brexitu na štáty EÚ*. Na prieskume sa zúčastnilo 112 krajín. Podľa zúčastnených expertov najväčšie ekonomické dôsledky čakajú samotnú Britániu a Írsko, na kontinente je to najmä Nemecko. Brexit v krátkodobom časovom horizonte by mal najtvrdšie zasiahnuť 15 „starých“ členských štátov EÚ. Podľa výsledkov tejto analýzy by mal brexit v strednodobom horizonte, t.j. v priebehu 3 až 5 rokov zabrzdiť hospodársky rast všetkých členov EÚ, vrátane krajín strednej a východnej Európy, ako aj Malty a Cypru.

Ifo už skôr poukazoval na to, že brexit je momentálne najväčším rizikom pre nemeckú ekonomiku. Potenciálne môže stratiť až 3 % svojho hospodárskeho rastu. Problematické môžu byť najmä dôsledky, ktoré by malo vystúpenie Británie z jednotného trhu. Vznikli by tým komplikácie pre medzinárodný obchod, čo by predstavovalo riziko pre odvetvia ekonomiky, ktoré sa na tento obchod spoliehajú – ide hlavne o automobilový priemysel, chemický, strojársky a farmaceutický priemysel. Pre Nemecko je Británia tretím najdôležitejším obchodným partnerom.

3.2 Prognózy vo významných sektoroch hospodárstva

3.2.1 Energetika

Vo Vodnom pláne manažmentu Slovenska pre druhý plánovací cyklus (2016-2021) sa v rámci prognóz pre sektor energetiky uvádza materiál Návrh energetickej politiky SR (do roku 2035), schválený v roku 2014. Z desaťročného plánu rozvoja Slovenskej elektrizačnej prenosovej sústavy (SEPS) na roky 2016 až 2025 vyplýva, že priemerný medziročný rast spotreby elektriny v SR do roku 2025 sa očakáva na úrovni 1,03 %.

Do roku 2025 by podľa tohto predpokladu vzrástla spotreba elektrickej energie na Slovensku o 3,4 terawathodiny (TWh). V roku 2020 by tak mala celková spotreba elektriny dosiahnuť úroveň 30,6 TWh a v roku 2025 hodnotu 31,7 TWh.

V porovnaní s prognózou spotreby podľa schváleného Návrhu energetickej politiky SR z roku 2014 je predpokladaný nárast spotreby nižší v roku 2020 o 0,4 TWh a v roku 2025 o 1,0 TWh.

V scenároch rozvoja hospodárstva sú podľa vyššie zmieneného 10-ročného plánu už zakotvené predpoklady na prirodzené úspory energie, ktoré vyplývajú zo zmeny štruktúry priemyslu a vplyvov konkurenčného trhového prostredia. Tiež je v nich zohľadnený predpokladaný vývoj hrubého domáceho produktu, hospodárstva a demografie, ale aj nové predpokladané typy spotreby (elektromobilita, smart technológie na strane spotreby a ďalšie).

Nová vláda SR vo svojom programovom vyhlásení z apríla 2016 označila za svoje priority v energetike viaceré oblasti – v centre pozornosti zostane projekt európskej energetickej únie, ale aj zásadná reforma systému podpory OZE, riešenie energetickej chudoby, nižšie ceny energií pre priemysel či zlepšenie energetickej hospodárnosti budov. Prioritou vlády v plynárenskom sektore bude efektívne využívanie existujúcich prepravných kapacít, vytvorenie severojužného koridoru a predovšetkým projekt plynovodu Eastring. Ten má obojstranne prepojiť najväčšiu kompresorovú stanicu v Európe – Veľké Kapušany s plynárenskými sieťami krajín juhovýchodnej Európy. V novembri 2015 získal status „projekt spoločného záujmu“ (PCI). Jeho prvá fáza s ročnou prepravnou kapacitou 20 mld.m³ by sa mohla do prevádzky spustiť koncom roka 2018. Vláda SR však chce popri podpore diverzifikácie zdrojov a prepojení so susedmi naďalej presadzovať aj zachovanie existujúcich prepravných trás, t.j. najmä prepravu plynu a ropy cez Ukrajinu. Prioritou bude maximálne využitie infraštruktúry prechádzajúcej cez územie Slovenska.

V programovom vyhlásení vlády sa uvádza: „Vláda považuje dôsledné využívanie regulačného rámca na stabilitu cien energií za dôležitú súčasť energetickej bezpečnosti SR a jeden z najdôležitejších nástrojov podporujúcich udržateľný rozvoj hospodárstva, konkurencieschopnosť priemyslu a kvalitný život domácností“.

Z dokumentu programového vyhlásenia vlády vyplýva, že zásadná reforma sa týka systému podpory výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a kombinovanej výroby elektriny a tepla. V aktuálnej energetickej politike sa predvída koniec výkupných cien po roku 2020; v regulačnej politike na roky 2017 – 2021 sa hovorí o jednotnom výkupcovi elektriny z OZE/KVET a tiež o kapacitných mechanizmoch. Podporiť sa má aj využitie OZE na vidieku.

3.2.2 Obnoviteľné zdroje energie

Podiel OZE v Európe stúpa, Slovensko je zatiaľ pod priemerom:

Obnoviteľné zdroje sú stále významnejšou položkou v európskom energetickom mixe. Na celkovej spotrebe energie sa v roku 2014 podieľali 16 %, na spotrebe elektriny dokonca viac než 27 %. Slovensko je podľa Eurostatu stále pod priemerom EÚ.

Deväť krajín už prekonal cieľ pre podiel obnoviteľných zdrojov na hrubej konečnej energetickej spotrebe, ktoré si stanovili splniť do roku 2020. Nové kompletne údaje Eurostatu potvrdili, že v roku 2014 pokrývali OZE 16 % konečnej spotreby energie v EÚ. Predstavovalo to medziročný nárast o 1 %.

Spoločný záväzný cieľ do roku 2020 je na úrovni 20 %, pričom jednotlivé krajiny si schválili odlišné ciele od 11 do 49 %. Slovensko si odsúhlasilo cieľ na úrovni 14 %. V roku 2014 SR podľa Eurostatu dosiahla úroveň 11,6 %.

Najvyšší podiel OZE zaznamenáva Švédsko, Lotyšsko a Fínsko, kde výraznú úlohu zohráva hlavne biomasa. Svoj cieľ už prekročili Pobaltské krajiny, ale tiež napr. Bulharsko, Rumunsko a Chorvátsko. Nie je však jasné, či tieto dobré výsledky sú dôsledkom aktívnych domácich

politik na rozvoj OZE, alebo zníženia spotreby, od ktorej sa výpočet podielu odvíja, alebo nízkych ambícií štátov už pri stanovovaní cieľa.

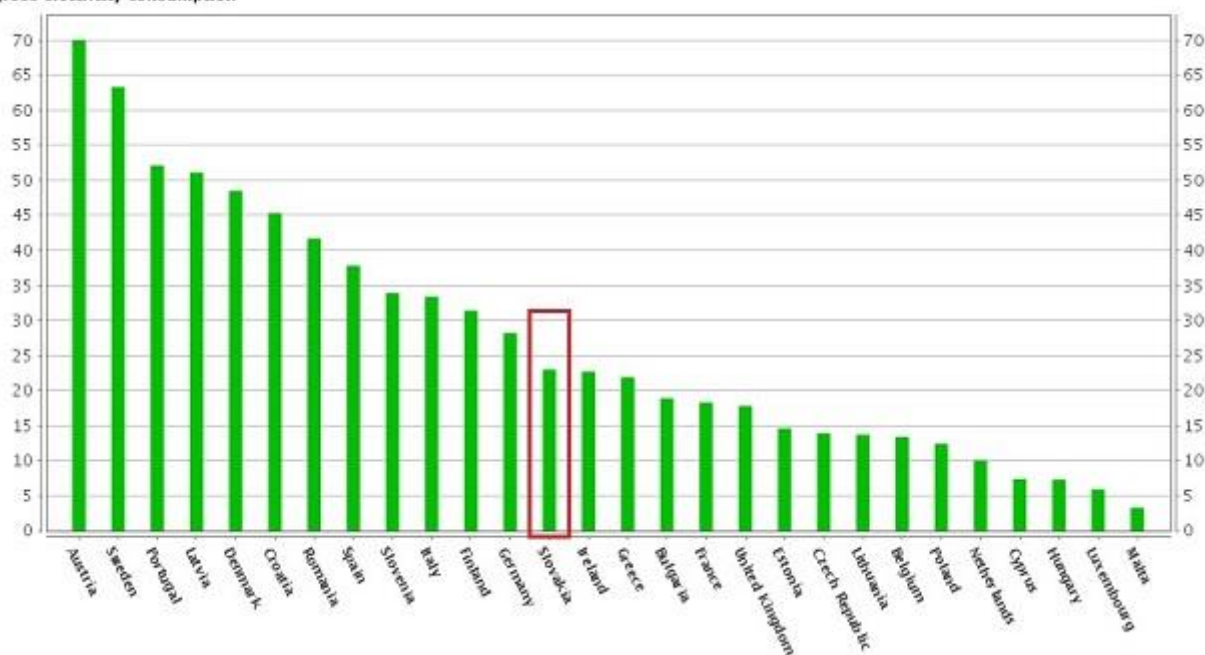
Stanovený cieľ už dosiahla aj Česká republika. Vláda aj preto koncom januára rozhodla o navýšení pôvodného cieľa 13 % na 15,3 %.

Na opačnej strane rebríčka zostávajú Luxembursko, Malta a Holandsko s najnižšími podielmi OZE. Ďaleko od dosiahnutia stanoveného cieľa majú tiež Francúzsko, Veľká Británia a Írsko.

Elektrina

Pokiaľ ide o výrobu samotnej elektriny z OZE, v EÚ-28 už v roku **2014** zelená elektrina dosiahla podiel 27,5 %. **Na Slovensku to bolo 23 %**, čo znamenalo medziročný nárast o 2,2 %. V porovnaní s rokom 2014 Slovensko v rebríčku prekonal Írsko i Grécko a umiestnilo sa hneď za Nemeckom (ktoré má podiel 28,2 %). Za dosiahnutým podielom Rakúska vo výške 70 % však výrazne zaostáva nielen Slovensko, ale i Nemecko.

Electricity generated from renewable sources
% of gross electricity consumption

Grafy: Eurostat

EÚ na výrobu energie využíva viac vetra ako vody

Veterná energia je najvyužívanejší obnoviteľný zdroj energie (OZE) v energetickom mixe EÚ. Veterná energia v roku 2015 sa s inštalovaným výkonom 142 gigawattov (GW) stala tretím najväčším zdrojom výroby elektriny v krajinách Európskej únie (údaje Európskeho združenia veternej energie (EWEA). Podľa štatistiky EWEA bola veterná energia v r. 2015 najrýchlejšie rastúcim obnoviteľným zdrojom energie v Európe. V roku 2015 novopostavené veterné elektrárne v EÚ dosiahli celkový inštalovaný výkon 12,8 GW (výročná správa EWEA).

Veterná energia sa v EÚ v roku 2015 dostala na prvé miesto medzi obnoviteľnými zdrojmi energie z hľadiska výrobnnej kapacity a predstavuje 15,6 % z celkového podielu na výrobe elektrickej energie. Veterné elektrárne už takto predbehli o 0,1 % hydroelektrárne, ktorých podiel na výrobe elektriny bol v roku 2015 na úrovni 15,5 %, zaostávajú však za výrobou elektriny z využitia zemného plynu (21,1 %) a uhlia (17,5 %). Fosílna palivá vedú teda aj naďalej. Najväčšie inštalované výrobné kapacity majú zariadenia, ktoré na výrobu energie využívajú plyn (192 GW) a uhlie (159 GW).

Napriek tomu, že Európska komisia zdôrazňuje, že EÚ chce byť svetovou jednotkou obnoviteľných technológiách, iba 6 z 28 členských štátov má stanovené jasné ciele týkajúce sa rozvoja OZE aj po roku 2020. Revízia smernice o OZE bola na pláne až koncom roka 2015.

K najväčšiemu rozvoju veterných elektrární došlo v roku 2015 v severných členských štátoch EÚ, ktoré zdvojnásobili svoju výrobnú kapacitu. Tieto krajiny môžu využívať vhodné a veterné lokality v blízkosti morského pobrežia. Na prvom mieste sa umiestnilo Nemecko, ktoré si

udržalo titul vlastníka „najväčšej veternej farmy (45 GW). Nasledujú Španielsko (23 GW), Británia (13,6 GW) a Francúzsko (10,4 GW). Napriek masívnemu rozvoju veterných elektrární využívajúcich morskú plochu prišlo v roku 2015 k poklesu výstavby turbín vo vnútrozemí (-7,8%). Podľa EWEA dôvodom poklesu pozemnej výstavby veterných elektrární môže byť aj istá „regulačná neistota“ na území EÚ. Dá sa predpokladať, že Európska komisia bude očakávať, že obnoviteľné zdroje energie budú menej podporované priamymi výkupnými cenami a postupne by mali byť integrované do trhu s elektrinou.

Na Slovensku veterná energia predstavuje iba malý zlomok výrobnnej kapacity a spomedzi členských krajín EÚ, ktoré do svojho energetického mixu zaradili aj veternú technológiu, sa umiestňuje na posledných miestach. V súčasnosti je na Slovensku nainštalovaná veterná kapacita 5,1 MW. Podľa Združenia pre veternú energiu Slovenska však má Slovensko potenciál na úrovni 600 MW.

Na Slovensku sa lokality s dobrými veternými podmienkami nachádzajú prevažne v chránených územiach a národných parkoch. Ďalšou prekážkou výstavby nových veterných elektrární je v súčasnosti tzv. stop stav na pripájanie nových veľkých zdrojov obnoviteľnej energie do sústavy. Podľa Slovenskej elektrizačnej a prenosovej spoločnosti (SEPS) by v prípade pripojenia ďalších „nepredikovateľných“ zdrojov nebolo možné zabezpečiť stabilitu siete.

Podiel elektriny z OZE v rokoch 2013 a 2014 v SR

*Správa o pokroku v presadzovaní a využívaní energie z obnoviteľných zdrojov energie (podľa článku 22 Smernice 2009/28/ES) za Slovenskú republiku, vypracovaná Ministerstvom hospodárstva v roku 2015, obsahuje nasledovné údaje týkajúce sa rokov **2013** a **2014**:*

Tabuľka č. 33

Sektorové (pri výrobe elektrickej energie, tepla, chladu a v doprave) a celkové podiely energie z obnoviteľných zdrojov

	Rok 2013	Rok 2014
Obnoviteľné zdroje energie – výroba tepla a chladu ² (%)	9,3	10,4
Obnoviteľné zdroje energie – výroba elektrickej energie ³ (%)	21,1	23,0
Obnoviteľné zdroje energie – doprava ⁴ (%)	5,1	6,6
Celkový podiel obnoviteľných zdrojov energie ⁵ (%)	11,2	12,7
Z čoho mechanizmus spolupráce predstavuje ⁶ (%)	0	0
Prebytok pre mechanizmus spolupráce ⁷ (%)	0	0

Tabuľka č. 34

Príspevok energie z obnoviteľných zdrojov v rámci jednotlivých sektorov ku konečnej spotrebe energie (ktoe)

	Rok 2013	Rok 2014
A. Hrubá konečná spotreba obnoviteľných zdrojov energie pri výrobe tepla a chladu	488	502
B. Hrubá konečná spotreba elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov	519	559
C. Hrubá konečná spotreba energie z obnoviteľných zdrojov v doprave	105	137
D. Hrubá celková spotreba obnoviteľných zdrojov energie ⁹	1 102	1 187
E. Prenos obnoviteľných zdrojov energie do iných členských štátov	0	0
F. Prenos obnoviteľných zdrojov energie z iných členských štátov a tretích krajín	0	0
G. Spotreba obnoviteľných zdrojov energie upravená pre cieľ D – E + F	1 102	1 187

Tabuľka č. 35

Celkový skutočný príspevok (inštalovaná kapacita, hrubé množstvo vyrobenej elektrickej energie) jednotlivých technológií výroby energie z OZE v SR k dosiahnutiu záväzných cieľov na rok 2020 pre podiel energie z OZE pri výrobe elektrickej energie

	Rok 2013		Rok 2014	
	MW	GWh	MW	GWh
Vodná ¹¹ :				
nečerpaná	1 607	4 531	1 607	4 485
< 1 MW	32	90	32	90
11MW – 10 MW	67	189	67	187
> 10 MW	1 508	4 252	1 508	4 208
čerpaná	916	318	916	253
zmiešaná ¹²				
Geotermálna	0	0	0	0
Solárna:				
fotovoltaická	588	588	590	597
koncentrovaná solárna energia	0	0	0	0
Príliv a odliv, vlny, oceán	0		0	
Veterná:				
na pobreží	3	6	3	6
na mori	0		0	
Biomasa ¹³ :				
tuhá biomasa	176	698	178	938
bioplyn	106	213	114	479
biokvapaliny	0	0	0	0
SPOLU	2 480	6 036	2 489	6 505
Z toho v zariadení na kombinovanú výrobu elektrickej energie a tepla	282	911	292	1 417

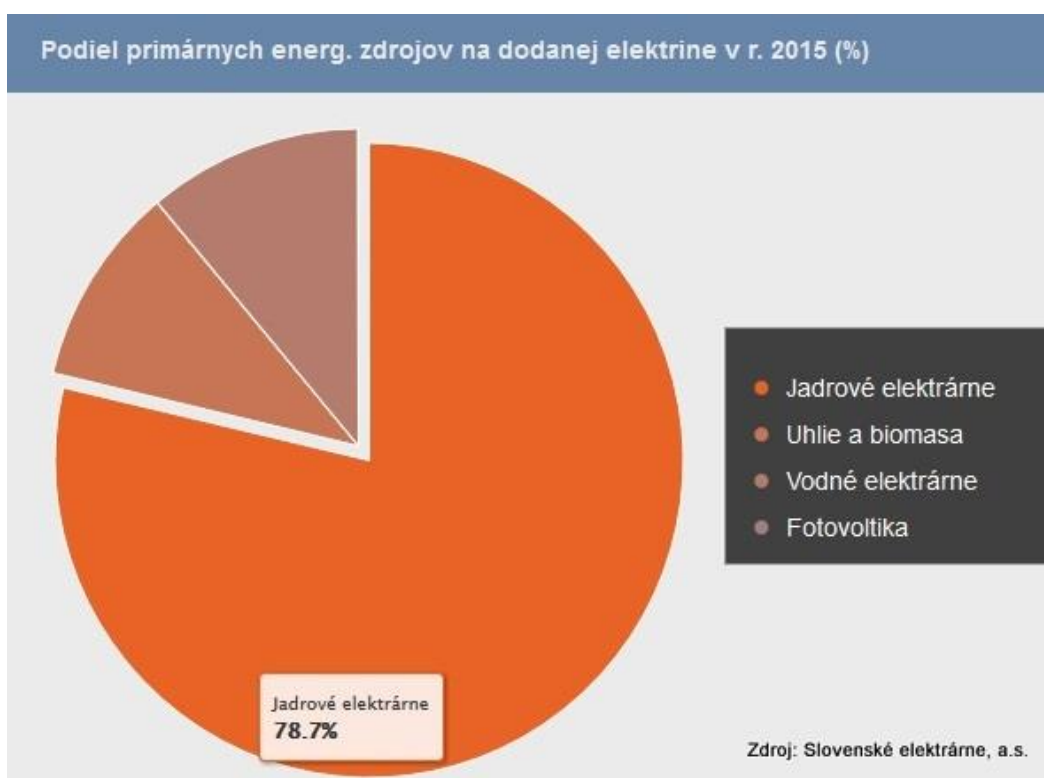
Výroba elektriny a podiel elektriny z OZE v roku 2015 v SR

Slovenské elektrárne, a.s. v roku 2015 celkovo vyrobili 19 707 gigawatthodín elektrickej energie, čo predstavuje pokles oproti roku 2014 o viac ako 10%. Pokles súvisí s ukončením zmluvy o prevádzke Vodnej elektrárne Gabčíkovo (VEG).

Čistá dodávka elektriny Slovenských elektrární z vlastných a vykupovaných zdrojov dosiahla takmer 17 892 GWh, vrátane necelých 443 GWh dodaných z Vodnej elektrárne Gabčíkovo, ktorá v roku 2015 prešla do správy Vodohospodárskej výstavby, š.p.. *Až 90 % dodanej elektriny bolo vyrobenej bez emisií skleníkových plynov*, teda z produkcie najmä jadrových a vodných elektrární, ale aj fotovoltických elektrární (Mochovce, Vojany) a spoluspaľovaním biomasy v tepelnej elektrárni vo Vojanoch.

Podiel primárnych energetických zdrojov na elektrine dodanej Slovenskými elektrárnami v r. 2015 (%) (grafické znázornenie – obrázok nižšie):

- jadrové elektrárne = 78,7 %
- uhlie a biomasa = 10,2%
- vodné elektrárne = 11,1 %.

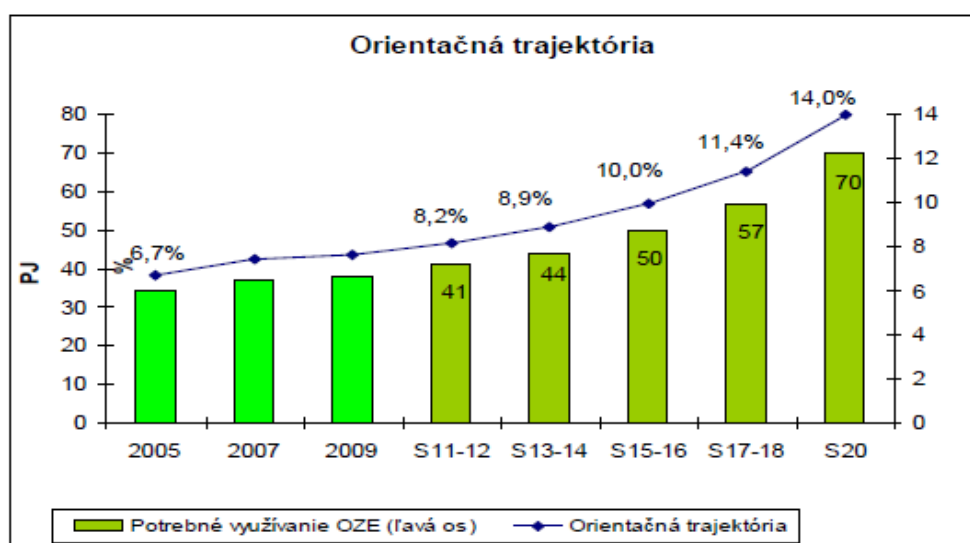
Vodné zdroje v portfóliu spoločnosti Slovenské elektrárne, a.s., ktorých sumárny inštalovaný výkon je takmer 1653 MW, v roku 2015 vyrobili 1981 GWh elektriny (pozri nasledovnú tabuľku):

Rok	Jadrové	Tepelné	Vodné	Gabčíkovo	Spolu svorková výroba
2015	15 146 GWh	2 130 GWh	1 981 GWh	448 GWh	19 707 GWh
2014	15 499 GWh	2 216 GWh	2 006 GWh	2 043 GWh	22 105 GWh
2013	15 720 GWh	2 285 GWh	1 896 GWh	2 619 GWh	22 843 GWh
2012	15 495 GWh	2 578 GWh	1 711 GWh	2 459 GWh	22 245 GWh
2011	15 411 GWh	2 664 GWh	1 947 GWh	1 910 GWh	21 934 GWh
2010	14 574 GWh	2 635 GWh	2 880 GWh	2 375 GWh	22 463 GWh

Zdroj údajov: Slovenské elektrárne, a.s.

Cieľ Slovenska do roku 2020 – využívanie OZE vo výške 14 %

Slovenská republika má povinnosť zvýšiť využívanie OZE v pomere ku hrubej konečnej energetickej spotrebe zo 6,7 % v roku 2005 na 14 % v roku 2020, ako to vyplýva z nasledovného grafu (zdroj: ÚRSO/Porovnanie podpory OZE a výkupných cien elektriny vyrobenej z OZE v okolitých krajinách, august 2014):

Prehľad politík a opatrení na podporu rastu využívania energie z OZE

Vyššie uvedená Správa o pokroku v presadzovaní a využívaní energie z obnoviteľných zdrojov energie (podľa článku 22 Smernice 2009/28/ES) za Slovenskú republiku, vypracovaná MHSR v roku 2015, obsahuje aj nasledovný súhrn opatrení, ktoré boli prijaté od roku 2011 resp. plánované na vnútroštátnej úrovni do roku 2020, zamerané na podporu rastu využívania energie z OZE s ohľadom na orientačnú trajektóriu pre dosiahnutie národných cieľov v súvislosti s OZE, načrtnutú v národnom akčnom pláne pre energiu z OZE:

Tabuľka č. 37

Názov a odkaz na opatrenie	Typ opatrenia	Očakávaný výsledok	Cieľová skupina a/alebo činnosť	Existujúce /plánované	Dátum začiatku a dátum ukončenia opatrenia
1.Povinné primiešavanie biozložiek – zavedenie kritérií trvalej udržateľnosti *	regulačné	zvýšenie využívania OZE v doprave	výrobcovia motorových palív	E	2011
2.Zjednodušenie prístupu biometánu do plynárenskej siete *	legislatívne, regulačné	výroba biometánu	využívanie poľnohospodárskej biomasy	E	2011
3.Garancia výkupnej ceny elektriny z biometánu *	legislatívne, regulačné	výroba biometánu	využívanie poľnohospodárskej biomasy	E	2011
4.Vytvorenie systému udeľovania osvedčení pre inštalatérov *	regulačné	zvýšenie kvality zariadení na výrobu tepla a elektriny	inštalatéři	E	2012
5.Podpora pestovania rýchlorastúcich drevín *	legislatívne	zvýšenie ponuky biomasy	poľnohospodárske podniky	E	2014
6.Podpora využívania OZE v domácnostiach	finančné	inštalácia kotlov na biomasu, slnečných kolektorov, fotovoltaiiky a tepelných čerpadiel	domácnosti	E	2014-2020
7.Rast drevnej produkcie – podpora zakladania energetických porastov *	legislatívne	zvýšenie ponuky drevnej biomasy	lesné podniky	P	2014
8.Podpora rekonštrukcie rozvodov tepla	finančné	úspora energie, stimulácia centrálného zásobovania teplom	investori	E	2014-2020
9.Podpora využívania OZE v podnikateľskom sektore	finančné	výroba tepla z OZE	investori	E	2014-2020
10.Podpora OZE na vykurovanie a chladenie vo verejných budovách	finančné	výroba tepla a chladu vo verejných budovách	verejná správa	E	2014-2020
11.Podpora OZE v stavebnom sektore*	legislatívne	výroba tepla	investori	P	2017
12.Využívanie OZE v nových a rekonštruovaných objektoch*	legislatívne	výroba tepla	projektanti	P	2017

* koniec opatrenia neohraničený

Vodné elektrárne v SR

Najväčšou vodnou elektrárnou na Slovensku je VE Gabčíkovo (720 MW) s priemernou ročnou výrobou okolo 2200 GWh a Prečerpávacia vodná elektráreň Čierny Váh (735 MW), ktorá slúži na poskytovanie podporných služieb pre elektrizačnú sústavu. S ich prevádzkou sa počíta aj po roku 2035.

Prvú päťku najväčších elektrární na Slovensku dopĺňa PVE Liptovská Mara (198,00 MW), ďalej vodné elektrárne Mikšová (93,60 MW), Nosice (67,50 MW) a Ružín (60,00 MW).

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ÚRSO) vydáva každoročne rozhodnutia o cene elektriny pre stanovenie *doplatku* pre regulované subjekty. Vodné elektrárne tvoria najvýznamnejší podiel na trhu obnoviteľných zdrojov energií v SR. V zozname regulovaných subjektov ÚRSO sa nachádza 21 vodných elektrární a 212 malých vodných elektrární (MVE). Nenachádzajú sa v ňom neregulované subjekty z prvej päťky najväčších vodných elektrární v SR.

Najvýznamnejším prevádzkovateľom vodných elektrární v SR sú Slovenské elektrárne, a.s. Slovenské elektrárne, a.s. sú jediným prevádzkovateľom veľkých vodných elektrární (VE) v SR, prevádzkujú tiež niekoľko malých vodných elektrární (MVE).

Zoznam TOP 40 vodných elektrární a malých vodných elektrární v SR regulovaných prostredníctvom ÚRSO sa nachádza v Prílohe č. 2a (Zdroj: ÚRSO, júl 2015).

Vodné elektrárne vo vlastníctve / prevádzke Slovenských elektrární, a.s.:

Najväčší výkon má prečerpávacia vodná elektráreň (PVE) Čierny Váh.

Slovenské elektrárne, a.s. majú vo vlastníctve viac ako 30 vodných elektrární. Najviac z nich sa nachádza na rieke Váh. Najväčšou vodnou elektrárnou je PVE Čierny Váh s inštalovaným výkonom TG1-TG6 122,4 MWx 6 pre turbínovú a čerpadlovú prevádzku a TG7 0,81 MW pre turbínovú prevádzku z prietoku v dolnej nádrži.

V zozname vodných elektrární Slovenských elektrární, a.s. sa nachádzajú aj vodné elektrárne na stupni Gabčíkovo (VE Gabčíkovo, MVE SVII, VE Čunovo a MVE Mošoš), ktoré nie sú vo vlastníctve Slovenských elektrární, a.s., ale boli prevádzkované Slovenskými elektrárnami v zmysle Zmluvy o prevádzke VEG. Ako je uvedené vyššie, Zmluva bola v roku 2015 vypovedaná.

Prvú päťku najväčších elektrární vo vlastníctve Slovenských elektrární, a.s. tak tvorí okrem Čierneho Váhu aj PVE Liptovská Mara (198,00 MW), ďalej vodné elektrárne Mikšová (93,60 MW), Nosice (67,50 MW) a Ružín (60,00 MW).

Zoznam TOP 10 vodných elektrární vo vlastníctve / prevádzke Slovenských elektrární, a.s. (Zdroj: Slovenské elektrárne, a.s. 2010) je v č. Prílohy č. 2b.

Podpora OZE formou výkupných cien:

Začnime platnou legislatívou. Slovenská republika schválením Zákona č. 309/2009 Z.z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie vytvorila podmienky na zvyšovanie podielu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie na celkovej spotrebe elektriny. Cieľom je, aby tento podiel vzrástol na 14 % v roku 2020. Takýto nárast je dostatočný na plnenie záväzného cieľa pre oblasť obnoviteľných zdrojov energie, vyplývajúceho zo Smernice č. 2009/28/ES o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie a o zmene a doplnení a následnom zrušení smerníc 2001/77/ES a 2003/30/ES.

Na Slovensku okrem zákona č. 309/2009 o podpore obnoviteľných zdrojov energií a kombinovanej výroby elektrickej energie a tepla (OZE a KVVET) je ďalším rámcom pre podporu OZE vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ÚRSO) č. 143/2015 Z. z. (ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška ÚRSO č. 221/2013 Z.z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike v znení vyhlášky č. 189/2014 Z.z.), ktorá stanovuje okrem iného aj výšku *výkupných cien elektriny*.

Podľa § 3 zákona č. 309/2009 Z. z. sa podpora výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie zabezpečuje prednostným:

- a) pripojením zariadenia na výrobu elektriny do regionálnej distribučnej sústavy, prednostným prístupom do sústavy, prednostným prenosom, distribúciou a dodávkou elektriny,
- b) odberom elektriny prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy, do ktorej je zariadenie výrobcu elektriny pripojené za cenu elektriny na straty,
- c) doplatkom,
- d) prevzatím zodpovednosti za odchýlku prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy.

Tento systém podpory je považovaný investormi za výhodný z dôvodu garancie návratnosti investície. Všetky zariadenia, ktoré vyrábajú elektrinu z obnoviteľných zdrojov energie a sú pripojené do distribučnej sústavy, v prípade že spĺňajú podmienky platnej legislatívy v oblasti obnoviteľných zdrojov energie, majú zabezpečený výkup elektriny. Prevádzkovateľ distribučnej sústavy v súlade so zákonom o podpore obnoviteľných zdrojov energie má povinnosť vykúpiť elektrinu z obnoviteľných zdrojov energie na krytie strát v distribučnej sústave.

V zmysle zákona sa výroba elektriny z OZE podporuje formou povinného výkupu za ceny, ktoré určuje ÚRSO. Povinnými výkupcami sú regionálne distribučné spoločnosti, ktoré majú túto elektrinu použiť na krytie strát vo svojich sústavách.

Na Slovensku **výkupnú cenu elektriny z OZE** tvoria v princípe **dve zložky**. Keďže sa využíva na krytie strát, prvou zložkou je **cena na straty**. Tá sa odvíja aj od ceny elektriny na trhu a jej výšku určuje ÚRSO. Rozdiel medzi ňou a výkupnou cenou pre konkrétny zdroj sa vyrovnáva **doplatkom**, na ktorý sa skladajú všetci odberatelia elektriny cez TPS (tarifa za prevádzku systému). Regulátor v r. 2014 zdvihol cenu tarify za prevádzku systému (TPS), čo pre koncových odberateľov elektriny, domácnosti i firmy znamenalo zdraženie koncovkej ceny o dve eurá za megawatthodinu bez DPH. Opäť sa vynorila otázka: koľko nás stoja obnoviteľné zdroje energie? Z faktúry, ktorú odberateľ dostane na zaplatenie sa však nedozvie, akou sumou prispel na OZE. Najprv by ale musela byť jasná odpoveď na otázku, aký balík nákladov si OZE reálne vyžadujú.

Kvôli prehľadu uvádzame v Prílohe č. 3 porovnanie podpory a výkupných cien na elektrinu vyrobenú z vodnej energie v SR a v ďalších krajinách EÚ (porovnať je možné ceny platné od 1.1.2014 a od 1.1.2016/stav k 20.5.2016).

Na podporu na OZE sa možno pozrieť aj tak, že vznik dotačných schém podnietili ciele EÚ do roku 2020. Dôsledkom je deformácia trhu na strane výroby, extrémne nízke ceny komodity. Veľký vplyv má aj objem elektriny z OZE, ktorý vstúpi na trh prakticky až následne po zaplatení cez dotačné schémy.

Na jednej strane je tu výhoda na strane odberateľa spočívajúca v nízkej cene komodity, na druhej strane negovaná nákladmi na podporu zelenej elektriny. Bola by však cena na trhu takáto nízka aj v prípade, ak by sa neodštartovala pred pár rokmi masívna podpora OZE v celej EÚ ?

S istotou možno povedať, že podpora OZE skomplikovala situáciu pre prevádzkovateľov tradičných zdrojov. Pri dnešných cenách zostáva realitou, že spomedzi nových elektrární dokážu vytvárať zisk len technológie na báze spaľovania uhlia. Z tohto dôvodu EÚ začína diskutovať o nových regulačných zásadoch s cieľom udržať stratové elektrárne na trhu. Dôvod je hlavne technický a súvisí s bezpečnou prevádzkou elektrizačných sústav. Tiež treba brať do úvahy aj čiastočnú nestabilitu OZE – t.j. kolísavosť týchto zdrojov v závislosti od poveternostných podmienok.

Krajiny V4 považujú výkupné ceny v oblasti OZE za prekonané

Štvorica regulátorov z krajín V4 začala svoje postupy v oblasti energetiky koordinovať už pred viac ako troma rokmi. Regulačné úrady zo Slovenska, ČR, Maďarska a Poľska podporujú projekt energetickej únie, ktorý však neprinesie jednotné koncové ceny energií v jednotlivých štátoch. Podporujú tiež *prechod k trhovým cenám pri predaji elektriny z OZE* a spoločne sa chcú angažovať aj pri riešení problému energetickej chudoby.

Zástupcovia regulačných úradov uvedených štyroch krajín na svojom stretnutí v apríli 2015 podporili projekt energetickej únie, avšak za rešpektovania podmienok plnej implementácie 3. energetického balíčka, zachovania princípu subsidiarity a suverénneho rozhodovania o energetickom mixe, posilnenia bezpečnosti dodávok podporou cezhraničných prepojení s elektrinou a plynom pri efektívne vynaložených nákladoch, vytvorenia priestoru pre nízkouhlíkové technológie vrátane jadrovej energetiky a posilňovania roly národných regulačných úradov.

V oblasti obnoviteľných zdrojov chcú regulátori krajín V4 presadzovať zjednocovanie postupov pri optimalizácii zavádzania OZE. Títo výrobcovia by podľa nich mali predávať svoju produkciu výlučne za trhovú cenu, tak aby sa nekoncepčným a nejednotným spôsobom nenarúšal trh s elektrinou.

Nižšie uvádzame názory účastníkov stretnutia v apríli 2015 k otázke výkupných cien v oblasti OZE:

Podľa názoru šéfky českého ERÚ (Aleny Vitáskovej) podpora OZE deformovala ceny elektriny v Európe. Vysvetlila, že dnes sa neoplatí investovať do iných, stabilných zdrojov na výrobu

elektriny a naopak volatilné zdroje si vyžadujú významné investície do prenosovej a distribučnej sústavy, čo v konečnom dôsledku opäť zaplatí odberateľ.

Podpredseda maďarského úradu MEKH (Attila Nyikos) označil nesprávne stanovené štátne dotácie pre zdroje, ktoré sú technologicky a finančne zrelé pre trh, za doping, ktorý na trh vysiela falošné náznaky.

Predseda slovenského regulátora ÚRSO (Jozef Holjenčík) uviedol, že OZE treba podporovať tam, kde to má zmysel a dodal, že výkupné ceny sú prekonané, čo potvrdzuje aj zmena prístupu v EÚ. Za vhodnú podporu považuje prednostné pripojenie do siete alebo prechod na trh s kapacitami.

Podľa ***Energetickej politiky***, ktorá bola schválená vládou SR v novembri 2014, bude prioritou do budúcnosti využívanie OZE na výrobu tepla, pričom podpora elektriny sa bude postupne obmedzovať. „Vzhľadom na aktuálny inštalovaný výkon slnečných elektrární a cenový vývoj technológií na grid paritu je vhodné upustiť od schémy výkupných cien a nie je potrebné legislatívne podporovať inštalácie nad 10 kW,“ píše sa v dokumente ohľadom solárnych zdrojov. Cieľom je optimalizácia výkupných cien tak, aby po roku 2020 nebola potrebná žiadna podpora schémou výkupných cien.

Aj napriek zbližovaniu trhov v EÚ a budovaniu energetickej únie zostanú ceny energií pre koncových odberateľov v jednotlivých členských štátoch rôzne a nebudú unifikované, uviedol na stretnutí regulátorov V4 v apríli 2015 predseda ÚRSO. Dôvodom je odlišný energetický mix, elektrizačná i plynárenská sústava, štruktúra priemyslu i štruktúra odberateľov. Už len z tohto pohľadu je na mieste tvrdenie, že ceny musia zostať rôzne, pričom by sa však nemali odlišovať diametrálne.

Podľa českého ERÚ je treba rozlišovať cenu komodity, ktorá je výsledkom súťaže na rôznych trhoch, a regulované ceny, ktoré vychádzajú z odlišných nákladov. V rámci EÚ je možná určitá harmonizácia v regulácii, avšak pri tvorbe jednotného trhu sa majú národné trhy najprv prepojiť technicky (interkonektory) a obchodne, až potom pri regulačných pravidlách. Podľa ERÚ bude v EÚ nutné sa zamerať na metodiku regulácie, ktorá by však nemala byť jednotná pre všetkých. Stanoviť by sa mali jasné pravidlá a niekoľko metodík, z ktorých by si národní regulátori mohli vybrať tie, ktoré zodpovedajú špecifikám ich trhov.

3.2.2.1 Energetická chudoba / výdavky na energiu

Regulátori z krajín V4 chcú tiež spoločne podporovať riešenie otázky energetickej chudoby, pričom za potrebné považujú najmä stanoviť jednotný základ na jej meranie a definovanie postupov na jej riešenie.

V krajinách EÚ sa uplatňujú rôznorodé prístupy k riešeniu tejto problematiky a neexistuje ani špecifický celoeurópsky prieskum o energetickej chudobe. Avšak v apríli 2016 ÚRSO zverejnil dokument k téme energetickej chudoby: ***“Energetická chudoba a zraniteľní odberatelia v energetickom sektore v Európe. Prehľad výskumných projektov v európskych štátoch”***. Tento dokument ukazuje, kam sa posunulo chápanie problematiky energetickej chudoby za posledné zhruba dva roky.

Podľa uvedeného dokumentu medzi najobecnejšie príčiny energetickej chudoby patrí nedostatočný príjem domácnosti, neefektívny spôsob vykurovania, nedostatočná izolácia a vysoké ceny energií. Vzťah medzi týmito príčinami je možné vyjadriť graficky. Prepojením všetkých týchto troch príčinných súvislostí ako synergie troch najzakladanejších faktorov obecné vzniká energetická chudoba.

V Európe je podľa odhadu energetickou chudobou ohrozených 50 až 125 miliónov ľudí. Veľký nárast ohrozených energetickou chudobou je spojený predovšetkým s nedávnou ekonomickou krízou.

Slovenská vláda ešte v júni 2014 prerokovala a schválila koncepciu na riešenie tejto problematiky - na ochranu ohrozených odberateľov, ktorú vypracoval ÚRSO pod názvom: **„Koncepcia na ochranu odberateľov spĺňajúcich podmienky energetickej chudoby“**. Predpokladá sa v nej, že pomerne veľa domácností na Slovensku je ohrozených energetickou chudobou, čo má súvisieť aj s pomocou v hmotnej núdzi. ÚRSO v koncepcii navrhlo pri posudzovaní energetickej chudoby vychádzať z nákladov na zabezpečenie minimálnej energetickej potreby domácnosti a hranice minimálneho čistého príjmu domácnosti.

Zo schválenej koncepcie vyplýva vypracovanie konkrétnych legislatívnych opatrení. V súčasnosti sa pracuje na jej aplikácii. Pracovná komisia zložená zo zástupcov MH SR, MF SR, MPSVaR SR a ÚRSO pripravuje návrh opatrení, ktoré pomôžu ohrozeným skupinám obyvateľstva zmierniť, resp. odstrániť možné dopady. Opatrenia by mali byť adresné, zamerané len na konkrétne, vopred definované skupiny odberateľov, ktorí sú reálne vystavení hrozbám trhu.

Vákuum ohľadom riešenia problému energetickej chudoby zatiaľ pretrváva nielen na slovenskej, ale aj európskej úrovni. Na Slovensku sa stále hľadajú kritériá.

Eurokomisár pre energetickú úniu Maroš Šefčovič počas podujatia zameraného na energetickú chudobu (v januári 2016, Brusel) konštatoval, že úspech nemožno merať len výsledkami tých najúspešnejších, ale aj starostlivosťou o najslabších a najviac zraniteľných. Zdôraznil, že tento problém sa netýka len ekonomicky slabších krajín. Napr. aj v Nemecku, ktoré poskytuje

sociálne príspevky na energiu, bolo v roku 2015 dočasne od elektriny odpojených 350 tisíc domácností, pretože nedokázali zaplatiť svoje účty.

Nie je sa však čomu diviť – zatiaľ čo sa cena elektriny na burze pohybuje pod úrovňou 30 €/MWh, nemecká domácnosť platí viac než 300 €/MWh - najmä vďaka nastaveniu štedrých dotácií pre obnoviteľné zdroje.

Na úvod je podľa Šefčoviča dôležité dohodnúť sa na metodológii, niekoľkých základných definíciách a získať spoľahlivé a porovnateľné dáta.

Šefčovič poukázal na to, že 17 členských štátov EÚ má vo svojej legislatíve ustanovenia o obmedzení odpojiť časť odberateľov, ktorí majú dlžoby voči dodávateľovi. Okrem toho je však treba, aby spotrebiteľia dostávali jasné a zrozumiteľné faktúry a vyúčtovania, uľahčila sa zmena dodávateľa, zlepšila sa energetická efektívnosť obydli. Tu je nutná kombinácia financovania z národných aj európskych zdrojov, či pomoc pri získavaní pôžičky, keďže ohrozené skupiny odberateľov pravdepodobne sami nemajú dostatok peňazí na nutné renovácie, zateplenie či kúpu drahých energeticky úsporných spotrebičov.

Zdá sa, že realizácia nutných politík a opatrení v oblasti energetickej chudoby je zatiaľ dosť ťažko riešiteľná na európskej úrovni, kde sa musia zohľadňovať rozdiely medzi jednotlivými krajinami, ale aj na slovenskej úrovni. Podľa vyššie zmienenej koncepcie hlavným problémom prístupu EÚ k problematike energetickej chudoby je, že v súčasnosti neexistuje jednotná definícia energetickej chudoby, ktorá by bola platná pre všetky členské štáty. Preto sa každý člen únie, vrátane Slovenska, musí vysporiadať s touto problematikou vo vlastnej réžii.

Pokiaľ ide o Slovensko, doposiaľ jedinú všeobecnú, avšak aspoň hmatateľnú a záväznú **definíciu energetickej chudoby** je možné nájsť v zákone o regulácii, podľa ktorého ide o stav, kedy priemerné mesačné výdavky domácnosti na spotrebu elektriny, plynu, tepla na vykurovanie a na prípravu teplej úžitkovej vody tvoria významný podiel na priemerných mesačných príjmoch domácnosti.

Metrická definícia z materiálu “Energetická chudoba a zraniteľní odberatelia v energetickom sektore v Európe. Prehľad...” znie: „Podľa koncepcie pre ochranu odberateľov, ktorí spĺňajú podmienky energetickej chudoby, vydané regulačným úradom, štatistický úrad poskytuje informácie o priemerných mesačných výdavkoch domácností na spotrebu energie a príjmoch domácností. Domácnosť možno považovať za energeticky chudobnú, ak disponibilný mesačný príjem je nižší ako hranica minimálneho mesačného príjmu domácností. Prahová hranica je zverejnená na internetových stránkach Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, na stránkach ÚRSO a na výveskách úradov práce, sociálnych vecí a rodiny, obcí a obecných úradov“. Prahová hranica predstavuje v súčasnosti návrh.

Je predpoklad, že pomerne veľa domácností na Slovensku je ohrozených energetickou chudobou, keďže na daný stav vplývajú najmä nasledovné faktory:

- nezamestnanosť obyvateľstva a jej rast v dôsledku hospodárskej krízy
- nízke príjmy obyvateľstva v porovnaní s ekonomicky vyspelými štátmi EÚ
- úroveň cien elektriny a plynu pre domácnosti a priemysel vo vzťahu k príjmom
- vysoký počet domácností bývajúcich v bytových a rodinných domoch, ktoré nie sú zateplené

- neochota spotrebiteľov presúvať svoju spotrebu mimo odberových špičiek.

V januári 2016 vtedajší minister hospodárstva SR (Vazil Hudák) po zasadnutí vlády uviedol, že pracovná skupina pracuje permanentne a experti, ktorí sú v nej z radov ministerstiev hospodárstva, práce a sociálnych vecí a tiež ÚRSO, spolu komunikujú. Podľa jeho vyjadrenia sa v januári 2016 vypracovávali schéma a kritériá toho, ako hodnotiť energetickú chudobu, resp. ľudí, ktorí si z nejakého dôvodu nemôžu dovoliť platiť za energiu, a v nadväznosti na to, ako vypracovať sociálne dávky, ktoré by im pomohli.

Jasnejšie je zatiaľ aspoň to, že sa má zvoliť cesta dávok. Zvažovalo sa totiž aj zavedenie nižších sociálnych taríf pre energeticky chudobných odberateľov. Voči tomu sa však postavili predovšetkým dodávatelia energií, ktorí zdôrazňujú, že nejde o problém energetický, ale primárne sociálny.

Adresnosť a špecifikácia plánovaných sociálnych dávok sa však ukazuje ako tvrdý oriešok. Nie je jednoduché definovať oprávneného prijímateľa štátnej dávky tak, aby sa nedala zneužiť. Podľa ÚRSO ***najväčším problémom koncepcie bude vymedzenie okruhu energeticky chudobných***. Predbežne môžeme uvažovať asi takto: na Slovensku je asi 7 % obyvateľstva, ktorí sú poberateľmi pomoci v hmotnej núdzi a ďalších cca 5 % obyvateľstva, ktorí majú disponibilný príjem pod 500 EUR mesačne. Toto sú dve hlavné skupiny, ktoré by mohli spadať do skupiny energeticky chudobných. To znamená, že do tejto skupiny obyvateľstva spolu patrí asi 12 % populácie SR.

ÚRSO má koncepciu na ochranu odberateľov spĺňajúcich podmienky energetickej chudoby vláde predložiť na každé regulačné obdobie. Nové regulačné obdobie bude platiť od roku 2017. Pojem energetickej chudoby je obsiahnutý aj v novej regulačnej politike na roky 2017 – 2021. Predseda ÚRSO pri jej predstavovaní začiatkom marca 2016 uviedol, že existuje už pracovná verzia legislatívneho riešenia problematiky energetickej chudoby vypracovaná už vyššie zmienenou pracovnou komisiou (prvú verziu návrhu zákona vypracovalo ÚRSO) a cieľom je, aby bol predmetný zákon účinný do konca roka 2016. V návrhu regulačnej politiky na roky 2017 – 2021 regulátor uviedol, že súčasťou jeho práce bude napríklad vytvorenie podmienok pre uplatňovanie kreditných meracích systémov aj vytvorenie tarifnej štruktúry, ktorá umožní riadenie nákladov odberateľov vhodných správaním sa na strane spotreby. MH SR v spolupráci s ÚRSO urobili analýzu referenčnej spotreby pre jednotlivé domácnosti (v bytových aj rodinných domoch) a tiež podľa zdroja používaného na výrobu tepla. Z nej by malo byť jasné, koľko ktorá domácnosť potrebuje na zabezpečenie svojich energetických potrieb. Podľa toho by sa mal ***navrhnuť systém adresných dávok pre energeticky chudobných***. Preto je potrebné zapojenie Ministerstva práce a sociálnych vecí a kvôli vyjasneniu otázky z akých zdrojov by táto podpora išla, aj MF SR.

Európska komisia si nechala vypracovať odbornú štúdiu o indikátoroch pri meraní energetickej chudoby (v máji 2016), ktorá sa venuje aj Slovensku.

Výdavky na energie

V závere tejto časti súvisiacej s energetickou chudobou uvádzame niekoľko zaujímavých faktov o porovnaní cien energií na Slovensku s ostatnými štátmi EÚ, ako ich uvádza portál „energia.sk“ (február 2016):

Kúpyschopnosť slovenských domácností je v porovnaní so západnou Európou nižšia. Napriek tomu slovenské domácnosti platia oproti odberateľom v ostatných štátoch EÚ vysoké ceny za elektrinu a najvyššie za plyn.

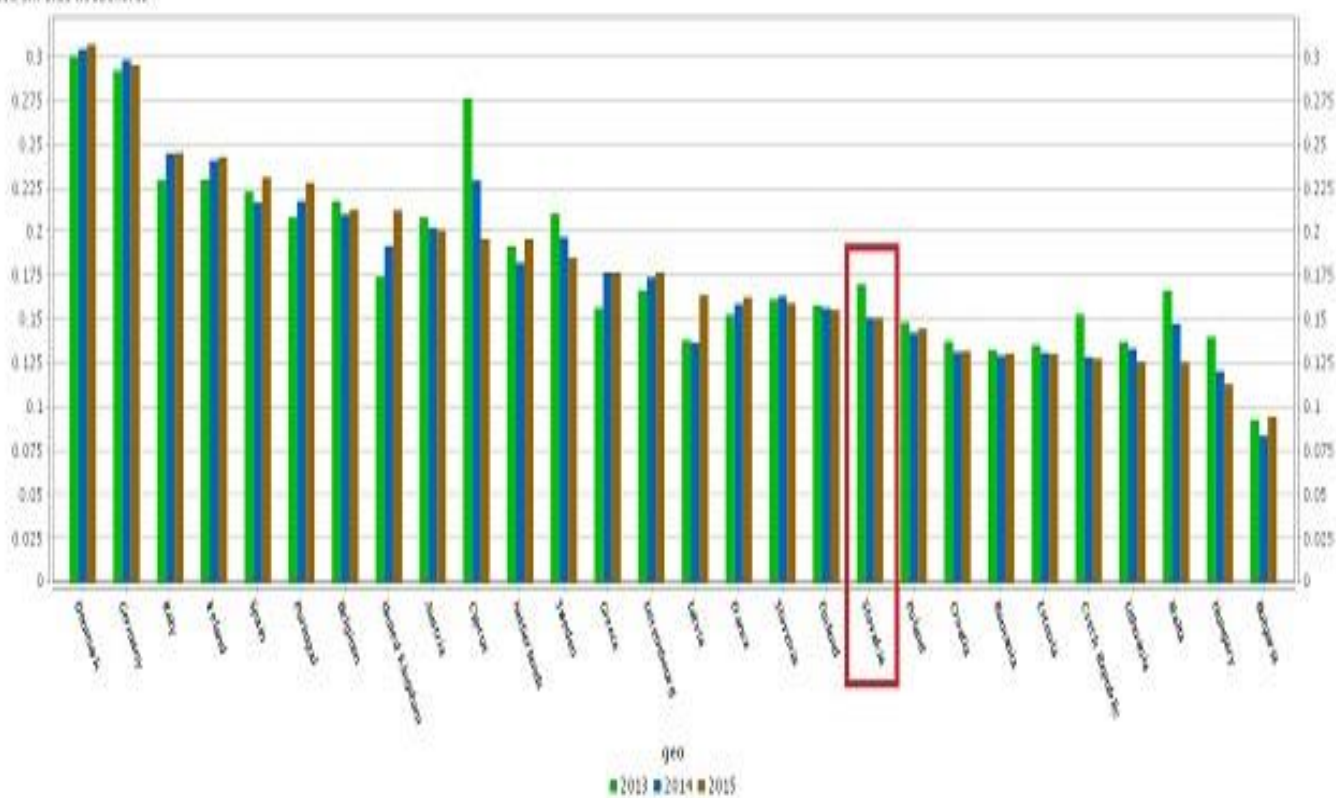
Európske štatistiky síce majú svoje nedostatky a aktuálne sa pripravuje zmena pravidiel vykazovania údajov, stále však patria k najkomplexnejším nástrojom na porovnanie členských štátov. Podstatné tiež je, že práve na ich výsledky sa odvolávajú európske inštitúcie a sú podkladom pre tvorbu ďalších politík. Koncom februára 2016 Eurostat aktualizoval tabuľky týkajúce sa cien plynu a elektriny pre domácnosti aj priemysel o údaje za rok 2015.

Odberateľ a zaujíma predovšetkým koncová cena a to, akú časť svojho príjmu vynakladá na energie. Prinášame niekoľko ilustratívnych grafov.

Elektrina:

Na úvod pozitívne: cena elektriny pre domácnosti v pásme odberu od 2500 – 5000 kWh ročne, kam patrí aj priemerná slovenská spotreba na osobu, zostáva v eurách pod priemerom EÚ. Pri medziročnom porovnaní sa nepatrne znížila. Stále je však najdrahšia spomedzi štátov Vyšehradskej štvorky. Priemer za celú EÚ sa zvýšil, nárast pocítili hlavne v Lotyšsku a Veľkej Británii.

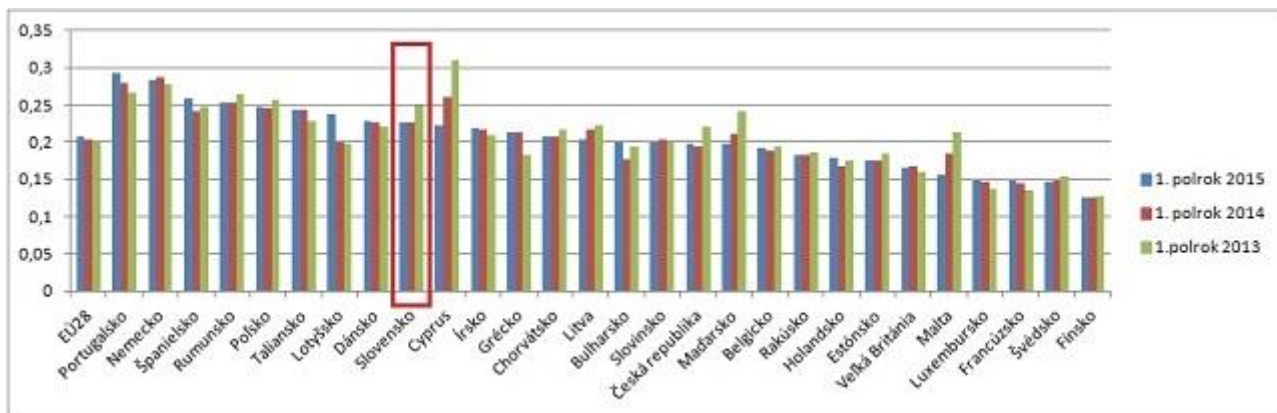
Electricity prices by type of user
EUR per kWh
Medium size households

Zdroj údajov: Eurostat, úprava: energia.sk

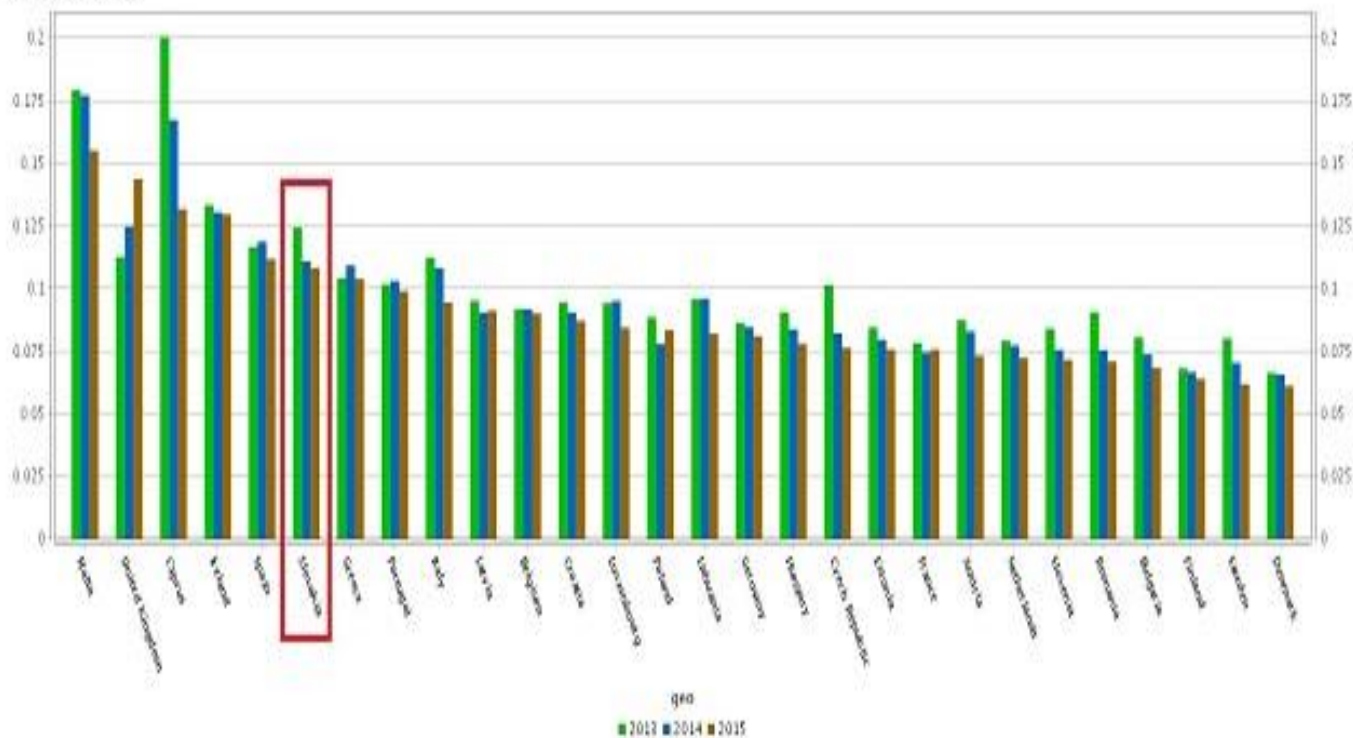
Tým sa však relatívne dobré umiestnenie Slovenska z pohľadu peňaženky v rebríčkoch končí. Pri prepočte cien elektriny na fiktívnu jednotku PPS (štandard kúpnej sily), ktorá zohľadňuje kúpyschopnosť obyvateľov, sa elektrina Slovákom predražuje, hoci s klesajúcou tendenciou v medzoročnom porovnaní.

Zdroj údajov: Eurostat, úprava: energia.sk

Pokiaľ ide o tzv. stredné firmy v pásme spotreby elektriny od 500 – 2000 MWh/rok, podniky mali u nás šiestu najdrahšiu elektrinu v Únii.

Electricity prices by type of user
EUR per kWh
Medium size industries

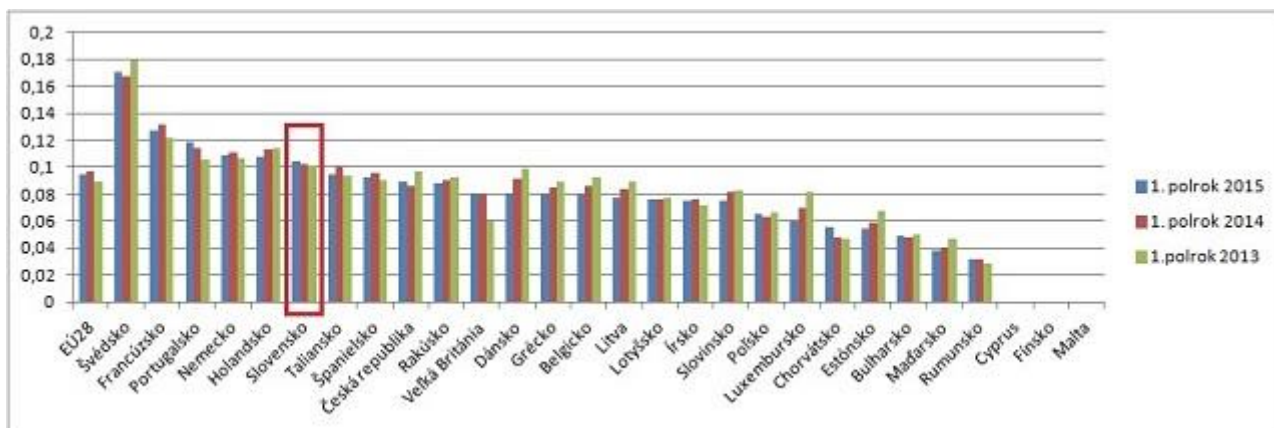

Zdroj údajov: Eurostat, úprava: energia.sk

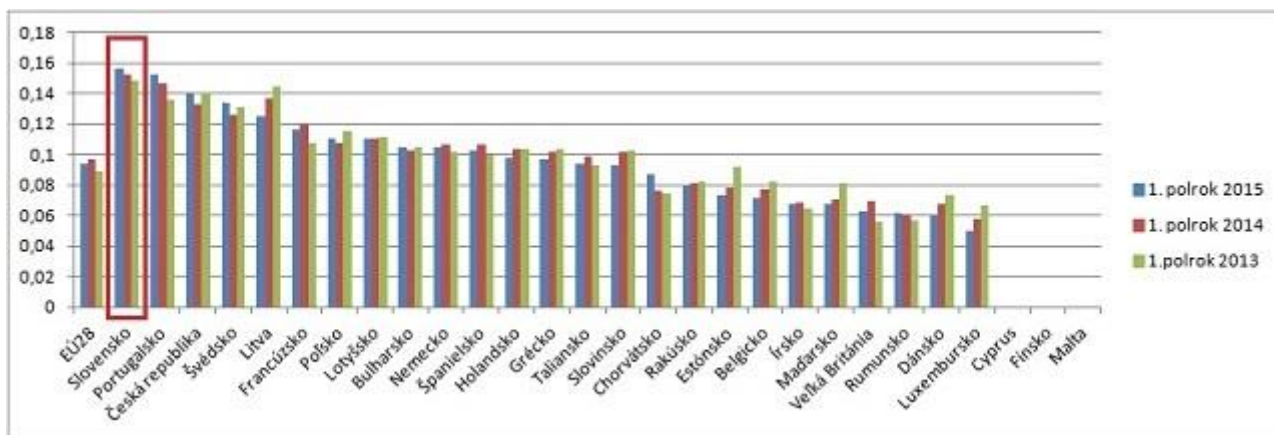
Plyn:

Pri spotrebe do 20 GJ zemného plynu ročne, čo je približne 580 m³/rok, platia slovenské domácnosti „západoeurópske“ ceny. Medziročne sa navyše mierne zvyšovali.

Zdroj údajov: Eurostat, úprava: energia.sk

Najmenej priaznivý však je pre odberateľov v spomínanej kategórii spotreby prepočet ceny plynu podľa kúpyschopnosti obyvateľstva, čiže na jednotku PPS. Tu je Slovensko lídrom rebríčka - platby za plyn tak peňaženky slovenských domácností zaťažujú oveľa viac než v ostatných krajinách Únie.

Zdroj údajov: Eurostat, úprava: energia.sk

3.2.2.2 Regulačná politika ÚRSO na obdobie 2017-2021

Koncom roka 2015 prebehlo oficiálne pripomienkovanie návrhu regulačnej politiky ÚRSO na nadchádzajúce obdobie 2017 – 2021. V rámci neho dostal regulačný úrad takmer 500 pripomienok. Zásadné pripomienky k regulačnej politike na nadchádzajúce obdobie vzniesli

napr. zamestnávateľské zväzy (Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení SR, Republiková únia zamestnávateľov), ako aj energetické spoločnosti (Slovenské elektrárne, a.s., Slovenský plynárenský priemysel, a.s., Východoslovenská energetika, a.s., Stredoslovenská energetika, a.s., RWE Gas Slovensko, s.r.o.). Pripomienky zásadného charakteru mali aj distribučné energetické spoločnosti (Stredoslovenská energetika – Distribúcia, a.s., Východoslovenská distribučná, a.s.), tiež záujmové energetické združenia (Slovenská asociácia fotovoltického priemyslu, Združenie dodávateľov energií, Slovenský zväz výrobcov tepla), ako aj Americká obchodná komora v SR

Regulátor sa tiež rozhodol skonzultovať návrh svojej regulačnej politiky pre nadchádzajúce obdobie 2017-2021 aj s Európskou komisiou. Európskej komisii bol návrh strategického dokumentu zaslaný 29. decembra 2015. Názor a stanovisko Bruselu je potrebné dôsledne zvážiť, avšak podľa zákona o regulácii je schválenie konečného znenia budúcej regulačnej politiky výlučne v režii Regulačnej rady. Za účelom posúdenia súladu so zámermi energetickej a vodohospodárskej politiky bol návrh novej regulačnej politiky predložený tiež ministerstvám hospodárstva a životného prostredia (hoci návrh je možné schváliť aj bez ich vyjadrenia). Po tomto posúdení Regulačná rada schválila 8. marca 2016 finálne znenie dokumentu. Nová regulačná politika začne platiť od začiatku roku 2017.

**

V nasledujúcom texte sú zhrnuté najdôležitejšie ciele a priority Regulačnej politiky na ďalšie regulačné obdobie v rokoch 2017 - 2021 v oblasti vodného hospodárstva.

V oblasti vodného hospodárstva sa regulácia vykonávaná prostredníctvom ÚRSO týka:

- vodohospodárskych služieb súvisiacich s výrobou, distribúciou a dodávkou pitnej vody verejným vodovodom, odvádzaním a čistením odpadovej vody verejnou kanalizáciou,
- vodohospodárskych služieb súvisiacich s užívaním povrchových vôd.

Výroba, distribúcia a dodávka pitnej vody verejným vodovodom, odvádzanie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou:

Hlavné ciele regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie (2017 - 2021)

- Vytvoriť podmienky pre zavedenie **dvójzložkovej ceny**, ktorá bude objektívnejším nástrojom na úhradu nákladov za poskytnuté regulované činnosti a zohľadnení sociálno-ekonomické dopady.
- Stanoviť **jednotkové ceny** za výrobu a dodávku pitnej vody verejným vodovodom (VV) a za odvedenie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou (VK) **ako maximálne**, s možnosťou uplatnenia aj ceny nižšej ako úradom schválenej (za podmienky zachovania riadnej prevádzky a obnovy infraštruktúry a vylúčenia krížových dotácií).

- *Optimalizáciou cien zabezpečiť ochranu odberateľov pitnej vody z VV a producentov odpadovej vody odvádzanej VK pred zneužitím monopolného postavenia v danom regióne.*
- *Zabezpečiť transparentnosť pri cenovej regulácii, zverejňovanie informácií o cenách.*
- *Podporovať investičný rozvoj najmä v oblasti VK vytváraním primeraných možností na tvorbu vlastných finančných zdrojov a to hlavne v súvislosti s plnením záväzkov, ktoré sa SR pri vstupe do EÚ zaviazala splniť do roku 2015.*

Hlavné priority regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie (2017 - 2021)

- ***Stanoviť fixnú zložku ceny*** ako časť nákladov nevyhnutných na údržbu, prevádzkyschopnosť a udržiavanie kapacity pripojeného odberného miesta z VV a tiež možnosť odvádzania a čistenia odpadových vôd z pripojenej nehnuteľnosti na VK.
- ***Stanoviť variabilnú zložku ceny*** ako jednotkovú cenu na meter kubický vody.
- *Primerane limitovať rozsah a štruktúru ekonomicky oprávnených nákladov na výkon regulovaných činností s ohľadom na zabezpečovanie vlastných zdrojov na rozvoj infraštruktúry a realizáciu plánu obnovy.*
- *Dôraz na zvyšovanie efektívnosti vynakladania finančných prostriedkov na regulované činnosti.*
- *Prehodnotiť ročnú výšku odpisov s ohľadom na značné investície v oblasti vodárenstva a zároveň zohľadniť technickú dobu životnosti vodárenského majetku.*
- *Do cien sa môže zaradiť len regulačný odpis, alebo nájom vo výške regulačného odpisu.*
- *Sledovať a vyhodnocovať využívanie kapacít vodárenského majetku, najmä nového majetku obstaraného predovšetkým z prostriedkov poskytnutých z fondov Európskej únie, a zohľadňovať to v cenách vody.*

Ceny, ktoré sa určia na prvý rok regulačného obdobia, zostanú v platnosti počas celého regulačného obdobia.

K zmene cenového rozhodnutia počas regulačného obdobia bude môcť prísť len v prípade výraznej zmeny ekonomických parametrov.

Vodohospodárske služby súvisiace s užívaním povrchových vôd:

V tejto časti sa regulačná politika ÚRSO dotýka troch vodohospodárskych služieb, ktorých poskytovateľom je Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., Banská Štiavnica:

- odber povrchových vôd z vodného toku,
- využívanie hydroenergetického potenciálu vodného toku,
- odber energetickej vody z vodného toku.

Hlavné ciele regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie (2017 - 2021)

- *Stanoviť ceny služieb súvisiacich s užívaním povrchových vôd ako **pevné ceny**, čím sa aj v ďalších rokoch zabezpečí stabilizácia tržieb z regulovaných činností.*
- *Za využívanie hydroenergetického potenciálu stanoviť **tarify podľa inštalovaného výkonu vodných elektrární**.*
- *Optimalizovať výšku cien týchto služieb na základe vývoja skutočných nevyhnutných ekonomicky oprávnených nákladov na zabezpečovanie regulovaných činností, vývoja*

množstva dodávanej mechanickej energie a vývoja množstva vody odoberanej z vodných tokov za roky 2012 - 2016.

Hlavné priority regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie (2017 - 2021)

- Stanoviť *rozsah, štruktúru a výšku oprávnených nákladov v kalkulácii cien* za regulované činnosti z hľadiska ich primeranosti.
- Určiť parametre na výpočet *primeraného zisku* tak, aby bola vytvorená možnosť tvorby zdrojov na investície.
- Sledovať, porovnávať a vyhodnocovať náklady a tržby z regulovaných činností a overovať využívanie prevádzkových nákladov a zisku za účelom udržania trvalej prevádzkyschopnosti vodohospodárskych stavieb využívaných na regulované činnosti.

V oblasti vodohospodárskych služieb súvisiacich s užívaním povrchových vôd jediným regulovaným subjektom s monopolným postavením vykonávajúcim regulované činnosti je Slovenský vodohospodársky podnik, š. p., Banská Štiavnica (správca vodohospodársky významných tokov na Slovensku). Cenová regulácia bude preto aj v regulačnom období 2017 – 2021 účinným nástrojom, ktorým sa zabezpečia služby súvisiace s užívaním povrchových vôd za primerané ceny a súčasne sa zamedzí zneužitiu tohto monopolného postavenia na nadmerné obohacovanie.

Rozsah cenovej regulácie prostredníctvom ÚRSO pre jednotlivé regulované činnosti:

V ďalšom regulačnom období v tejto oblasti celkový rozsah regulovaných činností nie je potrebné meniť, t.j. cenová regulácia sa bude naďalej uskutočňovať v tomto rozsahu:

- a) odber povrchových vôd z vodného toku,
- b) využívanie hydroenergetického potenciálu vodného toku,
- c) odber energetickej vody z vodného toku.

V zmysle prijatých legislatívnych zmien súvisiacich s novelou vodného zákona účinnou od 15. januára 2015 sa súčasťou odberov z povrchových vôd stali aj **odbery na zavlažovanie**, pričom **výšku ich cien nestanovuje ÚRSO**, preto je ich treba z cenovej regulácie vylúčiť. K tomu je však potrebné uviesť nasledovné:

Zavedenie spoplatnenia za odbery vôd na zavlažovanie poľnohospodárskej pôdy si vyžaduje aktualizáciu nariadenia vlády SR č. 755/2004 Z.z., ktorým sa ustanovuje výška neregulovaných platieb, výška poplatkov a podrobnosti súvisiace so spoplatňovaním užívania vôd. Táto aktualizácia je v čase spracovania našej výskumnej úlohy v procese prípravy (júl-august 2016 - pripomienkové konanie; november 2016 - legislatívny proces vo vláde). Predkladateľom uvedenej aktualizácie je MŽP SR. Zavedenie spoplatnenia odberov závlahovej vody pre poľnohospodárov predstavuje ex ante kondicionalitu pre čerpanie finančných zdrojov z fondov EÚ, t.j. z OP KŽP, PRV, IROP.

Spoplatnenie odberov vody na zavlažovanie poľnohospodárskej pôdy navrhované v novele zákona o vodách účinnej od 15. januára 2015 sa týka poľnohospodárskeho odvetvia – poľnohospodárskych podnikateľských subjektov pôsobiacich v oblasti rastlinnej výroby, ktoré odoberajú povrchovú alebo podzemnú vodu na zavlažovanie poľnohospodárskej pôdy nad 15 000 m³ ročne alebo 1250 m³ mesačne.

Výška poplatku za odber vody na závlahy bude stanovená v aktualizovanom nariadení vlády SR č. 755/2004 Z.z., predpokladá sa vo výške 0,001 EUR za 1 m³ odobratej vody, a to bez ohľadu na to, či pôjde o odber z povrchových zdrojov vody alebo podzemných zdrojov vody (odbery vody na zavlažovanie poľnohospodárskej pôdy z povrchových zdrojov vody boli

v rámci novej regulačnej politiky ÚRSO na obdobie 2017-2021 vyňaté z regulovaných služieb z dôvodu zavedenia jednotného poplatku za odber z povrchových a z podzemných zdrojov vody).

Vyššie popísané spoplatnenie nebude mať žiaden vplyv na poľnohospodárske subjekty, ktoré odoberajú menej ako 15 000 m³ ročne alebo 1250 m³ mesačne.

3.2.3 Poľnohospodárstvo

Pôdny fond v roku 2014:

V roku 2014 predstavovala celková výmera poľnohospodárskej pôdy v SR 2 397 041 ha. Úbytok poľnohospodárskej pôdy v roku 2014 (-4 652 ha) je oproti roku 2013 (-4 278 ha) väčší o 374 ha. Vývoj pôdneho fondu je charakterizovaný ďalším ubúdaním poľnohospodárskej a ornej pôdy v prospech lesných, nepoľnohospodárskych a nelesných pozemkov.

Štruktúra poľnohospodárskej pôdy k 31.12.2014

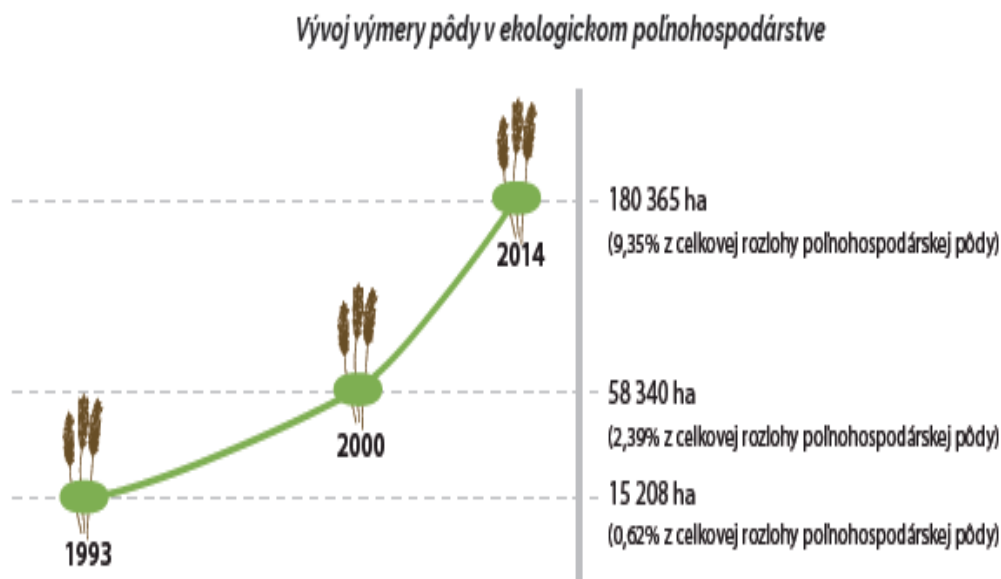
Tabuľka č. 38

Druh pozemku	Rozloha (ha)	Podiel z PP (%)
Poľnohospodárska pôda spolu	2 397 041	100,00
Orná pôda	1 412 228	58,92
Chmelnice	512	0,02
Vinice	26 513	1,11
Záhrady	76 362	3,18
Ovocné sady	16 744	0,70
Trvalé trávne porasty	864 681	36,07
Celková výmera SR	4 903 491	-

Zdroj: ÚGKK SR

Ekologické poľnohospodárstvo

Výškou podielu výmery pôdy obhospodarovanej v systéme ekologického poľnohospodárstva sa SR radí na 9. miesto v rámci porovnania krajín EÚ. V roku 2014 bolo v systéme ekologického poľnohospodárstva v SR evidovaných spolu 399 subjektov hospodáriacich na výmere približne 180 365 ha poľnohospodárskej pôdy.

Prognózy pre sektor poľnohospodárstva:

V súčasnom období nie sú k dispozícii žiadne ďalšie prognózy resp. strategické dokumenty pre sektor poľnohospodárstva okrem tých, ktoré sa týkajú druhého plánovacieho cyklu a boli uvedené v 2. Vodnom pláne Slovenska na roky 2016 – 2021, t.j.

- Spoločná poľnohospodárska politika na roky 2014 – 2020,
- Koncepcia rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2013 – 2020,
- Program rozvoja vidieka na programovacie obdobie 2014 – 2020 (zahrňuje aj mitigačné a adaptačné opatrenia na zmiernenie negatívnych dôsledkov klimatických zmien),
- Akčný plán rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2014-2020, Akčný plán rozvoja ekologického poľnohospodárstva do r. 2020,
- Systém financovania slovenského poľnohospodárstva navrhnutý na roky 2014 – 2020.

Aby sme držali kontinuitu s reálnym vývojom aj po vypracovaní 2. Vodného plánu Slovenska (schváleného 13. januára 2016), priblížime si v tejto podkapitole najpálčivejšie súčasné problémy poľnohospodárstva, ako ich identifikovalo ***fórum lídrov slovenského poľnohospodárstva***, ktoré sa konalo koncom roka 2015. Podujatie zorganizovali spoločnosti CEEC research, s.r.o. a Omceinvest, spol. s r.o., spolu s odborným garantom SPPK a Slovenskou obchodnou a priemyselnou komorou. ***Cieľom*** podujatia ***bolo poukázať na najaktuálnejšie súčasné problémy sektora a načrtnutie vízií a odhadov do budúcnosti.***

V druhom štvrtroku 2015 bola uskutočnená analýza, ktorej cieľom bolo vyhodnotiť stav slovenského poľnohospodárstva. Základom pre vykonanie tejto analýzy bola anketa, do ktorej sa zapojilo 100 firiem podnikajúcich v poľnohospodárskej prvovýrobe a ktoré označili najpálčivejšie problémy v ich podnikaní. V roku 2016 očakáva väčšina z nich stagnáciu, v ďalšom roku 2017 je predpoklad ekonomickej stagnácie sektora. Ako vyplynulo z prieskumu, mierne optimistickejšie sú prognózy pre rastlinnú výrobu. V rámci vývoja tržieb je možné očakávať v roku 2016 len mierny rast a výraznejšia zmena sa neočakáva ani v roku 2017.

Približne 43 % firiem vidí priestor pre rast, avšak každá piata spoločnosť má vážne problémy a obáva sa poklesu svojho podielu na trhu.

Za **hlavné problémy** firmy označili **päť kľúčových bodov**:

- *nízke výkupné ceny, byrokráciu a malú podporu zo strany štátu, nedostatok finančných prostriedkov a problematickú a nekvalitnú legislatívu.*

Najväčšie problémy sa očakávajú v súvislosti s cenou mlieka. Potenciálne možné zlepšenie je pri obilninách, zelenine a zemiakoch, kde sa však neočakáva výraznejší nárast. Rezervy je možné nájsť v oblasti výrobných kapacít, ktoré sú v rastlinnej výrobe vyťažené na 81 % a v živočíšnej na 77 %.

Medzi **kľúčové priority**, ktorými sa chcú poľnohospodárske firmy zaoberať v najbližšom období patrí:

- *získavanie nových dotácií, zefektívnenie výroby s cieľom znižovania nákladov, s čím súvisí aj zavádzanie nových a efektívnejších technológií.*

Na vyššie uvedenom fóre bola zhodnotená situácia v poľnohospodárstve aj z pohľadu Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory (prostredníctvom jej predsedu Milana Semančíka): Bolo poukázané hlavne na tieto fakty: V roku 2015 poľnohospodári zažili poľnohospodársku suchú jar a horúce leto. Prvotné negatívne výhľady výsledkov rastlinnej výroby sa pri ozimninách nepotvrdili. Napr. pri husto siatych obilninách bola dosiahnutá druhá najvyššia priemerná úroda za posledných 10 rokov. Úroda repky síce medziročne poklesla o 27%, ale z dlhodobejšieho pohľadu dosiahli jej úrody päťročný priemer. V rámci bilancie prvej polovice sezóny je možné vyjadriť spokojnosť s produkciou, avšak nespokojnosť s jej speňažením. Sucho a horúčavy sa prejavili na jesenných plodinách v podobe značných výpadkov v úrodách. Výrazný problém spôsobilo počasie aj krmovinám. Podstatne horšie sa však darilo živočíšnej výrobe, kde nie je možné hovoriť o stabilizácii stavov hospodárskych zvierat – dokumentujú to pretrvávajúce prepady počtov ošipaných a prebiehajúca mliečna kríza. Mlieko a jeho prebytok je dnes v agrosektore najaktuálnejšou témou. Trh s mliekom nie je len slovenský problém, je to problém, na ktorý narážajú aj ostatné členské krajiny EÚ pre ruské embargo a zrušené mliečne kvóty (pozn.: zrieknutie sa mliečnych kvót, embargo a slabý dopyt z Ázie viedli po apríli 2015 ku kolapsu výkupných cien mlieka; v júni 2016 boli priemerné ceny mlieka v EÚ naďalej príliš nízke - 27,4 centov/kg). Podľa aktuálnych informácií riešiteľov tejto výskumnej úlohy (júl 2016) európska exekutíva odmieta akékoľvek úvahy o znovuzavedení kvót s odôvodnením, že by to nebolo „právne ani politicky“ možné. Z toho ale vyplýva, že ak farmári dobrovoľne neznížia produkciu, nemôžu očakávať finančnú pomoc od EÚ.

Agropotravinárska sekcia Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory v rámci fóra lídrov slovenského poľnohospodárstva prostredníctvom svojho podpredsedu (Vladimíra Chovanca) taktiež definovala aktuálne, ale aj budúce problémy. Za základ problémov považuje zle nastavené pravidlá, ktoré si Slovensko v Bruseli vyrokovalo. Keďže je poľnohospodárstvo financované zo zdrojov EÚ, sú do toho vnesené aj politické vplyvy, ktorý celý systém veľakrát deformujú. V rámci hodnotenia vyššie zmienenej sekcie zaznelo, že sa naďalej prepadáva produkcia ovocia a zeleniny, teda sektor tých komodít, ktorých rozvoj už mal byť naštartovaný. Podľa zástupcu Agropotravinárskej sekcie Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory celý „systém“ nie je rastovo nastavený, čo sa odzrkadľuje aj v presune finančných prostriedkov

z druhého do prvého piliera (zdroje financovania PRV 2014-2020). Ďalej podľa neho zvyšovanie platby na hektár nerieši súčasný stav, pretože nie je dôležité, koľko peňazí poľnohospodár dostane, ale koľko mu ostane. Zvyšovanie platby tiež následne plošne zvyšuje sadzbu nájomného. Ďalej poukázal na rezignáciu národnej podpory, ktorá by mala byť zásadným oporným pilierom sektora.

K spôsobu nastavenia podpôr a ich výšky sa vyjadril aj predseda Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory. Z jeho pohľadu sa o nižších podporách pre Slovensko často hovorí, ale menej často sa zmiňuje o tom, že sa produkuje málo na jednotku plochy. Kým na Slovensku je priemerná podpora na jeden hektár 246 EUR a vykazuje sa produkcia v hodnote 1204 EUR na hektár, v EÚ 28 je situácia taká, že poľnohospodári dostávajú v priemere podporu 298 EUR, avšak vykazujú produkciu vyše 2300 EUR z hektára. V rámci EÚ 15 je priemerná podpora 342 EUR, avšak produkcia presahuje 2700 EUR. Z pohľadu Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory je nesprávne aj nastavenie projektových podpôr, ktoré spôsobujú, že podniky nenakupujú to, čo potrebujú, ale to načo bola práve vyhlásená výzva.

Na uvedenej konferencii bol bývalým poslancom Európskeho parlamentu (Petrom Bacom) pripomenutý aj fakt, že dorovnanie priamych platieb sa doteraz nekonalo. Slovenské poľnohospodárstvo je výrazne podfinancované. Je poľutovaniahodné, že v rámci štátnych podpôr, ktoré sú v európskom priemere na úrovni 120 EUR/ha, sa slovenským farmárom poskytuje ani nie desatina, t.j. 7 EUR/ha.

Podpora špeciálnej výroby:

Na ***deficit skladovacích priestorov*** poukázal predseda Zväzu roľníkov a agropodnikateľov Slovenska (Viliam Kompas), čo núti poľnohospodárov často predávať svoju produkciu priamo od kombajnu a prispôbovať sa tak podmienkam obchodníkov. Podľa predsedu Zväzu by si špeciálna rastlinná výroba zaslúžila oveľa vyššiu pozornosť. Producenti ovocia a zeleniny sú veľmi málo podporovaní a ohodnotení. To spôsobuje, že potraviny, ktoré si vieme doma vyprodukovať, nevieme umiestniť na vlastnom trhu a to často i pri ich vyššej kvalite v porovnaní so zahraničnou konkurenciou.

Názory väčšiny slovenských poľnohospodárskych firiem vyjadril konateľ spoločnosti Poľno SME, s.r.o. Palárikovo, ktorý taktiež označil presun prostriedkov medzi piliermi za nesprávny. Namiesto toho, aby ministerstvo koncentrovalo prostriedky v druhom pilieri, rozpustilo ich medzi množstvo jednotlivých subjektov a tak neostávajú financie na nosné programy. Z radov poľnohospodárov stále zaznieva, že *na Slovensku chýba silná odbytová organizácia*, ktorá by bola akceptovaným obchodným partnerom pre obchodné reťazce. Práve na takéto projekty by mali byť uvoľnené prostriedky; ak by sa vďaka nim vybudovali pozberové linky, sklady a nastavil obchod s logistikou, bol by to pre mnohé podniky impulz, aby začali s produkciou zeleniny.

Na konferencii lídrov slovenského poľnohospodárstva zaznela aj téma ***mladých a začínajúcich farmárov*** – k danej problematike sa vyjadril predseda *Združenia mladých farmárov Slovenska* (Bálint Pém). Výzva pre opatrenie 6.1 bola otvorená a záujemcovia od 12.10.2015 mohli podávať žiadosti. Stále však pretrvávajú obavy z toho, ako sa začínajúcim agropodnikateľom podarí preniknúť na už značne zdeformovaný trh. Za hlavný problém mladí farmári pokladajú tzv. boj o pôdu. Len veľmi ťažko sa vedia dostať k základnému prostriedku napriek tomu, že sa často jedná o malé výmery. Kameňom úrazu je najmä platba na plochu. Podľa predsedu

Zväzu má však práve táto skupina mladých farmárov predpoklad na začatie činnosti v citlivých sektoroch, akými sú špeciálna rastlinná a živočíšna výroba. Práve táto skupina mladých farmárov plánuje spojiť výhody poľnohospodárstva s turizmom, čo im umožní fungovať aj na menších plochách a zároveň sa podporí rozvoj vidieka. Zdôraznená bola potreba súčinnosti zabehnutých agropodnikateľov s mladými farmármi v danom regióne.

Mladí poľnohospodári na Slovensku sa mohli v prvej výzve z marca 2016 (pre opatrenie 6.1) uchádzať o grant z fondov Európskej únie (EÚ) prostredníctvom Pôdohospodárskej platobnej agentúry (PPA) podporu na začatie podnikateľskej činnosti.

Pozemkové úpravy:

Druhý blok konferencie bol zameraný na pôdu, k nájomnému a vlastníckemu vzťahu k nej sa vyjadril predseda dozornej rady Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory (Ladislav Dobrodenka). Poukázal na známy nepotešiteľný fakt záberu často tej najkvalitnejšej pôdy na nepoľnohospodárske účely. Za najdôležitejšiu úlohu označil sprehládnenie vzťahov medzi vlastníckmi a užívateľmi pôdy. Na túto tému nadviazala aj vtedajšia generálna riaditeľka Slovenského pozemkového fondu (Gabriela Matečná – v novej vláde SR od marca 2016 ministerka rezortu poľnohospodárstva). V správe fondu sa nachádza vyše 700-tisíc hektárov, čo ho stavia do pozície najväčšieho prenajímateľa. Po desiatich rokoch síce prišlo k navýšeniu sadzby nájomného z pôvodných 1,5 % na 2,2 % z hodnoty poľnohospodárskej pôdy stanovenej podľa *BPEJ*, ale aj napriek tomu je fond stále najlacnejším prenajímateľom. Podľa riaditeľky sa nechystá v blízkej budúcnosti ďalšie zvyšovanie nájomného. Účastníkom konferencie objasnila aj podmienky prednostného prenájmu pôdy pre mladých a začínajúcich farmárov. Doposiaľ však fond žiadny takýto prípad neriešil. Prijatých je 178 žiadostí a čaká sa na právoplatné rozhodnutie platobnej agentúry o schválení projektu.

Horúcou témou sú aj ***pozemkové úpravy***. K téme sa vyjadril predseda Komory pozemkových úprav SR (Vladimír Uhlík) a vyslovil presvedčenie, že vysporiadané vlastnícke vzťahy vytvoria podmienky pre stabilné poľnohospodárstvo. Táto myšlienka sa v sektore presadzuje len ťažko, pretože nie je vždy poľnohospodármi vnímaná pozitívne. Poľnohospodári profitujú z rozdrobenosti pôd nízkymi cenami nájomov, ale aj samotnej pôdy. Pozemkové úpravy sa vykonávajú od roku 2003 a dnes možno konštatovať, že ich chcú vlastníci aj samosprávy. Zosúladenie vlastníckych a užívateľských pomerov umožní subjektom v rámci podpory hospodárenia na vlastnom dobre investovať. Vyriešením nezrovnalostí medzi systémom LPIS a katastrom umožní uzatvárať korektné zmluvy a platiť presnú daň z nehnuteľností.

Externý pohľad na poľnohospodárstvo:

Zaujímavý pohľad právnika na konferencii predniesol zástupca firmy CEO Partner, Prospekta, s.r.o. (Igor Hudoba), ktorá poskytuje právne a ekonomické služby: Na poľnohospodárstvo treba poľnohospodárskych odborníkov, ale treba si uvedomiť, že poľnohospodárske firmy sú ako každé iné firmy. Vedenie podnikov sa nesmie spoliehať na dotačné stimuly, ale hľadať vnútorné rezervy. Firma preto musí začať ako „sama od seba“ a brať dotácie ako bonus. Pri probléme odbytovej politiky je treba začať odspodu a vytvárať na štát tlak, inak nemožno očakávať jeho aktivitu v tomto smere.

Nemenej zaujímavý je aj pohľad bánk na problematiku poľnohospodárstva, ako ho na konferencii predniesol segmentový manažér VÚB, a.s. pre poľnohospodárstvo (Martin

Hubinský): v roku 2016 sa očakáva mierny rast poľnohospodárskej produkcie, ktorý však bude veľmi závislý od stabilizácie cien živočíšnych produktov, najmä mlieka. Pokiaľ ide o rast úverov – v roku 2015 bol zaznamenaný medziročný nárast o 10 %. Výrazne však vzrástlo zastúpenie krátkodobého financovania a to najmä kvôli výrazným výpadkom v úrodách a v tržbách v živočíšnej výrobe. To dokladuje aj to, že ešte počas augusta 2015 krátkodobé úvery stagnovali, ale v mesiacoch september a október výrazne vzrástli. Výrazný nárast je možné konštatovať aj v lízingových produktoch. Všetky tieto údaje dokumentujú aktuálny a naznačujú budúci stav nášho poľnohospodárstva, ktoré teda jasne ešte musí prejsť dlhú cestu, aby fungovalo podľa predstáv agropodnikateľov a ich združení.

**

Komunikovanie novej Spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP)

Za účelom monitorovania súčasného vývoja v poľnohospodárstve sme sledovali aj sériu odborných stretnutí a diskusií pod názvom „Communicating the new CAP“ (Komunikovanie novej SPP), ktoré organizovala sieť EurActiv s podporou Generálneho riaditeľstva Európskej komisie pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka DG AGRI. Cieľom diskusií je zhodnotiť výsledky reformovanej spoločnej poľnohospodárskej politiky v oblasti udržateľnosti produkcie, potravinovej bezpečnosti, environmentálnej ochrany, inovácií a rastu.

Na workshope EurActivu vo februári 2016 zazneli mnohé dôležité konštatovania súvisiace s problémami, ktorým v súčasnosti slovenské poľnohospodárstvo čelí a z ktorých vyberáme:

Vidiecke oblasti starnú a starne aj agrobiznis. Európe sa existujúci trend zatiaľ nedarí zvrátiť. Aká je situácia na Slovensku ?

Program rozvoja vidieka SR pri porovnaní obyvateľstva v mestských a vidieckych regiónoch okrem iného uvádza, že na vidieku sa v rozmedzí rokov 2001 – 2011 znížil podiel predproduktívneho obyvateľstva o 3,6 % a aj obyvateľov v produktívnom veku je tam relatívne menej ako v mestách. Omladenie v poľnohospodárstve sa tak bude musieť vyrovnávať aj s týmto problémom. V členských krajinách EÚ je podiel farmárov do 35 rokov v riadiacich funkciách len 6 %. Na Slovensku je toto číslo len o trochu vyššie: 7,1 %.

Podľa spoločnosti CEPTA (Centrum pre trvalo udržateľné alternatívy) je potrebné, aby Slovensko začalo vnímať poľnohospodárstvo ako strategický sektor a začalo podľa toho konať. Napr. v záujme motivácie mladých farmárov, a to nielen v riadiacich funkciách, by mali mzdy v odvetví dosiahnuť aspoň celonárodný priemer. Ako jeden z ďalších nástrojov na prilákanie mladých farmárov bola uvedená potreba vytvoriť podmienky pre rast záujmu o slovenské potraviny.

Kým ministerstvo pôdohospodárstva operuje v prípade podielu slovenských potravín v obchodoch číslom okolo 62,5 %, predstaviteľ CEPTA (Daniel Lešínský) uviedol cca 45 %. Podobne skeptické sú aj potravinárske organizácie. Vo februári 2016 Potravinárska komora Slovenska a Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora zhodne poukázali na prieskum spoločnosti GfK Slovakia, podľa ktorého podiel domácich potravín v obchodných reťazcoch klesol až na hranicu 40 %.

Problémom môže byť aj vlastníctvo pôdy: Okrem nízkych plátov v poľnohospodárstve a problémov s odbytom môže mladých záujemcov o poľnohospodárstvo odrádzať aj dostupnosť vhodnej pôdy.

Eurostat koncom januára 2016 zverejnil svoju každoročnú poľnohospodársku štatistickú ročenku. Hoci sa európsky štatistický úrad nevenuje priamo vlastníctvu pôdy, môžeme problematický charakter týkajúci sa vlastníctva na Slovensku vyčítať z toho, že Slovensko je medzi málo krajinami, kde vo výrobe nedominujú vlastníci pôdy a ich rodinní príslušníci, ale tretie osoby (72,4 %). Pritom v Európe je farmárstvo obvykle rodinným biznisom, kde členovia rodín tvoria až 76,5 % zamestnancov. Slovensko má po Českej republike druhý najvyšší podiel farmárov, ktorí nie sú vlastníkami pôdy (72,4 %). Kvôli neželanému trendu starnutia v celej Európe sú slovenskí poľnohospodári v porovnaní s inými krajinami skôr mladší. Napriek tomu vedúci pracovníci do 35 rokov riadia len 8-10 % slovenských agropodnikov. Ďalej podľa Eurostatu slovenské ekologické poľnohospodárstvo zaznamenalo od roku 2013 vysoký rast o viac ako 10 % a tiež podiel tejto pôdy na celkovej obrábanej výmere dosiahol takmer 10 %. Náročný cieľ spoločnej poľnohospodárskej politiky v podobe znižovania emisií dokázala Slovenská republika v posledných dvoch dekádach vyjadriť polovičným znížením emisií skleníkových plynov z poľnohospodárstva.

O problémoch s vlastníctvom pôdy sa zmienila na workshope vo februári 2016 aj predsedníčka zväzu ekologického poľnohospodárstva Ekotrend Slovakia (Zuzana Homolová), ktorá problém vidí v tom, že súčasná legislatíva preferuje nájomcu pred vlastníkom a záujemcov limituje na základe regiónov.

Podľa predstaviteľa spoločnosti CEPTA je potrebné zlepšiť legislatívu a ekonomické prostredie pre rodinné farmy, malý predaj a predaj z dvora. Za jeden z možných nástrojov označil aj možnosť zvýšiť vek mladých farmárov na 45 rokov.

Zástupkyňa Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory (Jana Holéciová) pripomenula aktivity, ktoré táto organizácia robí na podporu mladých poľnohospodárov. SPPK už druhý rok vydáva certifikácie agropotravinárskym firmám, ktoré sú následne oprávnené na vzdelávanie študentov v rámci duálneho vzdelávania.

Zjednodušenie Spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP)

Slovensko sa 1. júla 2016 ujalo polročného predsedníctva v Rade Európskej únie (SK PRES). Za týmto účelom bol vo februári 2016 predložený na rokovanie vlády materiál sumarizujúci oblasti, v ktorých sa očakáva aktívny prístup slovenského predsedníctva. V zmysle tohto materiálu je „zjednodušenie Spoločnej poľnohospodárskej politiky kľúčovou iniciatívou EK, podporovanou väčšinou členských štátov“. Dôraz sa kladie na oblasti *priamych podpôr*, najmä poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie (*greening*), spoločnú organizáciu poľnohospodárskych trhov, kontroly a využitie princípu subsidiarity. Zjednodušenie SPP, najmä v oblasti priamych podpôr, je zároveň prioritou v oblasti agendy pôdohospodárstva. Realizuje sa prostredníctvom prípravy/novelizácie delegovaných a vykonávacích aktov v oblastiach definovaných v záveroch Rady EÚ. Predpokladá sa, že zhodnotenie pokroku v zjednodušení SPP by mohlo mať podobu správy o pokroku sumarizujúcu opatrenia a zmeny vykonané vo všetkých oblastiach SPP v priebehu rokov 2015 a 2016, ako aj zhodnotenie oblastí, v ktorých by mali zmeny ešte len prebehnúť, resp.

postupovať ambicióznejšie. V rámci zjednodušenia spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov je na rok 2016 avizovaný návrh EK na zjednodušenie obchodných noriem, ktorý bude predmetom diskusií na pôde EK, nie je však vylúčené, že návrhom sa bude zaoberať aj Rada EÚ.

Inovácie v slovenskom poľnohospodárstve

Začiatkom februára 2016 sa uskutočnila aj diskusia na tému „Inovovanie tradičného: Spoločná poľnohospodárska politika na Slovensku“, organizovaná sieťou EurActiv. Pokiaľ ide o inovácie, slovenskí poľnohospodári so záujmom sledujú medzinárodné trendy, tzv. zelené riešenia sú čoraz častejšie predmetom ich záujmu. Na druhej strane je však treba konštatovať, že inovácie v slovenskom poľnohospodárstve nastupujú pomaly.

V súvislosti s inováciami v Európe sa spomínajú sofistikované technologické novinky, akými sú napr. drony, pokrytie polí širokopásmovým internetom či ich monitorovanie prostredníctvom satelitných systémov. O týchto nástrojoch slovenskí poľnohospodári vedia, avšak ich inovačné možnosti sú obmedzené. V roku 2015 situáciu v poľnohospodárstve komplikovali napr. prebytky v mliečnom sektore, bravčovom mäse, ruské embargo na potraviny a iné.

Slovensko sa navyše rozhodlo, že flexibilitu novej Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ (CAP) využije na *posilnenie priamych platieb na úkor programu rozvoja vidieka*. Práve z tohto programu ale plynú financie na podporu inovácií, mladých farmárov a tzv. zelených riešení.

Program rozvoja vidieka SR napriek tomu podporí 1250 fariem, 600 mladých poľnohospodárov, 330 rodinných poľnohospodárskych firiem a 400 potravinárskych podnikov. Ďalšie finančné prostriedky na inovácie v poľnohospodárstve ponúka operačný program Výskum a inovácie. V roku 2015 sa z neho financovalo otvorenie výskumného centra AgroBioTech v Nitre. Na európskej úrovni môžu podnikatelia so záujmom o inovácie čerpať prostriedky z programov Horizont 2020, COSME a tiež z nového Európskeho fondu pre strategické investície (EFSI).

Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum (NPPC) je organizácia, ktorá sa snaží rozvíjať partnerstvá s ďalšími vedeckými pracoviskami a rozšírila sa aj do regiónov. Niektoré pilotné experimenty, podporujúce inovácie, sa dejú priamo vo výrobných podnikoch. Niektoré družstvá spolupracujú s výskumnými ústavmi, ktoré sú súčasťou NPPC.

Treba však akceptovať fakt, že investovanie do inovácií sa odvíja od finančnej kondície slovenských poľnohospodárskych podnikov, ktoré sú kapitálovo poddimenzované.

Pokiaľ ide napr. o **ekologické poľnohospodárstvo** na Slovensku, malo by spĺňať kritériá vyššej produktivity a zároveň vytvoriť podmienky pre zamestnávanie väčšieho počtu ľudí. V roku 2014 výmera poľnohospodárskej pôdy v systéme ekologického poľnohospodárstva dosiahla podiel 9,35 % z celkovej rozlohy poľnohospodárskej pôdy, čo predstavovalo nárast o 0,95 % oproti roku 2013. Z dlhodobého hľadiska (1993 – 2014) podiel takto obhospodarovanej pôdy narástol o 8,73 %. Podľa predsedníctva zväzu ekologického poľnohospodárstva Ekotrend Slovakia napr. aj orientácia na lokálne potraviny pomáha odstrániť niektoré riziká. Z pohľadu zväzu je táto potravina najbezpečnejšia a tiež najbližšia, čo znamená, že nemusí prekonávať dlhú vzdialenosť na ceste k spotrebiteľovi.

Na druhej strane sa na Slovensku postupne rozvíja aj pestovanie *geneticky modifikovaných rastlín*. Pestovanie geneticky modifikovaných rastlín v poľnohospodárskej výrobe sa riadi zákonom č. 184/2006 Z. z., o pestovaní geneticky modifikovaných rastlín v poľnohospodárskej výrobe a jeho vykonávacou vyhláškou č. 69/2007 Z. z. Kontrolou dodržiavania týchto predpisov je poverený Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave. V roku 2014 bola celková plocha osiata autorizovanou geneticky modifikovanou kukuricou 411 ha, čo predstavuje nárast o 311 ha oproti roku 2013.

VÝZVA ZABEZPEČIŤ DLHODOBÚ UDRŽATEĽNOSŤ PŔODOHOSPODÁRSTVA V EÚ

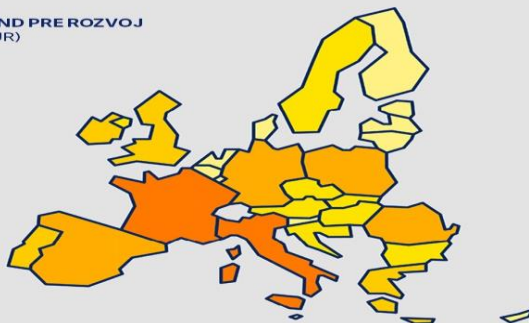

Zamestnanosť je kľúčovým cieľom rozvoja vidieka. Problémom je stárnúca pracovná sila v poľnohospodárstve v EÚ.

EÚ dáva členským štátom na rozvoj vidieckych oblastí milióny eur v dotáciách.

EURÓPSKY POĽNOHOSPODÁRSKY FOND PRE ROZVOJ
VIDIEKA (2014-2020) (V MILIÓNOCH EUR)

Za 10 rokov zmizli milióny fariem.
Celková rozloha plochy využívananej na poľnohospodárstvo sa pritom nezmenila.

Počet
poľnohospodárskych
podnikov v EÚ
(milióny fariem)

2003

2013

Plocha využívaná na
poľnohospodárstvo
v EÚ (v miliónoch
hektárov)

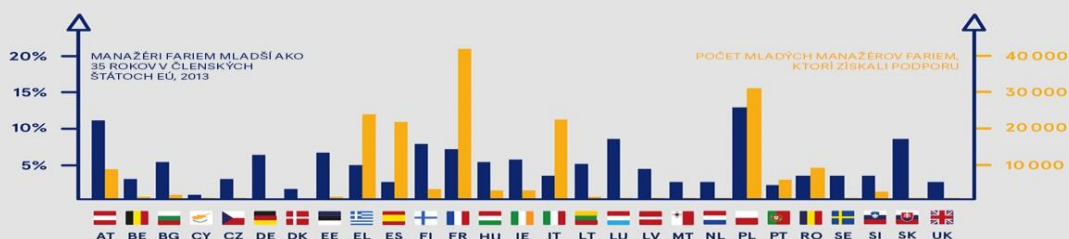

V roku 2013 malo len 6 % všetkých manažérov v EÚ menej ako 35 rokov.
Až 31 % z nich malo 65 a viac rokov.

Manažéri podnikov podľa vekovej skupiny v EÚ, 2013

Podpora mladých farmárov je kľúčovým cieľom v rámci piliera rozvoja vidieka v novej SPP, pretože práve oni majú najlepšie predpoklady, aby modernizovali sektor a zabezpečili jeho udržateľnosť.

V tomto programovom období by malo štartovaciu pomoc získať takmer 180 000 mladých farmárov

3.2.4 Vodné hospodárstvo

3.2.4.1 Medzinárodná spolupráca v oblasti vodného hospodárstva

Slovenská republika sa vstupom do EÚ v roku 2004 zaviazala plniť viaceré prierezové a viacročné strategické ciele EÚ, ktoré majú priamy vplyv na plnenie zásadných úloh v oblasti životného prostredia. V oblasti vôd sú to najmä:

- **smernice 2000/60/ES (rámcová smernica o vode) a 2007/60/ES (smernica o hodnotení a manažmente povodňových rizík),**
- **6. Environmentálny akčný program (2002 – 2012), Operačný program Životné prostredie (2007 – 2013):**
  - o OP ŽP Životné prostredie prispel k uplatňovaniu prioritných oblastí a vybraných úloh 6. EAP (environmentálny akčný program EÚ) predovšetkým v oblasti zmeny klímy, ochrany prírody a biodiverzity, ako aj v oblasti zabezpečovania kvalitných vodných zdrojov a nakladania s odpadmi. OP ŽP podporil realizáciu vyššie uvedených oblastí a im prislúchajúcich úloh (na oblasť vôd bola zameraná prioritná os 1: „Integrovaná ochrana a racionálne využívanie vôd“ a prioritná os 2: „Ochrana pred povodňami“.
- **ciele Stratégie Európa 2020 - rozpracované prostredníctvom hlavnej iniciatívy „Európa efektívne využívajúca zdroje“,**
- **pre oblasť vôd „Konceptia na ochranu vodných zdrojov Európy“,**
- **7. Environmentálny akčný program Únie do roku 2020 s podtitulom „Dobrý život v rámci možností našej planéty“, podľa ktorého sa bude počas siedmich rokov (2014-2020) riadiť politika EÚ v oblasti ochrany životného prostredia a klímy;**
  - o program je súčasťou dlhodobej vízie a stratégie smerovania EÚ v oblasti ochrany životného prostredia a klímy do roku 2050. Cieľom EÚ je, aby sme v roku 2050 žili v súlade s ekologickými limitami planéty. Naša prosperita a zdravé životné prostredie by malo vychádzať z obehovej ekonomiky (circular economy), kde nič nie je odpadom, prírodné zdroje sú využívané trvalo udržateľným spôsobom a biodiverzita prostredia je chránená, čo so sebou prinesie zdravšiu, udržateľnú spoločnosť, ktorá produkuje minimum skleníkových plynov. Súčasný 7. environmentálny akčný program pokrýva obdobie do roku 2020;
  - o kľúčovou črtou uvedeného programu je ochrana a zlepšovanie prírodného kapitálu, podpora lepšieho využívania dnešných zdrojov a urýchlený prechod na nízko-uhlíkové hospodárstvo. Program má podporiť trvalo udržateľný rast, vytváranie nových pracovných príležitostí a vytvoriť tak z EÚ zdravšie a lepšie miesto pre život.

Závazky v oblasti vôd, ktoré vyplývajú z členstva v EÚ zabezpečovala SR plnením cieľov stanovených v:

- „Spoločnej implementačnej stratégie pre rámcovú smernicu o vode (2000/60/ES) a smernicu o manažmente povodňových rizík (2007/60/ES), Pracovný program na roky 2013 – 2015“, ktorá rozpracovala ciele „Koncepcie na ochranu vodných zdrojov Európy”.
- V súčasnosti je už schválený Pracovný program pre Spoločnú implementačnú stratégiu pre rámcovú smernicu o vode a smernicu o manažmente povodňových rizík na roky 2016-2018.

SR v roku 2014 a 2015 pokračovala v medzinárodnej - multilaterálnej a bilaterálnej spolupráci v oblasti vôd, najmä prostredníctvom:

- komisií hraničných vôd so susednými štátmi, Dunajskej stratégie, Medzinárodnej komisie pre ochranu rieky Dunaj, Dohovoru o ochrane a využívaní hraničných vodných tokov a medzinárodných jazier, Protokolu o vode a zdraví, ako aj iných aktivít.

3.2.4.2 Implementácia RSV na medzinárodnej úrovni

RSV vyžaduje od členských štátov, aby koordinovali prípravu plánov manažmentu správnych území povodí na svojom území aj s ostatnými členskými štátmi v rámci medzinárodných povodí riek, s cieľom vytvorenia spoločného plánu manažmentu povodia. SR sa týkajú dve medzinárodné správne územia povodia, sú to **Dunaj a Visla**.

V rámci medzinárodného povodia Dunaja na základe dohody krajín, ktoré sú signatármi Konvencie na ochranu rieky Dunaj, je koordinátorom procesu implementácie RSV v medzinárodnom povodí Dunaja Medzinárodná komisia pre ochranu Dunaja (ICPDR). Práce na koordinácii úloh ICPDR rešpektujú princípy samotnej Konvencie na ochranu rieky Dunaj, ale i Dunajskej deklarácie a Memoranda o porozumení medzi ICPDR a Komisiou pre Čierne more. Slovenská republika sa podieľa na príprave plánu manažmentu povodia pre „Medzinárodné povodie Dunaj“ a pre „Medzinárodné sub-povodie Tisa“. Spracovávanie plánu manažmentu povodia pre medzinárodné sub-povodie Tisa vyplýva z Memoranda o porozumení „Towards a River Basin Management Plan for the Tisza river supporting sustainable development of the region“, ktoré podpísalo MŽP SR spolu s ministerstvami pre životné prostredie krajín Maďarska, Rumunska, Ukrajiny, Srbska a Čiernej Hory (13. december 2004, Viedeň).

V rámci povodia Visly koordinuje prípravu plánov manažmentu *Spoločná slovensko-poľská komisia pre hraničné vody* ale len v rozsahu spoločných slovensko-poľských povodí.

3.2.4.3 Vodné hospodárstvo vo väzbe na Predsedníctvo Slovenska v Rade EÚ

Materiál predložený vláde vo februári 2016 v súvislosti s predsedníctvom Slovenska v Rade EÚ (od 1. júla 2016) obsahoval v rámci jednotlivých oblastí aj mnohé legislatívne a nelegislatívne iniciatívy. V časti „Životné prostredie“ to boli o.i.:

- ***Návrh záverov Rady „Nedostatok vody a sucho ako vodohospodárska výzva s celospoločenským dosahom“***

Tému je potrebné vnímať v širšom kontexte medzinárodnej agendy pre zmenu klímy, ako aj Agendy 2030 k trvalo udržateľnému rozvoju, kde je cieľom zabezpečenie ochrany vodných zdrojov, ich spravodlivé využívanie a zabezpečenie trvalo udržateľných vodohospodárskych služieb. Dôraz je kladený na dynamicky orientovaný integrovaný manažment vôd, pružne reagujúci na výzvy prírodného prostredia, prierezovo zasahujúci do všetkých hospodárskych oblastí. V nadväznosti na rokovania ministerskej konferencie o vodách (11.7.2016 Bratislava), SK PRES malo zvážiť prijatie záverov Rady počas októbrovej Rady ministrov pre životné prostredie EÚ.

- ***Smernica EP a Rady 2007/2/ES zo 14. marca 2007, ktorou sa zriaďuje Infraštruktúra pre priestorové informácie v Európskom spoločenstve (INSPIRE)***

EK pracuje na hodnotení efektívnosti smernice pre priestorové dáta a Slovensko zváži postup prác aj v závislosti od výsledkov dosiahnutého pokroku počas holandského predsedníctva v Rade EÚ.

Ministerská konferencia o vodách na tému Zlepšenie vodného hospodárstva prostredníctvom integrácie environmentálne vhodných prístupov (11. 7. 2016):

Podľa vyjadrenia ministra životného prostredia SR (László Sólymos) voda je „národnou témou“ medzi prioritami slovenského predsedníctva v Rade EÚ od júla 2016. Voda je práve tým primárnym médiom, prostredníctvom ktorého sa pocítia dopady klimatickej zmeny. Klimatická zmena má dopad na výskyt sucha a povodní, ktorých frekvencia a intenzita účinkov sa v Európe stupňujú. Až do 70 miliónov Európanov pociťuje dopad problémov spojených s vodou hlavne počas letných mesiacov, pričom tento trend sa bude v Európe zhoršovať. Nedostatok vody sa už vníma v severnej Európe, zatiaľ čo baltické štáty sú zasahované častými povodňami. EÚ spotrebuje 5 miliárd EUR ročne na riešenie následkov povodní a 3 miliardy EUR na riešenie škôd spôsobených suchom.

Klimatická zmena a s ňou spojené striedajúce sa obdobia sucha a povodní boli hlavnými témami ministerskej konferencie o vode a neformálnej environmentálnej Rady EÚ, konanej v júli 2016 v Bratislave. Debata jasne ukázala, že každá krajina EÚ tento fenomén v praxi zakúša odlišne. Niektoré krajiny trpia predĺženými obdobiami sucha, iné častejšími a devastujúcimi povodňami, ďalšie obomi extrémnymi udalosťami. Hoci problémy každej krajiny sú jedinečné, ministri sa dovolávali stanovenia jasných spoločných európskych cieľov v boji proti klimatickým zmenám a to aj napriek tomu, že žiadne jediné univerzálne riešenie neexistuje. Vodné zdroje sú limitované a dopyt po vode narastá. A nedostatok vody môže so sebou priniesť nové riziká.

Diskusia počas konferencie poslúžila k príprave záverov Rady k problematike sucha, nedostatku vody a povodní. Závery Rady budú príspevkom do širšej debaty o povahe a zameraní budúcej vodnej politiky EÚ.

Globálne otepľovanie, ktoré sa v Európe prejavilo nárastom priemernej ročnej teploty vzduchu a zvýšeným výskytom nepriaznivých účinkov povodní a sucha, v budúcnosti negatívne ovplyvní vodnú bilanciu, poľnohospodárstvo, dopravu, energetiku, lesné hospodárstvo a rybárstvo, zvýši ohrozenie biodiverzity a tiež ľudského zdravia.

Existujú rôzne *preventívne opatrenia*, ktoré môžu znížiť negatívny vplyv klimatických zmien na vodné zdroje v Európe – patrí k nim napríklad opätovné použitie odpadovej vody a recyklácia; zvýšenie efektivity vo využívaní vody v domácnostiach, poľnohospodárstve a priemysle; spoplatnenie využívania vody a meranie jej spotreby, ako aj zvyšovanie povedomia o možnosti úspory vody v rámci vzdelávacích programov a kampaní.

Veľmi dôležitá je aj podpora *prírodných opatrení na zadržiavanie vody v krajine* - ku ktorým patrí ochrana a obnovovanie mokradí a brehových porastov. Ich rozšírenie ako súčasť *zelenej infraštruktúry* v plánoch manažmentu povodia a plánoch manažmentu povodňového rizika si popri ostatných technických opatreniach vyžaduje výmenu skúseností na rôznych úrovniach.

Na konferencii sa konštatovalo, že základným právnym predpisom Európskej únie, ktorým sa vytvárajú podmienky na všestrannú ochranu vôd, vrátane vodných a suchozemských ekosystémov, je rámcová smernica o vode 2000/60/ES. Jej úlohou je zabezpečiť všestrannú ochranu vôd a zlepšiť jej kvalitu. Plány manažmentu povodí, ktoré sa pripravujú na šesťročné obdobie, sú základným nástrojom na dosiahnutie cieľov vodného plánovania v oblastiach povodí. Takisto poskytujú mechanizmy na riešenie problematiky sucha a nedostatku vody. V súčasnosti prechádzajú plány na roky 2016 až 2021 externým hodnotením, ktoré ukáže, či a do akej miery zahŕňajú aj adaptáciu na klimatické zmeny.

Predsedníctvo SR v Rade EÚ taktiež spája svoje aktivity so ***Stratégiou EÚ pre dunajský región***. 5. každoročné fórum Stratégie EÚ pre dunajský región organizovala spoločne Európska komisia a SR 3. a 4.11.2016. Fórum s názvom „Inovatívne toky – voda, znalosti a inovácie v dunajskom regióne“ bolo zamerané na manažment, výskum a inovácie v dunajskom regióne. Účastníci mali možnosť diskutovať o výsledkoch a budúcnosti Stratégie. Workshopy na 5. každoročnom fóre Stratégie EÚ pokrývali otázky týkajúce sa vodného manažmentu, znalostnej spoločnosti, riadenie Stratégie a tiež linky na fondy EÚ.

Rada ministrov EÚ pre životné prostredie (17.10.2016):

Minister životného prostredia SR László Sólymos v pondelok 17. októbra 2016 predsedal v Luxemburgu v poradí druhej Rade ministrov Európskej únie pre životné prostredie pod taktovkou slovenského predsedníctva v Rade EÚ.

Hlavným bodom bola diskusia k dvom legislatívnym návrhom, ktoré pokrývajú sektory nezaraďené do systému Európskej únie na obchodovanie s emisnými kvótami skleníkových plynov (t.j. energetika, priemyselné procesy a používanie výrobkov, poľnohospodárstvo, stavebníctvo, doprava, zmeny vo využívaní pôdy, lesníctvo a odpady). Tieto návrhy majú napomôcť implementovať klimaticko-energetický rámec EÚ, ktorého cieľom je celkové zníženie emisií do roku 2030 minimálne o 40 percent v porovnaní s rokom 1990.

Rada zároveň prijala závery na rokovanie konferencie o biodiverzite, ktorá sa v decembri 2016 uskutoční v Mexiku.

Ďalším bodom rokovania bola *problematika trvalo udržateľného manažmentu vôd*. Rada EÚ pre životné prostredie prijala ***Závery o trvalo udržateľnom manažmente vôd***. Majú prispieť k širšej debate o budúcej vodnej politike EÚ. Oslovujú výzvy vzťahujúce sa ku klimatickej zmene a súvislostiam s vodou. Závery uznávajú, že vody v Európe sú pod tlakom, zapríčineným znečistením vody, intenzifikáciou využívania krajiny a dopadmi klimatickej zmeny, ktoré

narúšajú bezpečnosť vody a zhoršujú negatívne účinky sucha a nedostatku vody. Závery požadujú implementáciu efektívneho využívania vody vo všetkých ekonomických sektoroch presadzovaním inovatívnych technológií a praktickým umožnením trvalého a efektívneho využívania vody a opätovného využívania vody. Reflektujú tiež *Parížsku dohodu* a *Agendu 2030* pre trvalo udržateľný rozvoj. Ratifikácia Parížskej dohody poskytuje príležitosť konať v Európe spoločne a zároveň implementovať medzinárodné záväzky SR.

3.2.4.4 Povodne a protipovodňová ochrana

V tejto kapitole prinášame stručné informácie týkajúce sa povodní, ktoré sa vyskytli na Slovensku v roku 2014 a 2015. Povodne síce nie je možné klasifikovať ako „využívanie vody“, rozhodne však patria k rizikovým faktorom životného prostredia, voči ktorým sektor vodného hospodárstva realizuje účinné protipovodňové opatrenia.

Celkove bolo v roku **2014** povodňami postihnutých 280 obcí a miest, kde bolo zaplavených 2 352 bytových budov, 1 068 nebytových budov, 2 271,68 ha poľnohospodárskej pôdy, 1 584,70 ha lesnej pôdy a 669,74 ha intravilánov obcí a miest. Následkami povodní bolo postihnutých celkom 508 obyvateľov, straty na životoch neboli zaznamenané.

Celkové výdavky a škody spôsobené povodňami v roku 2014 boli vyčíslené na 54,54 mil. EUR, z toho výdavky na povodňové zabezpečovacie práce boli vyčíslené na 11,92 mil. EUR, výdavky na povodňové záchranné práce na 5,66 mil. EUR a povodňové škody vo výške 36,96 mil. EUR.

Celkové povodňové škody v roku 2014 dosiahli výšku 36,96 mil. EUR, z toho na majetku štátu 6,72 mil. EUR, na majetku obyvateľov 0,82 mil. EUR, na majetku obcí 7,60 mil. EUR a vyšších územných celkov 17,76 mil. EUR. Na majetku právnických osôb a fyzických osôb podnikateľov boli škody 4,06 mil. EUR.

V *Správe o priebehu a následkoch povodní na území SR v období od decembra 2014 do konca júna 2015*, ktorú pripravili ministerstvá životného prostredia a vnútra a vzala na vedomie vláda, sa uvádza, že povodne v danom období spôsobili škody vo výške 3.071.272 EUR. Najviac bol pritom zasiahnutý majetok obcí, ktorého škoda predstavuje viac ako tretinu celkovej sumy.

Tabuľka nižšie obsahuje porovnanie následkov povodí v rokoch 1998, 2013, 2014.

Následky povodní (1998, 2013, 2014)

Tabuľka č. 39

Rok	Počet povodňou postihnutých sídiel	Zaplavené územia (ha)	Škody pri povodniach (mil. eur)	Výdavky (mil. eur)		Výdavky a škody celkom (mil. eur)
				Záchranné práce	Zabezpečovacie práce	
1998	75	3 952	33,34	3,94	1,28	38,56
2013	178*	16 783	13,46	2,72	4,75	20,93
2014	280*	4 526	36,96	5,66	11,92	54,54

* Počet obcí v ktorých bol vyhlásený III. stupeň povodňovej aktivity

Zdroj: VÚVH, MŽP SR

Vyhodnotenie povodňových škôd od decembra 2014 do konca júna 2015:

Povodňové škody po verifikácii sú **3.071.272,18 EUR**, z toho škody na majetku:

- fyzických osôb	752 487,74 EUR
- právnických osôb a fyzických osôb – podnikateľov	179 581,20 EUR
- obcí.....	1 252 134,57 EUR
- vyšších územných celkov.....	752 000,00 EUR
- štátu.....	135 068,67 EUR

Povodňami boli najviac postihnuté povodia horného Váhu, Nitry a Hornádu.

Vyhodnotenie povodňových škôd od júla 2015 do konca decembra 2015:

Povodňové škody po verifikácii sú **52.805,92 EUR**, z toho škody na majetku:

- fyzických osôb	1.900,00 EUR
- právnických osôb a fyzických osôb – podnikateľov	0,00 EUR
- obcí	44.900,00 EUR
- vyšších územných celkov	0,00 EUR
- štátu	6.005,95 EUR

Počas šiestich mesiacov 2. polroka 2015 zaznamenali na hydrologických staniciach SHMÚ povodňové aktivity 11-krát, z čoho v 10 prípadoch išlo o I. stupeň povodňovej aktivity a len v jednom prípade o II. stupeň. Obdobie júl až december 2015 bolo v povodí Dunaja zaujímavé tým, že sa počas celého tohto obdobia nevyskytol ani prvý stupeň povodňovej aktivity, čo je pre tento alpský vodný tok netypické. V tomto období nebol dosiahnutý žiadny stupeň povodňovej aktivity ani v staniciach na vodných tokoch riek Morava, Hron, Ipel', Slaná, Bodva, Bodrog a Poprad. V povodí horného a stredného Váhu zaznamenali povodňovú aktivitu sedemkrát.

Mimo hydrologických staníc SHMÚ bola v uvedenom období na území Slovenska vyhlásená jedenkrát mimoriadna situácia v obci Dolné Trhovište (okr. Hlohovec), deväťkrát III. stupeň povodňovej aktivity a dvakrát II. stupeň, ktoré boli zapríčinené vzostupom hladín na vodných tokoch, kde nie sú meracie stanice SHMÚ, alebo zaplavením intravilánu obcí svahovými vodami z prívalových zrážok.

V druhom polroku 2015 sa povodne vyskytli najmä v mesiacoch júl a august, pričom väčšina povodňových javov mala charakter prívalových povodní, ktoré vznikli ako následok intenzívnych, priestorovo izolovaných prívalových zrážok. V zimných mesiacoch sa v dôsledku slabšej zrážkovej činnosti povodne prakticky nevyskytli. Rok 2015 bol rokom s doteraz najnižším zaznamenaným počtom dní s povodňovou aktivitou, ktorých zaznamenali 47. Pre porovnanie v roku 2010 registrovali až 282 dní s povodňovou aktivitou.

V rámci legislatívnej činnosti k **zákonu č. 7/2010 Z. z.** o ochrane pred povodňami bola schválená **vyhláška MŽP SR č. 112/2011 Z. z.**, ktorá ustanovovala podrobnosti o obsahu, prehodnocovaní a aktualizácii plánov manažmentu povodňového rizika (PMPR). Vyhláška č. 112/2011 Z. z. je však od 1. mája 2015 zrušená **zákonom č. 71/2015 Z. z.** Keďže v čase spracovania a publikovania 1. PMPR bola uvedená vyhláška v platnosti, následne v rámci vyhodnotenia pripomienok verejnosti boli prepracované všetky príslušné časti textov 1. PMPR súvisiace s uvedenou vyhláškou.

Na území SR bolo identifikovaných spolu 559 + 29 oblastí s výskytom významného povodňového rizika: 378 + 29 geografických oblastí, v ktorých existuje potenciálne významné povodňové riziko a 181 geografických oblastí, v ktorých možno predpokladať, že je pravdepodobný výskyt významného povodňového rizika.

4. NÁVRATNOSŤ NÁKLADOV NA VODOHOSPODÁRSKE SLUŽBY – AKTUALIZÁCIA ODHADU NA ZÁKLADE NAJNOVŠÍCH DOSTUPNÝCH ÚDAJOV

4.1 Úroveň návratnosti nákladov na vodohospodárske služby za roky 2007 až 2014

Pre potreby spracovania prvého Vodného Plánu Slovenska (na roky 2010 – 2015) bola úroveň návratnosti nákladov na vodohospodárske služby vyčíslená po rok 2008. Pre potreby spracovania druhého Vodného Plánu Slovenska (na roky 2016 – 2021) bola úroveň návratnosti nákladov dopočítaná za roky 2009, 2010, 2011 a 2012. Pre zachovanie časového radu bola v roku 2016 stanovená miera úhrady nákladov za rok 2014. Pre porovnanie uvádzame v tabuľkách aj roky 2007 a 2008.

Vstupné údaje za sektory zásobovania pitnou vodou a odvádzania a čistenia odpadovej vody, potrebné pre výpočet návratnosti nákladov na tieto vodohospodárske služby, boli pre celé časové obdobie prevzaté z výkazov vybraných ukazovateľov ekonomického vývoja, ktoré pre potreby spracovania ročnej Správy o vodnom hospodárstve v Slovenskej republike každoročne vyplňajú a predkladajú samotné vodárenské spoločnosti. Návratnosť nákladov zmienených vodohospodárskych služieb osobitne za sektory domácnosti, poľnohospodárstvo a priemysel nemohla byť rovnako ako v predchádzajúcom období vyjadrená, pretože vodárenské spoločnosti nesledujú náklady, tržby a dotácie v členení na tieto sektory.

Vzhľadom k tomu, že územná pôsobnosť vodárenských spoločností neodpovedá hraniciam jednotlivých povodí, získané údaje o tržbách a nákladoch vodárenských spoločností za zmienené vodohospodárske služby boli do povodí transformované cez GIS a to pomerom počtu zásobovaných obyvateľov jednotlivých vodárenských spoločností v povodiach. Do výpočtu boli zahrnuté údaje od nasledovných spoločností: Bratislavská vodárenská spoločnosť (ďalej VS), Liptovská VS, Oravská VS, Podtatranská vodárenská prevádzková spoločnosť, Považská VS, Severoslovenské VaK, Stredoslovenská vodárenská prevádzková spoločnosť, Trenčianske vodárne a kanalizácie, Trnavská VS, Turčianska VS, KOMVaK-Komárno, VS Ružomberok, Východoslovenská VS a Západoslovenská VS. Od 1. novembra 2014 začala svoju prevádzkovú činnosť spoločnosť Trenčianske vodárne a kanalizácie a dovtedy pôsobiaci prevádzková Trenčianska vodohospodárska spoločnosť zanikla. Okrem týchto 14-tich VS boli do výpočtu zahrnuté aj údaje od spoločností: PreVaK Bratislava, AQUASPIŠ Spišská Nová Ves, Vodárenské a technické služby Hlohovec a MONDI SCP Ružomberok, ktoré poskytujú údaje pre účely spracovania Správy o vodnom hospodárstve v Slovenskej republike.

Miera návratnosti nákladov za sektor zásobovania pitnou vodou a za sektor odvádzania a čistenia odpadových vôd bola vyčíslená za jednotlivé čiastkové povodia vymedzené na území SR (Príloha č. 4), ďalej na národnej úrovni a za správne územie povodia Dunaja a Visly.

Miera návratnosti nákladov za vodohospodárske služby súvisiace s využívaním vodného toku za rok 2014 bola taktiež dopočítaná v roku 2016.

Rovnako ako za sektor zásobovania pitnou vodou a sektor odvádzania a čistenia odpadových vôd je miera návratnosti nákladov za vodohospodárske služby súvisiace s využívaním vodného toku vyčíslená za jednotlivé čiastkové povodia (Príloha č. 4), ďalej na národnej úrovni a za medzinárodné povodie Dunaja a Visly.

Vo všetkých tabuľkách je okrem výslednej miery návratnosti nákladov aj prehľad vývoja tržieb, ekonomicky oprávnených nákladov a dotácií.

Výsledná miera úhrady nákladov za jednotlivé vodohospodárske služby celkovo v SR, t.j. na národnej úrovni.

Tabuľka č. 40

rok 2007	Tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Dotácie	Miera úhrady nákladov
	tis.€	tis.€	tis.€	%
Zásobovanie pitnou vodou	176 691	182 168	7 813,1	92,70
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd	142 999	136 161	24 786,3	86,82
Vodovody a kanalizácie spolu	319 690	318 329	32 599	90,19
Správa povodí:				
- Hydroenergetický potenciál	25 539,74	24 797,52	0	102,99
- Energetická voda	278,33	5 141,52	0	5,41
- Odber povrchovej vody	21 156,30	29 516,33	0	71,68
- vodárenské spol.	4 267	5 805	0	73,52
- ostatný odb.(priemysel)	16 889	23 712	0	71,23
Správa povodí celkom	46 974	59 455	0	79,01

Tabuľka č. 41

rok 2008	Tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Dotácie	Miera úhrady nákladov
	tis.€	tis.€	tis.€	%
Zásobovanie pitnou vodou	172 310	173 110	5 640	96,28
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd	141 770	129 360	19 220	94,74
Vodovody a kanalizácie spolu	314 080	302 470	24 860	95,62
Správa povodí:				
- Hydroenergetický potenciál	25 362,3	26 181,8	0	96,87
- Energetická voda	205,5	5 705,0	0	3,60
- Odber povrchovej vody	25 127,9	29 416,1	0	85,42
- vodárenské spol.	4 117,8	4 732,5	0	87,01
- ostatný odb.(priemysel)	21 010,1	24 683,6	0	85,12
Správa povodí celkom	50 695,7	61 302,9	0	82,70

Tabuľka č. 42

rok 2009	Tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Dotácie	Miera úhrady nákladov
	tis.€	tis.€	tis.€	%
Zásobovanie pitnou vodou	184 325	185 858	0	99,18
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd	158 164	162 786	0	97,16
Vodovody a kanalizácie spolu	342 489	348 644	0	98,23
Správa povodí:				
- Hydroenergetický potenciál	27 991,6	25 375,9	0	110,31
- Energetická voda	330,9	5 526,9	0	5,99
- Odber povrchovej vody	22 280,3	27 588,1	0	80,76
- vodárenské spol.	4 009,0	5 145,6	0	77,91
- ostatný odb.(priemysel)	18 271,3	22 442,6	0	81,41
Správa povodí celkom	50 602,8	58 490,9	0	86,51

Tabuľka č. 43

rok 2010	Tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Dotácie	Miera úhrady nákladov
	tis.€	tis.€	tis.€	%
Zásobovanie pitnou vodou	187 015	185 889	0	100,61
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd	167 138	169 879	0	98,39
Vodovody a kanalizácie spolu	354 153	355 768	0	99,55
Správa povodí:				
- Hydroenergetický potenciál	38 872,4	31 232,5	0	124,46
- Energetická voda	533,1	6 898,2	0	7,73
- Odber povrchovej vody	23 617,9	34 214,8	0	69,03
- vodárenské spol.	4 385,8	7 133,3	0	61,48
- ostatný odb.(priemysel)	19 232,1	27 081,5	0	71,02
Správa povodí celkom	63 023,4	72 345,5	0	87,11

Tabuľka č. 44

rok 2011	Tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Dotácie	Miera úhrady nákladov
	tis.€	tis.€	tis.€	%
Zásobovanie pitnou vodou	189 241	185 348	0	102,10
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd	173 121	171 021	0	101,23
Vodovody a kanalizácie spolu	362 362	356 369	0	101,68
Správa povodí:				
- Hydroenergetický potenciál	24 918,3	34 121,7	0	73,03
- Energetická voda	333,6	7 416,0	0	4,50
- Odber povrchovej vody	26 071,5	36 800,5	0	70,85
- vodárenské spol.	4 881,2	7 246,7	0	67,36
- ostatný odb.(priemysel)	21 190,3	29 553,8	0	71,70
Správa povodí celkom	51 323,4	78 338,2	0	65,52

Tabuľka č. 45

rok 2012	Tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Dotácie	Miera úhrady nákladov
	tis.€	tis.€	tis.€	%
Zásobovanie pitnou vodou	199 443	197 361	0	101,05
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd	182 724	186 918	0	97,76
Vodovody a kanalizácie spolu	382 167	384 279	0	99,45
Správa povodí:				
- Hydroenergetický potenciál	23 486,0	25 404,7	0	92,45
- Energetická voda	318,0	5 618,0	0	5,66
- Odber povrchovej vody	26 566,1	27 488,5	28,4	96,54
- vodárenské spol.	5 244,0	5 431,1	0	96,55
- ostatný odb.(priemysel)	21 322,0	22 057,3	28,4	96,54
Správa povodí celkom	50 370,0	58 511,2	28,4	86,04

Tabuľka č. 46

rok 2013	Tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Dotácie	Miera úhrady nákladov
	tis.€	tis.€	tis.€	%
Zásobovanie pitnou vodou	197 312	196 877	0	100,22
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd	183 887	188 103	0	97,76
Vodovody a kanalizácie spolu	381 199	384 980	0	99,02
Správa povodí:				
- Hydroenergetický potenciál	31 254,5	27 519,4	0	113,57
- Energetická voda	1148,7	6 175,4	0	18,60
- Odber povrchovej vody	26 238,4	29 856,2	0	87,88
- vodárenské spol.	5 065,8	5 985,9	0	84,63
- ostatný odb.(priemysel)	21 172,5	23 870,3	0	88,70
Správa povodí celkom	58 641,6	63 551,0	0	92,27

Tabuľka č. 47

rok 2014	Tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Dotácie	Miera úhrady nákladov
	tis.€	tis.€	tis.€	%
Zásobovanie pitnou vodou	196 485	199 194	0	98,64
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd	185 409	192 214	0	96,46
Vodovody a kanalizácie spolu	381 894	391 408	0	97,57
Správa povodí:				
- Hydroenergetický potenciál	33 013,2	25 237,5	0	130,81
- Energetická voda	452,8	6 549,4	0	6,91
- Odber povrchovej vody	25 210,1	33 976,0	0	74,20
- vodárenské spol.	4 763,1	6 299,4	0	75,61
- ostatný odb.(priemysel)	20 447,1	27 676,6	0	73,88
Správa povodí celkom	58 676,1	65 762,8	0,0	89,22

**Miera návratnosti nákladov za jednotlivé vodohospodárske služby
na úrovni medzinárodného povodia Dunaja a Visly.**

Tabuľka č. 48

Správne územie povodia Dunaja

r. 2007

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návratnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	170 546,8	176 437,7	4 993,2	93,8%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	138 285,5	131 344,6	22 383,5	88,2%
Vodovody a kanalizácie spolu	308 832,3	307 782,3	27 376,7	91,4%
Správa povodí:				
- HEP	25 533,3	24 575,7	0	103,9%
- Energetická voda	278,3	5 093,2	0	5,5%
- Odbery povrchových vôd spolu	20 977,8	29 264,4	0	71,7%
-odbery pre domácnosti	4 153,4	5 643,6	0	73,6%
-odbery pre ostatných odb.	16 824,5	23 620,7	0	71,2%
Správa povodí celkom	46 789,4	58 933,2	0	79,4%

Tabuľka č. 49

Správne územie povodia Dunaja

r. 2008

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návratnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	166 380	167 780	5 470	95,91%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	136 980	124 940	18 640	94,72%
Vodovody a kanalizácie spolu	303 360	292 720	24 110	95,40%
Správa povodí:				
- HEP	25 356,6	25 955,2	0	97,7%
- Energetická voda	205,5	5 655,6	0	3,6%
- Odbery povrchových vôd spolu	24 961,1	29 169,8	0	85,6%
-odbery pre domácnosti	3 995,1	4 551,3	0	87,8%
-odbery pre ostatných odb.	20 966,0	24 618,5	0	85,2%
Správa povodí celkom	50 523,2	60 780,6	0	83,1%

Tabuľka č. 50

Správne územie povodia Dunaja

r.2009

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návratnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	178 181,5	180 189,3	0	98,9%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	153 019,4	157 817,4	0	97,0%
Vodovody a kanalizácie spolu	331 200,9	338 006,8	0	98,0%
Správa povodí:				
- HEP	27 983,7	25 126,1	0	111,4%
- Energetická voda	330,9	5 472,4	0	6,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	22 125,7	27 316,5	0	81,0%
-odbery pre domácnosti	3 896,4	4 947,9	0	78,7%
-odbery pre ostatných odb.	18 229,2	22 368,7	0	81,5%
Správa povodí celkom	50 440,3	57 915,0	0	87,1%

Správne územie povodia Dunaja

Tab. č. 51 r. 2010

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návratnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	180 891,3	180 221,8	0	100,4%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	161 672,1	164 915,1	0	98,0%
Vodovody a kanalizácie spolu	342 563,4	345 136,9	0	99,3%
Správa povodí:				
- HEP	38 863,7	30 796,8	0	126,2%
- Energetická voda	533,1	6 802,0	0	7,8%
- Odbery povrchových vôd spolu	23 463,3	33 737,5	0	69,5%
-odbery pre domácnosti	4 276,3	6 795,3	0	62,9%
-odbery pre ostatných odb.	19 187,0	26 942,2	0	71,2%
Správa povodí celkom	62 860,1	71 336,2	0	88,1%

Správne územie povodia Dunaja

Tab. č. 52 r. 2011

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návratnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	183 028,1	179 599,4	0	101,9%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	167 420,0	165 887,1	0	100,9%
Vodovody a kanalizácie spolu	350 448,1	345 486,5	0	101,4%
Správa povodí:				
- HEP	24 912,4	32 989,7	0	75,5%
- Energetická voda	333,6	7 170,0	0	4,7%
- Odbery povrchových vôd spolu	25 921,7	35 579,7	0	72,9%
-odbery pre domácnosti	4 767,2	6 317,4	0	75,5%
-odbery pre ostatných odb.	21 154,5	29 262,3	0	72,3%
Správa povodí celkom	51 167,7	75 739,4	0	67,6%

Správne územie povodia Dunaja

Tab. č. 53 r. 2012

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návratnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	193 078,7	191 474,7	0	100,84%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	176 623,1	181 442,1	0	97,34%
Vodovody a kanalizácie spolu	369 701,9	372 916,9	0	99,14%
Správa povodí:				
- HEP	23 481,0	24 767,2	0	94,81%
- Energetická voda	318,0	5 475,8	0	5,81%
- Odbery povrchových vôd spolu	26 409,9	26 797,5	28,4	98,45%
-odbery pre domácnosti	5 112,9	4 850,9	0	105,40%
-odbery pre ostatných odb.	21 297,0	21 946,6	28,4	96,91%
Správa povodí celkom	50 208,9	57 040,5	28,4	87,97%

Správne územie povodia Dunaja

Tab. č. 54 r. 2013

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návratnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	191 012,6	191 143,4	0	99,93%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	177 705,8	182 497,3	0	97,37%
Vodovody a kanalizácie spolu	368 718,4	373 640,7	0	98,68%
Správa povodí:				
- HEP	31 248,3	26 949,2	0	115,95%
- Energetická voda	1 148,7	6 047,5	0	18,99%
- Odbery povrchových vôd spolu	26 096,8	29 237,6	0	89,26%
-odbery pre domácnosti	4 949,7	5 478,5	0	90,35%
-odbery pre ostatných odb.	21 147,1	23 759,2	0	89,01%
Správa povodí celkom	58 493,8	62 234,3	0,0	93,99%

Správne územie povodia Dunaja

Tab. č. 55 r. 2014

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návratnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	190 168,9	193 441,9	0	98,31%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	179 178,6	186 555,0	0	96,05%
Vodovody a kanalizácie spolu	369 347,5	379 996,9	0	97,20%
Správa povodí:				
- HEP	33 005,5	24 616,8	0	134,08%
- Energetická voda	452,8	6 388,3	0	7,09%
- Odbery povrchových vôd spolu	25 073,4	33 140,4	0	75,66%
-odbery pre domácnosti	4 652,7	5 624,9	0	82,72%
-odbery pre ostatných odb.	20 420,7	27 515,5	0	74,22%
Správa povodí celkom	58 531,7	64 145,4	0,0	91,25%

Správne územie povodia Visly

 Tab. č. 56 **r. 2007**

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návratnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	6 144,4	5 730,3	2 820	58,0%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	4 713,5	4 816,4	2 403	48,0%
Vodovody a kanalizácie spolu	10 857,9	10 546,7	5 223	53,4%
Správa povodí:				
- HEP	6,4	221,8	0	2,9%
- Energetická voda	0,0	48,3	0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	178,5	252,0	0	70,8%
-odbery pre domácnosti	114,0	161,0	0	70,8%
-odbery pre ostatných odb.	64,5	91,0	0	70,8%
Správa povodí celkom	184,9	522,1	0	35,4%

Správne územie povodia Visly

 Tab. č. 57 **r. 2008**

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návratnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	5 930	5 330	170	108,07%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	4 790	4 420	580	95,25%
Vodovody a kanalizácie spolu	10 720	9 750	750	102,26%
Správa povodí:				
- HEP	5,7	226,6	0	2,5%
- Energetická voda	0,0	49,3	0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	166,8	246,3	0	67,7%
-odbery pre domácnosti	122,7	181,2	0	67,7%
-odbery pre ostatných odb.	44,1	65,1	0	67,7%
Správa povodí celkom	172,5	522,3	0	33,0%

Správne územie povodia Visly

 Tab. č. 58 **r. 2009**

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návratnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	6 143,5	5 668,7	0	108,4%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	5 144,6	4 968,6	0	103,5%
Vodovody a kanalizácie spolu	11 288,1	10 637,2	0	106,1%
Správa povodí:				
- HEP	7,9	249,8	0	3,2%
- Energetická voda	0,0	54,4	0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	154,6	271,6	0	56,9%
-odbery pre domácnosti	112,5	197,7	0	56,9%
-odbery pre ostatných odb.	42,1	73,9	0	56,9%
Správa povodí celkom	162,5	575,8	0	28,2%

Správne územie povodia Visly

 Tab. č. 59 **r. 2010**

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návratnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	6 123,7	5 667,2	0	108,1%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	5 465,9	4 963,9	0	110,1%
Vodovody a kanalizácie spolu	11 589,6	10 631,1	0	109,0%
Správa povodí:				
- HEP	8,7	435,7	0	2,0%
- Energetická voda	0,0	96,2	0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	154,6	477,3	0	32,4%
-odbery pre domácnosti	109,5	338,0	0	32,4%
-odbery pre ostatných odb.	45,1	139,3	0	32,4%
Správa povodí celkom	163,3	1 009,3	0	16,2%

Správne územie povodia Visly

 Tab. č. 60 **r. 2011**

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návratnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	6 212,9	5 748,3	0	108,1%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	5 701,0	5 134,3	0	111,0%
Vodovody a kanalizácie spolu	11 913,9	10 882,6	0	109,5%
Správa povodí:				
- HEP	5,9	1 132,0	0	0,5%
- Energetická voda	0,0	246,0	0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	149,8	1 220,8	0	12,3%
-odbery pre domácnosti	114,0	929,3	0	12,3%
-odbery pre ostatných odb.	35,8	291,5	0	12,3%
Správa povodí celkom	155,7	2 598,8	0	6,0%

Správne územie povodia Visly

 Tab. č. 61 **r. 2012**

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návratnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	6 364,0	5 886,6	0	108,1%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	6 101,1	5 475,4	0	111,4%
Vodovody a kanalizácie spolu	12 465,1	11 362,0	0	109,7%
Správa povodí:				
- HEP	5,0	637,5	0	0,8%
- Energetická voda	0,0	142,3	0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	156,2	691,0	0	22,6%
-odbery pre domácnosti	131,1	580,2	0	22,6%
-odbery pre ostatných odb.	25,0	110,8	0	22,6%
Správa povodí celkom	161,2	1 470,8	0	11,0%

Správne územie povodia Visly Tab. č. 62 **r. 2013**

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návratnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	6 299,4	5 733,6	0	109,9%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	6 181,2	5 605,7	0	110,3%
Vodovody a kanalizácie spolu	12 480,6	11 339,3	0	110,1%
Správa povodí:				
- HEP	6,2	570,2	0	1,1%
- Energetická voda	0,0	127,9	0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	141,6	618,6	0	22,9%
-odbery pre domácnosti	116,2	507,4	0	22,9%
-odbery pre ostatných odb.	25,4	111,2	0	22,9%
Správa povodí celkom	147,8	1 316,7	0	11,2%

Správne územie povodia Visly Tab. č. 63 **r. 2014**

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návratnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	6 316,1	5 752,1	0	109,8%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	6 230,4	5 659,0	0	110,1%
Vodovody a kanalizácie spolu	12 546,5	11 411,1	0	110,0%
Správa povodí:				
- HEP	7,7	620,7	0	1,2%
- Energetická voda	0,0	161,1	0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	136,8	835,6	0	16,4%
-odbery pre domácnosti	110,4	674,5	0	16,4%
-odbery pre ostatných odb.	26,4	161,1	0	16,4%
Správa povodí celkom	144,4	1 617,4	0	8,9%

5. MOŽNÉ OBLASTI ZAMERANIA EKONOMICKEJ ANALÝZY SÚVISIACEJ S EKOLOGICKÝMI PRIETOKMI (E-FLOWS)

Voľne možno environmentálny prietok definovať ako vodný režim zabezpečený vo vodnom toku (ale tiež napr. aj v mokradiach), ktorý zachová ekosystémy a ich benefity. Inými slovami, environmentálny prietok je množstvo vody potrebnej na riadne fungovanie ekosystémov. Na druhej strane, ekosystémy poskytujú široký rozsah hodnotných služieb. Je treba si uvedomiť, že zabezpečenie environmentálneho prietoku nie je výlučne len otázkou týkajúcou sa udržiavania ekosystémov, je to tiež otázka podpory a udržiavania životia pre ľudstvo. Tiež treba povedať,

že žiadna z existujúcich metód na hodnotenie environmentálnych prietokov neprepája jasne environmentálny prietok s ekosystémovými službami.

Pojem **“environmentálny prietok”** sa vzťahuje viac k vedeckému chápaniu a vyskytuje sa aj v medzinárodnej literatúre, na rozdiel od pojmu **„ekologický prietok“**, ktorý sa vzťahuje špecificky k implementácii RSV a k dosahovaniu jej cieľov. Pojem „ekologický prietok“ používa príručka Pracovnej skupiny E-Flows (CIS) – Guidance Document No 31 (Ecological flows in the implementation of the Water Framework Directive/Ekologické prietoky v implementácii RSV) – ktorej vypracovanie navrhol Blueprint (Konceptia na ochranu vodných zdrojov Európy) a jej finálna verzia bola publikovaná v roku 2015.

V kontexte s touto príručkou pracovná skupina prijala pojem „ekologické prietoky“ s nasledujúcou pracovnou definíciou: **„Ekologické prietoky sú uvažované v rámci kontextu RSV ako hydrologický režim v súlade s dosiahnutím environmentálnych cieľov RSV v prirodzených povrchových vodných útvaroch, ako sa uvádza v článku 4(1)“**.

Podľa článku 4(1) RSV environmentálne ciele sa vzťahujú k:

- nezhoršeniu existujúceho stavu,
- dosiahnutiu dobrého ekologického stavu v prirodzených povrchových vodných útvaroch,
- súladu s normami a cieľmi pre chránené územia, vrátane tých ktoré sú vymedzené na ochranu biotopov a druhov tam, kde zachovanie alebo zlepšenie stavu vody je dôležitý faktor pre ich ochranu, vrátane príslušných lokalít NATURA 2000 vymedzených podľa smernice o vtákoch a biotopoch.

V prípade, že vodné útvary vymedzené ako *výrazne zmenené vodné útvary* a/alebo kvalifikované na výnimku, príslušné požiadavky vzťahujúce sa k prietokovému režimu musia brať do úvahy technickú uskutočniteľnosť a socio-ekonomické dopady na využívanie, ktoré by boli ovplyvnené realizáciou ekologických prietokov.

Príklady zamerania ekonomickej analýzy súvisiacej so zmenou ekologických prietokov:

Každé povodie či vodný útvar je prirodzeným priestorom pre biodiverzitu, priamo ovplyvňuje život ľudí, poľnohospodárske a priemyselné aktivity a poskytuje ekosystémové služby, ktoré sú základom pre ekonomický rozvoj daného regiónu. Vodný tok resp. daný vodný útvar je zdrojom pitnej vody pre konkrétne množstvo zásobovaných obyvateľov, pre dobytok, umožňuje zavlažovanie poľnohospodárskej pôdy, priemyselnú výrobu, výrobu elektriny z vody, chov rýb a iné, čo predstavuje celú paletu možných využívaní vody.

Prvý krok pri analýze zameranej na zmenu ekologických prietokov: V danom povodí resp. vodnom útvere je treba zmapovať konkrétne významné využívania vody (odbery pre poľnohospodárstvo, priemysel, odbery pre vodárenské spoločnosti na zásobovanie obyvateľstva, odbery pre MVE, odber vody pre rybníky a chov rýb...). 2. Vodný plán Slovenska na roky 2016 – 2021 obsahuje odkaz na tieto využívania vody.

Vodný plán Slovenska obsahuje aj tabuľku „Limitné hydrologické charakteristiky používané v SR v súvislosti so zachovaním dostatočného množstva vody pre vodný ekosystém“, ktorá obsahuje definície pojmov týkajúcich sa prietokov, o ktoré je možné sa opierať pri analýze

súvisiacej so zmenou ekologických prietokov. Tabuľku kvôli prehľadu uvádzame v Prílohe č. 5.

Odber vody pre poľnohospodárstvo:

Hlavné závlahové zariadenia sú na Slovensku vybudované na ploche 321 tis. ha (zhruba 16 % poľnohospodárskej pôdy) a lokalizované sú do regiónov Záhorskej nížiny, južných častí stredoslovenského regiónu a juhu Východoslovenskej nížiny. Pre každú plodinu je vypracovaný užívateľský program, ktorý obsahuje aj informáciu o celkovej spotrebe vody (pre pšenicu ozimnú, jačmeň jarný, repku olejnú ozimnú, kukuricu na zrno, slnečnicu, cukrovú repu technickú, zemiaky...). Vo Vodnom pláne Slovenska na 2. plánovací cyklus (2016-2021) sa uvádza, že pre zabezpečenie potrebnej miery potravinovej bezpečnosti obyvateľstva Slovenskej republiky je nevyhnutné, aby sieť funkčných závlah pokrývala celkové zberové plochy plodín špeciálnej rastlinnej výroby, vrátane prognózy ich nárastu v horizonte roku 2020 a to predovšetkým: ovocia mierneho pásma, zeleniny na ornej pôde, cukrovej repy a zemiakov. Pestovanie špeciálnych plodín by však malo byť sústredené v oblastiach, ktoré spĺňajú určité hlavné kritériá, medzi ktoré patria o.i. napr. vhodné pôdno-klimatické podmienky, vybudovaná sieť závlah a odvodnenia. aj samozrejme aj *hydrologické pomery*.

Preto pri ekonomickej analýze orientovanej na dôsledky zmeny ekologických prietokov budeme skúmať možnosť vyjadrenia oportunitných nákladov, ktoré sa nazývajú aj náklady stratených príležitostí. V našom prípade pôjde o stratu poľnohospodárskej produkcie v dôsledku redukcie vody na závlahy:

Ak je v danom vodnom útvere/povodí resp. vodnom útvare dominantnou zavlažovanou plodinou napr. karfiol alebo ide o oblasť s dominanciou jablonoých sadov, ktoré majú vysoký nárok na vlahu, môžeme zhodnotiť (odhadnúť) dopady redukcie závlahovej vody. Predpokladajme, že pri absencii závlah pre karfiol alebo jablone by bola pôda využitá na pestovanie obilnín, napr. pšenice, ako najvhodnejšej alternatívy. Tzv. oportunitné náklady (náklady stratených príležitostí) ako dôsledok zníženia závlahovej vody (v množstve ...m³) je možné vypočítať ako rozdiel medzi ziskami (tržbami) za zavlažovaný karfiol alebo dopestované jablká a ziskami dosiahnutými z pestovania pšenice, ktorá nepotrebuje zavlažovanie. Zisk za zavlažovaný karfiol alebo jablká je možné vypočítať vynásobením tržieb na 1 m³ množstvom vody na závlahy (m³). Zisk za nezavlažovanú pšenicu je možné vypočítať vynásobením získanej pôdy tržbami za pšenicu.

U jabloní je potrebné množstvo závlahovej vody v našich podmienkach 200 - 250 mm, u karfiolu je to 310 mm. (Poznámka: 1 mm = 1 l vody na 1 m² = 10 m³ * ha).

Územie, ktoré bolo zavlažované sa vynásobí potrebou vody na zavlažovanie karfiolu alebo jabloní:

- karfiol: celkové závlahové množstvo 310 mm, t.j.
  - o 3100 m³ * ha
- jablone: celkové závlahové množstvo 250 mm, t.j.:
  - o 2500 m³ * ha

Odber povrchovej vody pre rybné hospodárstvo (na prevádzku rybníkov a rybochovných zariadení a na napúšťanie vodných nádrží osobitne vhodných na chov rýb):

Podľa § 2 ods. 2 písm. b) zákona o rybárstve (č. 139/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov) je užívateľom oprávnená osoba, ktorej Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky prideliť výkon rybárskeho práva v rybárskom revíri. Hospodársky chov rýb podľa písm. f) uvedeného ustanovenia je chov rýb vykonávaný v rybníkoch, rybochovných zariadeniach a v malých vodných nádržiach osobitne vhodných na chov rýb.

Ďalej sa vykonáva účelové rybné hospodárstvo v rámci SVP, š. p. a to na ôsmich vodárenských nádržiach: Turček, Nová Bystrica, Hriňová, Klenovec, Málinec, Rozgrund, Bukovec a Starina.

Pri analýze týkajúcej sa zmeny/zníženia ekologických prietokov je možné vyčíslieť tržby z výlovu trhových rýb pred znížením ekologických prietokov resp. stratu tržieb po zrušení rybochovu v dôsledku zníženia prietokov. Zdrojom údajov o výlove trhových rýb v kg a o tržbách je ŠÚ SR.

Odber vody pre MVE:

Koncepcia využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR do roku 2030 identifikovala profily na vodných tokoch, ktoré z technického hľadiska umožňujú zabezpečiť požiadavky energetickej politiky SR. Tieto identifikované profily však nie je možné stotožňovať s profilmi určenými na výstavbu malých vodných elektrární bez splnenia určitých podmienok, medzi ktoré patrí aj nasledovná požiadavka koncepcie: „Nové MVE realizovať tak, aby zabezpečovali laterálnu a pozdĺžnu spojitosť vodných útvarov, minimalizovali hydromorfologické zmeny vodných tokov a *neohrozovali ekologické prietoky*“.

Kroky pri analýze zameranej na zmenu ekologických prietokov by mohli byť nasledovné: Ak je alebo má byť vybudovaná v konkrétnom vodnom útvere (povodí) vodná elektráreň, ktorá predstavuje významný prínos pre výrobu elektriny v danom regióne (alebo obci), v rámci zisťovania dopadov v dôsledku zníženia ekologických prietokov je potrebné:

- vyčíslieť množstvo vyrábanej elektriny pred znížením prietokov a po ich znížení
- vyčíslieť percentuálny podiel vyrobenej elektriny na celkovom množstve vyrobenej elektriny v danom regióne (ktorý by v prípade odstavenia výroby MVE/resp. nevybudovania MVE z dôvodu zníženia prietokov bolo treba nahradiť iným zdrojom).

Odbery vody pre priemysel:

Povrchové vody najviac využíva priemysel (na technologické a chladiace účely). Ako príklad ekonomickej analýzy zameranej na dôsledky zmeny/zníženia prietoku v toku sme vybrali Tepláreň Košice, a.s., (v skratke TEKO), ktorá je významným odberateľom vody na chladenie, ktorú odoberá z rieky Hornád (rkm 31,400). V blízkosti TEKO je umelo vytvorená vodná nádrž Seligove jazero, do ktorej priteká voda z Hornádu. Územie TEKO sa nachádza v juhovýchodnej časti Košíc, orograficky patrí územie do Košickej kotliny. Hydrologicky patrí územie do povodia Hornád a pre túto oblasť je charakteristické dlhé, teplé a suché leto s krátkou, miernou a suchou zimou.

Tepláreň Košice, a. s. patrí medzi najväčších výrobcov a distributérov tepla v centralizovanom zásobovaní teplom na Slovensku. Zásobuje približne 78 000 košických domácností (zdroj: Výročná správa TEKŌ za rok 2014) a podstatnú časť základnej a vyššej vybavenosti mesta Košice. Z celkového ročného odberu tepla 727 083 MWh tvoria 64 % domácnosti a 36 % ostatní odberatelia. Okrem tepla vyrába TEKŌ aj elektrickú energiu a poskytuje podporné služby a regulačnú elektrinu pre potreby elektrizačnej sústavy SR. Pri výrobe elektriny a tepla sa využíva technológia Kvet (kombinovaná výroba elektriny a tepla), ktorá má mimoriadne pozitívny vplyv na výrazné zníženie produkcie emisií, účinnosť celého cyklu výroby elektriny a tepla a na konečnú cenu tepla. Hlavným odberateľom elektrickej energie sú Východoslovenská distribučná, a. s. a Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s.

Primárny horúcovodný a parný rozvod systému centrálného zásobovania teplom má dĺžku vyše 160 km, pričom na uvedený systém je pripojených vyše 600 odovzdávacích staníc tepla.

Spoločnosť TEKŌ odobrala v roku 2014 povrchové vody z rieky Hornád na chladiace účely v objeme 786 020 m³. V roku 2014 vyrobila a predala teplo v objeme 715 112 MWh. V rámci predaja elektrickej energie predala vrátane regulačnej elektriny a odchýlky odberateľom 232 GWh.

Tržby za elektrickú energiu v roku 2014 predstavovali 21 290 682 EUR a tržby za tepelnú energiu 47 528 887 EUR. Spoločnosť k 31. 12. 2014 zamestnávala 459 zamestnancov.

V prípade zníženia prietokov v toku Hornád by bola ohrozená výroba tepla a elektrickej energie pre obyvateľov Košíc. Presné vyčíslenie strát je možné na základe informácie o konkrétnej výške zredukovaného prietoku. Zníženie výroby tepla a elektriny by si vyžiadalo aj zníženie počtu zamestnancov v regióne, v ktorom je vysoká nezamestnanosť.

Odbery povrchovej vody na účely úpravy na pitnú vodu (pre zásobovanie obyvateľstva):

Postup ekonomickej analýzy cielenej na dopady zníženia ekologických prietokov na zásobovanie obyvateľstva je možné ukázať prostredníctvom konkrétneho príkladu.

Napr. SVP, š.p. má uzatvorenú zmluvu na odber povrchovej vody na účely úpravy na pitnú vodu (dodávateľ) so Severoslovenskými vodárňami a kanalizáciami (odberateľ). Predmetom zmluvy je odber povrchovej vody z troch odberných miest a pri každom je stanovené množstvo odberu na rok 2012 (pričom zmluva je uzavretá vo februári 2012 na dobu neurčitú):

- Raková – Korchán z toku Trstenná, rkm 6,950 .....10 800 m³
- Čierne, Stankovský potok.....36 000 m³
- Makov – časť Kopanice, Papajov potok.....54 000 m³.

Dohodnutá cena za 1 m³ odobratej povrchovej vody je 0,1122 EUR/m³ bez DPH podľa rozhodnutia ÚRSO č. 0002/2012/V zo dňa 28.9.2011. SVP, š.p. účtuje k tejto cene DPH podľa zákona o DPH.

Keď sa zníži prietok vody v povrchovom toku, vzniknú problémy s potrebnou kapacitou odberného miesta – čo bude znamenať málo vody pre zásobovanie pitnou vodou pre obce Raková, Čierne a Makov – Kopanice. V zmluve sa výslovne uvádza, že povolenie na odber povrchovej vody (podľa § 21 ods. 6 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov), ako ani zmienená zmluva nezaručuje odberateľovi odber týchto vôd v povolenom množstve. Správca vodného toku (SVP, š.p.) je zodpovedný za plnenie úloh výlučne určených

zákonom č. 364/2004 Z.z. o vodách a nepreberá na seba ani touto zmluvou povinnosti vytvárania podmienok pre odber nad rozsah tohto zákona.

V analýze bude potrebné uviesť, koľko obyvateľov majú obce Raková, Čierne a Makov – Kopanice, ktoré sú prostredníctvom zmluvy zásobované pitnou vodou. V prípade zníženia prietokov by došlo k ohrozeniu zásobovania pitnou vodou obyvateľov uvedených obcí.

Poznámka:

Odborné miesto č. 1 - odberateľ vody Severoslovenské vodárne a kanalizácie prevádzkuje verejný vodovod v obci Raková – Korchán, ktorej bolo vydané povolenie na nakladanie s vodami, na základe ktorého je oprávnený k odberu povrchovej vody na pitnú vodu.

Odborné miesto č. 2 – odberateľovi bolo vydané povolenie na nakladanie s vodami rozhodnutím ONV v Čadci, na základe ktorého je oprávnený k odberu povrchovej vody na úpravu na pitnú vodu z odborného miesta Čierne – Stankovský potok.

Odberateľ prevádzkuje verejný vodovod v obci Makov, ktorá je vlastníkom vodovodu. Vlastníkovi verejného vodovodu bolo vydané povolenie na nakladanie s vodami rozhodnutím OÚ ŽP Čadca, na základe ktorého je oprávnený k odberu povrchovej vody na úpravu pre pitné účely z odborného miesta – Papajov potok, obec Makov – Kopanice.

6. REPORTING EK TÝKAJÚCI SA 2. PLÁNOV MANAŽMENTU POVODÍ (2016-2021) – ČASŤ EKONOMICKÁ ANALÝZA

2. Vodný plán Slovenska na obdobie rokov 2016 – 2021 (Plán manažmentu správneho územia povodia Dunaja a Plán manažmentu správneho územia povodia Visly pre 2. plánovací cyklus 2016 – 2021) bol schválený vládou SR dňa 13.januára 2016. Členské štáty mali povinnosť zaslať kópie plánov manažmentu správnych území povodí Európskej komisii do 22.januára 2016.

Okrem toho o vyššie uvedených plánoch manažmentu SÚP Dunaja a Visla bol uskutočnený elektronický reporting pre Európsku komisiu s termínom do 22. marca 2016, ktorého neoddeliteľnou súčasťou bola aj časť týkajúca sa ekonomickej analýzy.

Reporting - spracovanie elektronickej verzie plánov manažmentu povodí koordinoval a finalizoval VÚVH; koordinátor (Ing. Panák) zodpovedným riešiteľom zaslal dňa 6. novembra 2015 mail s inštrukciami na napĺňanie jednotlivých schém/tabuliek elektronickej databázy. Súčasťou mailu bol aj časový harmonogram riešenia tejto úlohy, podľa ktorého mali zodpovední riešitelia povinnosť dodať príslušné relevantné informácie a súbory v termíne do 22. januára 2016. Následne boli údaje koordinátorom (Ing. Panákom) upravené do jednej databázy, prevedené na XML a validované príslušnými validačnými nástrojmi. Všetky súbory relevantné pre reporting (Guidelines, Access databáza, pravidlá QA/QC, popis schém XML, GML, popis nastavených QA kontrol, otázky členských štátov k práci s napĺňaním schém (označené ako „Helpdesk Log“) boli dostupné na zdrojovej webovej stránke pre WFD reporting: http://cdr.eionet.europa.eu/help/WFD/WFD_521_2016.

Požadované údaje a informácie boli vkladané do *Access databázy verzie 6.0.4* na základe inštrukcií príručky „WFD Reporting Guidance 2016“ (Príručka k reportingu podľa RSV v roku 2016), verzia 6.0.4, zo 16. decembra 2015.

Zoznam schém/tabuliek, ktoré boli vyplnené v uvedenej databáze za ekonomickú analýzu sa nachádza v Prílohe č. 6.

Členské štáty mali možnosť vytvoriť aj tzv. **Background dokumenty**, v ktorých mohli informovať o metodikách a iných podkladových materiáloch využívaných na spracovanie plánov manažmentu povodí, prípadne na ktoré sa plán manažmentu povodí odvoláva.

Ďalej bolo možné v rámci reportingu vytvoriť tzv. **Annex 0** (Prílohu 0), v ktorom bola možnosť informovať o údajoch, ktoré členský štát nereportoval do Access databázy, t.j. neposkytol ich do XML schém, vrátane dôvodov, prečo tak neurobil. Termín pre spracovanie Prílohy 0 bol 11. február 2016, termín na predloženie Európskej komisii 22. február 2016.

Za ekonomickú analýzu RSV boli všetky požadované údaje odreportované do Access databázy.

Vytvorený bol aj „**Background dokument – Ekonomická analýza**“, ktorý bol vypracovaný na základe požiadaviek na obsah background dokumentu vo vyššie uvedenej príručke k reportingu podľa RSV. Za ekonomickú analýzu vypracovaný background dokument obsahoval odpovede na nasledovné okruhy problémov:

- Hodnotenia uskutočnené pre aktualizáciu ekonomickej analýzy využívání vody
- Metódy aplikované na vykonanie analýzy efektívnosti nákladov na podporu výberu opatrení
- Vybrané vodohospodárske služby a dôvod podporujúci tento výber
- Hodnotenia uskutočnené pre odhad finančných nákladov vodohospodárskych služieb, špecifikujúce zvlášť ako sa zaobchádzalo s dotáciami (ak existujú) pri odhade týchto nákladov
- Vodohospodárske služby - finančné náklady, tržby a dotácie za roky 2009-2011 ako vstupné údaje pre vyjadrenie miery návratnosti nákladov vodohospodárskych služieb
- Metodika na ohodnotenie environmentálnych nákladov a nákladov na zdroje
- Metodika uplatnená na hodnotenie úrovne návratnosti nákladov za jednotlivé vodohospodárske služby
- Popis existujúcich nástrojov na pokrytie nákladov, vrátane poplatkov za vodu, environmentálnych poplatkov, atď.

- Hodnotenia uskutočnené na zdôvodnenie, že príspevok rôznych využívaní vody (z poľnohospodárstva, domácností, priemyslu, ostatných) k nákladom vodohospodárskych služieb je „adekvátny“
- Hodnotenia uskutočnené na zdôvodnenie, že cenová politika zabezpečuje adekvátne stimuly pre užívateľov, aby vodné zdroje využívali efektívne
- Metodika použitá na zohľadnenie sociálnych, environmentálnych a ekonomických účinkov úhrady nákladov, ako aj geografických a klimatických podmienok ovplyvneného regiónu alebo regiónov pri implementácii článku 9
- Zdôvodnenie pre uplatnenie článku 9(4), RSV, ak sa uplatnil
- Ak difúzne znečistenie z poľnohospodárstva je identifikované ako významný vplyv na vodné prostredie - poskytnúť informáciu o odhadovaných nákladoch na opatrenia
- Informácie o uplatnení výnimiek v útvaroch povrchových a podzemných vôd sa nachádzajú v 2. VPS v kapitole 6, podkapitola 6.2 „Výnimky“
- Povrchová voda/Analytické nástroje použité pri hodnotení disproporcionality nákladov opatrení útvarov povrchovej vody, alternatívne finančné opcie, ktoré boli vzaté do úvahy na prekonanie disproporcionality nákladov opatrení útvarov povrchovej vody
- Podzemná voda/Analytické nástroje použité pri hodnotení disproporcionality nákladov opatrení útvarov podzemnej vody, alternatívne finančné opcie, ktoré boli vzaté do úvahy na prekonanie disproporcionality nákladov opatrení útvarov podzemnej vody
- Kalkulačná metóda pre odhad nákladov na opatrenia
- Náklady zahrnuté alebo vylúčené
- Zahŕňajú kalkulované náklady len verejný rozpočet alebo sú zahrnuté aj náklady súkromných podnikateľov/realizátorov opatrení ?
- Podporné objasnenie faktorov ovplyvňujúcich náklady opatrení
- Ak je k dispozícii, uviesť odkaz alebo dokument prezentujúci odhad podielu nákladov PoM na roky 2015-2021, ktoré predstavujú opatrenia z PoM 2009-2015, ktoré nemohli byť implementované a ktoré boli prenesené do PoM 2015-2021, spolu s objasnením faktorov vysvetľujúcich tento stav v celkových podmienkach a tiež pre špecifické sektory (viď RSV-Annex VII.B.3).

Termín na vytvorenie zoznamu všetkých background dokumentov za jednotlivé reportované oblasti RSV bol 22.január 2016.

Finalizácia elektronickej verzie plánov manažmentu správnych území povodí mala termín 15.marec 2016 (Ing. Panák, VÚVH).

Predloženie elektronickej verzie plánov manažmentu správnych území povodí malo termín 22. marec 2016 (Ing. Panák – VÚVH, Ing. Grófová – SAŽP).

7. ZBER ÚDAJOV DO DATABÁZY PRE POTREBY EKONOMICKEJ ANALÝZY RSV

Zber údajov pre potreby ekonomickej analýzy systematicky pokračoval. Pre účel poukázania na hospodársky význam využívania vody boli v tejto práci v rámci kontinuity zhromaždené údaje za rok 2014 - jednak technického, ako aj ekonomického charakteru. Ťažisko týchto údajov sa nachádza v Prílohe č. 1, pričom ide o údaje nielen na úrovni národnej, ale hlavne v súlade s požiadavkou RSV na úrovni desiatich čiastkových povodí vymedzených na území SR a tiež správnych území medzinárodných povodí Dunaja a Visly. Príloha č. 1 ďalej člení údaje v rámci uvedených povodí tiež podľa sektorov, čo predstavuje opäť splnenie požiadavky RSV: domácnosti, poľnohospodárstvo, priemysel a ostatné sektory (významné z pohľadu odberov/využívania vody, napr.: rybníky, turizmus vo vzťahu k vode, vodná doprava, voda na liečebné účely, termálne vody, ako aj údaje vzťahujúce sa k protipovodňovej ochrane).

Text kapitoly 2 (Hospodársky význam využívania vody) obsahuje tiež niektoré ďalšie údaje za rok 2014 spolu s príslušným analytickým komentárom, ktoré sa týkajú hlavne využívania povrchovej a podzemnej vody, zásobovania obyvateľov pitnou vodou verejným vodovodom a odvádzania a čistenia odpadovej vody verejnou kanalizáciou. V prípadoch, kde už boli v čase spracovania uvedenej kapitoly k dispozícii údaje za rok 2015, boli aj tieto zahrnuté do analýzy.

Použitá literatúra:

1. Economic Outlook for the Euro area in 2016 and 2017, Marcellino Massimiliano, Robert Schuman Centre for Advanced Studies, February 2016
2. „Zelená“ energia nie je zadarmo, Michal Hudec, Denník SME, 26.8.2014
3. Porovnanie podpory OZE a výkupných cien elektriny vyrobenej z OZE v okolitých krajinách, ÚRSO, august 2014
4. Odborný mesačník Naše pole č. 12/2015: Aký je súčasný stav a budúcnosť slovenského agrosektora ?
5. Zimná európska hospodárska prognóza, Európska komisia, 4. februára 2016
6. European Economic Forecast Spring 2016, European Commission, 3 May, 2016
7. The Economic Outlook after the UK Referendum, A First Assessment for the Euro Area and the EU, European Commission, Institutional Paper 032, July 2016
8. European Economic Forecast Autumn 2016, European Commission, 9 November 2016
9. Global Economic Prospects, World Bank, January 2016
10. World Economic Outlook Update, IMF, Washington, July 19, 2016: Uncertainty in the Aftermath of the U.K. Referendum
11. Makroekonomická prognóza na roky 2016 – 2019, MF SR – IFP, jún 2016
12. Komentár 2016/9, IFP – MF SR, Čo prinesie Brexit ?, 15. júl 2016
13. Komentár 2016/12, IFP – MF SR, 19. sept. 2016
14. Strednodobá predikcia P1Q-2016, NBS
15. Strednodobá predikcia P2Q-2016, NBS
16. Rýchly komentár NBS z 20.7.2016: MMF: Neistota po referende o Brexite zhoršuje ekonomický výhľad eurozóny v roku 2017
17. Strednodobá predikcia P3Q-2016, NBS
18. Brexit Remains Primarily a European Problem, Ifo Institute – Center for Economic Studies (CES), Mníchov, august 2016
19. Desaťročný plán rozvoja prenosovej sústavy na roky 2016 – 2025, Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s., 2015
20. Správa o pokroku v presadzovaní a využívaní energie z obnoviteľných zdrojov energie (podľa článku 22 Smernice 2009/28/ES), Slovenská republika, MH SR 2015
21. Materiály z portálu www.energia.sk
22. Materiály z portálu www.euractiv.sk
23. Správa o stave životného prostredia Slovenskej republiky v roku 2014, SAŽP, 2015
24. Životné prostredie Slovenskej republiky v kocke, MŽP SR, SAŽP, 2016
25. Guidance Document No. 31: Ecological flows in the implementation of the Water Framework Directive, Technical Report – 2015 – 086, European Commission
26. Economic valuation of ecosystem services from environmental flow provision in the Gwydir catchment, north-western NSW, Australia
27. Východiská programu predsedníctva SR v rade EÚ schválené vládou SR 24. 2. 2016, Uznesenie vlády č. 74/2016, MZVaEZ SR
28. Správa o priebehu a následkoch povodní na území SR v období od decembra 2015 do konca júna 2015, MŽP SR a MV SR
29. Správa o priebehu a následkoch povodní na území Slovenskej republiky v období od júla 2015 do konca decembra 2015, MŽP SR a MV SR
30. 7. Environmentálny akčný program EÚ, Európska komisia, 2013
31. Vodné hospodárstvo v Slovenskej republike v roku 2014, MŽP SR, 2015
32. Výročná správa SVP, š.p. 2015
33. WssTP Newsletter, October 2016

Prílohy:

Príloha č. 1 je vo forme osobitných excelových súborov. Jedná sa o údaje za rok 2014 demonštrujúce hospodársky význam využívania vody, ktoré sú štrukturované za 10 čiastkových povodí vymedzených v SR, ďalej za správne územie medzinárodných povodí Dunaja a Visly, pre národnú úroveň a tzv. súhrnné údaje.

Príloha č. 2a

TOP 40 vodných elektrární a malých vodných elektrární v SR regulovaných ÚRSO
(Zdroj: ÚRSO, júl 2015)

Firma	Umiest. zar. kat. územie	DS	Technológia výroby	Inštalovaný výkon	Planovaná ročná výroba [MWh]
Slovenské elektrárne, a.s.	Bytča (MVE Mikšová)	SSE-D	VE	93,60	164 570
Slovenské elektrárne, a.s.	Nimnica	SSE-D	VE	67,50	136 820
Slovenské elektrárne, a.s.	Považská Bystrica	SSE-D	VE	55,20	97 820
Slovenské elektrárne, a.s.	Kráľová nad Váhom	ZSD	VE	45,06	107 550
Slovenské elektrárne, a.s.	Madunice	ZSD	VE	43,20	123 720
Slovenské elektrárne, a.s.	Vrútky	SSE-D	VE	38,40	82 320
Slovenské elektrárne, a.s.	Sučany	SSE-D	VE	38,40	88 110
Slovenské elektrárne, a.s.	Horný Hričov	SSE-D	VE	31,50	49 380
Slovenské elektrárne, a.s.	Nové Mesto nad Váhom	ZSD	VE	25,50	116 730
Slovenské elektrárne, a.s.	Horná Streda	ZSD	VE	25,50	122 830
Slovenské elektrárne, a.s.	Chocholná	ZSD	VE	25,50	121 280
Slovenské elektrárne, a.s.	Krpeľany	SSE-D	VE	24,75	56 100
Slovenské elektrárne, a.s.	Trstená	SSE-D	VE	21,75	32 730
Slovenské elektrárne, a.s.	Ladce	SSE-D	VE	18,90	85 320
Slovenské elektrárne, a.s.	Dubnica nad Váhom	SSE-D	VE	16,50	87 170
Slovenské elektrárne, a.s.	Trenčín	ZSD	VE	16,10	90 790
Slovenské elektrárne, a.s.	Ilava	SSE-D	VE	15,00	79 340
Slovenské elektrárne, a.s.	Slovenská Kajňa	VSD	VE	12,40	12 388
Slovenské elektrárne, a.s.	Trstená	SSE-D	VE	6,10	11 940
Slovenské elektrárne, a.s.	Kráľová nad Váhom	ZSD	VE	5,32	10 150
Slovenské elektrárne, a.s.	Vlašky	SSE-D	VE	4,46	22 800
MVE Slovakia, s.r.o.	Turá	ZSD	MVE	2,52	6 860
Železiarne Podbrezová a.s.	Jasenie	SSE-D	MVE	2,40	15 500
Kremnická banská spoločnosť, s.r.o.	Kremnica	SSE-D	MVE	2,16	7 600
Slovenské elektrárne, a.s.	Dobšiná	VSD	MVE	2,00	6 212
MVE Tekov, s.r.o.	Starý tekov a Nový Tekov	ZSD	MVE	1,99	9 076
VODOHOSPODÁRSKA VÝSTAVBA, š.p.	Dobrohošť	ZSD	MVE	1,87	12 704
Slovenské elektrárne, a.s.	Malá Lodina	VSD	MVE	1,80	8 322
MVE Šarovce, s.r.o.	Veľké Šarovce	ZSD	MVE	1,77	8 000
Železiarne Podbrezová a.s.	Nemecká	SSE-D	MVE	1,41	10 700

HYDRO-ENERGY a.s.	Hronská Dúbrava, Jalná, Hronská Breznica	SSE-D	MVE	1,41	7 200
ZSE Energia, a.s.	Jelšovce	ZSD	MVE	1,20	3 090
Železiarne Podbrezová a.s.	Valaská	SSE-D	MVE	1,20	7 900
ZSE MVE, s. r. o.	Jelšovce	ZSD	MVE	1,20	3 090
Kremnická banská spoločnosť, s.r.o.	Kremnica	SSE-D	MVE	1,12	1 700
Stredoslovenská energetika, a.s.	Staré Hory	SSE-D	MVE	1,05	2 600
Stredoslovenská energetika, a.s.	Staré Hory	SSE-D	MVE	1,05	1 100
Zvolenská teplárenská, a.s.	Môťová	SSE-D	MVE	1,00	1 840
AQUA ENERGY GYŇOV, s.r.o.	Ždaňa	VSD	MVE	1,00	4 500

Príloha č. 2b

TOP 10 vodných elektrární vo vlastníctve / prevádzke Slovenských elektrární

(Zdroj: Slovenské elektrárne, 2010)

Názov VE	Vodný tok	Inštalovaný výkon [MW]	Priemerná ročná výroba (2000-2009) [GWh]	Počet turbogenerátorov
Čierny Váh	Váh	734,4 + 0,768*1	137,089/2,635*2	6+1
Gabčíkovo*3	Dunaj	720,00	2 158 557,00	8
Liptovská Mara	Váh	198,00	35,951/72,675*2	4
Mikšová	Váh	93,60	179 305,00	3
Nosice	Váh	67,50	167 864,00	3
Ružín	Hornád	60,00	8,277/49,342*2	2
Považská Bystrica	Váh	55,20	106 772,00	3
Kráľová	Váh	45,06	114 105,00	2
Madunice	Váh	43,20	132 815,00	3
Sučany	Váh	38,40	93 372,00	3

*1 PVE Čierny Váh - inštalovaný výkon TG1-TG6 je 122,4 *6 pre turbínovú a čerpadlovú prevádzku a TG7 0,81 MW pre turbínovú prevádzku z prietoku v dolnej nádrži

*2 PVE Čierny Váh priemerná ročná výroba z prečerpania je 133,107 GWh a priemerná ročná výroba z prietokov je 1,957 GWh

PVE Liptovská Mara priemerná ročná výroba z prečerpania je 35,951 GWh a priemerná ročná výroba z prietokov je 72,675 GWh

PVE Dobšiná priemerná ročná výroba z prečerpania je 3,946 GWh a priemerná ročná výroba z prietokov je 25,369 GWh

PVE Ružín priemerná ročná výroba z prečerpania je 8,277 GWh a priemerná ročná výroba z prietokov je 49,342 GWh

*3 Vodné elektrárne na stupni Gabčíkovo (VE Gabčíkovo, MVE SVII, VE Čunovo a MVE Mošon) nie sú vo vlastníctve SE, a.s., ale sú prevádzkované Slovenskými elektrárnami v zmysle Zmluvy o prevádzke VEG

TG - turbogenerátor

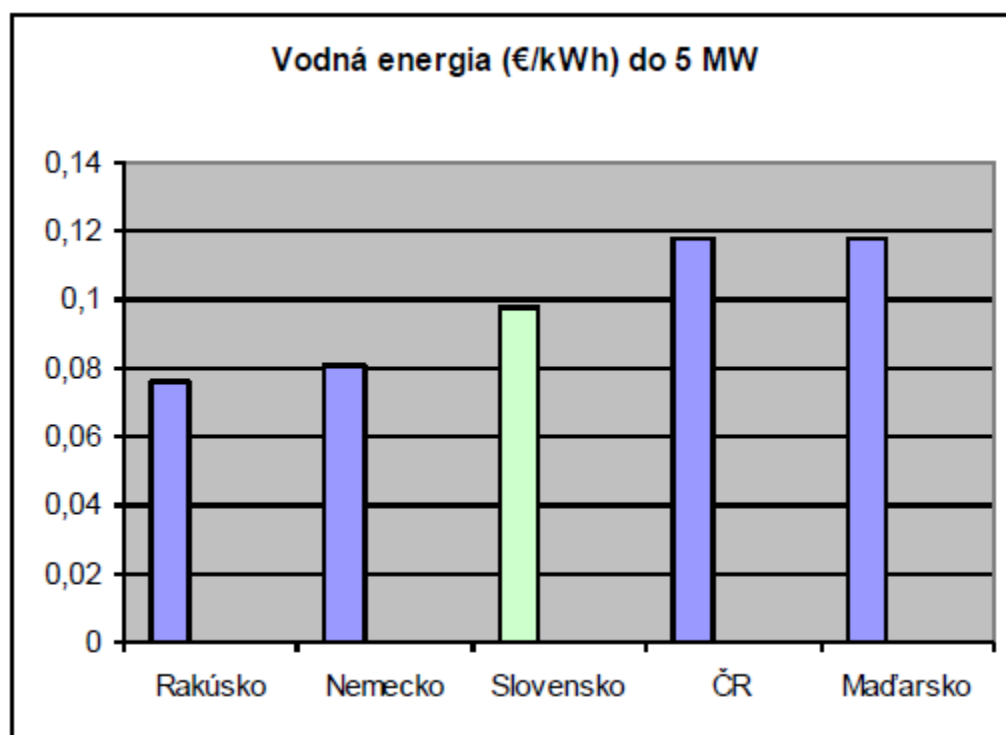
Porovnanie podpory a výkupných cien na elektrinu vyrobenú z vodnej energie v SR a v ďalších krajinách EÚ

(zdroj: ÚRSO/Porovnanie podpory OZE a výkupných cien elektriny vyrobenej z OZE v okolitých krajinách, august 2014)

Porovnávané sú vodné elektrárne s celkovým inštalovaným výkonom do 5 MW. Na Slovensku sa cena elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov energie v zariadení výrobcu elektriny uvedeného do prevádzky od 1. januára 2014 určuje priamym určením pevnej ceny a je stanovených 5 kategórií výkupných cien rozdelených podľa výšky inštalovaného výkonu. Do porovnania uvádzame hodnotu výkupnej ceny 0,09798 €/kWh pre vodné elektrárne s výkonom do 5 MW. V Českej republike došlo k obmedzeniu voľby dvojtarifného pásma prevádzkovania pre malé vodné elektrárne, boli presnejšie vymedzené podmienky, ktoré je nutné splniť aby bolo možné nárokovať podporu v dvojtarifnom pásme prevádzkovania. Podpora je stanovená pre zariadenia s celkovým inštalovaným výkonom do 10 MW a je diferencovaná do 3 kategórií. Do celkového porovnania uvádzame hodnotu výkupnej ceny 0,11757 €/kWh (kategória „malá vodná elektráreň v nových lokalitách s uvedením do prevádzky od 1.1. 2014 do 31.12. 2014 v rámci jednotarifného pásma). V Maďarsku existuje niekoľko špecifikácií, podľa ktorých sa diferencujú jednotlivé výkupné ceny. Pre porovnanie sme použili hodnotu 0,118 €/kWh v čase špičky (časové zóny) v rámci jednej z dvoch kategórií s celkovým inštalovaným výkonom do 5 MW. V Poľsku nie je zavedený systém výkupných cien, elektrická energia z obnoviteľných zdrojov je podporovaná prostredníctvom systému kvót a daňových úľav a do celkového porovnania nie je preto začlenené. V Rakúsku boli v januári 2014 znížené výkupné ceny pre vodné elektrárne o 1% z rozpočtu pre rok 2014 na podporu obnoviteľných zdrojov energie. V tabuľke nižšie sú uvedené hodnoty dvoch kategórií výkupných cien – kategória (A): „nové alebo revitalizované vodné elektrárne, ktoré zvýšili svoju účinnosť najmenej o 50%“ ; kategória (B): „revitalizované vodné elektrárne, ktoré zvýšili svoju účinnosť najmenej o 15%“. V grafe nižšie uvádzame priemernú hodnotu rozpätia výkupnej ceny kategórie (A) (v závislosti od množstva dodanej elektriny do sústavy) 0,076 €/kWh. V Nemecku je od roku 2013 stanovená degresná sadzba na podporu tohto druhu energie vo výške 1%. Do porovnania uvádzame priemernú hodnotu rozpätia výkupnej ceny 0,0805 €/kWh stanoveného v závislosti od veľkosti prevádzky a dátumu uvedenia do prevádzky. Najnižšiu hodnotu výkupnej ceny má Rakúsko a to o 0,0219 €/kWh nižšiu ako Slovensko. Nižšiu hodnotu výkupnej ceny ako na Slovensku má aj Nemecko a to o 0,0174 €/kWh. ČR má vyššiu hodnotu výkupnej ceny o 0,0196 €/kWh ako na Slovensku. Najvyššiu hodnotu výkupnej ceny zo sledovaných krajín má Maďarsko a to o 0,0201 €/kWh. Všetky uvedené hodnoty sú spracované v zmienenej tabuľke nižšie. V grafe sú porovnané hodnoty výkupnej ceny pre zariadenia využívajúce vodnú energiu s výkonom do 5 MW.

Graf: Porovnanie hodnoty výkupnej ceny pre zariadenia využívajúce vodnú energiu

Porovnanie výšky výkupných cien technológií výroby elektrickej energie z OZE Slovenska, Česka, Maďarska, Rakúska a Nemecka (Eur/kWh) – platné od 1.1.2014:

(od 1.1.2014)	Slovensko	ČR	Maďarsko špička	Poľsko	Rakúsko	Nemecko
Slnecná energia výkon - do 30kW	0,098	v roku 2014 sa výkupná cena neuplatňuje	0,095	Systém kvót	0,125	0,129
Veterná energia	0,070	0,073	0,118	Systém kvót	0,095	0,049 – 0,089
Vodná energia výkon – do 5 MW	0,0979	0,1175	0,118	Systém kvót	0,048 – 0,104 (A) 0,031 – 0,081 (B)	0,033 -0,125
Geotermálne energia	0,155	0,1197	0,118	Systém kvót	0,073	0,25 + (bonus 0,05)
Biomasa	0,1006 (A)	0,0939 (A)	0,118	Systém kvót	0,1092 – 0,2 pevná biomasa	0,06- 0,143 Bonus - 0,025- 0,08
	0,0920 (B)	0,1214 (B)				
	0,1261 (C)	0,0844 (C)				
	0,1004 (D)	0,0560 (D)				
	0,0943 (E)	-			0,0573 tekutá biomasa	
Bioplyn	0,0734 (A)	-	0,118	Systém kvót	0,0496 (A)	0,0571 – 0,0834 (A)
	0,1072 (B)				0,1292 – 0,194 (B)	0,0571 - 0,0659 (B) 0,0588 – 0,245 (C)

Poznámky

Slnecná energia – ČR – v roku 2014 sa výkupná cena neuplatňuje, Maďarsko -výkon 20-50MW, Rakúsko - FV inštalácie na budovách alebo protiľukových bariérach s výkonom od 5 do 350 KWp , Nemecko – výkon ≤ 40 kW

Veterná energia – Maďarsko – výkon do 20 MW , Nemecko –(+ repowering bonus 0,005 a servisný bonus 0,0048)

Vodná energia – Rakúsko – (A) – ak zvýšenie účinnosti o 50%, (B)– ak zvýšenie účinnosti o 15%

Geotermálne energia – Maďarsko – výkon do 20 MW, Nemecko - (+bonus 0,05)

Biomasa – Slovensko (A) - odpadná biomasa ostatná, okrem obilnej slamy, (B) - spaľovanie cielene pestovanej biomasy okrem obilnej slamy, (C)– spaľovanie obilnej slamy,(D) - spoluspaľovanie biologicky rozložiteľných zložiek komunálneho odpadu s fosilnými palivami,(E) - biokvapalina ČR (A) - paralelné spaľovanie biomasy a druhotného zdroja – (kategória 1 cielene pestovaná biomasa - tabuľka č. 1 vyhlášky 477/2012 o stanovení druhov a parametrov podporovaných obnoviteľných zdrojov) , (B– spaľovanie alebo splyňovanie čistej biomasy – kategória 1 cielene pestovaná biomasa - tabuľka č. 1 vyhlášky 477/2012 o stanovení druhov a parametrov podporovaných obnoviteľných zdrojov), (C)– spaľovanie alebo splyňovanie čistej biomasy - kategória 2, tabuľka č. 1 vyhlášky 477/2012 o stanovení druhov a parametrov podporovaných obnoviteľných zdrojov,(D)– spaľovanie komunálneho odpadu alebo spoločné spaľovanie komunálneho odpadu s rôznymi zdrojmi energie, Maďarsko- výkon do 20 MW, Rakúsko - 0,1092 – 0,2 pevná biomasa, 0,0573 tekutá biomasa, Nemecko - 0,06- 0,143 €/kWh (v závislosti od veľkosti podniku), a (ak je to aplikovateľné) ,bonus - 0,025- 0,08 €/kWh pre použitie špeciálnych látok

Bioplyn – Slovensko (A) - 0,0734 - spaľovanie skládkového plynu alebo plynu z čističiek odpadových vôd, (B) 0,1072 - spaľovanie bioplynu vyrobeného anaeróbnou fermentačnou technológiou s celkovým výkonom zariadenia nad 750 kW, ČR –v roku 2014 nebola vypísaná podpora Maďarsko – výkon do 20 MW, Rakúsko – (A) - zariadenia využívajúce skládkový plyn
- zariadenia využívajúce kalový plyn, (B) - bioplynové zariadenia, Nemecko – (A) skládkový plyn, (B) - kalový plyn, (C) bioplyn vyrobený z biomasy

Poľsko ako člen Európskej únie má zákonnú povinnosť splniť svoje ciele v oblasti obnoviteľných zdrojov energie. Legislatíva ohľadne zákona o obnoviteľných zdrojov energie v roku 2014 ešte nie je dokončená. V súčasnej dobe sa využíva systém zelených certifikátov.

Porovnanie výšky výkupných cien technológií výroby elektrickej energie z OZE Slovenska, Česka, Maďarska, Rakúska, Nemecka a Francúzska (Eur/kWh) – platné od 1.1.2016:

Tabuľka 24: Samostatná výška výkupných cien technológií výroby elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov energie Slovenska, Česka, Maďarska, Francúzska, Rakúska a Poľska k 20.05.2016 (€/kWh)

(od 1.1.2016)	Slovensko	ČR	Maďarsko *špička	Poľsko	Rakúsko	Nemecko	Francúzsko
Slnecná energia výkon - do 30kW	0,08889	0,09530	0,10200	Systém kvót	0,1150	0,11497	0,1355
Veterná energia	0,0703	0,0746	0,1140		0,0917	0,0890	0,0820
Vodná energia výkon – do 5 MW	0,0703	0,1217	0,1140		0,0710	0,0897	0,0820
Geotermálne energia	0,1551	0,1240	0,1140		0,0743	0,252	0,2400
Biomasa	0,0969 (A)	0,1245 (A)	0,1140		0,1462	0,0812 (priemerná hodnota)	0,0820
	0,0921 (B)	0,1206 (B)					
	0,1072 (C)	0,1206 (C)					
	0,1005(D)	0,0745(D)			0,0574		
	0,0918 (E)	-					
Bioplyn	0,0734	-	0,1140		0,0495	0,0495	0,1017

***Miera návratnosti nákladov za jednotlivé vodohospodárske služby
podľa čiastkových povodí***

Povodie Dunaj**r. 2007**

	Celkové tržby	Ekonomické oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návratnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	14 738,8	14 724,4	0,0	100,1%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	12 336,8	11 816,7	6,3	104,3%
Vodovody a kanalizácie spolu	27 075,6	26 541,1	6,3	102,0%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	5 311,7	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	942,9	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	4 758,1	7 134,6	0,0	66,7%
-odbery pre ostatných odb.	4 758,1	7 134,6	0,0	66,7%
Správa povodí celkom	4 758,1	13 389,2	0,0	35,5%

r. 2008

	Celkové tržby	Ekonomické oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návratnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	15 294,6	16 305,5	0,0	93,8%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	14 305,1	13 180,1	0,0	108,5%
Vodovody a kanalizácie spolu	29 599,7	29 485,6	0,0	100,4%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	5 859,3	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	1 277,0	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	5 506,6	6 655,8	0,0	82,7%
-odbery pre ostatných odb.	506,6	6 655,8	0,0	82,7%
Správa povodí celkom	5 506,6	13 792,1	0,0	39,9%

r.2009

	Celkové tržby	Ekonomické oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	15 559,0	16 104,5	0,0	96,6%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	14 700,7	14 466,3	0,0	101,6%
Vodovody a kanalizácie spolu	30 259,7	30 570,9	0,0	99,0%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	5 325,9	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	1 160,5	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	5 069,3	5 792,8	0,0	87,5%
-odbery pre ostatných odb.	5 069,3	5 792,8	0,0	87,5%
Správa povodí celkom	5 069,3	12 279,1	0,0	41,3%

r. 2010

	Celkové tržby	Ekonomické oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	16 218,9	16 256,0	0,0	99,8%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	15 158,8	15 840,2	0,0	95,7%
Vodovody a kanalizácie spolu	31 377,7	32 096,2	0,0	97,8%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	5 431,4	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	1 199,6	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	4 329,1	5 950,0	0,0	72,8%
-odbery pre ostatných odb.	4 329,1	5 950,0	0,0	72,8%
Správa povodí celkom	4 329,1	12 580,9	0,0	34,4%

r. 2011

	Celkové tržby	Ekonomické oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	15 904,5	14 988,0	0,0	106,1%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	16 122,6	15 883,3	0,0	101,5%
Vodovody a kanalizácie spolu	32 027,2	30 871,3	0,0	103,7%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	6 985,8	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	1 518,3	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	4 667,4	7 534,3	0,0	61,9%
-odbery pre ostatných odb.	4 667,4	7 534,3	0,0	61,9%
Správa povodí celkom	4 667,4	16 038,4	0,0	29,1%

r. 2012

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	16 368,2	15 164,0	0,0	107,9%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	16 516,3	15 632,2	0,0	105,7%
Vodovody a kanalizácie spolu	32 884,5	30 796,2	0,0	106,8%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	4 166,6	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	936,7	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	4 439,0	4 522,5	0,0	98,2%
-odbery pre ostatných odb.	4 439,0	4 522,5	0,0	98,2%
Správa povodí celkom	4 439,0	9 625,7	0,0	46,1%

r. 2013

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	16 102,9	15 962,1	0,0	100,9%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	16 247,3	15 129,8	0,0	107,4%
Vodovody a kanalizácie spolu	32 350,3	31 091,9	0,0	104,0%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	4 992,5	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	1 120,3	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	4 690,1	5 416,4	0,0	86,6%
-odbery pre ostatných odb.	4 690,1	5 416,4	0,0	86,6%
Správa povodí celkom	4 690,1	11 529,2	0,0	40,7%

r.2014

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	16 192,2	15 012,6	0,0	107,9%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	16 490,2	15 317,6	0,0	107,7%
Vodovody a kanalizácie spolu	32 682,4	30 330,2	0,0	107,8%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	6 189,2	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	1 606,2	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	4 156,3	8 332,3	0,0	49,9%
-odbery pre ostatných odb.	4 156,3	8 332,3	0,0	49,9%
Správa povodí celkom	4 156,3	16 127,7	0,0	25,8%

Povodie Morava

r. 2007

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návratnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	9 029,2	8 934,3	0,0	101,1%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	8 957,0	7 422,6	4,8	120,6%
Vodovody a kanalizácie spolu	17 986,3	16 356,9	4,8	109,9%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	1 191,0	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	211,4	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	79,0	1 599,7	0,0	4,9%
-odbery pre ostatných odb.	79,0	1 599,7	0,0	4,9%
Správa povodí celkom	79,0	3 002,2	0,0	2,6%

r. 2008

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návratnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	9 377,7	9 851,8	0,0	95,2%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	9 341,5	8 403,5	0,0	111,2%
Vodovody a kanalizácie spolu	18 719,2	18 255,3	0,0	102,5%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	1 173,0	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	255,7	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	43,3	1 332,5	0,0	3,2%
-odbery pre ostatných odb.	43,3	1 332,5	0,0	3,2%
Správa povodí celkom	43,3	2 761,2	0,0	1,6%

r. 2009

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návratnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	9 594,4	9 811,1	0,0	97,8%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	9 559,4	9 327,9	0,0	102,5%
Vodovody a kanalizácie spolu	19 153,8	19 139,0	0,0	100,1%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	977,3	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	212,8	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	24,9	1 062,4	0,0	2,3%
-odbery pre ostatných odb.	24,9	1 062,4	0,0	2,3%
Správa povodí celkom	24,9	2 252,5	0,0	1,1%

r. 2010

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	10 329,2	9 559,8	0,0	108,0%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	9 999,1	10 106,0	0,0	98,9%
Vodovody a kanalizácie spolu	20 328,3	19 665,8	0,0	103,4%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	1 005,6	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	222,1	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	11,4	1 101,7	0,0	1,0%
-odbery pre ostatných odb.	11,4	1 101,7	0,0	1,0%
Správa povodí celkom	11,4	2 329,4	0,0	0,5%

r. 2011

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	10 116,0	9 425,1	0,0	107,3%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	10 397,7	10 146,9	0,0	102,5%
Vodovody a kanalizácie spolu	20 513,6	19 572,0	0,0	104,8%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	1 224,3	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	266,1	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	4,2	1 320,4	0,0	0,3%
-odbery pre ostatných odb.	4,2	1 320,4	0,0	0,3%
Správa povodí celkom	4,2	2 810,7	0,0	0,1%

r. 2012

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	10 694,9	10 005,6	0,0	106,9%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	11 380,7	10 419,8	0,0	109,2%
Vodovody a kanalizácie spolu	22 075,6	20 425,5	0,0	108,1%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	1 191,4	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	258,9	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	5,8	1 285,0	0,0	0,5%
-odbery pre ostatných odb.	5,8	1 285,0	0,0	0,5%
Správa povodí celkom	5,8	2 735,3	0,0	0,2%

r. 2013

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	10 576,1	10 152,1	0,0	104,2%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	11 153,7	10 056,5	0,0	110,9%
Vodovody a kanalizácie spolu	21 729,9	20 208,6	0,0	107,5%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	1 338,7	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	300,4	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	5,4	1 452,4	0,0	0,4%
-odbery pre ostatných odb.	5,4	1 452,4	0,0	0,4%
Správa povodí celkom	5,4	3 091,5	0,0	0,2%

r. 2014

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	10 807,3	10 111,0	0,0	106,9%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	11 340,2	10 617,8	0,0	106,8%
Vodovody a kanalizácie spolu	22 147,5	20 617,8	0,0	106,8%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	1 120,7	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	290,8	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	5,4	1 508,7	0,0	0,4%
-odbery pre ostatných odb.	5,4	1 508,7	0,0	0,4%
Správa povodí celkom	5,4	2 920,2	0,0	0,2%

Povodie Váh**r. 2007**

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	79 832,9	79 835,3	1 001,1	98,7%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	70 965,9	69 393,2	11 349,7	85,9%
Vodovody a kanalizácie spolu	150 798,8	149 228,5	12 350,8	92,8%
Správa povodí:				
- HEP	24 472,9	7 175,9	0,0	341,0%
- Energetická voda	278,3	1 563,9	0,0	17,8%
- Odbery povrchových vôd spolu	6 520,0	8 151,5	0,0	80,0%
-odbery pre domácnosti	773,7	967,6	0,0	80,0%
-odbery pre ostatných odb.	5 746,3	7 183,9	0,0	80,0%
Správa povodí celkom	31 271,2	16 891,3	0,0	185,1%

r. 2008

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návratnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	82 307,7	85 894,2	0,0	95,8%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	72 931,5	67 800,1	0,0	107,6%
Vodovody a kanalizácie spolu	155 239,2	153 694,3	0,0	101,0%
Správa povodí:				
- HEP	23 653,3	8 113,2	0,0	291,5%
- Energetická voda	205,5	1 768,2	0,0	11,6%
- Odbery povrchových vôd spolu	8 609,0	9 216,1	0,0	93,4%
-odbery pre domácnosti	919,1	984,3	0,0	93,4%
-odbery pre ostatných odb.	7 689,8	8 231,8	0,0	93,4%
Správa povodí celkom	32 467,8	19 097,5	0,0	170,0%

r. 2009

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návratnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	81 278,9	82 090,5	0,0	99,0%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	75 249,3	77 479,6	0,0	97,1%
Vodovody a kanalizácie spolu	156 528,2	159 570,2	0,0	98,1%
Správa povodí:				
- HEP	26 188,8	7 654,5	0,0	342,1%
- Energetická voda	330,9	1 666,9	0,0	19,9%
- Odbery povrchových vôd spolu	7 546,9	8 320,8	0,0	90,7%
-odbery pre domácnosti	920,5	1 015,1	0,0	90,7%
-odbery pre ostatných odb.	6 626,5	7 305,6	0,0	90,7%
Správa povodí celkom	34 066,6	17 642,2	0,0	193,1%

r. 2010

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návratnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	82 501,2	81 185,7	0,0	101,6%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	78 844,0	82 798,6	0,0	95,2%
Vodovody a kanalizácie spolu	161 345,2	163 984,3	0,0	98,4%
Správa povodí:				
- HEP	35 545,1	8 835,6	0,0	402,3%
- Energetická voda	533,1	1 951,5	0,0	27,3%
- Odbery povrchových vôd spolu	8 690,1	9 679,3	0,0	89,8%
-odbery pre domácnosti	1 015,7	1 131,5	0,0	89,8%
-odbery pre ostatných odb.	7 674,5	8 547,8	0,0	89,8%
Správa povodí celkom	44 768,3	20 466,4	0,0	218,7%

r. 2011

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návratnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	82 943,7	80 767,4	0,0	102,7%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	81 555,7	84 690,1	0,0	96,3%
Vodovody a kanalizácie spolu	164 499,4	165 457,5	0,0	99,4%
Správa povodí:				
- HEP	23 785,0	10 673,8	0,0	222,8%
- Energetická voda	333,6	2 319,8	0,0	14,4%
- Odbery povrchových vôd spolu	9 365,0	11 511,8	0,0	81,4%
-odbery pre domácnosti	1 136,4	1 396,4	0,0	81,4%
-odbery pre ostatných odb.	8 228,6	10 115,4	0,0	81,3%
Správa povodí celkom	33 483,6	24 505,4	0,0	136,6%

r. 2012

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návratnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	88 175,2	84 894,9	0,0	103,9%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	85 641,5	87 701,4	0,0	97,7%
Vodovody a kanalizácie spolu	173 816,6	172 596,3	0,0	100,7%
Správa povodí:				
- HEP	22 714,5	8 755,3	0,0	259,4%
- Energetická voda	318,0	1 902,9	0,0	16,7%
- Odbery povrchových vôd spolu	9 517,1	9 442,7	0,0	100,8%
-odbery pre domácnosti	1 287,9	1 277,6	0,0	100,8%
-odbery pre ostatných odb.	8 229,2	8 165,1	0,0	100,8%
Správa povodí celkom	32 549,5	20 100,9	0,0	161,9%

r. 2013

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návratnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	87 043,3	85 347,7	0,0	102,0%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	86 272,8	88 610,5	0,0	97,4%
Vodovody a kanalizácie spolu	173 316,1	173 958,2	0,0	99,6%
Správa povodí:				
- HEP	28 704,8	9 319,3	0,0	308,0%
- Energetická voda	1 148,7	2 091,3	0,0	54,9%
- Odbery povrchových vôd spolu	9 303,4	10 110,6	0,0	92,0%
-odbery pre domácnosti	1 205,0	1 309,3	0,0	92,0%
-odbery pre ostatných odb.	8 098,4	8 801,3	0,0	92,0%
Správa povodí celkom	39 156,9	21 521,1	0,0	181,9%

r. 2014

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	86 564,1	88 949,4	0,0	97,3%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	87 519,8	91 702,1	0,0	95,4%
Vodovody a kanalizácie spolu	174 083,9	180 651,5	0,0	96,4%
Správa povodí:				
- HEP	30 679,2	7 974,4	0,0	384,7%
- Energetická voda	452,8	2 069,4	0,0	21,9%
- Odbery povrchových vôd spolu	9 202,1	10 735,5	0,0	85,7%
-odbery pre domácnosti	1 164,1	1 358,0	0,0	85,7%
-odbery pre ostatných odb.	8 038,0	9 377,4	0,0	85,7%
Správa povodí celkom	40 334,1	20 779,2	0,0	194,1%

Povodie Hron

r. 2007

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	17 397,3	17 232,0	204,5	99,8%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	12 110,8	11 052,6	521,4	104,9%
Vodovody a kanalizácie spolu	29 508,1	28 284,6	725,9	101,8%
Správa povodí:				
- HEP	90,2	1 671,3	0,0	5,4%
- Energetická voda	0,0	364,3	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	2 709,6	1 898,6	0,0	142,7%
-odbery pre domácnosti	373,1	318,0	0,0	117,3%
-odbery pre ostatných odb.	2 336,5	1 580,5	0,0	147,8%
Správa povodí celkom	2 799,8	3 934,2	0,0	71,2%

r. 2008

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	18 058,9	17 523,1	0,0	103,1%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	12 608,2	11 704,3	0,0	107,7%
Vodovody a kanalizácie spolu	30 667,1	29 227,4	0,0	104,9%
Správa povodí:				
- HEP	109,2	1 726,7	0,0	6,3%
- Energetická voda	0,0	376,3	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	3 665,8	1 961,4	0,0	186,9%
-odbery pre domácnosti	425,6	238,9	0,0	178,1%
-odbery pre ostatných odb.	3 240,2	1 722,5	0,0	188,1%
Správa povodí celkom	3 775,0	4 064,4	0,0	92,9%

r. 2009

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	18 042,1	17 244,3	0,0	104,6%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	13 110,3	12 052,4	0,0	108,8%
Vodovody a kanalizácie spolu	31 152,5	29 296,7	0,0	106,3%
Správa povodí:				
- HEP	111,9	2 119,0	0,0	5,3%
- Energetická voda	0,0	461,5	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	3 310,4	2 303,4	0,0	143,7%
-odbery pre domácnosti	441,9	222,1	0,0	198,9%
-odbery pre ostatných odb.	2 868,5	2 081,3	0,0	137,8%
Správa povodí celkom	3 422,3	4 883,9	0,0	70,1%

r. 2010

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	17 449,8	16 246,5	0,0	107,4%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	13 351,5	11 526,4	0,0	115,8%
Vodovody a kanalizácie spolu	30 801,4	27 772,9	0,0	110,9%
Správa povodí:				
- HEP	183,2	2 251,6	0,0	8,1%
- Energetická voda	0,0	497,3	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	3 825,3	2 466,6	0,0	155,1%
-odbery pre domácnosti	514,6	219,0	0,0	235,0%
-odbery pre ostatných odb.	3 310,7	2 247,6	0,0	147,3%
Správa povodí celkom	4 008,5	5 215,6	0,0	76,9%

r. 2011

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	17 644,2	16 023,8	0,0	110,1%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	13 404,1	11 589,1	0,0	115,7%
Vodovody a kanalizácie spolu	31 048,2	27 612,9	0,0	112,4%
Správa povodí:				
- HEP	83,4	2 708,5	0,0	3,1%
- Energetická voda	0,0	588,7	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	4 443,5	2 921,1	0,0	152,1%
-odbery pre domácnosti	535,6	267,6	0,0	200,2%
-odbery pre ostatných odb.	3 907,9	2 653,6	0,0	147,3%
Správa povodí celkom	4 526,9	6 218,3	0,0	72,8%

r. 2012

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	19 370,3	17 994,0	0,0	107,6%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	14 706,2	12 409,7	0,0	118,5%
Vodovody a kanalizácie spolu	34 076,5	30 403,7	0,0	112,1%
Správa povodí:				
- HEP	58,5	1 982,0	0,0	3,0%
- Energetická voda	0,0	442,3	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	4 275,7	2 148,3	0,0	199,0%
-odbery pre domácnosti	545,9	261,2	0,0	209,0%
-odbery pre ostatných odb.	3 729,8	1 887,0	0,0	197,7%
Správa povodí celkom	4 334,2	4 572,6	0,0	94,8%

r. 2013

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	18 890,8	18 238,2	0,0	103,6%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	14 493,5	12 875,3	0,0	112,6%
Vodovody a kanalizácie spolu	33 384,3	31 113,4	0,0	107,3%
Správa povodí:				
- HEP	123,3	1 961,5	0,0	6,3%
- Energetická voda	0,0	440,2	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	4 177,5	2 128,1	0,0	196,3%
-odbery pre domácnosti	535,3	355,7	0,0	150,5%
-odbery pre ostatných odb.	3 642,2	1 772,4	0,0	205,5%
Správa povodí celkom	4 300,8	4 529,7	0,0	94,9%

r. 2014

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	18 882,6	17 647,6	0,0	107,0%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	14 715,1	12 714,3	0,0	115,7%
Vodovody a kanalizácie spolu	33 597,8	30 361,9	0,0	110,7%
Správa povodí:				
- HEP	168,1	1 551,6	0,0	10,8%
- Energetická voda	0,0	402,7	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	4 181,8	2 088,8	0,0	200,2%
-odbery pre domácnosti	488,8	321,6	0,0	152,0%
-odbery pre ostatných odb.	3 693,0	1 767,2	0,0	209,0%
Správa povodí celkom	4 349,8	4 043,1	0,0	107,6%

Povodie Ipel'

r. 2007

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	5 008,3	4 901,6	70,9	100,7%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	3 619,6	3 233,0	180,9	106,4%
Vodovody a kanalizácie spolu	8 627,9	8 134,6	251,8	103,0%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	1 484,5	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	323,5	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	224,8	1 686,3	0,0	13,3%
-odbery pre domácnosti	216,5	673,0	0,0	32,2%
-odbery pre ostatných odb.	8,3	1 013,3	0,0	0,8%
Správa povodí celkom	224,8	3 494,2	0,0	6,4%

r. 2008

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	5 214,5	4 913,0	0,0	106,1%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	3 748,1	3 532,8	0,0	106,1%
Vodovody a kanalizácie spolu	8 962,7	8 445,8	0,0	106,1%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	1 652,0	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	360,0	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	279,9	1 876,5	0,0	14,9%
-odbery pre domácnosti	272,0	649,3	0,0	41,9%
-odbery pre ostatných odb.	7,9	1 227,3	0,0	0,6%
Správa povodí celkom	279,9	3 888,5	0,0	7,2%

r. 2009

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	5 225,9	4 959,3	0,0	105,4%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	3 907,2	3 573,6	0,0	109,3%
Vodovody a kanalizácie spolu	9 133,1	8 532,9	0,0	107,0%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	1 712,9	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	373,0	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	254,4	1 862,0	0,0	13,7%
-odbery pre domácnosti	251,8	645,8	0,0	39,0%
-odbery pre ostatných odb.	2,6	1 216,2	0,0	0,2%
Správa povodí celkom	254,4	3 947,9	0,0	6,4%

r. 2010

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	5 765,0	5 305,8	0,0	108,7%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	4 542,8	3 861,5	0,0	117,6%
Vodovody a kanalizácie spolu	10 307,8	9 167,3	0,0	112,4%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	1 735,0	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	383,2	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	315,7	1 900,6	0,0	16,6%
-odbery pre domácnosti	315,0	511,0	0,0	61,6%
-odbery pre ostatných odb.	0,6	1 389,6	0,0	0,05%
Správa povodí celkom	315,7	4 018,8	0,0	7,9%

r. 2011

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	6 144,4	5 470,0	0,0	112,3%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	4 772,3	4 029,2	0,0	118,4%
Vodovody a kanalizácie spolu	10 916,7	9 499,2	0,0	114,9%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	1 988,7	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	432,2	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	348,2	2 144,8	0,0	16,2%
-odbery pre domácnosti	347,3	513,1	0,0	67,7%
-odbery pre ostatných odb.	0,9	1 631,8	0,0	0,1%
Správa povodí celkom	348,2	4 565,8	0,0	7,6%

r. 2012

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	6 533,4	6 005,6	0,0	108,8%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	5 075,7	4 146,0	0,0	122,4%
Vodovody a kanalizácie spolu	11 609,1	10 151,6	0,0	114,4%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	1 621,3	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	361,8	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	339,5	1 757,3	0,0	19,3%
-odbery pre domácnosti	338,8	529,9	0,0	63,9%
-odbery pre ostatných odb.	0,7	1 227,4	0,0	0,1%
Správa povodí celkom	339,5	3 740,5	0,0	9,1%

r. 2013

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	6 361,9	6 049,9	0,0	105,2%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	5 000,6	4 333,8	0,0	115,4%
Vodovody a kanalizácie spolu	11 362,5	10 383,7	0,0	109,4%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	1 674,4	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	375,7	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	306,7	1 816,6	0,0	16,9%
-odbery pre domácnosti	306,3	549,8	0,0	55,7%
-odbery pre ostatných odb.	0,5	1 266,8	0,0	0,0%
Správa povodí celkom	306,7	3 866,8	0,0	7,9%

r. 2014

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	6 398,2	5 866,3	0,0	109,1%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	5 110,0	4 351,7	0,0	117,4%
Vodovody a kanalizácie spolu	11 508,2	10 218,0	0,0	112,6%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	1 305,6	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	338,8	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	291,3	1 757,6	0,0	16,6%
-odbery pre domácnosti	291,3	560,1	0,0	52,0%
-odbery pre ostatných odb.	0,0	1 197,5	0,0	0,0%
Správa povodí celkom	291,3	3 402,0	0,0	8,6%

Povodie Slaná
r. 2007

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	5 146,1	5 544,0	156,9	90,0%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	3 617,0	3 273,1	705,3	89,0%
Vodovody a kanalizácie spolu	8 763,1	8 817,2	862,2	89,6%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	943,8	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	205,7	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	569,1	1 072,1	0,0	53,1%
-odbery pre domácnosti	398,4	316,5	0,0	125,9%
-odbery pre ostatných odb.	170,7	755,6	0,0	22,6%
Správa povodí celkom	569,1	2 221,6	0,0	25,6%

r. 2008

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návratnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	5 387,1	5 185,8	0,0	103,9%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	3 812,1	3 654,3	0,0	104,3%
Vodovody a kanalizácie spolu	9 199,2	8 840,0	0,0	104,1%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	1 012,5	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	220,7	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	544,2	1 150,1	0,0	47,3%
-odbery pre domácnosti	359,1	300,9	0,0	119,3%
-odbery pre ostatných odb.	185,2	849,2	0,0	21,8%
Správa povodí celkom	544,2	2 383,2	0,0	22,8%

r. 2009

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návratnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	5 537,1	5 533,0	0,0	100,1%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	4 166,7	4 328,5	0,0	96,3%
Vodovody a kanalizácie spolu	9 703,9	9 861,6	0,0	98,4%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	833,8	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	181,6	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	387,8	906,4	0,0	42,8%
-odbery pre domácnosti	313,3	302,6	0,0	103,5%
-odbery pre ostatných odb.	74,5	603,8	0,0	12,3%
Správa povodí celkom	387,8	1 921,8	0,0	20,2%

r. 2010

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návratnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	5 560,3	5 589,5	0,0	99,5%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	4 485,3	4 275,4	0,0	104,9%
Vodovody a kanalizácie spolu	10 045,7	9 864,9	0,0	101,8%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	914,2	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	201,9	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	384,6	1 001,5	0,0	38,4%
-odbery pre domácnosti	323,8	296,7	0,0	109,1%
-odbery pre ostatných odb.	60,8	704,8	0,0	8,6%
Správa povodí celkom	384,6	2 117,6	0,0	18,2%

r. 2011

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	5 680,1	5 594,3	0,0	101,5%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	4 536,6	4 128,2	0,0	109,9%
Vodovody a kanalizácie spolu	10 216,7	9 722,5	0,0	105,1%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	1 025,3	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	222,8	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	405,4	1 105,8	0,0	36,7%
-odbery pre domácnosti	356,2	303,5	0,0	117,4%
-odbery pre ostatných odb.	49,2	802,3	0,0	6,1%
Správa povodí celkom	405,4	2 353,9	0,0	17,2%

r. 2012

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	6 048,1	6 168,0	0,0	98,1%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	4 862,9	5 002,1	0,0	97,2%
Vodovody a kanalizácie spolu	10 911,0	11 170,2	0,0	97,7%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	1 117,6	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	249,4	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	447,0	1 211,3	0,0	36,9%
-odbery pre domácnosti	403,4	261,7	0,0	154,2%
-odbery pre ostatných odb.	43,6	949,6	0,0	4,6%
Správa povodí celkom	447,0	2 578,3	0,0	17,3%

r. 2013

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	5 997,9	6 069,2	0,0	98,8%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	4 916,8	5 110,2	0,0	96,2%
Vodovody a kanalizácie spolu	10 914,7	11 179,4	0,0	97,6%
Správa povodí:				
- HEP	0,5	1 058,3	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	237,5	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	447,9	1 148,2	0,0	39,0%
-odbery pre domácnosti	404,6	312,1	0,0	129,6%
-odbery pre ostatných odb.	43,3	836,1	0,0	5,2%
Správa povodí celkom	448,4	2 444,0	0,0	18,3%

r. 2014

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	5 944,5	5 988,8	0,0	99,3%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	4 904,8	5 122,2	0,0	95,8%
Vodovody a kanalizácie spolu	10 849,3	11 111,0	0,0	97,6%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	835,5	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	216,8	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	366,0	1 124,8	0,0	32,5%
-odbery pre domácnosti	330,7	255,6	0,0	129,4%
-odbery pre ostatných odb.	35,4	869,2	0,0	4,1%
Správa povodí celkom	366,1	2 177,2	0,0	16,8%

Povodie Hornád**r. 2007**

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	21 056,2	23 686,8	2 756,3	77,3%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	14 474,0	13 783,2	5 479,6	65,3%
Vodovody a kanalizácie spolu	35 530,1	37 470,1	8 235,9	72,8%
Správa povodí:				
- HEP	843,6	1 602,7	0,0	52,6%
- Energetická voda	0,0	349,3	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	2 314,2	1 820,5	0,0	127,1%
-odbery pre domácnosti	594,8	467,9	0,0	127,1%
-odbery pre ostatných odb.	1 719,4	1 352,6	0,0	127,1%
Správa povodí celkom	3 157,7	3 772,5	0,0	83,7%

r. 2008

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	22 001,5	21 596,1	0,0	101,9%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	15 592,9	14 974,9	0,0	104,1%
Vodovody a kanalizácie spolu	37 594,4	36 571,0	0,0	102,8%
Správa povodí:				
- HEP	1 454,2	1 686,3	0,0	86,2%
- Energetická voda	0,0	367,2	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	2 265,2	1 833,1	0,0	123,6%
-odbery pre domácnosti	507,2	410,5	0,0	123,6%
-odbery pre ostatných odb.	1 758,0	1 422,6	0,0	123,6%
Správa povodí celkom	3 719,4	3 886,5	0,0	95,7%

r. 2009

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	22 746,5	23 287,1	0,0	97,7%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	17 316,8	19 278,4	0,0	89,8%
Vodovody a kanalizácie spolu	40 063,4	42 565,4	0,0	94,1%
Správa povodí:				
- HEP	1 505,0	1 772,9	0,0	84,9%
- Energetická voda	0,0	386,1	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	2 143,1	1 927,3	0,0	111,2%
-odbery pre domácnosti	494,4	444,6	0,0	111,2%
-odbery pre ostatných odb.	1 648,7	1 482,7	0,0	111,2%
Správa povodí celkom	3 648,1	4 086,3	0,0	89,3%

r. 2010

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	22 881,8	24 150,6	0,0	94,7%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	18 917,9	19 308,3	0,0	98,0%
Vodovody a kanalizácie spolu	41 799,6	43 458,9	0,0	96,2%
Správa povodí:				
- HEP	2 822,0	2 696,7	0,0	104,6%
- Energetická voda	0,0	595,6	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	2 248,8	2 954,1	0,0	76,1%
-odbery pre domácnosti	492,2	646,6	0,0	76,1%
-odbery pre ostatných odb.	1 756,6	2 307,5	0,0	76,1%
Správa povodí celkom	5 070,9	6 246,4	0,0	81,2%

r. 2011

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	23 863,7	25 012,8	0,0	95,4%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	19 850,9	19 055,4	0,0	104,2%
Vodovody a kanalizácie spolu	43 714,6	44 068,2	0,0	99,2%
Správa povodí:				
- HEP	833,8	2 160,0	0,0	38,6%
- Energetická voda	0,0	469,5	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	2 847,0	2 329,6	0,0	122,2%
-odbery pre domácnosti	594,8	486,7	0,0	122,2%
-odbery pre ostatných odb.	2 252,3	1 842,9	0,0	122,2%
Správa povodí celkom	3 680,8	4 959,1	0,0	74,2%

r. 2012

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	24 611,8	27 368,4	0,0	89,9%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	20 956,2	24 503,0	0,0	85,5%
Vodovody a kanalizácie spolu	45 568,0	51 871,4	0,0	87,8%
Správa povodí:				
- HEP	595,0	1 573,9	0,0	37,8%
- Energetická voda	0,0	351,2	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	3 021,6	1 705,9	0,0	177,1%
-odbery pre domácnosti	639,7	361,2	0,0	177,1%
-odbery pre ostatných odb.	2 381,9	1 344,8	0,0	177,1%
Správa povodí celkom	3 616,6	3 631,1	0,0	99,6%

r. 2013

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	24 653,0	26 301,5	0,0	93,7%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	21 598,4	24 698,4	0,0	87,4%
Vodovody a kanalizácie spolu	46 251,4	51 000,0	0,0	90,7%
Správa povodí:				
- HEP	2 233,1	1 718,6	0,0	129,9%
- Energetická voda	0,0	385,7	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	3 100,4	1 864,5	0,0	166,3%
-odbery pre domácnosti	663,4	399,0	0,0	166,3%
-odbery pre ostatných odb.	2 437,0	1 465,5	0,0	166,3%
Správa povodí celkom	5 333,6	3 968,8	0,0	134,4%

r. 2014

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	24 375,4	26 566,6	0,0	91,8%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	21 371,8	24 877,6	0,0	85,9%
Vodovody a kanalizácie spolu	45 747,2	51 444,2	0,0	88,9%
Správa povodí:				
- HEP	2 005,2	1 740,9	0,0	115,2%
- Energetická voda	0,0	451,8	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	3 124,3	2 343,7	0,0	133,3%
-odbery pre domácnosti	592,2	444,2	0,0	133,3%
-odbery pre ostatných odb.	2 532,1	1 899,5	0,0	133,3%
Správa povodí celkom	5 129,5	4 536,4	0,0	113,1%

Povodie Bodva

r. 2007

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	1 674,2	1 968,8	73,4	81,3%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	1 115,4	1 038,4	377,5	71,1%
Vodovody a kanalizácie spolu	2 789,6	3 007,3	450,9	77,8%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	400,7	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	87,3	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	578,5	455,1	0,0	127,1%
-odbery pre domácnosti	148,7	117,0	0,0	127,1%
-odbery pre ostatných odb.	429,9	338,2	0,0	127,1%
Správa povodí celkom	578,5	943,1	0,0	61,3%

r. 2008

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	1 757,6	1 758,4	0,0	100,0%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	1 201,1	1 158,3	0,0	103,7%
Vodovody a kanalizácie spolu	2 958,7	2 916,8	0,0	101,4%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	421,6	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	91,8	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	566,3	458,3	0,0	123,6%
-odbery pre domácnosti	126,8	102,6	0,0	123,6%
-odbery pre ostatných odb.	439,5	355,6	0,0	123,6%
Správa povodí celkom	566,3	971,6	0,0	58,3%

r. 2009

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	1 844,0	1 931,8	0,0	95,5%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	1 370,2	1 580,3	0,0	86,7%
Vodovody a kanalizácie spolu	3 214,2	3 512,1	0,0	91,5%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	443,2	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	96,5	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	535,8	481,8	0,0	111,2%
-odbery pre domácnosti	123,6	111,1	0,0	111,2%
-odbery pre ostatných odb.	412,2	370,7	0,0	111,2%
Správa povodí celkom	535,8	1 021,6	0,0	52,4%

r. 2010

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	1 814,8	1 971,5	0,0	92,0%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	1 472,0	1 546,3	0,0	95,2%
Vodovody a kanalizácie spolu	3 286,7	3 517,8	0,0	93,4%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	674,2	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	148,9	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	562,2	738,5	0,0	76,1%
-odbery pre domácnosti	123,1	161,7	0,0	76,1%
-odbery pre ostatných odb.	439,1	576,9	0,0	76,1%
Správa povodí celkom	562,2	1 561,6	0,0	36,0%

r. 2011

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	1 646,2	1 772,2	0,0	92,9%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	1 332,4	1 299,5	0,0	102,5%
Vodovody a kanalizácie spolu	2 978,7	3 071,8	0,0	97,0%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	540,0	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	117,4	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	711,8	582,4	0,0	122,2%
-odbery pre domácnosti	148,7	121,7	0,0	122,2%
-odbery pre ostatných odb.	563,1	460,7	0,0	122,2%
Správa povodí celkom	711,8	1 239,8	0,0	57,4%

r. 2012

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	1 657,4	1 859,8	0,0	89,1%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	1 362,0	1 684,8	0,0	80,8%
Vodovody a kanalizácie spolu	3 019,4	3 544,6	0,0	85,2%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	393,5	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	87,8	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	755,4	426,5	0,0	177,1%
-odbery pre domácnosti	159,9	90,3	0,0	177,1%
-odbery pre ostatných odb.	595,5	336,2	0,0	177,1%
Správa povodí celkom	755,4	907,8	0,0	83,2%

r. 2013

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	1 674,3	1 802,4	0,0	92,9%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	1 410,9	1 697,5	0,0	83,1%
Vodovody a kanalizácie spolu	3 085,2	3 499,9	0,0	88,2%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	429,6	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	96,4	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	775,1	466,1	0,0	166,3%
- odbery pre domácnosti	165,9	99,7	0,0	166,3%
- odbery pre ostatných odb.	609,2	366,4	0,0	166,3%
Správa povodí celkom	775,1	992,2	0,0	78,1%

r. 2014

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	1 653,9	1 826,9	0,0	90,5%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	1 392,0	1 713,4	0,0	81,2%
Vodovody a kanalizácie spolu	3 045,8	3 540,3	0,0	86,0%
Správa povodí:				
- HEP	0,0	435,2	0,0	0,0%
- Energetická voda	0,0	112,9	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	781,1	585,9	0,0	166,3%
- odbery pre domácnosti	148,1	111,1	0,0	166,3%
- odbery pre ostatných odb.	633,0	474,9	0,0	166,3%
Správa povodí celkom	781,1	1 134,1	0,0	78,1%

Povodie Bodrog

r. 2007

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	16 663,8	19 596,5	730,1	81,3%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	11 101,9	10 336,1	3 757,9	71,1%
Vodovody a kanalizácie spolu	27 765,7	29 932,6	4 488,0	77,8%
Správa povodí:				
- HEP	126,6	4 794,2	0,0	2,6%
- Energetická voda	0,0	1 044,9	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	3 224,5	5 445,9	0,0	59,2%
- odbery pre domácnosti	1 648,2	2 783,7	0,0	59,2%
- odbery pre ostatných odb.	1 576,3	2 662,3	0,0	59,2%
Správa povodí celkom	3 351,1	11 285,0	0,0	29,7%

r. 2008

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	17 493,9	17 502,6	0,0	100,0%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	11 954,9	11 529,6	0,0	103,7%
Vodovody a kanalizácie spolu	29 448,9	29 032,2	0,0	101,4%
Správa povodí:				
- HEP	139,9	4 310,7	0,0	3,2%
- Energetická voda	0,0	938,8	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	3 480,8	4 685,9	0,0	74,3%
-odbery pre domácnosti	1 385,3	1 864,9	0,0	74,3%
-odbery pre ostatných odb.	2 095,5	2 821,0	0,0	74,3%
Správa povodí celkom	3 620,6	9 935,4	0,0	36,4%

r. 2009

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	18 353,8	19 227,7	0,0	95,5%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	13 638,7	15 729,9	0,0	86,7%
Vodovody a kanalizácie spolu	31 992,5	34 957,6	0,0	91,5%
Správa povodí:				
- HEP	178,0	4 286,5	0,0	4,2%
- Energetická voda	0,0	933,5	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	2 853,1	4 659,7	0,0	61,2%
-odbery pre domácnosti	1 351,0	2 206,5	0,0	61,2%
-odbery pre ostatných odb.	1 502,1	2 453,2	0,0	61,2%
Správa povodí celkom	3 031,1	9 879,7	0,0	30,7%

r. 2010

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	18 370,0	19 956,9	0,0	92,0%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	14 900,2	15 652,6	0,0	95,2%
Vodovody a kanalizácie spolu	33 270,3	35 609,4	0,0	93,4%
Správa povodí:				
- HEP	313,3	7 252,6	0,0	4,3%
- Energetická voda	0,0	1 601,9	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	3 095,9	7 945,1	0,0	39,0%
-odbery pre domácnosti	1 491,9	3 828,7	0,0	39,0%
-odbery pre ostatných odb.	1 604,0	4 116,4	0,0	39,0%
Správa povodí celkom	3 409,3	16 799,5	0,0	20,3%

r. 2011

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	19 085,2	20 545,9	0,0	92,9%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	15 447,3	15 065,5	0,0	102,5%
Vodovody a kanalizácie spolu	34 532,4	35 611,3	0,0	97,0%
Správa povodí:				
- HEP	210,4	5 683,4	0,0	3,7%
- Energetická voda	0,0	1 235,2	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	3 129,3	6 129,6	0,0	51,1%
-odbery pre domácnosti	1 648,2	3 228,5	0,0	51,1%
-odbery pre ostatných odb.	1 481,0	2 901,1	0,0	51,1%
Správa povodí celkom	3 339,6	13 048,1	0,0	25,6%

r. 2012

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	19 619,4	22 014,3	0,0	89,1%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	16 121,6	19 943,1	0,0	80,8%
Vodovody a kanalizácie spolu	35 741,0	41 957,4	0,0	85,2%
Správa povodí:				
- HEP	113,1	3 965,4	0,0	2,9%
- Energetická voda	0,0	884,8	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	3 608,8	4 298,0	28,4	83,3%
-odbery pre domácnosti	1 737,2	2 069,0	0,0	84,0%
-odbery pre ostatných odb.	1 871,6	2 229,0	28,4	82,7%
Správa povodí celkom	3 721,9	9 148,3	28,4	40,4%

r. 2013

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	19 712,3	21 220,7	0,0	92,9%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	16 611,6	19 985,7	0,0	83,1%
Vodovody a kanalizácie spolu	36 323,9	41 206,4	0,0	88,2%
Správa povodí:				
- HEP	186,6	4 456,3	0,0	4,2%
- Energetická voda	0,0	1 000,0	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	3 290,2	4 834,7	0,0	68,1%
-odbery pre domácnosti	1 669,2	2 452,8	0,0	68,1%
-odbery pre ostatných odb.	1 621,0	2 381,9	0,0	68,1%
Správa povodí celkom	3 476,9	10 291,0	0,0	33,8%

r. 2014

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	19 438,8	21 472,9	0,0	90,5%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	16 360,7	20 138,1	0,0	81,2%
Vodovody a kanalizácie spolu	35 799,5	41 611,0	0,0	86,0%
Správa povodí:				
- HEP	152,9	3 463,7	0,0	4,4%
- Energetická voda	0,0	898,9	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	2 966,4	4 663,0	0,0	63,6%
-odbery pre domácnosti	1 637,6	2 574,1	0,0	63,6%
-odbery pre ostatných odb.	1 328,9	2 088,9	0,0	63,6%
Správa povodí celkom	3 119,3	9 025,6	0,0	34,6%

Povodie Poprad a Dunajec**r. 2007**

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	6 144,4	5 730,3	2 819,9	58,0%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	4 713,5	4 816,4	2 402,8	48,0%
Vodovody a kanalizácie spolu	10 857,9	10 546,7	5 222,7	53,4%
Správa povodí:				
- HEP	6,4	221,8	0,0	2,9%
- Energetická voda	0,0	48,3	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	178,5	252,0	0,0	70,8%
-odbery pre domácnosti	114,0	161,0	0,0	70,8%
-odbery pre ostatných odb.	64,5	91,0	0,0	70,8%
Správa povodí celkom	184,9	522,1	0,0	35,4%

r. 2008

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	6 306,3	5 730,3	0,0	110,1%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	5 085,2	4 816,4	0,0	105,6%
Vodovody a kanalizácie spolu	11 391,5	10 546,7	0,0	108,0%
Správa povodí:				
- HEP	5,7	226,6	0,0	2,5%
- Energetická voda	0,0	49,3	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	166,8	246,3	0,0	67,7%
-odbery pre domácnosti	122,7	181,2	0,0	67,7%
-odbery pre ostatných odb.	44,1	65,1	0,0	67,7%
Správa povodí celkom	172,5	522,3	0,0	33,0%

r. 2009

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	6 143,5	5 668,7	0,0	108,4%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	5 144,6	4 968,6	0,0	103,5%
Vodovody a kanalizácie spolu	11 288,1	10 637,2	0,0	106,1%
Správa povodí:				
- HEP	7,9	249,8	0,0	3,2%
- Energetická voda	0,0	54,4	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	154,6	271,6	0,0	56,9%
-odbery pre domácnosti	112,5	197,7	0,0	56,9%
-odbery pre ostatných odb.	42,1	73,9	0,0	56,9%
Správa povodí celkom	162,5	575,8	0,0	28,2%

r. 2010

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	6 123,7	5 667,2	0,0	108,1%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	5 465,9	4 963,9	0,0	110,1%
Vodovody a kanalizácie spolu	11 589,6	10 631,1	0,0	109,0%
Správa povodí:				
- HEP	8,7	435,7	0,0	2,0%
- Energetická voda	0,0	96,2	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	154,6	477,3	0,0	32,4%
-odbery pre domácnosti	109,5	338,0	0,0	32,4%
-odbery pre ostatných odb.	45,1	139,3	0,0	32,4%
Správa povodí celkom	163,3	1 009,3	0,0	16,2%

r. 2011

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	6 212,9	5 748,3	0,0	108,1%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	5 701,0	5 134,3	0,0	111,0%
Vodovody a kanalizácie spolu	11 913,9	10 882,6	0,0	109,5%
Správa povodí:				
- HEP	5,9	1 132,0	0,0	0,5%
- Energetická voda	0,0	246,0	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	149,8	1 220,8	0,0	12,3%
-odbery pre domácnosti	114,0	929,3	0,0	12,3%
-odbery pre ostatných odb.	35,8	291,5	0,0	12,3%
Správa povodí celkom	155,7	2 598,8	0,0	6,0%

r. 2012

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	6 364,0	5 886,6	0,0	108,1%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	6 101,1	5 475,4	0,0	111,4%
Vodovody a kanalizácie spolu	12 465,1	11 362,0	0,0	109,7%
Správa povodí:				
- HEP	5,0	637,5	0,0	0,8%
- Energetická voda	0,0	142,3	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	156,2	691,0	0,0	22,6%
-odbery pre domácnosti	131,1	580,2	0,0	22,6%
-odbery pre ostatných odb.	25,0	110,8	0,0	22,6%
Správa povodí celkom	161,2	1 470,8	0,0	11,0%

r. 2013

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	6 299,4	5 733,6	0,0	109,9%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	6 181,2	5 605,7	0,0	110,3%
Vodovody a kanalizácie spolu	12 480,6	11 339,3	0,0	110,1%
Správa povodí:				
- HEP	6,2	570,2	0,0	1,1%
- Energetická voda	0,0	127,9	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	141,6	618,6	0,0	22,9%
-odbery pre domácnosti	116,2	507,4	0,0	22,9%
-odbery pre ostatných odb.	25,4	111,2	0,0	22,9%
Správa povodí celkom	147,8	1 316,7	0,0	11,2%

r. 2014

	Celkové tržby	Ekonomicky oprávnené náklady	Celkové dotácie	Miera návrtnosti nákladov
Sektor VHS	tis. EUR	tis. EUR	tis. EUR	%
Zásobovanie pitnou vodou (vodovody)	6 316,1	5 752,1	0,0	109,9%
Odvádzanie a čistenie odpadových vôd (kanalizácie)	6 230,4	5 659	0,0	110,3%
Vodovody a kanalizácie spolu	12 546,5	11 411,1	0,0	110,1%
Správa povodí:				
- HEP	7,7	620,7	0,0	1,2%
- Energetická voda	0,0	161,1	0,0	0,0%
- Odbery povrchových vôd spolu	136,8	835,6	0,0	16,4%
-odbery pre domácnosti	110,4	674,5	0,0	16,4%
-odbery pre ostatných odb.	26,4	161,1	0,0	16,4%
Správa povodí celkom	144,4	1 617,4	0,0	8,9%

Príloha č. 5: Limitné hydrologické charakteristiky používané v SR v súvislosti so zachovaním dostatočného množstva vody pre vodný ekosystém

pojem	definícia	Leg. podpora	Ako sa počíta	Kde sa používa
Minimálny zostatkový prietok	prietok vody vo vodnom toku, ktorý ešte umožňuje všeobecné užívanie povrchových vôd a zabezpečuje funkcie vodného toku a zachovanie vodných ekosystémov v ňom	zákon č. 364/2004, § 21, ods.(7), pís. a)		Na stanovenie opatrení na zmiernenie vplyvov hydrologických zmien zachovaním minimálneho zostatkového prietoku pre všetky funkcie vodného toku a zabezpečením významnej redukcie prietoku alebo protipovodňovej ochrany vo vodnom toku
minimálna hladina podzemných vôd	hladinou podzemnej vody, ktorá ešte umožňuje trvalo udržateľné využívanie vodných zdrojov a riadnu funkciu vodných útvarov s nimi súvisiacich	zákon č. 364/2004, § 21, ods.(7), písm. b)		
Minimálny bilančný prietok (MQ)	bilančná hodnota, ktorá má charakter prednostne zabezpečovaného nároku na vodný zdroj z hľadiska ochrany prírodného prostredia. Reprezentuje zachovanie podmienok pre biologickú rovnováhu toku a jeho najbližšieho okolia a umožňuje všeobecné užívanie vody, t.j. ktoré nevyžaduje povolenie z vodohospodárskych orgánov	zákon č. 364/2004, § 6, ods.(3)	Pre jednotlivé bilančné profily hodnoty MQ v m ³ .s-1 sú stanovené podľa MŽP SR schváleného postupu.	Vstupný údaj stanovenie bilančného stavu vo VHB, na strane požiadaviek na vodné zdroje, s cieľom zabezpečiť aktívny bilančný stav na vodnom toku
Minimálny potrebný prietok	je ukazovateľ vo VHB, ktorý zahŕňa požiadavky na vodu zo strany užívania vody (reprezentované zmenou prietoku X), ako aj požiadavky z hľadiska zabezpečenia minimálneho bilančného prietoku MQ	zákon č. 364/2004, § 6, ods.(3)	Vypočíta sa sčítaním hodnoty MQ a zmeny prietoku X nad hodnoteným bilančným profilom	ukazovateľ vo VHB uplynulého roka
Minimálny (zaručený, sanitárny) prietok pod vodnou stavbou	Reprezentuje zachovanie podmienok pre biologickú rovnováhu toku pod vodnou stavbou	zákon č. 364/2004, § 21, ods.(7) Vyhláška MŽPSR č. 457/2005 Z.z		Na zabezpečenie zmiernenia vplyvu konkrétnej vodnej stavby na hydrologický režim vodného toku alebo zdroja podzemných vôd, Súčasť manipulačného poriadku vodnej stavby
M-denný prietok, Q355, Q364 (hydrologické údaje)	Priemerný denný prietok dosiahnutý alebo prekročený po M dní v zvolenom období (v súčasnosti je schválené hydrologické reprezentatívne obdobie 1961-2000)	zákon č. 364/2004, § 21, ods.(7) NV SR č. 269/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd (§7, ods.3),	z čiar prekročenia priemerných denných prietokov za schválené hydrologické reprezentatívne obdobie určenej podľa schválenej metodiky, pri dodržaní zásad STN 75 1400-1	<ul style="list-style-type: none"> • pre povolenie na osobitné užívanie vôd • pre výpočet MQ • pre výpočet prípustných hodnôt vypúšťaného znečistenia (Q₃₅₅), • vstupuje do hodnotenia v rámci hydrologického režimu (údaj o rýchlosti toku pri Q₃₅₅)
Využiteľné množstvo povrchovej vody	je maximálne množstvo povrchovej vody, ktoré možno odobrať z profilu vodného toku za prijateľných technických, ekonomických a ekologických podmienok bez ovplyvnenia režimu vodného toku, ktoré by malo za následok zhoršenie kvalitatívneho stavu vôd	zákon č. 364/2004 Z. z., §6, odsek (4)		
Využiteľné množstvo podzemnej vody	je max. množstvo podzemnej vody, ktoré možno odobrať z daného zvodneného systému po celý uvažovaný čas exploatácie za prijateľných technických, ekonomických a ekologických podmienok bez ovplyvnenia režimu podz. vôd, ktoré by malo za následok zhoršenie kvalitatívneho stavu vôd.	zákon č. 364/2004 Z. z., §6, odsek (4)		

Reporting RSV - zoznam tabuliek – Ekonomická analýza

Vyplnené schémy/tabuľky v Access databáze:

1. COSTS

- Costs of measures Scale 2009-2015
- Costs of measures Period 2009-2015
- Article 11.3a Investment 2009-2015
- Article 11.3b-l Investment 2009-2015
- Article 11.3a-l Investment 2009-2015
- Costs of measures Scale 2015-2021
- Costs of measures Period 2015-2021
- Article 11.3a Investment 2015-2021
- Article 11.3a Annual 2015-2021
- Article 11.3a Depreciation 2015-2021
- Article 11.3a-l 11.4 11.5 Investment 2015-2021
- Article 11.3a-l 11.4 11.5 Annual 2015-2021
- Article 11.3a-l 11.4 11.5 Depreciation 2015-2021
- EU Funds 2009-2015
- EU Funds 2015-2021

2. ECONOMIC ANALYSIS

- Updated Economic Analysis
- Cost Effectiveness
- Service Article 9.4 Drinking water
- Service Article 9.4 Waste water
- Service Article 9.4 Irrigation
- Service Article 9.4 Selfabstraction
- Service Article 9.4 Water Storage
- Service Article 9.4 Flood Protection
- Service Article 9.4 Waste water
- Service Article 9.4 Other

3. GWB

- Ground Water Body_gwQuantitative Exemption Type - vyplnená len časť týkajúca sa ekonomickej analýzy

4. GW Exemptions

- GW Disproportionate Costs
- GW Disproportionate Costs Other Legislation

5. GW Chemical Exemption Type - vyplnená len časť týkajúca sa ekonomickej analýzy

6. Key Type Measure Indicator
  - Key Type Measure
  - Key type Measure Other
  - Key type Measure Indicator
  - Key type Measure Indicator Other
  - Key type Measure Indicator Value 2015
  - Key type Measure Indicator Value 2021
  - Key type Measure Indicator Value 2027
7. KTM
  - Key Type Merasure
  - Key Type Merasure Other
  -
8. MEASURE
  - Measure Name
  - Measure Type
  - MSFD Relevance
9. MEASURE_BASIC/MEASURE Type
  - Basic Measure Type
10. PROGRESS
  - Finance secured
  - Finance secured Agriculture
  - Finance secured Industry
  - Finance secured Urban
  - Finance secured Transport
  - Finance secured Hydropower
  - Finance secured Energy
  - Finance secured Aquaculture
  - Finance secured Recreation
  - Finance secured Flood protection
  - Finance secured New Regulation
  - Obstacles Lack of Finance
  - Obstacles Lack of Measures
  - Obstacles Not Cost Effective
11. QUALITY_ELEMENT_qe EcologicalExemption Type
12. REFERENCE TYPE
  - Subject
  - Document Name
  - Bookmark
  - FileName

13. REFERENCE TYPE LINK

- Source

14. SERVICE

- Service
- Service Other
- Service Cost Instrument
- Service Volumetric Charges
- Service Price Level
- Service Financial Cost Included
- Service Financial Cost Calculation
- Service Financial Cost Recovery
- Service Environmental Charge
- Service Environmental Charge Revenues
- Service Environmental Charge Revenues Units
- Service Environmental Charge Revenues Use
- Service External Environmental Resource Cost
- Service External Environmental Resource Cost Significance
- Service External Environmental Resource Cost Internalization
- Service External Environmental Resource Cost Justification
- Service Water Use Households
- Service Water Use Agriculture
- Service Water Use Industry
- Service Water Use Contribution

15. SERVICE WATER USE OTHER

16. SW ECOLOGICAL EXEMPTION TYPE

- sw Ecological Exemption Type

17. SW EXEMPTIONS

- SW Disproportionate Cost
- SW Disproportionate Cost Other EU Legislation

18. SW EXEMPTIONS_SW DISPROPORTIONATE COST ALTERNATIVE FINANCING

- Sw Disproportionate cost alternative financing

19. –SW EXEMPTIONS_SW DISPROPORTIONATE COST ANALYSIS

- Sw Disproportionate Cost Analysis

20. – SW EXEMPTIONS_SW DISPROPORTIONATE COST SCALE

- Sw Disproportionate Cost Scale

21. SW CHEMICAL EXEMPTION TYPE

- Sw Chemical Exemption Type